

2023

Jaarverslag over de EU-agentschappen betreffende het begrotingsjaar 2023

EUROPESE
REKENKAMER

NL

EUROPESE REKENKAMER
12, rue Alcide De Gasperi
L-1615 Luxemburg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1
Inlichtingen: eca.europa.eu/nl/Pages/ContactForm.aspx
Website: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

Meer gegevens over de Europese Unie vindt u op internet via de Europaserver (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2024

Inhoud

Lijst van agentschappen en andere organen van de Unie die in dit verslag aan de orde komen	7
Hoofdstuk 1 De EU-agentschappen en de controle door de ERK	10
Inleiding	11
De EU-agentschappen	13
Verschillende soorten agentschappen helpen de EU bij het ontwerpen en uitvoeren van beleid	13
Gedecentraliseerde agentschappen zijn gericht op specifieke beleidsbehoeften	13
Uitvoerende agentschappen van de Commissie voeren EU-programma's uit	13
Andere organen hebben specifieke mandaten	14
Recente veranderingen	14
Agentschappen worden uit verschillende bronnen en in het kader van verschillende MFK-rubrieken gefinancierd	16
De regelingen inzake de begroting en de kwijting zijn voor alle agentschappen dezelfde, behalve voor het EUIPO, het CPVO en de GAR	24
Het netwerk van EU-agentschappen vergemakkelijkt de samenwerking tussen de agentschappen en de communicatie met belanghebbenden	25
Onze controle	27
Wij geven voor ieder agentschap een betrouwbaarheidsverklaring af	27
Onze controleaanpak is gebaseerd op een beoordeling van de belangrijkste risico's	27
We maken gebruik van de werkzaamheden van andere auditors	29
We melden vermoedelijke fraude aan de relevante EU-organen OLAF en het EOM	29
Hoofdstuk 2 Overzicht van de controleresultaten	30

Inleiding	31
De resultaten van de jaarlijkse controles van de agentschappen voor het begrotingsjaar 2023 zijn over het geheel genomen positief	32
Goedkeurende oordelen over de betrouwbaarheid van de rekeningen van alle agentschappen	32
Toelichtende paragrafen zijn van belang voor een goed begrip van de rekeningen van het CdT, het Cinea, de EBA, het EIT, het EMA, ERA, ESMA, Eurojust, eu-LISA, Frontex en de GAR.	32
In een paragraaf over andere aangelegenheden wordt een kwestie van specifiek belang voor de rekeningen van de GAR beschreven	34
Goedkeurende oordelen over de wettigheid en regelmatigheid van de ontvangsten die ten grondslag liggen aan de rekeningen van alle agentschappen	35
In een paragraaf over andere aangelegenheden wordt een kwestie van specifiek belang voor de ontvangsten van de GAR beschreven	35
Goedkeurende oordelen over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen van 39 agentschappen	35
Onze opmerkingen betreffen terreinen die voor verbetering vatbaar zijn bij 34 agentschappen	36
Tekortkomingen in overheidsopdrachten nemen toe en blijven de grootste bron van onregelmatige betalingen	38
Sommige beheers- en controlesystemen vertonen tekortkomingen	41
Tekortkomingen in het begrotingsbeheer leiden voornamelijk tot hoge niveaus van overdrachten of laattijdige betalingen	42
Agentschappen geven follow-up aan controleopmerkingen van voorgaande jaren	45
Financieringsmodellen van EU-agentschappen die hun eigen ontvangsten innen	46
Agentschappen innen verschillende soorten ontvangstenstromen en richten zich op verschillende cliënten	51
In beginsel moeten vergoedingen de gerelateerde kosten weerspiegelen, maar de wijze waarop deze worden vastgesteld verschilt per agentschap	54
Niet alle agentschappen met eigen ontvangstenstromen stellen de gerelateerde kosten duidelijk vast	57

Gewoonlijk worden overschotten in de EU-begroting gestort, maar sommige agentschappen bouwen hiermee reserves op	62
Het tijdstip van de inning van de eigen ontvangsten kan van invloed zijn op het kasstroombeheer van de agentschappen	67
Andere ERK-verslagen waarin naar het werk van de EU-agentschappen wordt verwezen	69
Antwoord van het netwerk van EU-agentschappen	72
Hoofdstuk 3 Betrouwbaarheidsverklaringen en andere per agentschap specifieke controleresultaten	76
3.1. Informatie tot staving van de betrouwbaarheidsverklaringen	77
Agentschappen gefinancierd in het kader van MFK-rubriek 1 — Eengemaakte markt, innovatie en digitaal beleid	81
3.2. Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER)	82
3.3. Bureau voor ondersteuning van Berec (Berec-Bureau)	90
3.4. Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA)	94
3.5. Europese Bankautoriteit (EBA)	102
3.6. Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA)	108
3.7. Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (Eiopa)	112
3.8. Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT)	118
3.9. Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA)	129
3.10. Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging (Enisa)	134
3.11. Spoorwegbureau van de Europese Unie (ERA)	142
3.12. Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA)	151
3.13. Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (Euspa)	158
Agentschappen gefinancierd in het kader van MFK-rubriek 2 — Cohesie, veerkracht en waarden	165

3.14. Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop)	166
3.15. Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC)	172
3.16. Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA)	178
3.17. Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE)	182
3.18. Europese Arbeidsautoriteit (ELA)	189
3.19. Europees Geneesmiddelenbureau (EMA)	198
3.20. Europees Openbaar Ministerie (EOM)	205
3.21. Europese Stichting voor opleiding (ETF)	210
3.22. Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (EU-OSHA)	217
3.23. Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound)	223
3.24. Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust)	230
3.25. Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA)	237
Agentschappen gefinancierd in het kader van MFK-rubriek 3 — Natuurlijke hulpbronnen en milieu	242
3.26. Europees Milieuagentschap (EEA)	243
3.27. Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA)	251
Agentschappen gefinancierd in het kader van MFK-rubriek 4 — Migratie en grensbeheer	260
3.28. Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA)	261
3.29. Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA)	271
3.30. Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex)	288
Agentschappen gefinancierd in het kader van MFK-rubriek 5 — Veiligheid en defensie	306
3.31. Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (Cepol)	307

3.32. Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving (EMCDDA)	315
3.33. Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol)	321
Agentschappen gefinancierd in het kader van MFK-rubriek 7 — Europees openbaar bestuur	328
3.34. Voorzieningsagentschap van Euratom (ESA)	329
Financieel autonome agentschappen	334
3.35. Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie (CdT)	335
3.36. Communautair Bureau voor plantenrassen (CPVO)	342
3.37. Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO)	350
3.38. Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR)	357
Bijlage bij het specifieke jaarverslag van de GAR, waarin wordt gerapporteerd over de gerelateerde verplichtingen van de GAR in het kader van het GAM	366
Uitvoerende agentschappen van de Europese Commissie	374
3.39. Europees Uitvoerend Agentschap klimaat, infrastructuur en milieu (Cinea)	375
3.40. Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA)	381
3.41. Europees Uitvoerend Agentschap Innovatieraad en het mkb (Eisimea)	386
3.42. Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad (ERCEA)	394
3.43. Europees Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en digitaal beleid (Hadea)	399
3.44. Europees Uitvoerend Agentschap onderzoek (REA)	404

Lijst van agentschappen en andere organen van de Unie die in dit verslag aan de orde komen

Acroniem	Volledige naam
ACER	Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators
Berec-Bureau	Bureau voor ondersteuning van Berec
CdT	Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie
Cedefop	Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding
Cepol	Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving
Cinea	Europees Uitvoerend Agentschap klimaat, infrastructuur en milieu
CPVO	Communautair Bureau voor plantenrassen
EACEA	Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur
EASA	Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart
EBA	Europese Bankautoriteit
ECDC	Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding
ECHA	Europees Agentschap voor chemische stoffen
EEA	Europees Milieuagentschap
EFCA	Europees Bureau voor visserijcontrole
EFSA	Europese Autoriteit voor voedselveiligheid
EIGE	Europees Instituut voor gendergelijkheid
Eiopa	Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen
Eisma	Europees Uitvoerend Agentschap Innovatieraad en het mkb
EIT	Europees Instituut voor innovatie en technologie

Acroniem	Volledige naam
ELA	Europese Arbeidsautoriteit
EMA	Europees Geneesmiddelenbureau
EMCDDA	Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving
EMSA	Europees Agentschap voor maritieme veiligheid
Enisa	Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging
EOM	Europees Openbaar Ministerie
ERA	Spoorwegbureau van de Europese Unie
ERCEA	Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad
ESA	Voorzieningsagentschap van Euratom
ESMA	Europese Autoriteit voor effecten en markten
ETF	Europese Stichting voor opleiding
EUAA	Asielagentschap van de Europese Unie
EUIPO	Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie
eu-LISA	Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht
EU-OSHA	Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk
Eurofound	Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden
Eurojust	Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken
Europol	Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving
Euspa	Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma
FRA	Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten
Frontex	Europees Grens- en kustwachtagentschap

Acroniem	Volledige naam
Hadea	Europees Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en digitaal beleid
REA	Europees Uitvoerend Agentschap onderzoek
GAR	Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad

EUROPESE
REKENKAMER

Hoofdstuk 1

De EU-agentschappen en de controle door de ERK

Inleiding

1.1. De Europese Rekenkamer (ERK) is de externe auditor van de financiën van de EU¹ en draagt in die hoedanigheid bij tot het verbeteren van het financieel beheer van de EU. Meer informatie over ons werk is te vinden in onze activiteitenverslagen, onze analyses en onze adviezen over nieuwe of geactualiseerde EU-wetgeving of over andere besluiten met gevolgen voor het financieel beheer².

1.2. Als onderdeel van ons mandaat verrichten we een jaarlijks onderzoek van de rekeningen en de onderliggende ontvangsten en betalingen voor EU-instellingen, -agentschappen en andere organen van de EU. Onder ons mandaat vallen niet de drie agentschappen die op het gebied van defensie werkzaam zijn (het Europees Defensieagentschap, het Instituut voor veiligheidsstudies van de Europese Unie en het Satellietcentrum van de Europese Unie), die met bijdragen van lidstaten worden gefinancierd en door andere onafhankelijke externe auditors worden gecontroleerd³.

1.3. Dit verslag presenteert de resultaten van onze jaarlijkse controle van de EU-agentschappen en andere organen van de EU (samen aangeduid als “de agentschappen”) voor het begrotingsjaar 2023. Ter vereenvoudiging verwijzen wij naar de agentschappen aan de hand van afkortingen in plaats van hun volledige benaming. Een lijst van alle agentschappen en hun acroniemen is aan het begin van het verslag verstrekt. Het verslag is als volgt opgebouwd:

- **Hoofdstuk 1** beschrijft de agentschappen en de aard van onze jaarlijkse controles.
- **Hoofdstuk 2** presenteert de algehele resultaten van onze controle en geeft een overzicht en analyse van de financieringsmodellen van EU-agentschappen die eigen ontvangsten innen. Hierin wordt ook verwezen naar onze andere controleresultaten en adviezen met betrekking tot agentschappen.
- **Hoofdstuk 3** bevat een *betrouwbaarheidsverklaring* voor elk van de 43 agentschappen met onze oordelen en opmerkingen over de betrouwbaarheid van de rekeningen van de agentschappen en over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende

¹ De artikelen 285 tot en met 287 van het [Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie](#).

² Beschikbaar op onze website: www.eca.europa.eu.

³ [Evaluatie \(Landschapsoverzicht\) nr. 01/2014](#): “Hiaten, overlappingen en uitdagingen: een landschapsoverzicht van EU-regelingen inzake verantwoording en controle van de overheidsfinanciën”, paragraaf 84.

ontvangsten en betalingen, alsook aangelegenheden en opmerkingen die niets afdoen aan deze oordelen.

1.4. De resultaten van onze controle van de agentschappen voor het op 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar waren over het geheel genomen vergelijkbaar met die van voorgaande jaren. Door middel van de voor ieder agentschap afgegeven *betrouwbaarheidsverklaring* verstrekten we:

- o (goedkeurende) controleoordelen zonder beperking over de betrouwbaarheid van de rekeningen van alle 43 agentschappen;
- o (goedkeurende) controleoordelen zonder beperking over de wettigheid en regelmatigheid van de ontvangsten die ten grondslag liggen aan de rekeningen van alle 43 agentschappen;
- o (goedkeurende) controleoordelen zonder beperking over de wettigheid en de regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen van 39 agentschappen, maar niet bij die van het EIT, ELA, Enisa en eu-LISA, waarvoor we oordelen met beperking hebben afgegeven.

1.5. Voor de meeste agentschappen vestigen wij de aandacht op belangrijke kwesties of op terreinen die voor verbetering vatbaar zijn in onze toelichtende paragrafen en paragrafen over andere aangelegenheden en in de opmerkingen die niets afdoen aan de controleoordelen.

De EU-agentschappen

Verschillende soorten agentschappen helpen de EU bij het ontwerpen en uitvoeren van beleid

1.6. De EU-agentschappen zijn afzonderlijke rechtspersonen die bij handelingen van afgeleid recht zijn opgericht om specifieke technische, wetenschappelijke of beheerstaken uit te voeren ter ondersteuning van de beleidsvorming en -uitvoering door de EU-instellingen. Ze zijn in verschillende lidstaten gevestigd en hebben een aanzienlijke invloed op gebieden die van essentieel belang zijn voor het dagelijks leven van de Europese burgers, zoals gezondheid, veiligheid, vrijheid en justitie.

1.7. Er zijn drie soorten EU-agentschappen: gedecentraliseerde agentschappen, uitvoerende agentschappen en andere organen. De onderlinge verschillen worden hieronder beschreven (zie de paragrafen [1.8-1.10](#)).

Gedecentraliseerde agentschappen zijn gericht op specifieke beleidsbehoeften

1.8. De **33 gedecentraliseerde agentschappen**⁴ spelen een belangrijke rol bij de voorbereiding en uitvoering van EU-beleid, met name voor technische, wetenschappelijke, operationele en regelgevende taken. Hun rol bestaat erin te voorzien in specifieke beleidsbehoeften en de Europese samenwerking te versterken door samenvoeging van specialistische deskundigheid van zowel de EU-instellingen als de nationale regeringen. Ze worden opgericht voor onbepaalde tijd bij verordening van de Raad of van het Europees Parlement en de Raad.

Uitvoerende agentschappen van de Commissie voeren EU-programma's uit

1.9. De **zes uitvoerende agentschappen**⁵ verrichten uitvoerende en operationele taken in verband met EU-programma's, zoals het ondersteunen van belanghebbenden bij de uitvoering

⁴ ACER, Berec-Bureau, Cedefop, CdT, Cefop, CPVO, EASA, EBA, ECDC, ECHA, EEA, EFCA, EFSA, EIGE, Eiopa, ELA, EMA, EMCDDA, EMSA, Enisa, ERA, ESMA, ETF, EUAA, EUIPO, eu-LISA, EU-OSHA, EUSPA, Eurofound, Eurojust, Europol, FRA, Frontex.

⁵ Cineca, EACEA, Eismea, ERCEA, Hadea en REA.

van de [Europese Green Deal](#) (Cinea) en het beheren van bepaalde Horizon Europa-projecten (REA). Deze worden opgericht voor een vaste termijn (momenteel tot 31 december 2028).

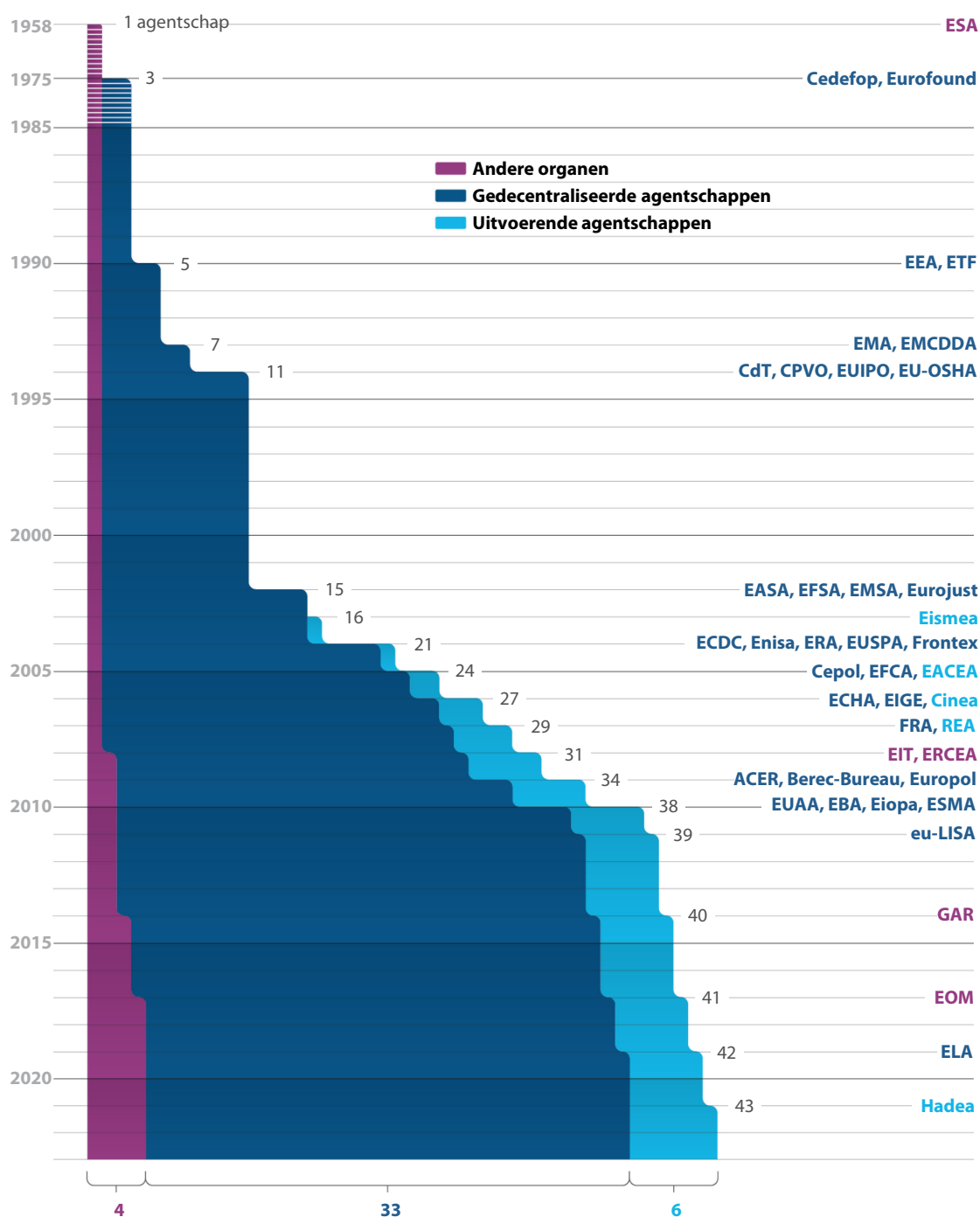
Andere organen hebben specifieke mandaten

1.10. De **vier andere organen** zijn het EIT, het EOM, het ESA en de GAR. Het EIT is een onafhankelijk, gedecentraliseerd EU-orgaan waarin wetenschappelijke, zakelijke en onderwijsmiddelen bijeen worden gebracht ter stimulering van de innovatiecapaciteit van de EU door het verstrekken van subsidies. Het EOM is een onafhankelijk EU-orgaan dat bevoegd is misdrijven tegen de begroting van de EU op te sporen en te vervolgen. Het ESA is belast met de taak om gebruikers in de EU een regelmatige en billijke voorziening van kernbrandstof te waarborgen, in overeenstemming met het Euratom-Verdrag. Tot slot is de GAR de centrale autoriteit van het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme in de Europese bankenunie. De GAR heeft tot taak te zorgen voor een ordelijke afwikkeling van banken die falen of waarschijnlijk zullen falen, zodat de gevolgen voor de reële economie en de overheidsfinanciën van de deelnemende EU-lidstaten zoveel mogelijk worden beperkt. In dit verslag rapporteren we ook over de voorwaardelijke verplichtingen van de GAR.

Recente veranderingen

1.11. Het aantal agentschappen is in de loop der jaren toegenomen maar is sinds 2022 ongewijzigd gebleven. Dit verslag heeft betrekking op 43 agentschappen, zoals weergegeven in [figuur 1.1](#). In 2024 werd het Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving (EMCDDA) vervangen door het Drugsagentschap van de Europese Unie (EUDA).

Figuur 1.1 — Tijdlijn en overzicht van de ontwikkeling van de agentschappen

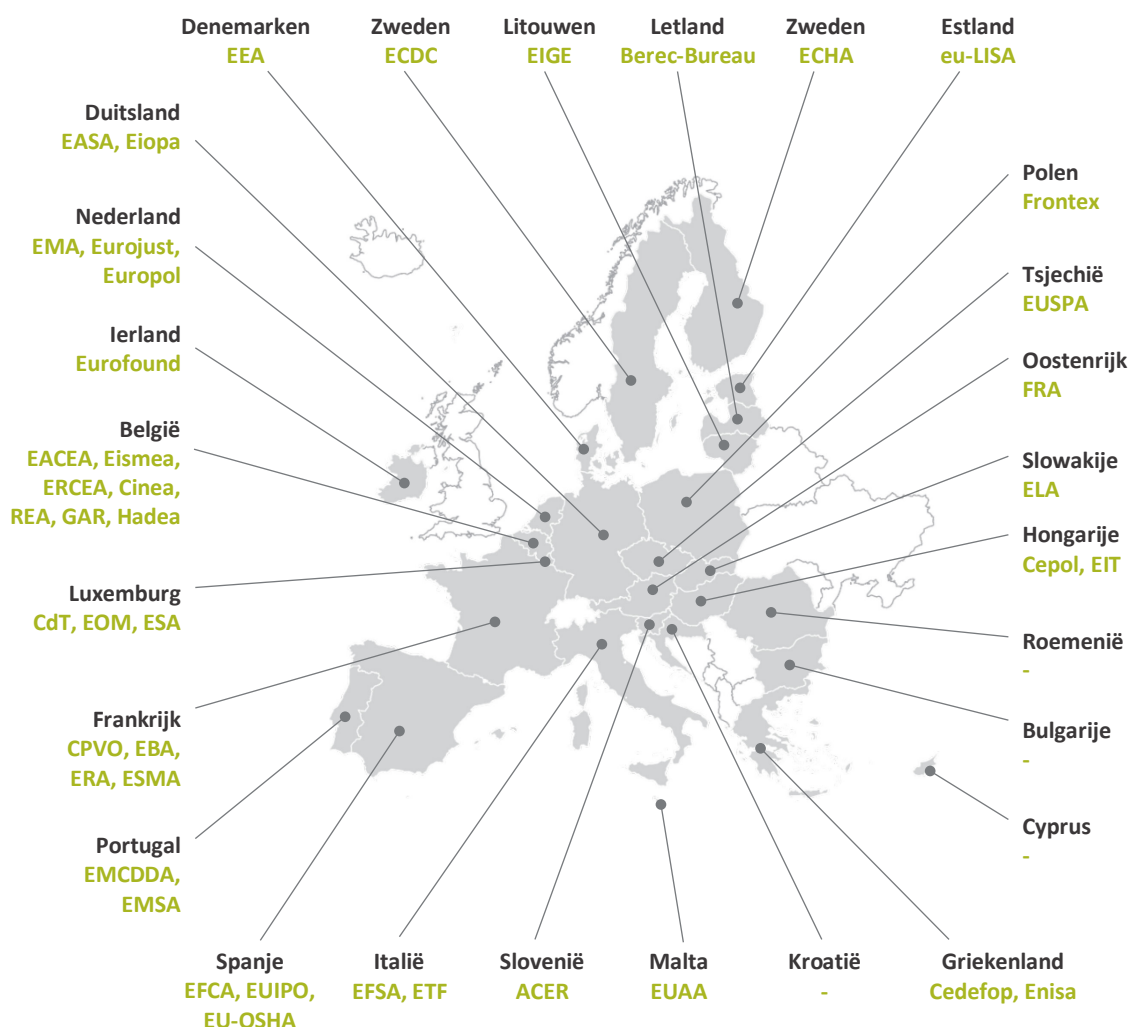

Opmerking: Elk jaar verwijst naar het jaar waarin de oprichtingshandeling van het agentschap (of de voorloper daarvan) in werking is getreden.

Bron: ERK.

1.12. Alle uitvoerende agentschappen van de Commissie zijn gevestigd in Brussel. Gedecentraliseerde agentschappen en andere organen zijn gevestigd in de hele EU, zoals weergegeven in [figuur 1.2](#). Hun vestigingsplaatsen worden vastgesteld door de Raad ofwel gezamenlijk door de Raad en het Europees Parlement.

Figuur 1.2 — Vestigingen van de agentschappen in de lidstaten

Opmerking: Klik op de naam van een agentschap in de afbeelding om onze individuele betrouwbaarheidsverklaring daarover rechtstreeks te raadplegen.

Bron: ERK.

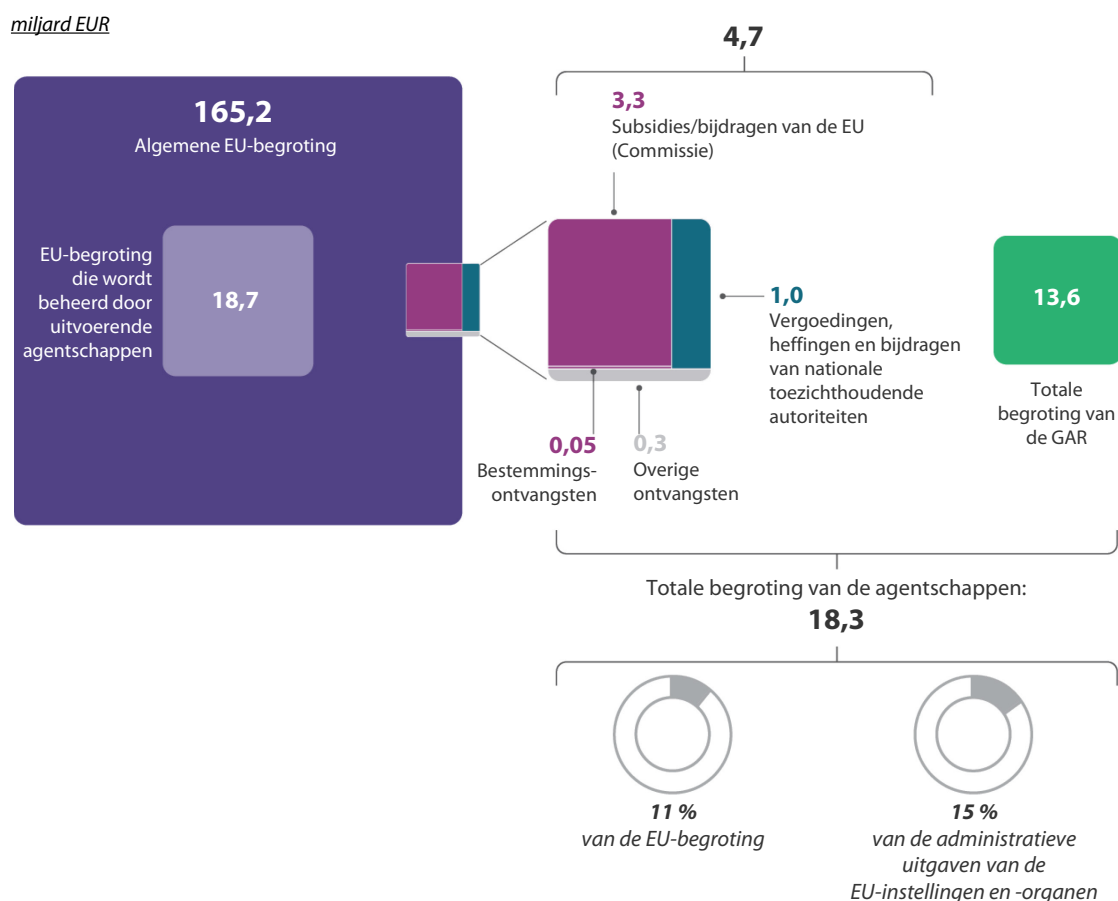
Agentschappen worden uit verschillende bronnen en in het kader van verschillende MFK-rubrieken gefinancierd

1.13. In 2023 bedroeg de totale begroting van alle agentschappen (met uitzondering van de GAR) 4,7 miljard EUR (2022: 4,5 miljard EUR). Dit komt overeen met 3 % van de algemene begroting van de EU voor 2023 (2022: 3 %), zoals weergegeven in [figuur 1.3](#).

1.14. De begroting voor 2023 van de GAR bedroeg 13,6 miljard EUR (2022: 11,3 miljard EUR). Deze bestaat uit bijdragen van banken voor de oprichting van het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds (13,5 miljard EUR) en de financiering van de administratieve uitgaven van de GAR (151 miljoen EUR).

1.15. De begrotingen van de gedecentraliseerde agentschappen en de andere organen omvatten personeels-, administratieve en operationele uitgaven. De uitvoerende agentschappen voeren programma's uit die worden gefinancierd uit de begroting van de Commissie. Hun eigen begrotingen, die in 2023 391 miljoen EUR bedroegen (2022: 345 miljoen EUR), omvatten enkel hun eigen personeels- en administratieve uitgaven. Het bedrag van de algemene EU-begroting dat in 2023 door de uitvoerende agentschappen werd beheerd om namens de Commissie programma's uit te voeren, bedroeg 18,7 miljard EUR (2022: 19,3 miljard EUR).

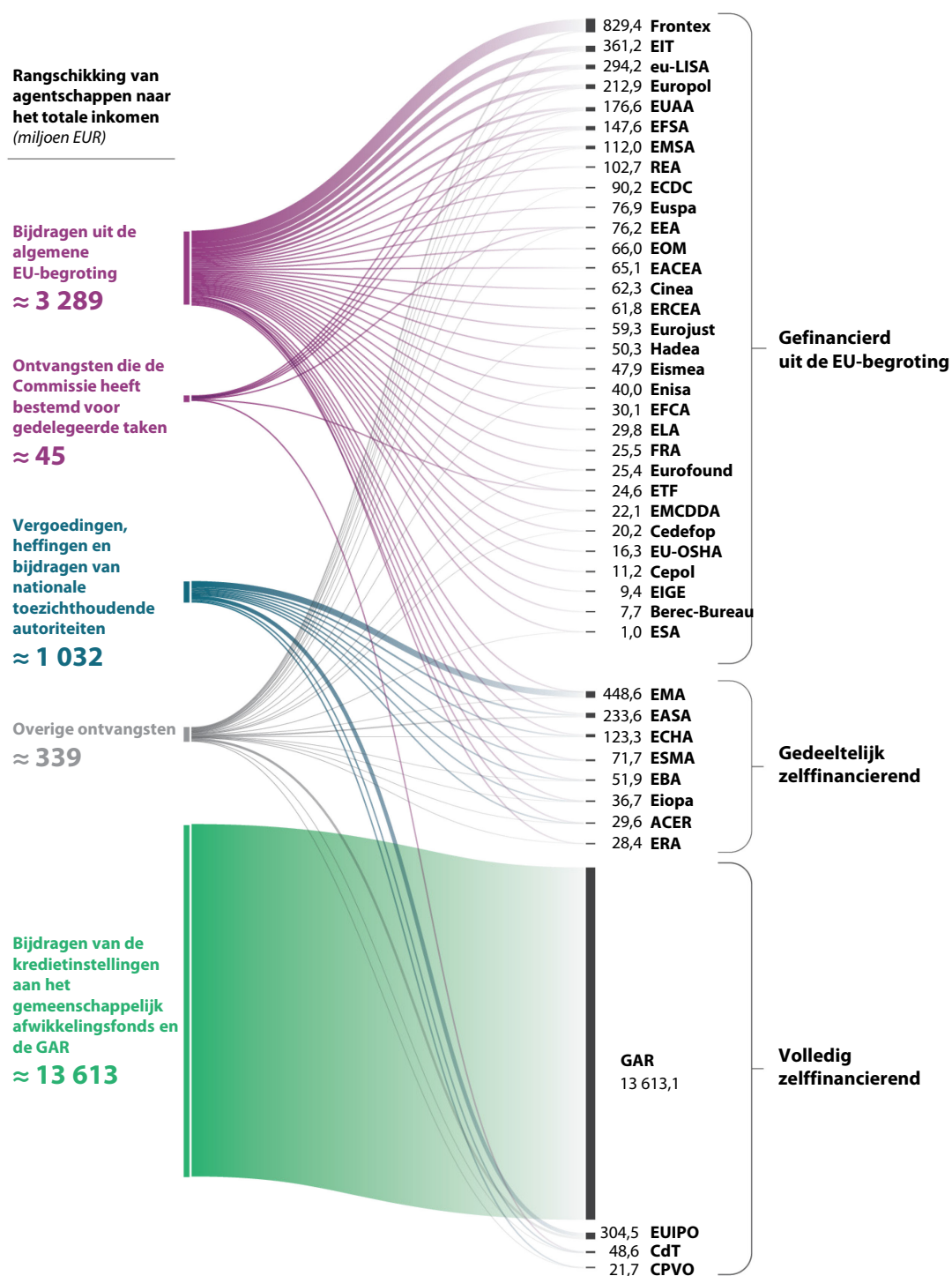
Figuur 1.3 — Financieringsbronnen van de agentschappen voor 2023

Bron: Algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2023; definitieve jaarrekening van de Europese Unie voor 2023; jaarlijkse activiteitenverslagen van de uitvoerende agentschappen voor 2023; gecompileerd door de ERK.

1.16. De meeste agentschappen, met inbegrip van alle uitvoerende agentschappen, worden bijna volledig gefinancierd uit de algemene EU-begroting. De andere worden gedeeltelijk of volledig gefinancierd met vergoedingen en heffingen die het bedrijfsleven moet betalen alsmede rechtstreekse bijdragen van landen die aan hun werkzaamheden deelnemen. *Figuur 1.4* geeft een uitsplitsing weer van de begrotingen van de agentschappen naar ontvangstenbron.

Figuur 1.4 — Begrotingen 2023 van de agentschappen naar ontvangstenbron

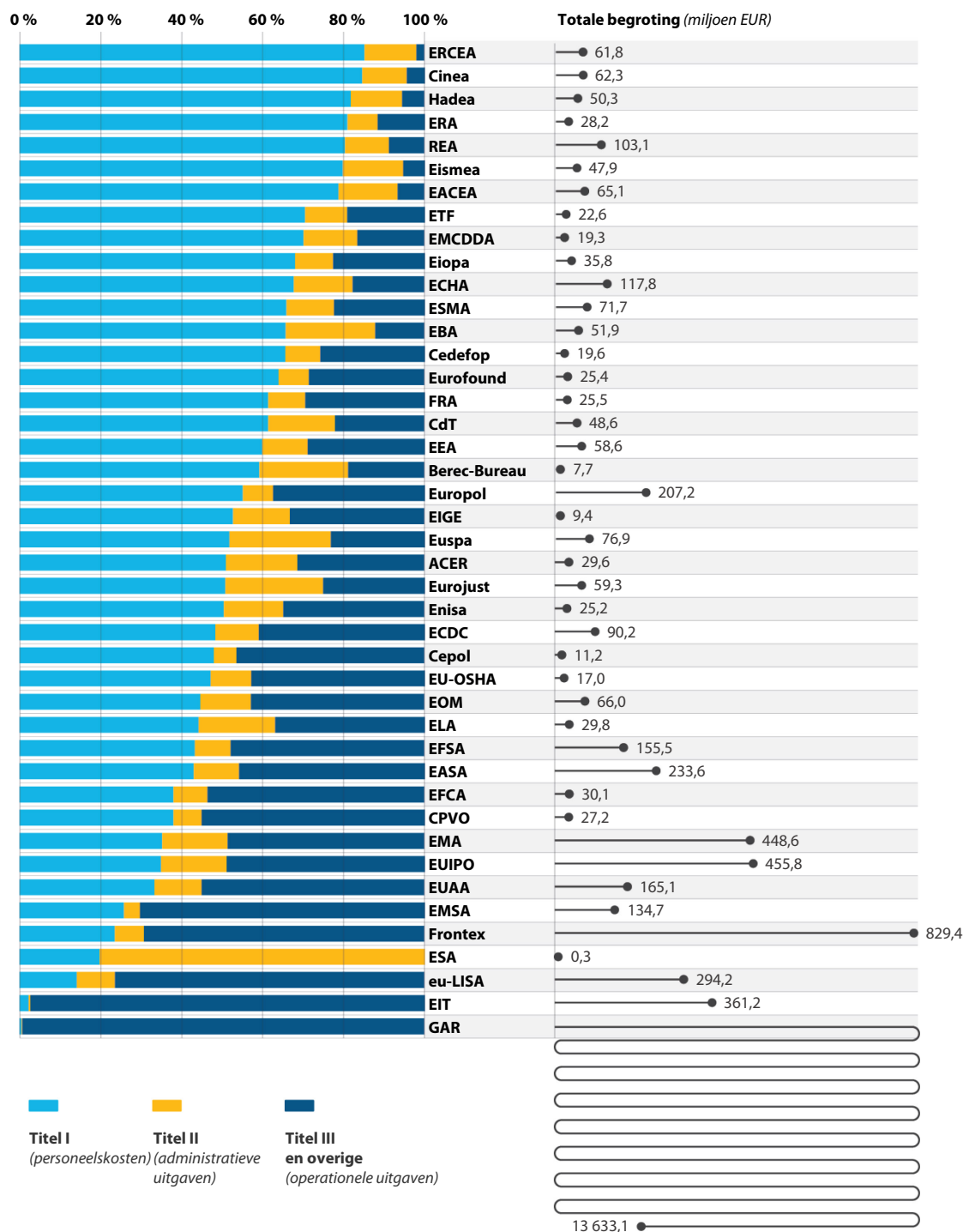

Opmerking: Begrotingsreserves zijn hierin niet opgenomen.

Bron: Definitieve jaarrekeningen van de agentschappen voor 2023, gecompileerd door de ERK.

1.17. *Figuur 1.5* toont de begrotingen 2023 van de agentschappen. Deze worden uitgesplitst naar soort uitgaven (titel I — personeelskosten, titel II — administratieve uitgaven en titel III — operationele uitgaven, en andere gebruikte titels). De meeste agentschappen voeren geen grote operationele uitgavenprogramma's uit, maar houden zich bezig met technische, wetenschappelijke of regelgevende taken. Bijgevolg bestaan de begrotingen van de meeste agentschappen voornamelijk uit personeels- en administratieve uitgaven. In totaal zijn in 2023 de personeels- en administratieve begrotingen van de agentschappen goed voor ongeveer 15 % van de totale betalingskredieten die beschikbaar zijn in het kader van rubriek 7 van het meerjarig financieel kader (MFK) — Europees openbaar bestuur. Dit percentage bedraagt, ter vergelijking, 49 % voor de Commissie, 17 % voor het Parlement, 8 % voor de EDEO, 5 % voor de Raad en 6 % voor de andere EU-instellingen en -organen.

Figuur 1.5 — Uitgaven van de agentschappen in 2023 per begrotingstitel

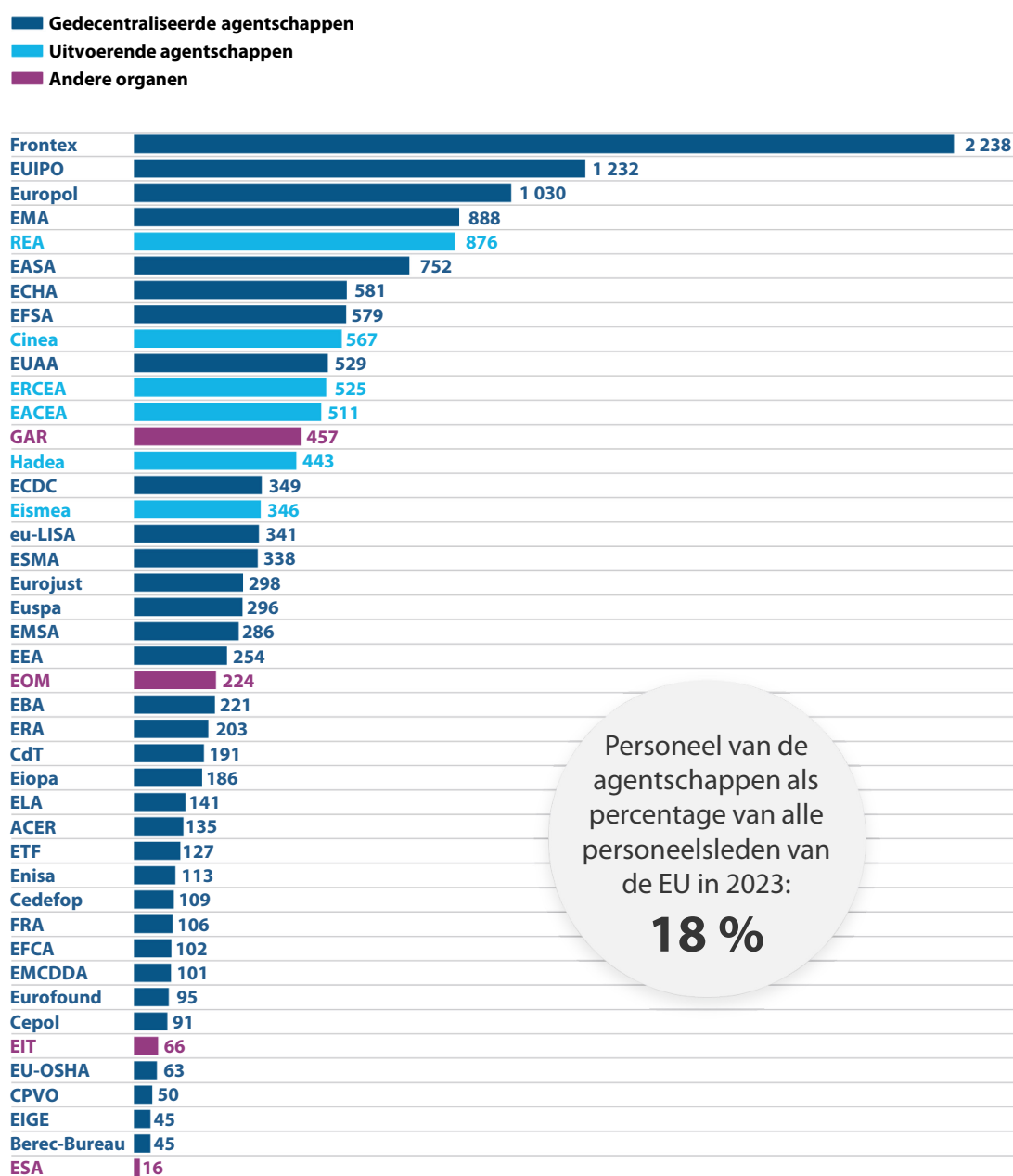
Het cijfer voor het EUIPO omvat kredieten ter waarde van 106 miljoen EUR, voornamelijk uit positieve begrotingsresultaten uit het verleden, zoals weergegeven in de goedgekeurde begroting en opgenomen in de rekeningen.

Het cijfer voor de GAR bestaat uit twee delen: 151 miljoen EUR voor de administratie van de Afwikkelingsraad en een jaarlijkse voorafgaande bijdrage ter hoogte van 13,5 miljard EUR voor het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds.

Bron: Definitieve jaarrekeningen van de agentschappen voor 2023, gecompileerd door de ERK.

1.18. *Figuur 1.6* toont hoeveel personeel de agentschappen op 31 december 2023 in dienst hadden. In totaal hadden zij 16 146 personeelsleden in dienst (2022: 15 775). Dit cijfer komt overeen met het werkelijke aantal posten dat op die datum werd bezet door vaste ambtenaren, tijdelijke functionarissen, arbeidscontractanten en gedetacheerde nationale deskundigen. Uitgaande van de in de algemene begroting van de EU goedgekeurde personeelsformaties werkt ongeveer 18 % van alle personeelsleden van de EU voor agentschappen. Ter vergelijking: 49 % werkt voor de Commissie, 14 % voor het Parlement, 6 % voor de Raad, 4 % voor het Hof van Justitie, 4 % voor de EDEO, 2 % voor de Europese Rekenkamer en 3 % voor de overige instellingen en organen van de EU.

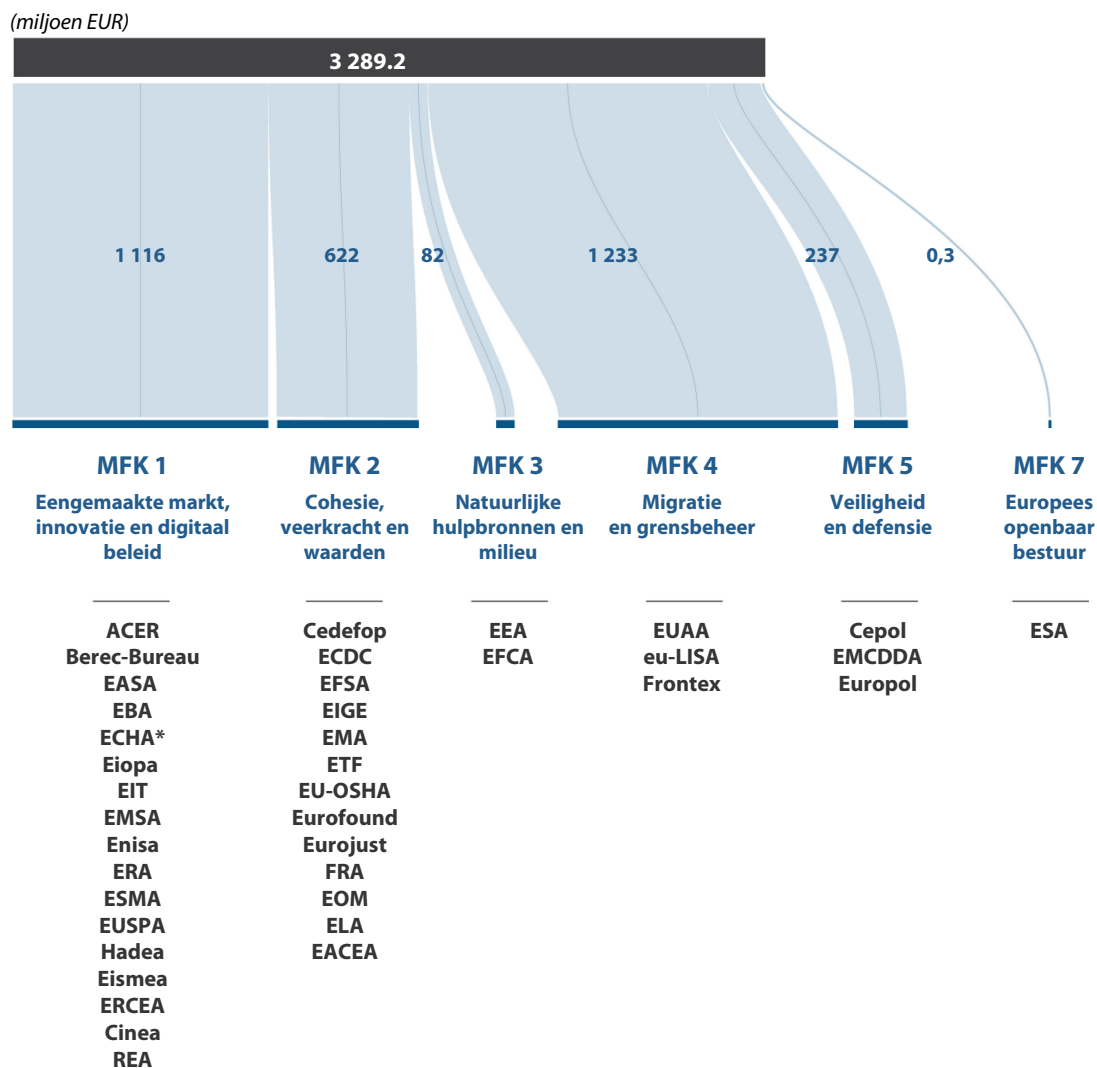
Figuur 1.6 — Aantal personeelsleden per agentschap eind 2023

Bron: ERK.

1.19. De 3,3 miljard EUR aan bijdragen uit de algemene EU-begroting wordt gefinancierd in het kader van verschillende MFK-rubrieken, zoals geïllustreerd in *figuur 1.7*.

Figuur 1.7 — Financiering van agentschappen per MFK-rubriek van de algemene EU-begroting

Opmerking: Het ECHA wordt voornamelijk gefinancierd uit het MFK 1, maar ook, in mindere mate, uit het MFK 3.

Bron: Definitieve jaarrekeningen van de agentschappen voor 2023, gecompileerd door de ERK.

De regelingen inzake de begroting en de kwijting zijn voor alle agentschappen dezelfde, behalve voor het EUIPO, het CPVO en de GAR

1.20. Voor de meeste gedecentraliseerde agentschappen en andere organen, en alle uitvoerende agentschappen van de Commissie, zijn het Europees Parlement en de Raad verantwoordelijk voor de jaarlijkse begrotings- en kwijtingsprocedures. Het tijdschema van de kwijtingsprocedure wordt weergegeven in *figuur 1.8*.

Figuur 1.8 — Kwijtingsprocedure voor de meeste agentschappen

Bron: ERK.

1.21. De begrotings- en kwijtingsprocedures voor twee gedecentraliseerde volledig zelffinancierende agentschappen (CPVO en EUIPO) worden beheerd door respectievelijk de raad van bestuur van het CPVO en het begrotingscomité van het EUIPO, en niet door het Europees Parlement en de Raad⁶. De jaarlijkse begrotings- en kwijtingsprocedures van de GAR vallen eveneens uitsluitend onder de verantwoordelijkheid van zijn raad.

⁶ Evaluatie (Landschapsoverzicht) nr. 01/2014: “Hiaten, overlappingen en uitdagingen: een landschapsoverzicht van EU-regelingen inzake verantwoording en controle van de overheidsfinanciën”, paragraaf 84.

Het netwerk van EU-agentschappen vergemakkelijkt de samenwerking tussen de agentschappen en de communicatie met belanghebbenden

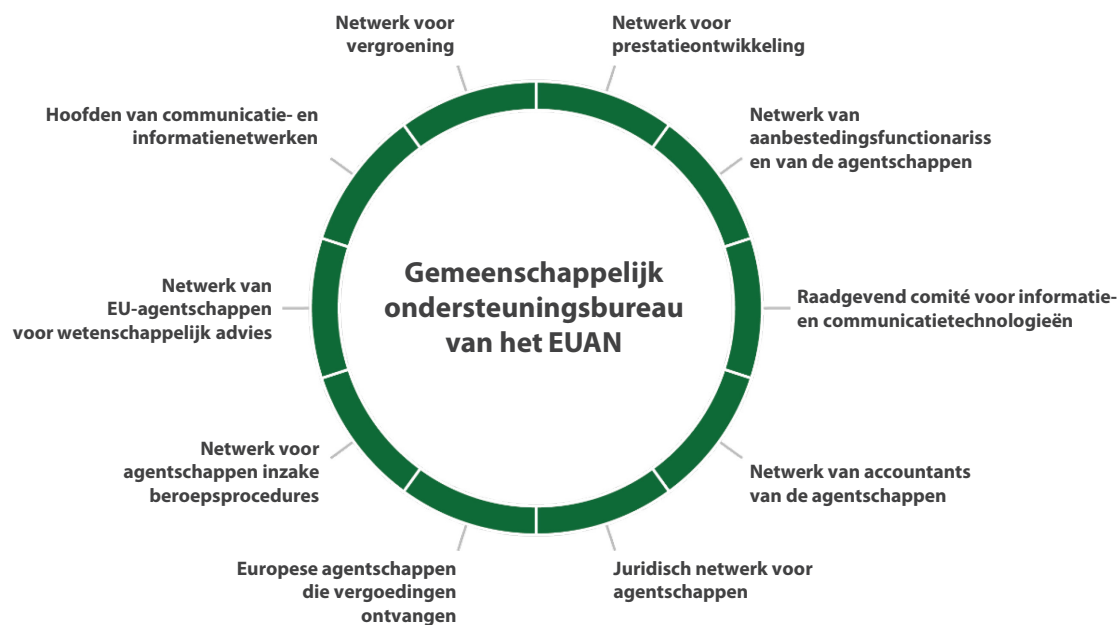
1.22. Het [netwerk van EU-agentschappen](#) werd opgericht door de agentschappen en gemeenschappelijke ondernemingen als een platform voor samenwerking om hun zichtbaarheid te vergroten en mogelijke efficiëntiewinsten en activiteiten die duidelijk EU-meerwaarde hebben, vast te stellen en te bevorderen. Door dit netwerk kunnen de agentschappen op een meer gecoördineerde manier communiceren met hun belanghebbenden en het grote publiek over kwesties van gemeenschappelijk belang. Daarnaast biedt het een centraal contactpunt voor het verzamelen en verspreiden van informatie onder alle agentschappen. Het helpt de agentschappen ook bij het delen van diensten, kennis en expertise. In 2020 heeft het netwerk zijn tweede meerjarige strategie (2021-2027)⁷ goedgekeurd, bestaande uit twee pijlers die worden gevormd door de politieke en strategische koers van de Commissie:

- o het netwerk als rolmodel voor bestuurlijke excellentie;
- o het netwerk als gevestigde institutionele partner.

1.23. Het voorzitterschap van het netwerk van EU-agentschappen wordt elk jaar door een ander agentschap of andere gemeenschappelijke onderneming bij toerbeurt bekleed. In 2023 werd deze rol tot 28 februari vervuld door de gemeenschappelijke onderneming voor ITER en de ontwikkeling van fusie-energie en vanaf 1 maart door Eiopa. Twee keer per jaar houdt het netwerk plenaire vergaderingen die worden gecoördineerd door een gemeenschappelijk ondersteuningsbureau. Er zijn tien thematische subnetwerken (zie [figuur 1.9](#)) binnen het netwerk. Deze kunnen ook interageren met EU-instellingen, die zelf lid kunnen zijn van de subnetwerken. De ERK neemt actief deel aan enkele plenaire en subnetwerkvergaderingen door *goede praktijken* uit te wisselen en informatie te verstrekken over controleprocessen en -resultaten.

⁷ [2021-2027 Strategy for the EU Agencies Network](#), Brussel, 9 november 2020.

Figuur 1.9 — Gemeenschappelijk ondersteuningsbureau en subnetwerken van het netwerk van EU-agentschappen

Bron: EUAN.

Onze controle

Wij geven voor ieder agentschap een betrouwbaarheidsverklaring af

1.24. Zoals bepaald in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie hebben wij het volgende gecontroleerd:

- o de rekeningen van alle 43 agentschappen, die bestaan uit de financiële overzichten (d.w.z. de balans, de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht, het mutatieoverzicht van de nettoactiva en een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen) en de verslagen over de uitvoering van de begroting (verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen) over het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- o de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen.

1.25. Op basis van de resultaten van onze controle verschaffen wij het Europees Parlement en de Raad, of de andere kwijtingsautoriteiten (zie paragraaf [1.21](#)), één betrouwbaarheidsverklaring over de betrouwbaarheid van de rekeningen van elk agentschap en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Indien van toepassing vullen wij de betrouwbaarheidsverklaringen aan met belangrijke controleopmerkingen.

1.26. De ERK verricht ook controles, publiceert speciale verslagen en brengt adviezen uit over specifieke onderwerpen. Sommige hiervan hebben betrekking op de EU-agentschappen. Zie [figuur 2.6](#) voor een lijst van speciale verslagen van de ERK die betrekking hebben op agentschappen en die tussen 1 januari 2023 en 30 juni 2024 werden uitgebracht.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een beoordeling van de belangrijkste risico's

1.27. Onze controles zijn ontworpen om de belangrijkste risico's aan te pakken die wij op basis van onze controleresultaten van voorgaande jaren hebben vastgesteld. Voor het begrotingsjaar 2023 werd de controle uitgevoerd naar aanleiding van de risicobeoordeling, die wordt samengevat in [figuur 1.10](#).

Figuur 1.10 — Beoordeling van de belangrijkste risico's

	HOOG risico	
	MIDDELHOOG risico	
	LAAG risico	
	Betrouwbaarheid van de rekeningen van de agentschappen	De rekeningen van de agentschappen worden opgesteld door het toepassen van de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector. In het verleden stelden we weinig fouten van materiaal belang vast in de rekeningen van de agentschappen.
	Wettigheid en regelmatigheid van de ontvangsten	Over het geheel genomen bestaat er een laag risico voor de wettigheid en regelmatigheid van de ontvangsten. Sommige agentschappen zijn gedeeltelijk of volledig zelffinancierend. In deze gevallen zijn specifieke verordeningen van toepassing op het in rekening brengen en innen van dienstverleningsvergoedingen en andere bijdragen aan de ontvangsten. Het risico voor de regelmatigheid van de ontvangsten van deze agentschappen is middelhoog.
	Wettigheid en regelmatigheid van de betalingen (uitgaven) <i>Het risico is over het algemeen middelhoog, maar varieert</i>	Titel I — Personeelsuitgaven De salarissen worden hoofdzakelijk beheerd door de PMO-dienst van de Commissie, die regelmatig door de ERK wordt gecontroleerd.
		Titel II — Administratieve uitgaven Agentschappen slagen er niet altijd in om een bevredigend niveau van transparantie en een bevredigende prijs-kwaliteitsverhouding te bereiken bij aanbestedingen waarvoor ingewikkelde aanbestedingsregels en -procedures gelden.
		Titel III — Operationele uitgaven Het risiconiveau dat van invloed is op de operationele uitgaven varieert per agentschap, en loopt uiteen van het laagste tot het hoogste risiconiveau. Het is afhankelijk van het specifieke soort operationele uitgaven dat elk agentschap doet. Over het algemeen zijn de risico's vergelijkbaar met de risico's die van invloed zijn op titel II, maar zijn de bedragen veel hoger.
	Risico voor goed financieel beheer	De meeste problemen die wij hebben vastgesteld, betroffen openbare aanbestedingsprocedures waarbij de best mogelijke prijs-kwaliteitsverhouding niet werd gewaarborgd.
	Begrotingsbeheer	Uit eerdere controles bleek dat de overdracht van vastgelegde kredieten hoog was. Deze werden echter doorgaans gerechtvaardigd door het meerjarige karakter van de activiteiten of werden veroorzaakt door factoren waarover de agentschappen geen controle hebben.

Bron ERK.

We maken gebruik van de werkzaamheden van andere auditors

1.28. In voorkomend geval gebruiken wij de werkzaamheden van andere auditors om onze werkzaamheden met betrekking tot de agentschappen te ondersteunen. Dit doen we met name bij onze werkzaamheden met betrekking tot de betrouwbaarheid van de rekeningen van de EU. De financiële overzichten van alle gedecentraliseerde agentschappen en andere organen, met uitzondering van het CPVO, het EUIPO en het ESA, worden gecontroleerd door externe accountantskantoren. In overeenstemming met de internationaal aanvaarde controlenormen gebruiken wij de resultaten van deze controles nadat we de onafhankelijkheid en objectiviteit van de auditors, hun vakbekwaamheid en de reikwijdte en kwaliteit van hun werk hebben onderzocht. Alle controleoordelen in dit verslag zijn echter de onze en wij nemen daarvoor de volledige verantwoordelijkheid.

We melden vermoedelijke fraude aan de relevante EU-organen OLAF en het EOM

1.29. Wij werken samen met het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) inzake vermoedelijke fraude en andere strafbare feiten waardoor de financiële belangen van de EU worden geschaad, en met het EOM inzake vermoedelijke strafbare feiten die de financiële belangen van de EU schaden. We stellen OLAF of het EOM in kennis van alle vermoedens die in de loop van onze controlewerkzaamheden ontstaan, ook al zijn onze controles niet specifiek bedoeld om fraude vast te stellen.

EUROPESE
REKENKAMER

Hoofdstuk 2

Overzicht van de controleresultaten

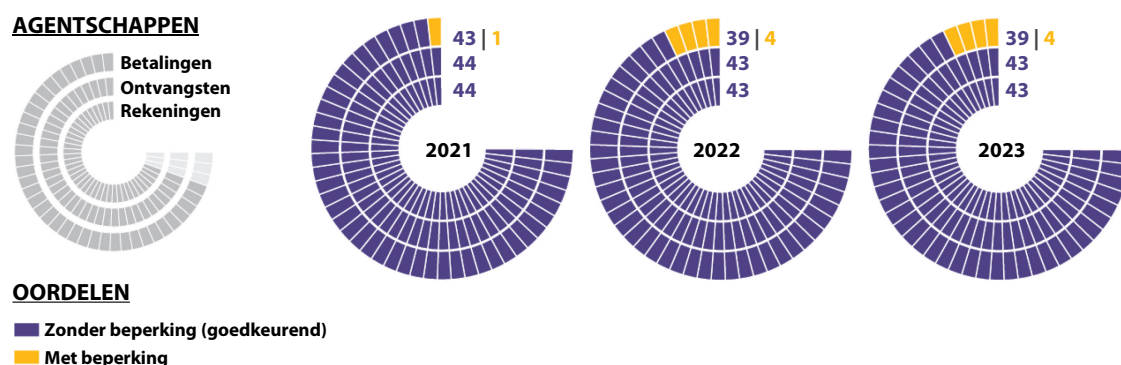
Inleiding

2.1. Dit hoofdstuk biedt een overzicht van de resultaten van de jaarlijkse controles van de agentschappen door de ERK voor het begrotingsjaar 2023. Het omvat werkzaamheden met betrekking tot een horizontaal onderwerp in verband met de financieringsmodellen van de EU-agentschappen die hun eigen ontvangsten innen, evenals andere controlewerkzaamheden met betrekking tot de agentschappen die de ERK onlangs heeft uitgevoerd en gepubliceerd. Op basis van onze controlewerkzaamheden stellen wij verschillende maatregelen voor die de agentschappen moeten nemen.

De resultaten van de jaarlijkse controles van de agentschappen voor het begrotingsjaar 2023 zijn over het geheel genomen positief

2.2. De resultaten van onze controle van de jaarrekeningen van de agentschappen voor het op 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar waren over het geheel genomen vergelijkbaar met die van voorgaande jaren (zie [figuur 2.1](#)).

Figuur 2.1 — Jaarlijkse controleoordelen over de rekeningen, ontvangsten en betalingen van de agentschappen betreffende de periode 2021–2023

Bron ERK.

Goedkeurende oordelen over de betrouwbaarheid van de rekeningen van alle agentschappen

2.3. Voor het begrotingsjaar 2023 hebben wij (goedkeurende) controleoordelen zonder beperking gepubliceerd over de rekeningen van alle 43 agentschappen (zie [figuur 2.1](#)).

Toelichtende paragrafen zijn van belang voor een goed begrip van de rekeningen van het CdT, het Cinea, de EBA, het EIT, het EMA, ERA, ESMA, Eurojust, eu-LISA, Frontex en de GAR.

2.4. In een toelichtende paragraaf wordt de aandacht van de lezer gevestigd op een in de rekeningen vermelde of openbaargemaakte aangelegenheid die zo belangrijk is dat deze van fundamenteel belang is voor het goed begrip door de lezer van de rekeningen of de

onderliggende ontvangsten of betalingen. Voor het begrotingsjaar 2023 hebben we toelichtende paragrafen gebruikt in onze verslagen over elf agentschappen: het CdT, het Cinea, de EBA, het EIT, het EMA, ERA, ESMA, Eurojust, eu-LISA, Frontex en de GAR.

2.5. Het CdT verstrekt informatie over de daling van zijn operationele ontvangsten, die zijn economische resultaat negatief heeft beïnvloed, en over de voortdurende inkrimping van de reserve die in 2011 werd gecreëerd om zowel schommelingen in de omvang van de bedrijfsverrichtingen te compenseren als budgettaire en prijsstabiliteit te waarborgen.

2.6. In de rekeningen van het Cinea, ERA en Eurojust wordt de invoering van Summa — een nieuw begrotings-, boekhoud- en financieel systeem — vermeld als proefproject.

2.7. De rekeningen van de EBA bevatten vermeldingen van de aanzienlijke gevolgen van de verordening betreffende digitale operationele weerbaarheid (DORA) en de verordening betreffende cryptoactivamarkten (MiCA-verordening) met betrekking tot de niet-gefinancierde middelen die nodig zijn om de desbetreffende taken vast te stellen en een passend toezichts- en controlebeleid uit te voeren.

2.8. De rekeningen van het EIT bevatten veronderstellingen die zijn gebruikt voor de raming van de operationele kosten (subsidie-uitgaven), die worden toegerekend en in de balans worden gepresenteerd als een afnemende post van voorfinancieringsactiva. De aangroei van subsidie-uitgaven is een belangrijke raming die onvermijdelijk onzekerheden met zich meebrengt.

2.9. Het EMA verschaft belangrijke informatie over zijn voormalige kantoor in Londen en over de onzekerheden die ontstaan door de faillissementsaanvraag door de moedermaatschappij van de onderhuurder. Het EMA zou aansprakelijk kunnen worden gesteld voor het volledige bedrag dat uit hoofde van de hoofdhuurovereenkomst verschuldigd is. Het maximale bedrag, met inbegrip van verschuldigde gemeentebelasting, dat door het EMA moet worden betaald ingeval het pand leeg blijft staan voor de resterende duur van de huurovereenkomst, beloopt 550 miljoen EUR.

Het EMA onderhandelt momenteel met het Britse filiaal van de groep over de voorwaarden van de onderverhuur. In het kader van deze onderhandelingen heeft het EMA ingestemd met het uitstel van de huurbetalingen voor de eerste twee kwartalen van 2024 en met de verlaging van de huur van de onderhuurder vanaf 1 januari 2024. In verband hiermee heeft het EMA een voorziening getroffen voor een verlieslatend contract ten bedrage van 131,4 miljoen EUR.

2.10. In de rekeningen van het ESMA en de EBA wordt melding gemaakt van de onzekerheid over de uitkomst van een rechtszaak (UniSystems Luxembourg en Unisystems systimata pliroforikis/ESMA — Zaak [T-750/22](#)). Het ESMA vermeldt bovendien een bijzondere waardevermindering in verband met uitstaande vergoedingen van entiteiten uit derde landen die onder toezicht staan.

2.11. De rekeningen van eu-LISA bevatten een toelichting over de financiële situatie van een belangrijke contractant met twee actieve kaderovereenkomsten.

2.12. De rekeningen van Frontex vermelden een toelichting op het terugdraaien door de waarnemend rekenplichtige van de wijzigingen die de vorige rekenplichtige tussen 2020 en 2022 had doorgevoerd. Dit heeft betrekking op het eindsaldo van de nettoactiva van 2022, de ontvangsten uit de EU-subsidie, de bijdragen van de met de Schengenruimte geassocieerde landen en de terugdraaiing van de afschrijvingen van voorgaande jaren.

2.13. De rekeningen van de GAR bevatten informatie over zijn potentiële financiële blootstelling als gevolg van de meest recente arresten van het Gerecht met betrekking tot de vooraf te betalen bijdragen en het jaarlijkse streefbedrag van 2,77 miljard EUR, over administratiefberoeps- en gerechtelijke procedures die tegen de GAR zijn aangespannen bij de gerechtelijke instanties van de EU, en over het feit dat de oorspronkelijke looptijd van het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds is afgelopen en het streefniveau is bereikt.

In een paragraaf over andere aangelegenheden wordt een kwestie van specifiek belang voor de rekeningen van de GAR beschreven

2.14. De paragrafen over andere aangelegenheden dienen om andere belangrijke aangelegenheden mee te delen dan die welke in de jaarrekeningen worden vermeld of openbaar gemaakt.

2.15. Ons wettelijk mandaat omvat twee rapportageverplichtingen met betrekking tot de GAR. Ten eerste moeten wij op grond van artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie “een verklaring [voorleggen] waarin de betrouwbaarheid van de rekeningen en de regelmatigheid en de wettigheid van de onderliggende verrichtingen worden bevestigd”, hetgeen wij doen in het specifieke jaarverslag over de GAR (zie hoofdstuk 3). Ten tweede legt artikel 92, lid 4, van de GAM-verordening (GAM-verordening) ons de verplichting op dat wij “een verslag opstellen over eventuele gerelateerde verplichtingen (voor de GAR, de Raad, de Commissie of andere betrokkenen) die voortvloeien uit de verrichting door de GAR, de Raad en de Commissie van hun taken uit hoofde van de verordening”. We voldoen aan deze tweede rapportageverplichting in de bijlage bij het specifieke jaarverslag over de GAR.

Goedkeurende oordelen over de wettigheid en regelmatigheid van de ontvangsten die ten grondslag liggen aan de rekeningen van alle agentschappen

2.16. Voor het begrotingsjaar 2023 hebben wij (goedkeurende) controleoordelen zonder beperking gepubliceerd over de wettigheid en regelmatigheid van de ontvangsten die ten grondslag liggen aan de rekeningen van alle agentschappen (zie [figuur 2.1](#)).

In een paragraaf over andere aangelegenheden wordt een kwestie van specifiek belang voor de ontvangsten van de GAR beschreven

2.17. In de GAM-verordening wordt geen alomvattend en consistent controlekader vastgesteld ter waarborging van de betrouwbaarheid van de informatie die door de banken aan de GAR wordt verstrekt voor de berekening van hun vooraf te betalen bijdragen aan het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds. De GAR verricht echter wel analytische en consistentiecontroles van die informatie en voert enkele controles achteraf uit op individuele banken. De GAR kan geen gedetailleerde informatie verstrekken over zijn risicogewogen berekeningen voor de bijdrage van elke bank omdat deze onderling samenhangen en vertrouwelijke informatie over andere banken bevatten. De GAR heeft de transparantie aanzienlijk verbeterd binnen de grenzen van zijn verplichting om de vertrouwelijkheid van de zakengeheimen van de instellingen in acht te nemen en te voldoen aan de normen voor motivering en transparantie die zijn vastgesteld door het Europees Hof van Justitie.

Net als in het voorgaande begrotingsjaar merkten we op dat de GAR bij de berekening van de bijdragen voor 2023 een raadplegingsronde had georganiseerd voor de betrokken instellingen. In het kader van deze procedure heeft de GAR gegevens verstrekt waarmee banken de berekening van hun vooraf te betalen bijdragen voor 2023 konden simuleren, met inbegrip van de impact van eventuele aanpassingen van de gegevens die ze in eerste instantie hadden ingediend.

Goedkeurende oordelen over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen van 39 agentschappen

2.18. Voor het begrotingsjaar 2023 publiceren wij (goedkeurende) controleoordelen zonder beperking over de wettigheid en regelmatigheid van de betalingen die ten grondslag liggen aan de jaarrekeningen van 39 agentschappen (zie [figuur 2.1](#)).

2.19. Voor vier agentschappen (het EIT, ELA, Enisa, ERCEA en eu-LISA) hebben we oordelen met beperking afgegeven. In elk van deze gevallen overschreed het bedrag van de betrokken uitgaven de voor deze controle vastgestelde materialiteitsdrempel.

2.20. Voor het EIT houdt de beperking verband met onregelmatige subsidiebetalingen die het EIT achteraf controleerde met behulp van een steekproef van 174 kostenposten. Hiervan verwierp het EIT bepaalde kosten met betrekking tot 27 kostenposten en we identificeerden nog eens drie kostenposten waarvoor het EIT niet kon aantonen dat de begunstigden hadden voldaan aan de essentiële voorwaarden van de subsidieovereenkomst. Het daaruit voortvloeiende totale geraamde bedrag aan onregelmatige subsidiebetalingen is 12,2 miljoen EUR.

2.21. In het geval van ELA heeft de beperking betrekking op in 2023 verrichte betalingen van in totaal 1,6 miljoen EUR in verband met een overeenkomst die is gegund na een openbare procedure en die wij in ons [Jaarverslag 2022](#) als onregelmatig hadden aangemerkt (1,3 miljoen EUR), alsook op tekortkomingen in de controles vooraf op het gebied van de uitvoering van overeenkomsten (0,3 miljoen EUR).

2.22. In het geval van Enisa heeft de beperking betrekking op in 2023 verrichte onregelmatige betalingen voor een totaalbedrag van 1,8 miljoen EUR in het kader van herschikking van middelen tussen verschillende overeenkomsten en vastleggingen, wat in strijd was met de regels.

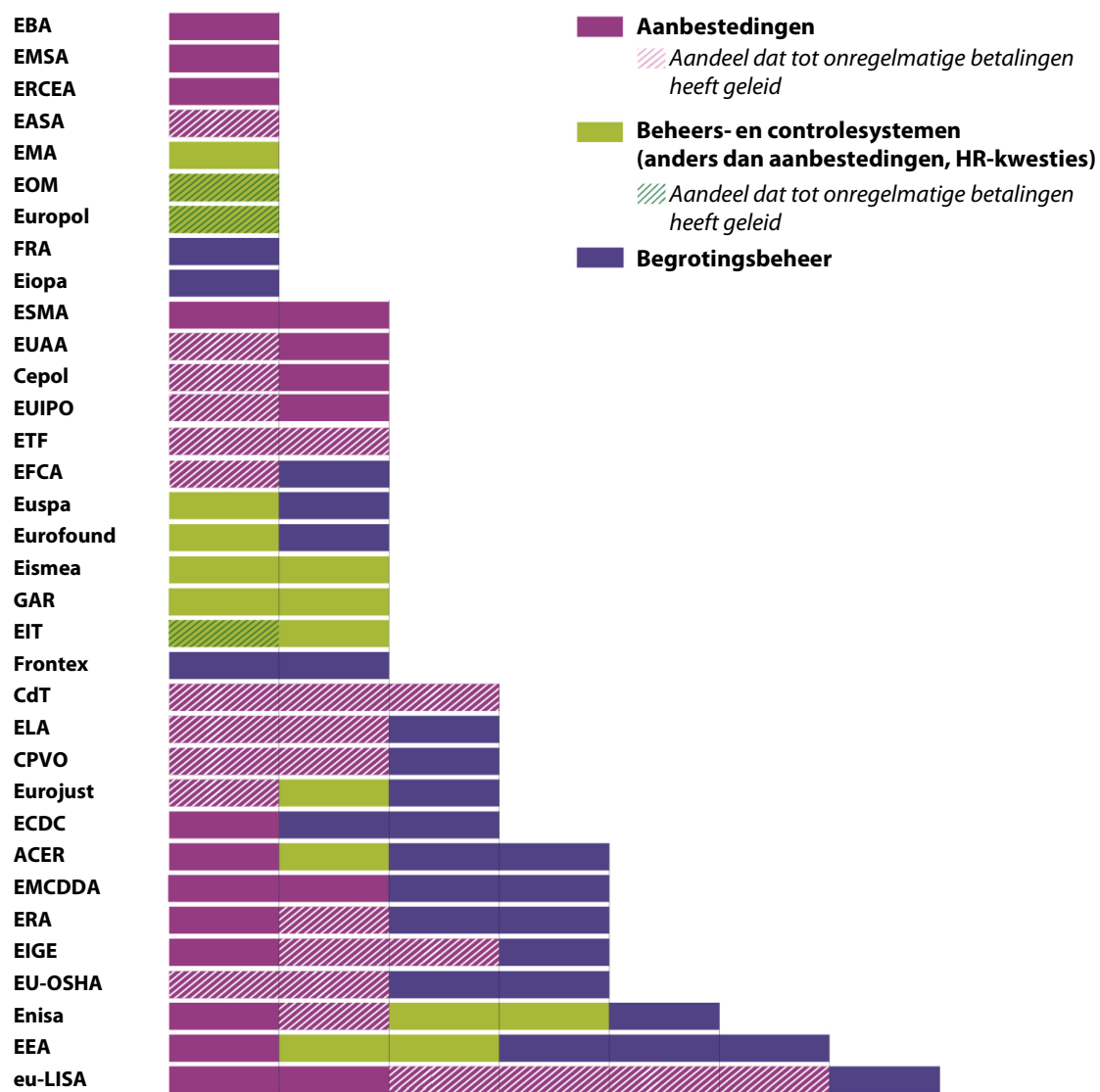
2.23. In het geval van eu-LISA heeft de beperking betrekking op in 2023 verrichte onregelmatige betalingen ten bedrage van 12,5 miljoen EUR voor de uitvoering van contracten die wij in 2023 hebben gecontroleerd (2,7 miljoen EUR), evenals andere contracten die we in ons [Jaarverslag 2022](#) onregelmatig bevonden (9,9 miljoen EUR).

Onze opmerkingen betreffen terreinen die voor verbetering vatbaar zijn bij 34 agentschappen

2.24. In totaal hebben wij 86 opmerkingen gemaakt over de noodzaak tot verdere verbetering bij 34 agentschappen. Deze omvatten de opmerkingen die als basis dienen voor oordelen met beperking. Onze opmerkingen hebben betrekking op tekortkomingen in openbare aanbestedingsprocedures, beheers- en controlesystemen en het begrotingsbeheer. Tekortkomingen in aanbestedingsprocedures blijven de belangrijkste bron van onregelmatige betalingen.

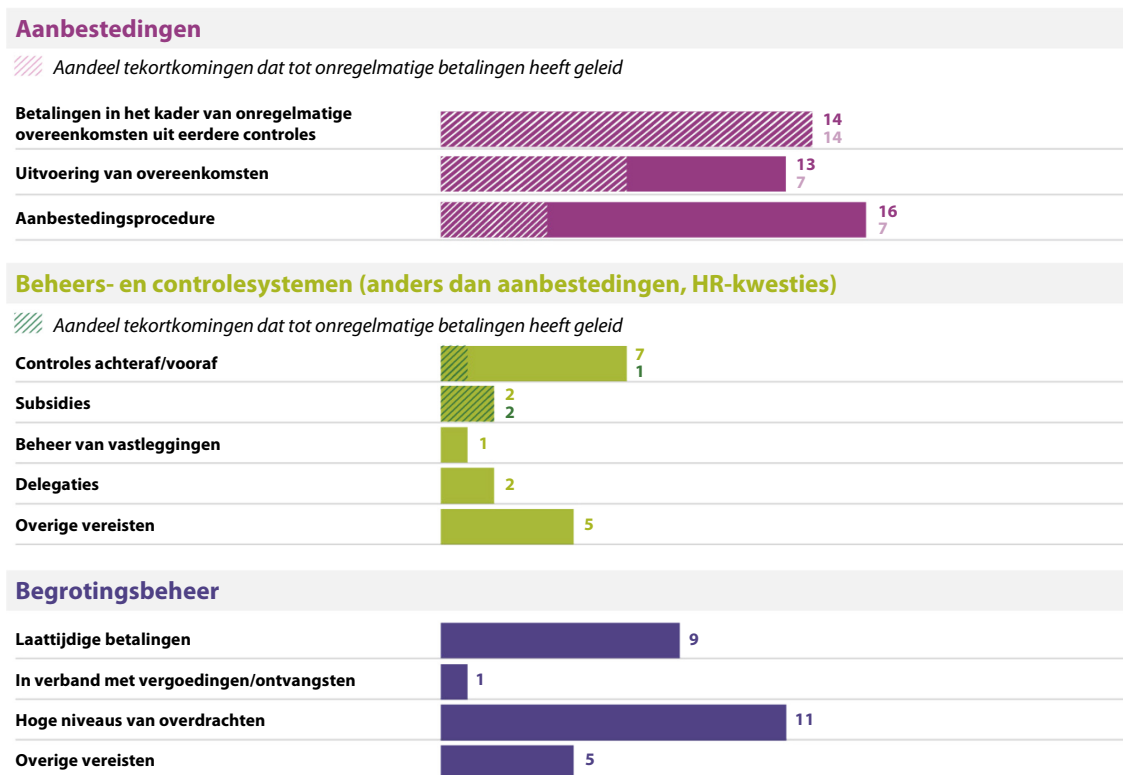
2.25. *Figuur 2.2* en *figuur 2.3* tonen hoe vaak elk soort opmerking voor deze 34 agentschappen voorkomt in het verslag.

Figuur 2.2 — Aantal opmerkingen over elk agentschap

Bron: ERK.

Figuur 2.3 — Aantal opmerkingen per soort veelvoorkomende tekortkomingen

Bron: ERK.

Tekortkomingen in overheidsopdrachten nemen toe en blijven de grootste bron van onregelmatige betalingen

2.26. Het doel van de aanbestedingsregels is om aanbestedende diensten in staat te stellen de goederen en diensten die ze nodig hebben tegen de best mogelijke prijs te verkrijgen, waarbij eerlijke concurrentie tussen inschrijvers wordt gewaarborgd en de beginselen van transparantie, evenredigheid, gelijke behandeling en non-discriminatie in acht worden genomen. Wij controleerden aanbestedingen bij alle 43 agentschappen. Voor 23 agentschappen⁸ meldden we tekortkomingen op het gebied van overheidsopdrachten (zie [figuur 2.3](#)). [Kader 2.1](#) bevat voorbeelden van kenmerkende onregelmatigheden bij de gunning en uitvoering van overeenkomsten.

⁸ ACER, CdT, Cpol, CPVO, EASA, EBA, ECDC, EEA, EFCA, EIGE, ELA, EMCCDA, EMSA, Enisa, ERA, ERCEA, ESMA, ETF, EUAA, EUIPO, eu-LISA, EU-OSHA en Eurojust.

Kader 2.1

Voorbeelden van de onregelmatige gunning en uitvoering van overeenkomsten

Het **CPVO** heeft twee soortgelijke overeenkomsten ondertekend voor diensten op het gebied van informatiebeveiliging, voor een gecumuleerd totaalbedrag van 339 300 EUR. Beide overeenkomsten werden gegund aan dezelfde aanbieder, met gebruikmaking van een cascademechanisme. Op grond van de onderliggende raamovereenkomst kon gebruik worden gemaakt van dit gunningsmechanisme voor individuele overeenkomsten tot 200 000 EUR.

Gezien de soortgelijke aard van de gecontracteerde diensten en het feit dat de gecumuleerde totale waarde ervan meer dan 200 000 EUR bedroeg, was het besluit van het CPVO om deze overeenkomsten als twee afzonderlijke overeenkomsten te behandelen en gebruik te maken van het cascademechanisme in plaats van het mechanisme voor hernieuwde oproep tot mededinging in strijd met artikel 160 van het Financieel Reglement, dat een verbod inhoudt op het opsplitsen van overeenkomsten met het voornemen de regels te omzeilen. De daarmee samenhangende betalingen (339 300 EUR in 2023) waren daarom onregelmatig.

Het **EFCA** maakte gebruik van een interinstitutionele raamovereenkomst voor dienstverlening op het gebied van reizen om diensten voor de organisatie van evenementen te verwerven die buiten het toepassingsgebied van de overeenkomst vielen, zoals van toepassing op het EFCA. De daarmee samenhangende betalingen (257 000 EUR in 2023) waren daarom onregelmatig.

2.27. Wij stellen vast dat het aantal opmerkingen dat we maken over aanbestedingen de afgelopen drie begrotingsjaren hoog is gebleven (34 in 2021, 48 in 2022, 43 in 2023), en dat het aantal betrokken agentschappen stabiel is gebleven (22 in 2021, 24 in 2022, 23 in 2023). Zoals blijkt uit [figuur 2.4](#) hebben we sinds het Jaarverslag 2021 jaarlijks nieuwe opmerkingen in verband met aanbestedingen gemaakt met betrekking tot acht agentschappen (CdT, Ceph, CPVO, EBA, EIGE, ELA, Enisa en eu-LISA).

Figuur 2.4 — Onze opmerkingen over tekortkomingen en onregelmatigheden op het gebied van overheidsopdrachten zijn de afgelopen drie jaar toegenomen

	2021	2022	2023	Totaalaantal opmerkingen in verband met aanbestedingen	
eu-LISA	2 1	3 4 3	1 2 3	19	▲ (n)
CdT	1 1	2 2 1	2 1	10	Opmerking in het jaar dat van invloed is op betalingen
Enisa	2	1 2	1 1	7	● (n)
Cepol	1 2	2	1 1	7	Opmerking in het jaar dat niet van invloed is op betalingen
EIGE	2	1 1	1 1 1	7	→ (n)
EEA	4	1	1	6	Opmerkingen van voorgaande jaren die van invloed zijn op betalingen
CPVO	1	1 1	1 1	5	
EUAA	1	1 1	1 1	5	
EUIPO	1	1 1	1 1	5	
Frontex	3	1 1		5	
ELA	1	1	1 1	4	
ETF		2	2	4	
EFCA		2	1	3	
EU-OSHA	1		2	3	
EASA		1 1	1	3	
EBA	1	1	1	3	
ESMA	1		2	3	
Eurojust	1	1	1	3	
ACER	1		1	2	
ECDC			1	2	
Eiopa	1	1		2	
Eismea	1	1		2	
EMCDDA			2	2	
EMSA	1		1	2	
ERA			1 1	2	
Eurofound	1	1		2	
GAR		1		1	
BEREC	1			1	
EIT		1		1	
EMA	1			1	
ERCEA			1	1	
ESA		1		1	
Euspa		1		1	
Hadea		1		1	
Aantal opmerkingen per soort in verband met aanbestedingen in een bepaald jaar	6 23 5	18 22 8	11 18 14	125	
TOTAALAantal agentschappen waarover wij in een bepaald jaar opmerkingen in verband met aanbestedingen hebben gemaakt	22	24	23		

Bron: ERK.

Te nemen maatregel 1

De agentschappen die te maken hebben met fouten inzake overheidsopdrachten moeten hun aanbestedingsprocedures verder verbeteren en ervoor zorgen dat de toepasselijke regels volledig worden nageleefd, zodat ze een optimale prijs-kwaliteitverhouding realiseren.

Bij de uitvoering van raamovereenkomsten mogen agentschappen alleen gebruikmaken van specifieke overeenkomsten voor de aanbesteding van goederen of diensten die onder de desbetreffende raamovereenkomst vallen. De agentschappen moeten er ook voor zorgen dat zij de regels van het Financieel Reglement voor het wijzigen van bestaande overeenkomsten naleven. Daarnaast moeten ze waarborgen dat in specifieke overeenkomsten de prijzen, hoeveelheden en leveringstermijnen worden vastgelegd en dat de uitvoering van overeenkomsten adequaat wordt gecontroleerd met betrekking tot deze essentiële elementen.

Sommige beheers- en controlesystemen vertonen tekortkomingen

2.28. Agentschappen hebben hun eigen rechtspersoonlijkheid en vallen onder het EU-recht (zie paragraaf 1.6). Beheers- en controlesystemen zijn van cruciaal belang voor de goede werking van de agentschappen en zijn krachtens het Financieel Reglement vereist ter ondersteuning van het beginsel van goed financieel beheer.

2.29. Voor twaalf agentschappen⁹ rapporteren we tekortkomingen in de beheers- en controlesystemen die geen betrekking hebben op aanbestedingen. Onze opmerkingen betreffen kwesties zoals het ontbreken van adequate controles achteraf/vooraf, uitgaven die zijn gedaan zonder de juiste bevoegdheidsdelegatie van een ordonnateur en tekortkomingen in het beheer van subsidies en vastleggingen, alsmede andere kwesties, waaronder tekortkomingen in de bedrijfscontinuïteit of het risicobeheer of in de scheiding van taken.

Figuur 2.3 toont de meest voorkomende soorten tekortkomingen in de interne controle die wij hebben vastgesteld. In **kader 2.2** wordt een voorbeeld gegeven van dergelijke tekortkomingen.

⁹ ACER, EEA, Eisma, EIT, EMA, Enisa, EOM, Eurofound, Eurojust, Europol, EUSPA en GAR.

Kader 2.2

Voorbeeld van een tekortkoming in de beheers- en controlesystemen

Het **EEA** heeft financiële controles vooraf van aan de Europese Thematische Centra verrichte subsidiebetalingen (gecontracteerd om met het partnernetwerk van het EEA overeengekomen taken uit te voeren) uitbesteed aan een externe contractant.

We troffen een aantal tekortkomingen aan in de daaruit voortvloeiende controleregelingen:

- Het EEA heeft zijn procedures voor controles vooraf of zijn strategie inzake controles achteraf niet geactualiseerd om rekening te houden met het feit dat controles vooraf waren uitbesteed. Hierdoor ontstaat het risico dat de kwaliteit van de door de contractant uitgevoerde controles niet wordt gewaarborgd of dat niet naar behoren follow-up wordt gegeven aan de resultaten van deze controles.
- In één geval heeft het EEA niet voldoende follow-up gegeven aan de resultaten van de controles van de contractant met betrekking tot salariskosten.
- Het EEA verplichtte de contractant niet om na te gaan of salarissen — de grootste kostencategorie — meermaals waren gedeclareerd (dit houdt een risico in omdat dezelfde partner met hetzelfde personeel de begunstigde van meer dan een subsidieovereenkomst kan zijn), en of de kostendeclaraties van het Europees Thematisch Centrum in overeenstemming waren met de betalingen van voorgaande jaren.

Te nemen maatregel 2

De uitvoering door de agentschappen van hun begrotingen moet worden onderworpen aan doeltreffende en doelmatige interne controles. Deze moeten deugdelijke controles vooraf omvatten ter voorkoming van fouten en onregelmatigheden voordat activiteiten worden goedgekeurd.

Tekortkomingen in het begrotingsbeheer leidden voornamelijk tot hoge niveaus van overdrachten of laattijdige betalingen

2.30. Voor 18 agentschappen¹⁰ melden we tekortkomingen in verband met verschillende aspecten van het begrotingsbeheer, bijvoorbeeld buitensporige automatische overdrachten van niet-gesplitste kredieten, laattijdige betalingen of kwesties in verband met vergoedingen.

¹⁰ ACER, CPVO, ECDC, EEA, EFCA, EIGE, Eiopa, ELA, EMCDDA, Enisa, ERA, eu-LISA, EU-OSHA, Eurofound, Eurojust, EUSPA, FRA en Frontex.

Figuur 2.3 toont de meestvoorkomende soorten tekortkomingen in het begrotingsbeheer. Kader 2.3 geeft een overzicht van laattijdige betalingen.

Kader 2.3

Frequentie van laattijdige betalingen

Volgens de regels moeten agentschappen hun betalingen binnen bepaalde termijnen verrichten; bij niet-naleving van deze termijnen hebben schuldeisers recht op achterstandsrente. In het kader van onze werkzaamheden rapporteren we alle gevallen waarin de frequentie van laattijdige betalingen meer dan 5 % bedraagt.

Voor 2023 merken we op dat het totale bedrag aan achterstandsrente niet van materieel belang was. Negen agentschappen (ACER, ECDC, EEA, EMCDDA, Enisa, ERA, EU-OSHA, Eurojust en Frontex) betaalden echter vaak na de desbetreffende termijn.

Frequentie van laattijdige betalingen per agentschap:

Agentschap	Frequentie van laattijdige betalingen
ACER	11 %
ECDC	7 %
EEA	18 %
EMCDDA	10 %
Enisa	9 %
ERA	13 %
EU-OSHA	13 %
Eurojust	53 %
Frontex	13 %

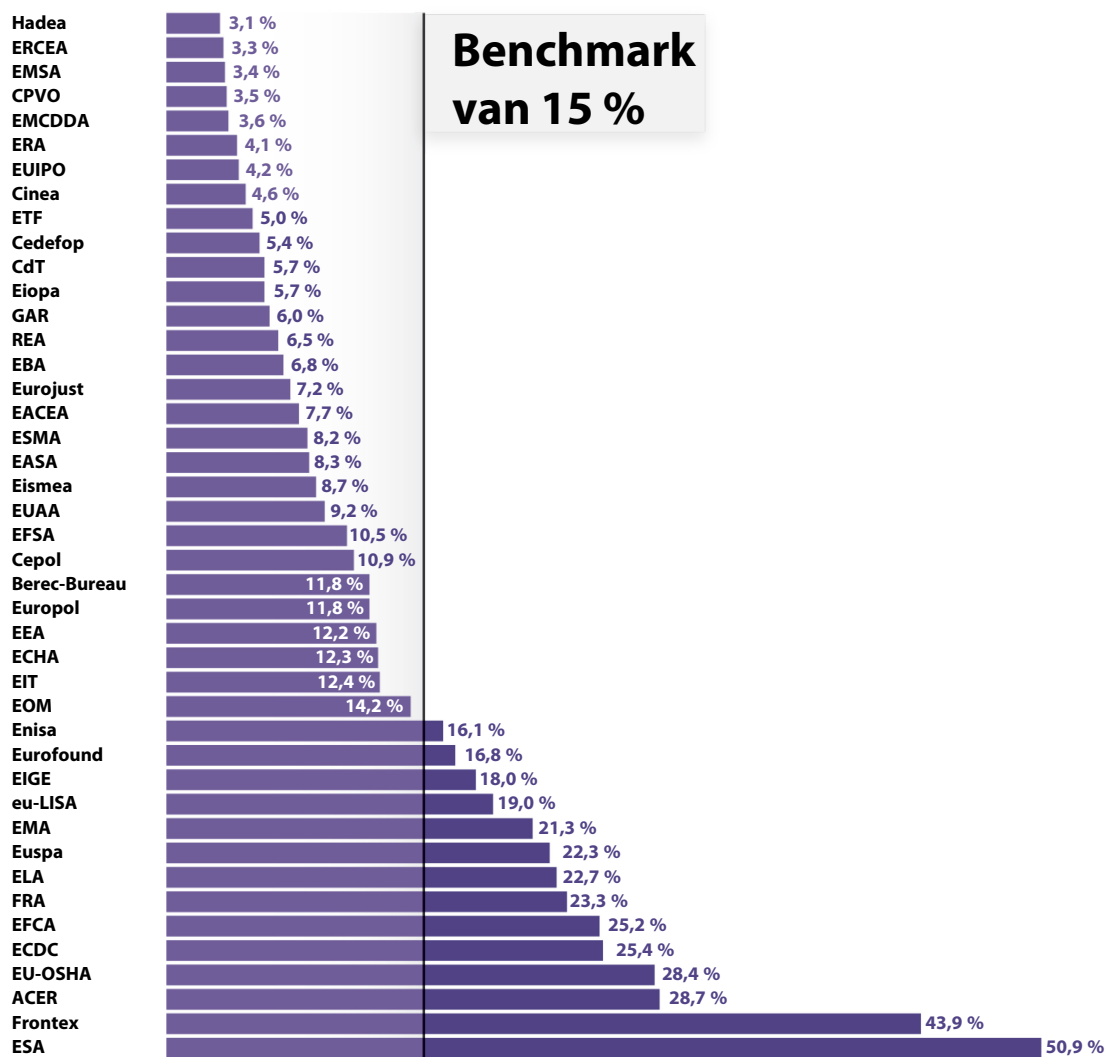
Te nemen maatregel 3

De agentschappen in kwestie moeten de wettelijke betalingstermijnen beter in acht nemen. Hoewel het totale bedrag aan achterstandsrente niet van materieel belang was, is de hoge frequentie van laattijdige betalingen nadelig voor de reputatie van de agentschappen.

2.31. **Figuur 2.5** toont het niveau van automatische overdrachten van goedgekeurde niet-gesplitste kredieten voor elk agentschap. In het Financieel Reglement zijn geen maxima voor overdrachten vastgesteld. Wij beschouwen niveaus van overdrachten buitensporig als deze meer dan 10 % bedragen voor personeelskosten (titel I), meer dan 20 % voor administratieve uitgaven (titel II) of meer dan 30 % voor operationele uitgaven (titel III en overige), of als de totale waarde ervan meer bedraagt dan de benchmark van 15 % die wij hebben vastgesteld op

basis van het niveau van overdrachten van de goedgekeurde niet-gesplitste kredieten van EU-instellingen. Bovendien melden we alleen buitensporige niveaus van overdrachten als deze een terugkerend karakter hebben. In 2023 was dit het geval voor elf agentschappen¹¹.

Figuur 2.5 — Niveau van overdrachten die van invloed zijn op alle begrotingstitels samen

Bron: definitieve jaarrekeningen van de agentschappen voor 2023, gecompileerd door de ERK.

¹¹ ACER, ECDC, EFCA, EIGE, ELA, eu-LISA, EU-OSHA, Eurofound, EUSPA, FRA en Frontex.

Te nemen maatregel 4

Om de buitensporige niveaus aan overdrachten te verhelpen, moeten de betrokken agentschappen hun begrotingsplanning en uitvoeringscycli verder verbeteren. Zij moeten ook nagaan of het passend is om niet-gesplitste kredieten (bestemd voor jaarlijkse administratieve uitgaven) te gebruiken voor de financiering van operationele uitgaven (die doorgaans meerjarig zijn en waarvoor gesplitste kredieten in principe geschikter zijn).

Agentschappen geven follow-up aan controleopmerkingen van voorgaande jaren

2.32. Wij verschaffen informatie over de stand van zaken met betrekking tot de follow-upmaatregelen die de agentschappen naar aanleiding van de opmerkingen uit voorgaande jaren hebben getroffen. Voor de 135 opmerkingen die eind 2022 nog openstonden, waren corrigerende maatregelen in 66 gevallen afgerond. Voor 27 agentschappen¹² melden we in totaal 69 opmerkingen uit voorgaande jaren die eind 2023 nog openstonden.

2.33. In [kader 2.4](#) worden de verschillende statussen van de follow-up die in dit verslag worden gebruikt, toegelicht en worden voorbeelden gegeven van typische situaties waarop zij van toepassing zijn.

Kader 2.4

Stand van zaken van de follow-up zoals gebruikt in dit verslag

Afgesloten: er is bewijs dat het agentschap of een andere betrokken entiteit corrigerende maatregelen heeft genomen om de opmerking te verhelpen, of dat de opmerking niet langer van toepassing is, bijvoorbeeld omdat het contract dat aanleiding gaf tot de opmerking is verstreken of omdat door een verandering in de omstandigheden de kosten voor het aanpakken van de kwestie hoger zijn dan de baten.

Openstaand: er zijn geen corrigerende maatregelen getroffen om gevolg te geven aan de opmerking, of er zijn enige aanwijzingen dat er corrigerende maatregelen zijn genomen, maar het proces is nog niet volledig uitgevoerd of voltooid.

¹² ACER, CdT, Cedefop, Cepol, Cinea, CPVO, EASA, EFCA, EIGE, Eiopa, Eismea, EIT, ELA, EMA, EMCDDA, EOM, ERA, ESA, ETF, EUAA, EUIPO, eu-LISA, Eurojust, Europol, FRA, Frontex en Hadea.

Financieringsmodellen van EU-agentschappen die hun eigen ontvangsten innen

2.34. Wij hebben onze herhaaldelijke controlewerkzaamheden met betrekking tot de betrouwbaarheid van de rekeningen van de agentschappen en de wettigheid en regelmatigheid van hun ontvangsten en betalingen aangevuld met een overzicht en analyse van de financieringsmodellen van de twaalf EU-agentschappen die hun eigen ontvangsten innen, hetzij naast de subsidie uit de EU-begroting (ACER, EASA, EBA, ECHA, Eiopa, EMA, ERA, ESMA), hetzij als enige financieringsbron (CdT, CPVO, EUIPO en GAR).

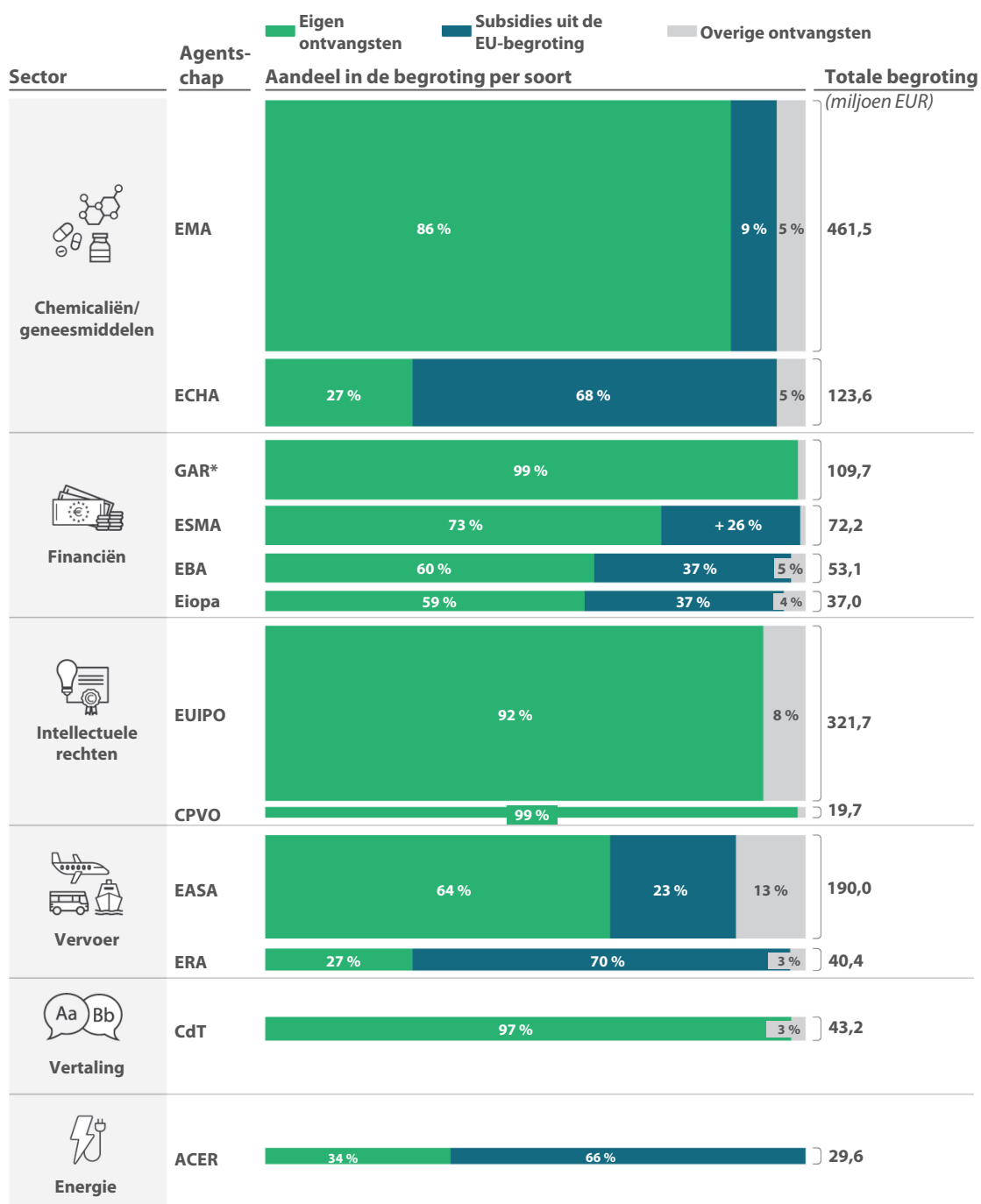
2.35. De eigen ontvangsten van een agentschap zijn vastgelegd in de oprichtingsverordening of andere EU-wetgeving. De eigen ontvangsten omvatten alle vergoedingen, heffingen en bijdragen die in verband met de kernactiviteiten van het agentschap worden geïnd, met uitzondering van de subsidie uit de EU-begroting of vergelijkbare bijdragen van deelnemende derde landen. Deze ontvangsten verschillen van incidentele ontvangsten (of “overige ontvangsten”), die in het algemeen geen verband houden met de kernactiviteiten van het agentschap (zoals ontvangsten uit onderverhuur of uit positieve wisselkoersverschillen).

2.36. Met het oog op de vaststelling van goede praktijken en terreinen die voor verbetering vatbaar zijn, wilden we de overeenkomsten en verschillen tussen agentschappen onderzoeken in hun omgang met de eigen ontvangsten. We hebben daarom een enquête gehouden onder de twaalf betrokken agentschappen. Wij onderzochten hun financiële overzichten, geconsolideerde jaarlijkse activiteitenverslagen en andere documenten voor de periode 2019-2023, alsook onze eigen speciale verslagen. Tenzij anders vermeld, worden de cijfers over de ontvangsten en gerelateerde kosten van de agentschappen op kasbasis gepresenteerd, aangezien de beschikbare cijfers op kasbasis voor veel agentschappen gedetailleerder en uitgebreider waren dan die op transactiebasis. In het geval van de GAR hebben we ook deel II van zijn begroting buiten de reikwijdte van deze analyse gelaten, d.w.z. bijdragen aan het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds en het bijbehorende rendement op investeringen, die in 2023 11,0 miljard EUR bedroegen.

2.37. De twaalf agentschappen die hun eigen ontvangsten innen, kunnen worden gegroepeerd naar gebieden waarin zij actief zijn: chemicaliën en geneesmiddelen (ECHA en EMA), energie (ACER), financiën (EBA, Eiopa, ESMA en GAR), intellectuele-eigendomsrechten (CPVO en EUIPO), vertaling (CdT) en vervoer (EASA en ERA). Zoals blijkt uit [figuur 2.6](#) vertegenwoordigen de eigen ontvangsten een aanzienlijk deel van de begrotingen van de agentschappen, variërend van 27 % voor het ECHA en ERA tot 86 % voor het EMA en bijna 100 % voor de vier agentschappen die volledig zelffinancierend zijn. Het totale bedrag aan

eigen ontvangsten dat de EU-agentschappen in 2023 hebben geïnd, exclusief de door de GAR geïnde bijdragen aan het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds, bedroeg 1,1 miljard EUR, ofwel ongeveer een kwart van de gecombineerde begroting van alle 43 EU-agentschappen. De belangrijkste reden waarom we besloten hebben dit onderwerp te behandelen, is het feit dat de eigen ontvangsten zo'n groot deel van de begroting uitmaken.

Figuur 2.6 — Percentage eigen ontvangsten in de begrotingen van de betrokken agentschappen varieert van 27 % tot bijna 100 %

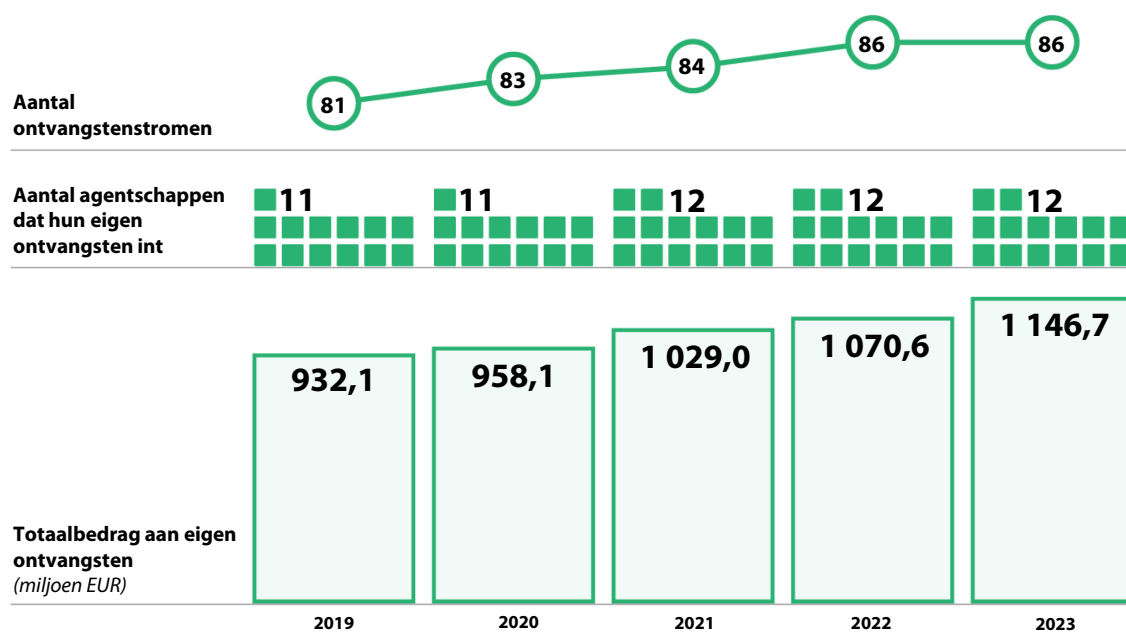

* In het geval van de GAR is in de cijfers voor de ontvangsten geen rekening gehouden met deel II van zijn begroting, d.w.z. bijdragen aan het gemeenschappelijk ontwikkelingsfonds en het bijbehorende rendement op investeringen, die in 2023 11,0 miljard EUR bedroegen.

Bron: ERK, op basis van de financiële gegevens van agentschappen en hun antwoorden op onze vragenlijst.

2.38. Zoals blijkt uit [figuur 2.7](#), is het bedrag van de door de EU-agentschappen geïnde eigen ontvangsten de afgelopen vijf jaar met 23 % gestegen, iets meer dan de inflatie in de eurozone van 19 % in dezelfde periode. De agentschappen innen hun ontvangsten via afzonderlijke “ontvangstenstromen”, bestaande uit vergoedingen of bijdragen die in de wetgeving voor een bepaalde openbare dienst zijn vastgesteld. Zo is de afgifte van typecertificaten ter bevestiging van de luchtwaardigheid van een bepaalde categorie luchtvaartuigen een van de ontvangstenstromen van het EASA, terwijl de afgifte van goedkeuringen voor ontwerporganisaties in de luchtvaartsector een andere inkomstenstroom is. Tussen 2019 en 2023 steeg het aantal door EU-agentschappen gebruikte ontvangstenstromen van 81 tot 86. Vier van de vijf ontvangstenstromen die in die periode zijn toegevoegd, hebben betrekking op ESMA (met telkens twee toevoegingen in 2020 en 2022). De vijfde stroom heeft betrekking op ACER, sinds 2021 het twaalfde agentschap dat eigen ontvangsten int. In totaal leverden de vijf nieuwe ontvangstenstromen 19,7 miljoen EUR op — 9 % van de totale stijging van 214,3 miljoen EUR in de afgelopen vijf jaar.

Figuur 2.7 — Eigen ontvangsten zijn de afgelopen vijf jaar langzaam gestegen

Bron: ERK, op basis van de financiële gegevens van agentschappen en de antwoorden van agentschappen op onze vragenlijst.

2.39. In 2024 werd nieuwe of gewijzigde wetgeving inzake vergoedingen vastgesteld voor vijf agentschappen ([ACER](#), [EBA](#)¹³, [EMA](#), [Eiopa](#)¹⁴ en [ESMA](#)¹⁵). Daarnaast zijn er momenteel wetgevingsvoorstellen inzake vergoedingen voor drie agentschappen ([ERA](#), [ESMA](#) en [EUIPO](#)¹⁶). De tot dusver goedgekeurde of voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op zowel de totstandbrenging van nieuwe ontvangstenstromen voor de EBA, Eiopa, ESMA en het EUIPO als

-
- ¹³ Gedelegeerde Verordening (EU) 2024/1505 van de Commissie tot aanvulling van Verordening (EU) 2022/2554 door de vaststelling van het bedrag van de door de lead overseer aan kritieke derde aanbieders van ICT-diensten aan te rekenen oversightvergoedingen en de wijze waarop die vergoedingen moeten worden betaald; Gedelegeerde Verordening (EU) 2024/1503 van de Commissie tot aanvulling van Verordening (EU) 2023/1114 door nadere bepaling van de aan uitgevers van significante activagerelateerde tokens en uitgevers van significante e-moneytokens berekende vergoedingen.
- ¹⁴ Verordening (EU) 2024/1505 van de Commissie; Voorstel voor een richtlijn tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2009/65/EG, 2009/138/EG, 2011/61/EU, 2014/65/EU en (EU) 2016/97; Retail investment strategy.
- ¹⁵ Gedelegeerde Verordening (EU) 2024/1505 van de Commissie; Verordening (EU) 2023/2631 betreffende Europese groene obligaties; Gedelegeerde Verordening (EU) 2024/1702 van de Commissie tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 1003/2013 wat betreft de harmonisatie van bepaalde aspecten van aan transactieregisters aangerekende vergoedingen; Gedelegeerde Verordening (EU) 2024/1703 van de Commissie tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1732 wat betreft de harmonisatie van bepaalde aspecten van aan securitisatieregisters aangerekende vergoedingen; Gedelegeerde Verordening (EU) 2024/1704 van de Commissie tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/360 wat betreft de harmonisatie van bepaalde aspecten van aan transactieregisters aangerekende vergoedingen; Gedelegeerde Verordening (EU) 2024/1705 van de Commissie tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/805 wat betreft de harmonisatie van bepaalde aspecten van aan bepaalde benchmarkbeheerders aangerekende vergoedingen; Gedelegeerde Verordening (EU) 2024/1706 van de Commissie wat betreft de harmonisatie van bepaalde aspecten van aan ratingbureaus aangerekende vergoedingen.
- ¹⁶ Voorstel voor een verordening betreffende standaardessentiële octrooien en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/1001; Voorstellen voor verordeningen betreffende aanvullende beschermingscertificaten; Voorstel betreffende het aanvullende beschermingscertificaat met eenheidswerking voor gewasbeschermingsmiddelen; Voorstel betreffende het aanvullende beschermingscertificaat met eenheidswerking voor geneesmiddelen; Voorstel betreffende het aanvullende beschermingscertificaat voor gewasbeschermingsmiddelen; Voorstel betreffende het aanvullende beschermingscertificaat voor geneesmiddelen .

hervormingen van de bestaande ontvangstenstromen van ACER, het ECHA, het EMA, ERA, ESMA en het EUIPO.

Agentschappen innen verschillende soorten ontvangstenstromen en richten zich op verschillende cliënten

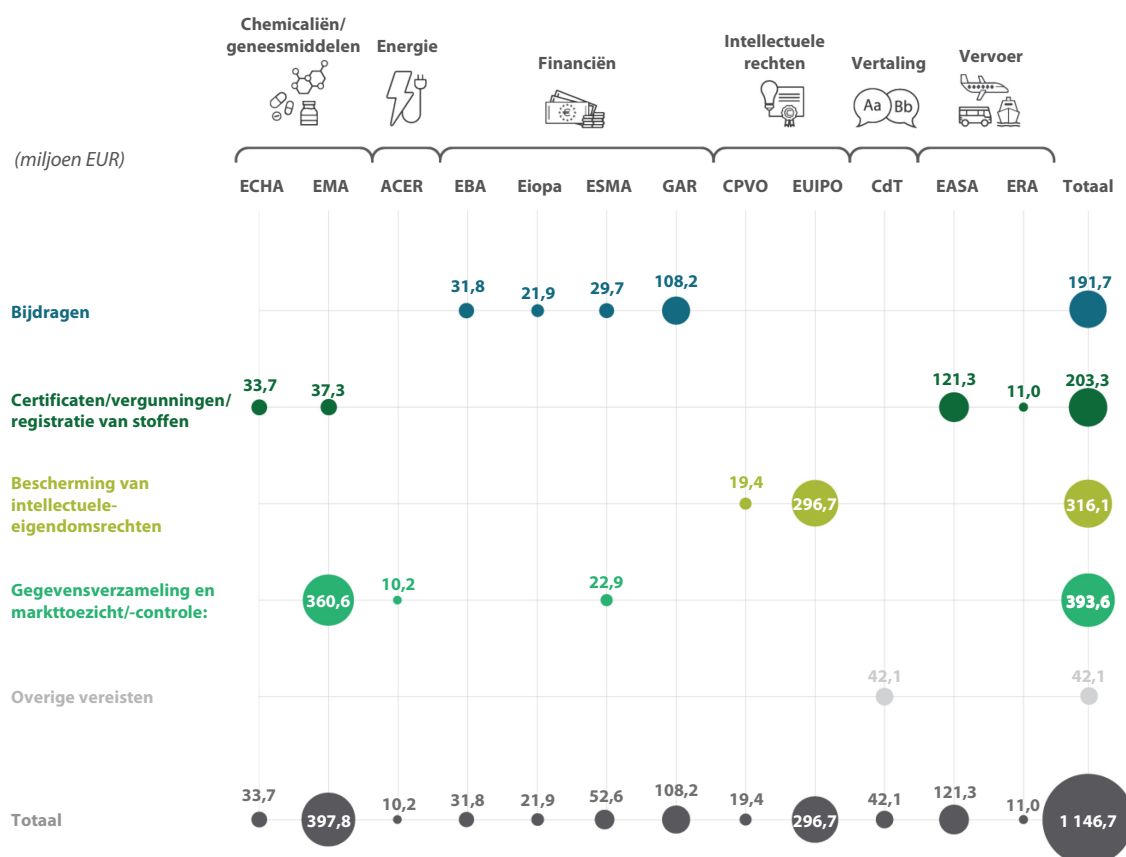
2.40. De twaalf agentschappen die gedeeltelijk en volledig zelffinancierend zijn, hebben verschillende ontvangstenstromen (elke stroom wordt afzonderlijk gedefinieerd in de oprichtingsverordening van het agentschap of in andere EU-wetgeving), die in de hieronder opgesomde vijf hoofdcategorieën kunnen worden ingedeeld.

- **Certificaten/vergunningen/registratie van stoffen:** agentschappen met deze ontvangstenstroom innen vergoedingen om te controleren en te valideren of aanvragers voldoen aan de vereiste normen om hun producten op de markt te mogen brengen. Zo certificeert EASA de luchtwaardigheid van verschillende soorten luchtvaartuigen, terwijl het EMA verantwoordelijk is voor de wetenschappelijke evaluatie van, het toezicht op en de veiligheidsbewaking van geneesmiddelen.
- **Bijdragen:** dit soort ontvangsten wordt geïnd van entiteiten in een specifieke sector (voornamelijk financiële instellingen) ter ondersteuning van de werking van agentschappen met toezichthoudende en soortgelijke verantwoordelijkheden op hetzelfde gebied. Ter illustratie: de drie Europese toezichthoudende autoriteiten (EBA, Eiopa en ESMA) dekken een deel van hun operationele uitgaven door bijdragen van nationale bevoegde autoriteiten.
- **Bescherming van intellectuele-eigendomsrechten:** agentschappen met deze ontvangstenstroom innen vergoedingen voor de registratie en het verdere beheer en de bescherming van intellectuele-eigendomsrechten in de hele EU. Het CPVO verleent intellectuele-eigendomsrechten voor nieuwe plantenrassen en het EUIPO voor handelsmerken en productontwerpen.
- **Gegevensverzameling en markttoezicht/-controle:** dit soort ontvangsten wordt geïnd van entiteiten in de sector of markt waarop toezicht wordt uitgeoefend. Zo brengt ACER grote aanbieders van energie vergoedingen in rekening op basis van de gegevens die het bij hen inwint om de groothandelsmarkten voor energie te evalueren en te monitoren, terwijl ESMA jaarlijkse vergoedingen van zijn onder rechtstreeks toezicht staande entiteiten in rekening brengt.
- **Overige:** deze categorie omvat betalingen die het CdT van zijn cliënten ontvangt voor zijn vertaal-, terminologie- en overige diensten.

2.41. Zoals weergegeven in [figuur 2.8](#), hangt het soort ontvangstenstroom nauw samen met het gebied waarop elk agentschap actief is. Zo innen de vier agentschappen die actief zijn in de financiële sector allemaal bijdragen, hetzij van de nationale bevoegde autoriteiten (EBA,

Eiopa en ESMA), hetzij van banken (GAR). Agentschappen die in dezelfde sector actief zijn, zullen doorgaans vergelijkbare soorten ontvangsten hebben.

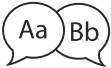
Figuur 2.8 — Het soort eigen ontvangsten houdt vaak verband met de sector waarin een agentschap actief is

Bron: ERK, op basis van financiële gegevens van agentschappen en hun antwoorden op onze vragenlijst.

2.42. Zoals blijkt uit [tabel 1](#), kunnen de twaalf agentschappen die eigen ontvangsten innen zich op verschillende cliënten of belanghebbenden richten (overheidsinstanties, grote ondernemingen, kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en particulieren). Daarnaast kan het aantal entiteiten waarvan zij geld innen voor hun diensten, variëren van minder dan vijftig tot meer dan duizend. Het CdT heeft bijvoorbeeld slechts een handvol cliënten, aangezien het vertaal- en soortgelijke diensten verleent aan instellingen en organen van de EU. Dit in tegenstelling tot het EUIPO, dat handelsmerken en productontwerpen registreert voor een groot aantal zeer uiteenlopende cliënten.

Tabel 1 — Agentschappen met eigen ontvangstenstromen zijn geschikt voor een breed scala aan cliënten

Sector	Agentschappen	Cliënten	Cliënten buiten de EU?	Hoeveel cliënten per jaar?
 Chemicaliën/ geneesmiddelen	ECHA	Voornamelijk grote ondernemingen	Nee	meer dan 1 000
	EMA	Voornamelijk grote ondernemingen	Ja, voor sommige ontvangstenstromen	meer dan 1 000
 Energie	ACER	Voornamelijk kmo's	Ja	51 tot en met 200
 Financiën	EBA	Voornamelijk overheidsinstanties	Nee	11 tot en met 50
	Eiopa	Voornamelijk overheidsinstanties	Nee	11 tot en met 50
	ESMA	Grote ondernemingen, kmo's en overheidsinstanties	Ja, voor sommige ontvangstenstromen	51 tot en met 200
	GAR	Voornamelijk grote ondernemingen	Nee	meer dan 1 000
 Intellectuele rechten	CPVO	Grote ondernemingen, kmo's en particulieren	Ja	meer dan 1 000
	EUIPO	Grote ondernemingen, kmo's en particulieren	Ja	meer dan 1 000
 Vertaling	CdT	Voornamelijk overheidsinstanties	Nee	51 tot en met 200
 Vervoer	EASA	Grote ondernemingen, kmo's en particulieren	Ja	meer dan 1 000
	ERA	Voornamelijk grote ondernemingen	Ja, voor sommige ontvangstenstromen	201 tot en met 1 000

Bron: ERK, op basis van antwoorden van agentschappen op onze vragenlijst.

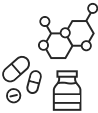
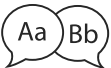
In beginsel moeten vergoedingen de gerelateerde kosten weerspiegelen, maar de wijze waarop deze worden vastgesteld verschilt per agentschap

2.43. Artikel 16 van de financiële kaderregeling bevat het volgende algemene beginsel voor het vaststellen en aanpassen van de hoogte van de vergoedingen: *“In het geval van organen waarvan de ontvangsten bestaan uit vergoedingen en heffingen in aanvulling op de bijdrage van de Unie dienen die vergoedingen en heffingen te worden vastgesteld op een niveau waarbij geen significante overschotten ontstaan. Wanneer bij herhaling een significant batig of nadelig begrotingssaldo [...] wordt opgetekend, dient de hoogte van de vergoedingen en heffingen te worden aangepast.”* Deze regel is niet van toepassing op de bijdragen die worden ontvangen door de drie Europese toezichthoudende autoriteiten (EBA, Eiopa en — voor activiteiten die niet door vergoedingen worden gedekt — ESMA), die 60 % van hun financiering van de nationale bevoegde autoriteiten ontvangen, terwijl de resterende 40 % uit de EU-begroting komt.

2.44. De eigenlijke procedure voor de vaststelling van vergoedingen is vastgelegd in de oprichtingsverordening of in een andere rechtshandeling voor een bepaald agentschap en verschilt van agentschap tot agentschap. Zoals blijkt uit [tabel 2](#), zijn er drie hoofdbenaderingen.

- Er worden **gegevensgestuurde formules** toegepast om de vergoedingen te berekenen aan de hand van een reeks parameters, waaronder externe gegevens. Zo bevat de vergoedingenstructuur van ACER een vast en een variabel element. Dit variabele element wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de transactiegegevens van elke cliënt uit het voorgaande jaar. De jaarlijkse vergoedingen van ESMA zijn afhankelijk van de geschatte uitgaven en zijn evenredig aan de toepasselijke omzet (bijv. ontvangsten) van zijn onder toezicht staande entiteiten.
- **Vaste tarieven** zijn gebaseerd op geraamde kostprijzen per arbeidseenheid. Zo factureert ERA een bepaald bedrag per gewerkt uur voor de verwerking van een bepaalde aanvraag en brengt het CdT zijn cliënten een bedrag per vertaalde pagina in rekening.
- **Vaste vergoedingen** zijn vooraf vastgestelde bedragen voor een bepaalde dienst die zijn vastgelegd in de relevante toepasselijke wetgeving en die niet veranderen naarmate de daadwerkelijke hoeveelheid werk toeneemt. Het EMA hanteert bijvoorbeeld een vaste vergoeding voor het verlenen van vergunningen voor het in de handel brengen van een geneesmiddel.

Tabel 2 — Vergoedingen van de agentschappen worden berekend door gebruikmaking van een van de drie belangrijkste methoden

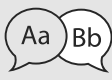
Sector	Agentschap	Gegevensgestuurde formules	Vast tarief per uur/bladzijde	Vaste vergoeding per dienst
 Chemicaliën/ geneesmiddelen	ECHA			✓
	EMA			✓
 Energie	ACER	✓		✓
 Financiën	EBA	✓		
	Eiopa	✓		
	ESMA	✓		✓
	GAR	✓		
 Intellectuele- eigendomsrechten	CPVO			✓
	EUIPO			✓
 Vertaling	CdT		✓	
 Vervoer	EASA		✓	✓
	ERA		✓	✓

Bron: ERK, op basis van antwoorden van agentschappen op onze vragenlijst.

2.45. Twee agentschappen (EASA en ERA) maken gebruik van automatische indexering voor het aanpassen van hun vergoedingen aan inflatie. Twee andere agentschappen (ECHA en EMA) kunnen hun vergoedingen ook aanpassen aan inflatie, maar dit is afhankelijk van een besluit van de Commissie. De Commissie voert echter niet elk jaar aanpassingen door. De laatste aanpassing van de vergoedingen voor het ECHA vond plaats in 2015. Dit kan operationele problemen opleveren voor de betrokken agentschappen, met name in tijden van hoge inflatie. Bovendien profiteren de meeste agentschappen die hun vergoedingen aan de hand van op gegevens gebaseerde formules vaststellen (EBA, Eiopa, ESMA en GAR) van een indirect indexeringsmechanisme. Dit komt doordat de gegevens die in de formules worden

gebruikt (zoals de EU-subsidie die het niveau van de bijdragen van de nationale bevoegde autoriteiten aan de EBA, Eiopa en ESMA bepaalt) doorgaans het inflatieniveau weerspiegelen. ACER vormt hierop een uitzondering, aangezien zijn formule voor de vaststelling van vergoedingen grotendeels is gebaseerd op een vast element dat is vastgesteld in een [besluit van de Commissie van 2020](#) en sindsdien niet is bijgewerkt. Over het algemeen kunnen de agentschappen hun vergoedingen niet zelf herzien, maar zijn zij voor het doorvoeren van wijzigingen afhankelijk van de Commissie of van het Parlement en de Raad op voorstel van de Commissie. Het CdT vormt hierop een uitzondering, aangezien zijn vergoedingen door zijn raad van bestuur kunnen worden aangepast.

Tabel 3 — Met uitzondering van één agentschap (CdT) mogen agentschappen hun niveaus van vergoedingen niet op eigen initiatief herzien

 JA NEE					
Sector	Agentschap	Verantwoordelijkheid voor het bepalen van de hoogte van de eigen ontvangsten	Voorziening voor indexering?	Automatische indexering?	Jaar waarin vergoedingen voor het laatst waren geactualiseerd*
 Chemicaliën/ geneesmiddelen	ECHA	Europese Commissie			2015
	EMA	Parlement en Raad op initiatief van Commissie + Commissie voor actualiseringen van de indexering			2024
 Energie	ACER	Europese Commissie			n.v.t.
 Financiën	EBA	et Parlement en Raad op initiatief van Commissie			2024
	Eiopa	Parlement en Raad op initiatief van Commissie			2024
	ESMA	Commissie + Parlement en Raad op initiatief van Commissie			2024
	GAR	Commissie			2024
 Intellectuele-eigendomsrechten	CPVO	Commissie			2023
	EUIPO	Commissie + Parlement en Raad op initiatief van Commissie			2017
 Vertaling	CdT	Raad van bestuur			2021

 JA NEE					
Sector	Agentschap	Verantwoordelijkheid voor het bepalen van de hoogte van de eigen ontvangsten	Voorziening voor indexering?	Automatische indexering?	Jaar waarin vergoedingen voor het laatst waren geactualiseerd*
 Vervoer	EASA	Commissie (met uitzondering van automatische indexering)			2024
	ERA	Commissie (met uitzondering van automatische indexering)			2024

* Jaar waarin vergoedingen voor het laatst zijn geactualiseerd voor minstens één ontvangstenstroom.

Bron: ERK, op basis van antwoorden van agentschappen op onze vragenlijst.

Niet alle agentschappen met eigen ontvangstenstromen stellen de gerelateerde kosten duidelijk vast

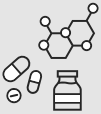
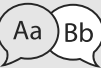
2.46. Wij zijn van mening dat, om te voldoen aan het algemene beginsel in artikel 16 van de financiële kaderregeling (zie paragraaf 2.43), de betrokken agentschappen op zijn minst in staat moeten zijn om de kosten van activiteiten die eigen ontvangsten genereren vast te stellen en deze te scheiden van de kosten van activiteiten die worden gefinancierd met subsidies uit de EU-begroting. Om volledig aan dat beginsel te voldoen, zouden ze volgens ons aan de volgende criteria moeten voldoen:

- Zij moeten hun eigen ontvangstenstromen afstemmen op de gerelateerde kosten, hetzij afzonderlijk, hetzij door ontvangstenstromen te groeperen die in wezen verband houden met dezelfde openbare dienst. De methode voor het groeperen van ontvangstenstromen voor in wezen dezelfde openbare dienst zou van toepassing kunnen zijn wanneer bijvoorbeeld de vergoedingen die worden aangerekend voor de eerste certificering, autorisatie of registratie en eventuele daaropvolgende jaarlijkse of periodieke verlengingen als afzonderlijke ontvangstenstromen worden behandeld. Agentschappen die hun kosten niet op deze manier kunnen vaststellen, kunnen ongemerkt tekorten of overschotten opbouwen voor sommige van de door hen verleende openbare diensten. Hierdoor kan de kwaliteit van hun managementbeslissingen worden beïnvloed.
- Om de ontvangstenstromen in de loop van de tijd in overeenstemming te brengen met de bijbehorende kosten, zouden agentschappen deze bovendien op transactiebasis moeten koppelen, op dezelfde manier als de staat van de financiële resultaten waarin een overzicht wordt gegeven van de totale ontvangsten en uitgaven in hun jaarrekening.
- Ten slotte zijn wij van mening dat de agentschappen deze informatie met het oog op de transparantie in een volledige en duidelijke vorm moeten publiceren.

Zoals blijkt uit [tabel 4](#) voldeden niet alle betrokken agentschappen aan al deze criteria.

Tabel 4 — Niet alle agentschappen stellen de kosten in verband met de eigen ontvangstenstromen duidelijk vast

✓ JA ✗ NEE

Sector	Agentschap	Aantal ontvangstenstromen	Verplichting om de kosten van de eigen ontvangsten vast te stellen	Zijn er systemen voorhanden voor het vaststellen van de kosten van de eigen ontvangsten?	Verplichting om de kosten van de eigen ontvangsten bekend te maken	Vorm van bekendmaking	Zijn de op transactiebasis gebaseerde gegevens net zo gedetailleerd als de op kasbasis gebaseerde gegevens?
 Chemicaliën/ geneesmiddelen	ECHA	2	✓ per stroom	✓ per stroom	✓ per stroom	✓ per stroom	✗
	EMA	15	✓ voor één stroom	✓ per stroom	✓ voor één stroom	✓ voor één stroom	✓
 Energie	ACER	1	✓ per stroom	✓ per stroom	✓ per stroom	✓ per stroom	✗
 Financiën	EBA	1	✗	✗	✗	✗	✓
	Eiopa	1	✗	✗	✗	✗	✓
	ESMA	8	✓ per stroom	✓ per stroom	✗	✗	✓
	GAR	2	✓ per stroom	✓ per stroom	✓ per stroom	✓ per stroom	✓
 Intellectuele- eigendomsrechten	CPVO*	6	✗	✓ per activiteit	✗	✓ per activiteit	✓
	EUIPO*	15	✗	✓ per activiteit	✗	✓ per activiteit	✓
 Vertaling	CdT	6	✗	✓ per stroom	✗	✓ per stroom	✓

✓ JA ✗ NEE

Sector	Agentschap	Aantal ontvangstenstromen	Verplichting om de kosten van de eigen ontvangsten vast te stellen	Zijn er systemen voorhanden voor het vaststellen van de kosten van de eigen ontvangsten?	Verplichting om de kosten van de eigen ontvangsten bekend te maken	Vorm van bekendmaking	Zijn de op transactiebasis gebaseerde gegevens net zo gedetailleerd als de op kasbasis gebaseerde gegevens?
 Vervoer	EASA	19	✓ alle stromen gecombineerd	✓ per activiteit	✓ alle stromen gecombineerd	✓ alle stromen gecombineerd	✗
	ERA	10	✓ alle stromen gecombineerd	✓ per cluster van stromen	✓ alle stromen gecombineerd	✓ per activiteit	✓

* Het CPVO en het EUIPO beschikken over systemen om een onderscheid te maken tussen de kosten van verschillende activiteiten. Deze activiteiten zijn echter niet rechtstreeks gekoppeld aan de eigen ontvangstenstromen of clusters van stromen van de agentschappen voor in wezen dezelfde openbare dienst.

Bron: ERK, op basis van antwoorden van agentschappen op onze vragenlijst.

2.47. Zeven agentschappen (ACER, EASA, ECHA, EMA, ERA, ESMA en GAR) zijn wettelijk verplicht de kosten van uit eigen ontvangsten gefinancierde activiteiten vast te stellen en hiervoor afzonderlijk verantwoording af te leggen:

- Het EASA en ERA hoeven alleen de totale kosten voor alle eigen ontvangstenstromen samen vast te stellen.
- ACER is onderworpen aan een soortgelijke verplichting, maar aangezien het slechts over één ontvangstenstroom beschikt, is het per definitie ook verplicht om de gerelateerde kosten op dat niveau vast te stellen.
- ESMA moet de kosten van elk van haar ontvangstenstromen (met uitzondering van bijdragen van nationale bevoegde autoriteiten — zie paragraaf 2.49) vaststellen en verantwoorden, zodat zij voldoet aan het beginsel dat de toezichtskosten volledig moeten worden gedekt (d.w.z. de vergoedingen die ESMA onder toezicht staande entiteiten aanrekent, moeten alle gerelateerde kosten dekken).
- Het EMA moet voor slechts een van zijn 15 ontvangstenstromen — vergoedingen voor activiteiten op het gebied van geneesmiddelenbewaking — specifieke analytische informatie over ontvangsten en uitgaven verstrekken.
- De twee overige agentschappen (ECHA en GAR) hebben elk twee ontvangstenstromen. In beide gevallen schrijft de wetgeving voor dat elke ontvangstenstroom een afzonderlijk deel van de begroting van het agentschap moet vormen, zodat beide agentschappen de kosten in verband met elke stroom afzonderlijk verantwoorden.

2.48. De zeven in paragraaf 2.47 genoemde agentschappen beschikken allemaal over systemen om te voldoen aan hun verplichting om de kosten in verband met hun eigen ontvangstenstromen vast te stellen. Sommige agentschappen gaan verder dan die vereisten:

- Het EMA stelt de kosten die verband houden met bijna al zijn eigen ontvangstenstromen vast, ook al hoeft het eigenlijk alleen de kosten voor zijn activiteiten op het gebied van geneesmiddelenbewaking vast te stellen.
- EASA groepeerd zijn eigen ontvangstenstromen in twee “activiteitsgebieden” (“productcertificering” en “erkenning als organisatie”, bestaande uit respectievelijk negen en twaalf stromen, waarbij twee stromen tussen de twee gebieden worden gedeeld) op basis waarvan het zijn kosten bepaald. Elk gebied bestrijkt een reeks vergelijkbare, maar verschillende diensten en cliënten (zo omvat “productcertificering” wijzigingen, reparaties en typecertificaten, terwijl “erkenning als organisatie” betrekking heeft op goedkeuringen voor ontwerporganisaties en productieorganisaties). Daarom zijn de twee gebieden breder dan clusters van ontvangstenstromen, die in wezen verband houden met dezelfde openbare dienst.
- ERA heeft tien eigen ontvangstenstromen en heeft deze stromen in zes clusters gegroepeerd. Het Bureau stelt de gerelateerde kosten vast op het niveau van deze clusters.

2.49. In de oprichtingsverordeningen voor de drie Europese toezichthoudende autoriteiten (EBA, Eiopa en — met uitzondering van activiteiten die met toezichtsvergoedingen worden gefinancierd — ESMA) wordt bepaald dat, zeker in het begin, de bijdragen die zij van de nationale bevoegde autoriteiten ontvangen 60 % van hun begroting moeten uitmaken, terwijl de resterende 40 % afkomstig moet zijn uit de EU-begroting. Dit weerspiegelt de combinatie van regelgevende taken (waarvoor EU-financiering passend is¹⁷) en taken op het gebied van toezichtconvergentie (die bijdragen van nationale bevoegde autoriteiten vereisen) in de mandaten van de drie autoriteiten. In de oprichtingsverordeningen ontbreekt het bij de activiteiten van de drie autoriteiten echter aan een duidelijke afbakening van deze twee financieringsbronnen. Bijgevolg maken zij, bij gebrek aan een specifiek vereiste, geen onderscheid tussen de kosten van activiteiten die door de subsidie uit de EU-begroting worden gedekt en de kosten die door nationale bijdragen worden gedekt.

2.50. Het CdT beschikt over een systeem voor het monitoren van de kosten van elke activiteit en elk product waarmee eigen ontvangsten worden gegenereerd. Hierdoor kan het Vertaalbureau de kosten van elke activiteit vergelijken met de bijbehorende ontvangstenniveaus na eventuele kortingen. Vervolgens kan het de winst of het verlies kwantificeren voor ten minste 17 van zijn belangrijkste producten (zoals vertaling,

¹⁷ Zie het verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad betreffende de werking van de Europese toezichthoudende autoriteiten (COM(2022) 228 final), blz. 15.

handelsmerken, vertaling op maat en taaladvies), wat een jaarlijks totaal oplevert voor gefactureerde ontvangsten. De 17 producten kunnen worden gekoppeld aan vijf van de zes eigen ontvangstenstromen van het CdT (alle met uitzondering van de databank Interactieve Terminologie voor Europa, die 1,7 % van de eigen ontvangsten van het CdT vertegenwoordigt). In 2023 werd voor 10 van de 17 producten een verlies gemeld van in totaal 3,4 miljoen EUR.

2.51. Binnen het CPVO hangen de drie grootste van de zes ontvangstenstromen (indieningsrechten, technische onderzoeken en jaarlijkse vergoedingen — samen goed voor ongeveer 95 % van de ontvangsten van het CPVO) onderling samen, aangezien dit allemaal verplichte elementen zijn van succesvolle aanvragen voor een communautair kwekersrecht. De overige stromen hebben betrekking op verschillende openbare diensten, maar kunnen onder andere als ad-hocvergoedingen worden gegroepeerd. Het CPVO ontvangt echter geen subsidies uit de EU-begroting en boekt zijn kosten globaal. Dit Bureau stelt geen kosten vast voor afzonderlijke of gegroepeerde ontvangstenstromen.

2.52. Hoewel het EUIPO zijn uitgaven aan activiteiten toewijst, is er geen direct verband tussen de kosten van deze activiteiten en zijn ontvangstenstromen, noch afzonderlijk, noch in clusters die in wezen verband houden met dezelfde openbare diensten. De verplichte taken die van toepassing zijn op succesvolle aanvragen voor een intellectuele-eigendomsrecht voor een handelsmerk omvatten vier ontvangstenstromen (basistaksen, taken voor bijkomende klassen, jaartaksen en taken voor internationale aanvragen). In 2023 waren deze taken goed voor 77 % van de eigen ontvangsten van het EUIPO. In ons speciaal verslag over de bescherming van intellectuele-eigendomsrechten in de EU¹⁸ stelden we vast dat de taksenstructuur van het EUIPO geen weerspiegeling is van de reële kosten. Als volledig zelffinancierend agentschap kent het EUIPO echter de kosten van al zijn ontvangstenstromen tezamen.

2.53. Zes agentschappen die wettelijk verplicht zijn de kosten in verband met uit eigen ontvangsten gefinancierde activiteiten vast te stellen en te verantwoorden (ACER, EASA, ECHA, EMA, ERA en GAR — zie paragraaf 2.47), moeten ook informatie over deze kosten publiceren. Naast deze zes agentschappen hebben ook het EUIPO, het CdT en het CPVO in 2023 hun kosten gepubliceerd. Zij deden dit op verschillende manieren, door gebruikmaking van een of twee van de volgende drie verslagen.

- De **jaarrekening**: EASA, ERA, het ECHA en de GAR gebruikten het hoofdstuk over begrotingsuitvoering om informatie te verstrekken over de begrotingsresultaten met betrekking tot hun eigen ontvangsten en de daarmee verband houdende vastgelegde, betaalde en overgedragen uitgaven.
- Het **geconsolideerde jaarlijkse activiteitenverslag**: het EMA heeft dit verslag gebruikt voor de bekendmaking van het totale bedrag van aan nationale bevoegde autoriteiten

¹⁸ Speciaal verslag 06/2022 (paragrafen 36-41).

betaalde vergoedingen. Deze vorm van verslaglegging werd ook door het EUIPO en het CPVO gebruikt.

- o Het **enkelvoudig programmeringsdocument**: ACER, het CdT, EASA, het ECHA, het EMA, ERA en de GAR hebben dit meerjarig verslag of soortgelijke meerjarige verslagen (die betrekking hebben op jaarlijkse en meerjarige werkprogramma's, ramingen van ontvangsten en uitgaven en programmering van ontvangsten) gebruikt om informatie te verstrekken over de toewijzing van middelen en geplande meerjarige kosten per activiteit.

Te nemen maatregel 5

Agentschappen die nog niet in staat zijn de kosten van de activiteiten, gegenereerd door elk van hun eigen ontvangstenstromen (of clusters van inkomstenstromen die in wezen verband houden met dezelfde openbare dienst), vast te stellen en afzonderlijk te verantwoorden, moeten deze capaciteit ontwikkelen om hun besluitvorming en de kwaliteit van de informatie die zij aan belanghebbenden verstrekken over de tekorten of overschotten van deze activiteiten te verbeteren.

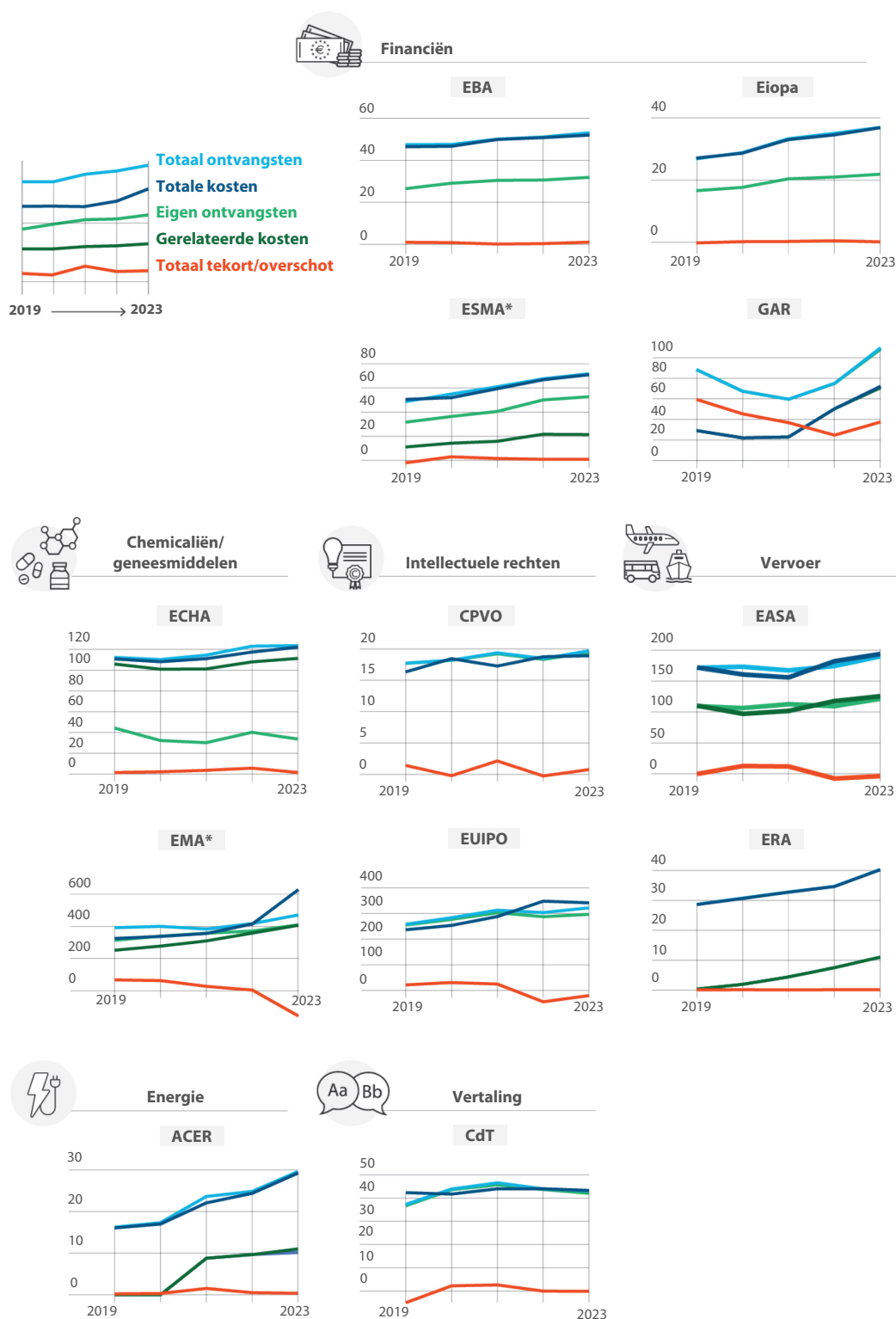
Om de nauwkeurigheid en relevantie van deze informatie te vergroten, moeten zij hun ontvangsten na verloop van tijd afstemmen op de gerelateerde kosten door gebruik te maken van boekhouden op transactiebasis.

Om volledige duidelijkheid en transparantie te waarborgen, moet elk agentschap dat eigen ontvangsten int dezelfde informatie op een begrijpelijke manier bekendmaken in zijn definitieve jaarrekening, geconsolideerde jaarlijkse activiteitenverslag en enkelvoudig programmeringsdocument, aangezien deze verslagen verschillende doeleinden dienen.

Gewoonlijk worden overschotten in de EU-begroting gestort, maar sommige agentschappen bouwen hiermee reserves op

2.54. In *figuur 2.9* wordt een overzicht gegeven van de eigen ontvangsten, de EU-subsidie en de gerelateerde kosten van de twaalf agentschappen voor de periode 2019-2023. Uit het overzicht blijkt dat in 2023 drie agentschappen een overschot hadden uit activiteiten die eigen ontvangsten genereerden, terwijl drie andere een tekort vertoonden en één in evenwicht was. Voor de overige vijf agentschappen waren geen gegevens beschikbaar. Het beeld van de algehele activiteiten is vollediger: acht agentschappen hadden een overschot, terwijl vier een tekort hadden. De gegevens voor de afgelopen vijf jaar laten ook aanzienlijke schommelingen zien in de ontvangstenniveaus (met inbegrip van de eigen ontvangsten) en de daarmee samenhangende kosten, waardoor veel agentschappen in die periode zowel overschotten als tekorten hadden.

Figuur 2.9 — De meeste agentschappen met eigen ontvangstenstromen hadden in de periode 2019-2023 zowel overschotten als tekorten

NB: Gegevens gebaseerd op begrotingsresultaten (contanten), behalve voor het EMA en ESMA.

* Voor het EMA en ESMA zijn de gegevens gebaseerd op boekhoudkundige resultaten (te betalen lasten).

Bron: ERK, op basis van de financiële gegevens van agentschappen en hun antwoorden op onze vragenlijst.

2.55. Uit hoofde van artikel 17 van de financiële kaderregeling moeten de agentschappen elk begrotingsoverschot tot de bijdrage uit de EU-begroting die zij in de loop van het jaar hebben ontvangen, aan de Commissie terugstorten. Elk deel van het begrotingsresultaat dat uitkomt boven de jaarlijkse bijdrage moet vervolgens in de begroting van het agentschap voor het volgende jaar worden opgevoerd als ontvangsten. Elk agentschap behandelt overschotten echter overeenkomstig specifieke regels die in zijn eigen financieel reglement zijn vastgesteld. Zoals blijkt uit [tabel 5](#) zijn er drie algemene benaderingen om met een overschot om te gaan, en de agentschappen kunnen een combinatie daarvan gebruiken:

- **Teruggave van het overschot aan de EU tot het bedrag van de jaarlijkse subsidie uit de EU-begroting**, hetzij als betaling, hetzij als verlaging van de subsidie voor het volgende jaar, overeenkomstig artikel 17 van de financiële kaderregeling. Deze aanpak is verplicht voor ACER, het ECHA en het EMA, en vormt een van de twee of drie opties voor een aantal andere agentschappen. In 2023 hebben zes agentschappen (ACER, ECHA, Eiopa, EBA, ESMA en EMA) van deze optie gebruikgemaakt om in totaal 3,8 miljoen EUR naar de EU-begroting over te dragen.
- **Teruggave van het overschot aan cliënten of contribuanten van het agentschap**, hetzij als terugbetaling, hetzij in mindering op de bijdrage voor het volgende jaar. Deze aanpak wordt gehanteerd door de vier agentschappen die actief zijn in de financiële sector (EBA, Eiopa, ESMA en GAR) en, onder bepaalde voorwaarden, het CdT.
- **Toewijzing van het overschot aan een reserve** die in beginsel is ingesteld ter waarborging van het in bedrijf houden van het agentschap. Zowel het EUIPO als het CdT zijn wettelijk verplicht om een reserve van een bepaald minimumbedrag aan te houden, terwijl het voor een aantal andere agentschappen is toegestaan om een reserve aan te houden. Eind 2023 bevatten de begrotingsboekhoudingen van vier agentschappen (EUIPO, CdT, EASA en CPVO) reserves en cumulatieve overschotten van 592 miljoen EUR. In ons speciaal verslag over de bescherming van intellectuele-eigendomsrechten in de EU¹⁹ hebben wij opmerkingen gemaakt over de omvang van het overschot van het EUIPO, dat in 2020 309 miljoen EUR op de balans bedroeg (op transactiebasis). Eind 2023 was dit bedrag gedaald tot 306 miljoen EUR. Op dezelfde datum bevatten de begrotingsboekhoudingen van het EUIPO echter een bedrag van 438 miljoen EUR voor de reserve en het cumulatieve overschot samen.

¹⁹ Speciaal verslag 06/2022 (paragraaf 37).

- ⁴ De GAR moet in het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds een bedrag aanhouden dat gelijk is aan ten minste 1 % van de gedekte deposito's van alle kredietinstellingen waaraan in alle deelnemende lidstaten een vergunning is verleend. Het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds valt buiten de reikwijdte van deze analyse.
- ⁵ EASA en ERA hebben alleen overschotten in de EU-begroting teruggestort die afkomstig zijn van subsidies.
- ⁶ De reserves omvatten 289,3 miljoen EUR uit het reservefonds en 148,2 miljoen EUR aan cumulatief overschot. Een deel van het cumulatieve overschot is al vastgelegd. Het resterende niet-vastgelegde overschot bedraagt 52,5 miljoen EUR.
- ⁷ 8,9 miljoen EUR aan reserves voor prijsstabiliteit en 16,5 miljoen EUR uit het permanente fonds voor voorfinanciering vormen het grootste deel van de reserves.

Bron: ERK, op basis van de financiële gegevens van agentschappen en hun antwoorden op onze vragenlijst.

2.56. Alle agentschappen behandelen negatieve begrotingsresultaten in wezen op dezelfde manier. Overeenkomstig artikel 17, lid 3, van de financiële kaderregeling moet een negatief saldo aan het einde van het begrotingsjaar in de vorm van betalingskredieten op de begroting van het agentschap voor het volgende begrotingsjaar worden opgevoerd of, in voorkomend geval, worden verrekend met eventuele positieve begrotingsresultaten in daaropvolgende begrotingsjaren. [Kader 2.5](#) laat zien hoe een agentschap de afgelopen tien jaar is omgegaan met zijn frequente tekorten.

Kader 2.5

Het CdT dekt begrotingstekorten door een reserve en uiteindelijk door de EU-begroting

De afgelopen tien jaar kende het CdT zeven jaar begrotingstekorten en zes jaar boekhoudkundige verliezen. De hoofdoorzaak was een afname van de omvang van de bedrijfsverrichtingen, aangezien het aantal vertaalde bladzijden met 25 % daalde (van 729 000 in 2015 tot 548 000 in 2023). Het CdT is afhankelijk van een handvol grote institutionele cliënten (instellingen en organen van de EU, waaronder grotere agentschappen), waarvan sommige steeds minder vaak om vertaaldiensten vragen of op andere manieren in hun vertaalbehoeften kunnen voorzien.

Om het hoofd te kunnen bieden aan deze afname heeft het CdT een speciale reserve aangesproken die in 2011 is aangelegd om de begrotings- en prijsstabiliteit te waarborgen. De reserve bereikte haar hoogste niveau in 2014 en bedroeg toen 15,6 miljoen EUR. Daarna begon de reserve te krimpen tot 10,3 miljoen EUR in 2022 en 8,9 miljoen EUR in 2023. Dit betekent een daling van 14 % sinds 2022 en, nog belangrijker, een daling van 43 % sinds 2014.

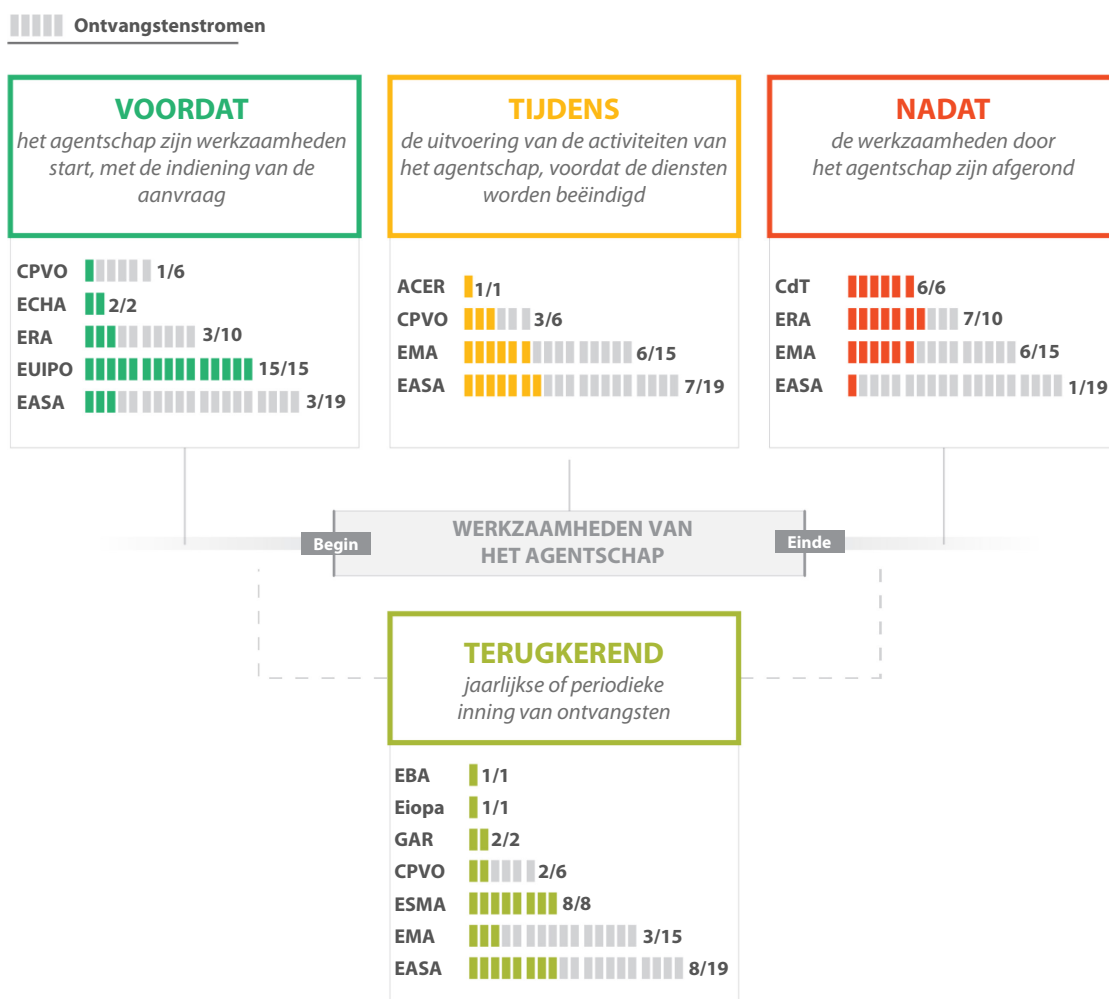
Zodra de reserve volledig is uitgeput, moeten eventuele verdere tekorten worden gedekt door subsidies uit de EU-begroting, overeenkomstig de artikelen 10 en 13 van de [oprichtingsverordening van het CdT](#).

Het tijdstip van de inning van de eigen ontvangsten kan van invloed zijn op het kasstroombeheer van de agentschappen

2.57. Zoals blijkt uit [figuur 2.10](#) innen agentschappen hun eigen ontvangsten tijdens verschillende stadia van de cliëntenrelatie.

- **Op het moment van de aanvraag:** voor veel van de diensten die agentschappen verlenen, moet van tevoren een vergoeding worden betaald, op het moment dat de cliënt de aanvraag indient. Voorbeelden hiervan zijn de bescherming van intellectuele eigendom door het EUIPO en de registratie van en de verlening van vergunningen voor stoffen door het ECHA.
- **Voordat het werk door het agentschap is voltooid:** agentschappen zoals het EMA (wetenschappelijk advies en wetenschappelijke toepassingen) en ACER verlangen betaling voor bepaalde diensten tijdens de dienstverlening en vóór de voltooiing ervan.
- **Nadat het agentschap het werk heeft voltooid:** voor bepaalde soorten diensten wordt pas betaald nadat de werkzaamheden zijn voltooid. Het belangrijkste voorbeeld hiervan is het CdT, dat alleen recht heeft op betaling zodra de dienst is verleend.
- **Terugkerende betalingen:** verschillende ontvangstenstromen omvatten jaarlijkse vergoedingen voor markttransacties (bijv. ESMA), bijdragen van nationale bevoegde autoriteiten (EBA, Eiopa en ESMA) of kredietinstellingen (GAR).

Figuur 2.10 — Agentschappen innen vergoedingen tijdens verschillende stadia van hun werkzaamheden

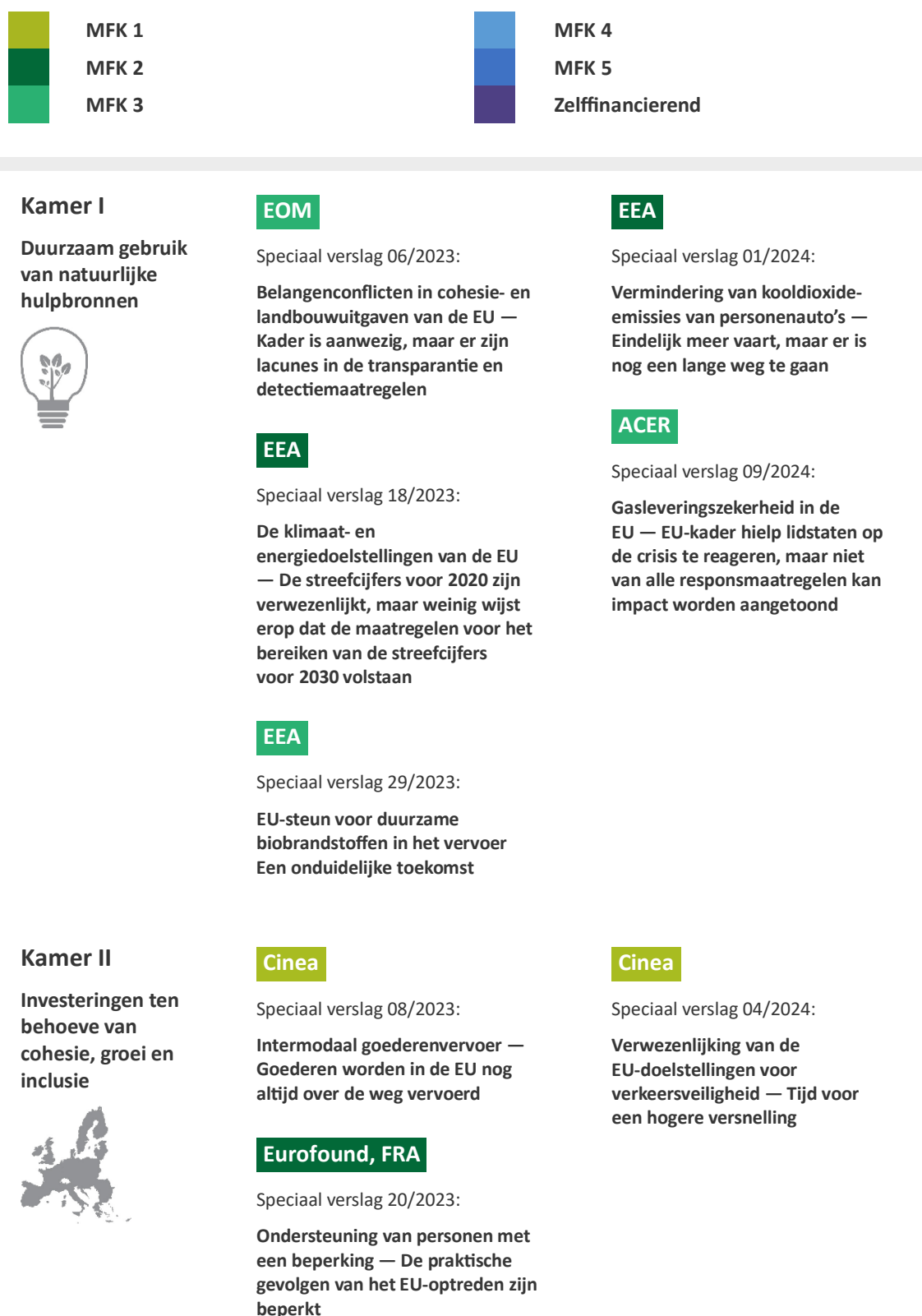
Bron: ERK, op basis van de financiële gegevens van agentschappen en hun antwoorden op onze vragenlijst.

2.58. Het tijdstip van de inning van de ontvangsten heeft aanzienlijke gevolgen voor de kasstromen van een agentschap. Agentschappen die vooraf betalingen ontvangen, zoals het CPVO en het EUIPO, kunnen profiteren van onmiddellijke kasstromen, verbeterde liquiditeit en een verminderd risico op dubieuze vorderingen. Daarentegen kunnen agentschappen die betaling ontvangen nadat de dienst is verleend, zoals het CdT, te maken krijgen met een vertraagde instroom van kasmiddelen en een hoger risico op oninbare schulden, waardoor het kasstroombeheer wordt bemoeilijkt. Sommige agentschappen, zoals ACER en EMA, innen vergoedingen tijdens de verlening van diensten. Hierdoor kunnen zij de bijbehorende kosten in evenwicht brengen en de risico's in verband met lange leveringstermijnen beperken. Tot slot kunnen agentschappen die terugkerende jaarlijkse of periodieke vergoedingen in rekening brengen (bijv. EBA, Eiopa, ESMA en GAR), rekenen op voorspelbare en stabiele kasstromen, wat bevorderlijk is voor financiële planning op lange termijn.

Andere ERK-verslagen waarin naar het werk van de EU-agentschappen wordt verwezen

2.59. Naast onze specifieke controleverslagen over de EU-agentschappen publiceerden we in de loop van 2023 en de eerste helft van 2024 een aantal speciale verslagen over de uitvoering van EU-beleid waarin werd verwezen naar het werk van een of meer agentschappen. In [figuur 2.11](#) is een lijst met die speciale verslagen opgenomen.

Figuur 2.11 — Speciale verslagen van de ERK uit 2023 en de eerste helft van 2024 waarin naar agentschappen wordt verwezen

MFK 1

MFK 2

MFK 3

MFK 4

MFK 5

Zelffinancierend

Kamer III

Externe
maatregelen,
veiligheid en
justitie

ECDC, EMA EASA

Speciaal verslag 01/2023:

Hulpmiddelen om reizen binnen de EU tijdens de COVID-19-pandemie te faciliteren — Relevante initiatieven met een impact variërend van succes tot beperkt gebruik

Kamer IV

Marktregulering en
concurrerende
economie

ACER

Speciaal verslag 03/2023:

Integratie van de interne markt voor elektriciteit — Complexe juridische structuur, vertragingen, zwakke punten op het gebied van governance en onvolledig markttoezicht vormen een belemmering voor het bereiken van de ambitieuze doelstelling

EBA

Speciaal verslag 12/2023:

EU-toezicht op het kredietrisico van banken — De ECB heeft haar inspanningen opgevoerd, maar er is meer nodig om beter te verzekeren dat het kredietrisico naar behoren wordt beheerd en gedekt

Europol, Eurojust

Speciaal verslag 27/2023:

Screening van buitenlandse directe investeringen in de EU — Eerste stappen genomen, maar nog steeds aanzienlijke beperkingen voor een doeltreffende aanpak van de risico's voor de veiligheid en de openbare orde

Cinea

Speciaal verslag 24/2023:

Slimme steden — Concrete oplossingen, maar fragmentatie staat een bredere toepassing ervan in de weg

Eismea, EIT

Speciaal verslag 08/2024:

EU-ambitie op het gebied van artificiële intelligentie — Sterkere governance en grotere, meer gerichte investeringen zijn essentieel voor de toekomst

Antwoord van het netwerk van EU-agentschappen

1.21.

EUIPO: EUIPO vestigt de aandacht op het besluit van de wetgevers, dat tijdens de laatste wetgevingshervorming is bevestigd. Overeenkomstig artikel 176, lid 2, van Verordening (EU) 2017/1001 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2017 inzake het Uniemerk verleent *het Begrotingscomité [...] de uitvoerend directeur kwijting voor de uitvoering van de begroting*. Deze kwijting is sterk gegrond op de verslagen van de Rekenkamer..

CPVO: Het CPVO bevestigt dat de begrotingskwijting door de raad van bestuur wordt verleend op basis van de beoordeling van het werk van de Rekenkamer en de resultaten van de interne controleactiviteiten die binnen het agentschap worden uitgevoerd.

GAR: De GAR wijst erop dat de GAR ook een volledig zelffinancierend agentschap is. De begroting en de personeelsformatie van de GAR zijn door de plenaire vergadering goedgekeurd op voorstel van zijn voorzitter in overeenstemming met artikel 61 van Verordening (EU) nr. 806/2014.

2.22

Enisa: Enisa verwijst naar zijn antwoord op paragraaf 3.10.7.

2.23

eu-LISA: eu-LISA verwijst naar zijn antwoord op paragraaf 3.29.8.

2.25

eu-LISA: eu-LISA verwijst naar zijn antwoord op paragraaf 3.29.8.

2.27

CPVO: Het CPVO verwijst naar zijn antwoord op paragraaf 3.36.8.

Enisa: Enisa neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer. Ook moet worden opgemerkt dat Enisa geen subsidies verleent, maar dat de controle van de Rekenkamer zich voornamelijk richt op aanbestedingen. De controlebevindingen van de Rekenkamer hebben dan ook voornamelijk betrekking op dit gebied.

CdT: Het CdT verwijst naar zijn antwoorden op de paragrafen 3.35.9, 3.35.10 en 3.35.11.

2.27, 2.29

EUAN: Het EUAN erkent de preliminaire opmerkingen van de Rekenkamer, met name op het gebied van beheer van openbare aanbestedingen, beheers- en controlesystemen. De leden van het EUAN zetten zich in om hun beleid en procedures te blijven verbeteren. Het netwerk merkt op dat de preliminaire opmerkingen over de afzonderlijke gevallen van agentschap tot agentschap verschillen. Daarom verwijst het netwerk naar de individuele antwoorden van de agentschappen op hun betrouwbaarheidsverklaringen.

Kader 2.2

EEA: Het EEA heeft geantwoord op de opmerkingen van de Rekenkamer in dit voorbeeld en verwijst naar zijn antwoord op paragraaf 3.26.8.

2.30

FRA: Het FRA verwijst naar zijn antwoord op paragraaf 3.25.8.

CPVO: Het CPVO verwijst naar zijn antwoord op paragraaf 3.36.10.

2.30, 2.31

EUAN: Het gebruik van overdrachten is geregeld bij het Financieel Reglement. In bepaalde gevallen zijn zij geheel of gedeeltelijk gerechtvaardigd op grond van het meerjarige karakter van de operationele programma's van de agentschappen. Zoals de Rekenkamer heeft opgemerkt, voorziet het Financieel Reglement niet in vooraf vastgelegde maxima die bepalen wat als "buitensporig niveau" van overdrachten moet worden beschouwd. Wat betreft het beperkte aantal gevallen waarin bij agentschappen sprake is van terugkerende hoge overdrachten, benadrukt het netwerk dat het uitvoeringspercentage over het algemeen hoog is.

Kader 2.3

Enisa verwijst naar zijn antwoord op paragraaf 3.10.10.

2.31

eu-LISA: eu-LISA verwijst naar zijn antwoord op paragraaf 3.29.16.

2.45.

EUIPO: In overeenstemming met de door de Rekenkamer beschreven situatie blijkt dat EUIPO een van de zeer weinige agentschappen is die hun taksen de afgelopen zeven jaar in feite niet hebben verhoogd, aangezien deze zijn vastgelegd in zijn oprichtingsverordening. Met andere woorden, de huidige Uniemerkerordening is overeengekomen in een volledig andere geopolitieke en economische context. Door de inflatie is de reële waarde van de taksen voor merken en modellen aanzienlijk gedaald.

Met het oog op de duurzaamheid van de activiteiten van EUIPO is het belangrijk dat inflatie niet alleen gevolgen heeft voor de uitgaven van EUIPO, maar ook voor zijn belangrijkste en bijna unieke bron van inkomsten. Dit zou ook de beginselen in stand houden die ten grondslag liggen aan de door de wetgever vastgestelde methodologie voor de vaststelling van taksen.

2.46.

EUIPO: In het geval van EUIPO worden alle activiteiten gefinancierd uit de eigen middelen van EUIPO, ongeacht of ze inkomsten genereren.

Tabel 4.

EUIPO: Wat EUIPO betreft, weerspiegelt de situatie het feit dat niet alle activiteiten onder zijn mandaat inkomsten genereren. De taksen die worden betaald door de gebruikers van het EU-systeem voor merken en modellen dekken alle activiteiten van EUIPO, inclusief bijvoorbeeld Europese samenwerking en het Waarnemingscentrum voor inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten.

2.52.

EUIPO: EUIPO werkt op basis van volledige zelffinanciering, waarbij alle activiteiten uit eigen middelen worden gefinancierd in overeenstemming met het universaliteitsbeginsel van de begroting. Om deze reden subsidieert de taksenstructuur ook alle activiteiten die geen inkomsten genereren, zoals het Waarnemingscentrum voor inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten, samenwerking met de lidstaten, bijdragen aan het EU-beleid, enz.

Met betrekking tot de vraag over de weerspiegeling van de werkelijke kosten, heeft de wetgever, zoals eerder geantwoord op het verslag in kwestie, ervoor gekozen om de taksen op te nemen in de basisverordening en heeft hij in de preambule de criteria vastgelegd op basis waarvan de taksen worden vastgesteld, waarbij hij verwijst naar het feit dat zij ook niet-inkomstengenererende activiteiten moeten dekken en dat rekening moet worden gehouden met verschillende factoren, zoals de vereiste co-existentie en complementariteit tussen het Uniemark en de nationale merkenstelsels, waarbij ook rekening wordt gehouden met de omvang van de markt die door het Uniemark wordt bestreken en de behoeften van kleine en middelgrote ondernemingen; en de rechten van de houders van een Uniemark die in de lidstaten doeltreffend kunnen worden gehandhaafd.

Te nemen maatregel 5.

EUIPO: Wat EUIPO betreft, worden alle activiteiten gefinancierd uit eigen middelen, met inbegrip van die welke geen inkomsten opleveren, overeenkomstig de vereisten van de oprichtingsverordening. Daarom moeten alle kosten worden vergeleken met de beschikbare inkomsten. Die vergelijking wordt gemaakt voor planningsdoeleinden via de begroting en het jaarlijkse werkprogramma. Voor de verslaglegging over de uitvoering wordt dit gedaan via de jaarrekening en het geconsolideerde jaarlijkse activiteitenverslag.

2.55.

EUIPO: EUIPO is inderdaad wettelijk verplicht om, zoals bepaald in artikel 172, lid 10, van de oprichtingsverordening, een reservefonds met voldoende middelen in te stellen om de continuïteit van zijn activiteiten en de uitvoering van zijn taken gedurende één jaar te waarborgen, dat wil zeggen gelijk aan de geraamde kredieten in de titels 1, 2 en 3 van de begroting van EUIPO (artikel 100, lid 1, van het financieel reglement van het EUIPO).

Dat reservefonds dient een ander doel dan het begrotingsoverschot.

Terwijl het reservefonds overeenkomt met een wettelijke vereiste, is het begrotingsoverschot het gevolg van EUIPO's strikte kostenbeheersing, die positieve begrotingsresultaten mogelijk maakt.

Wat het begrotingsoverschot tegen 2020 betreft, bedraagt het overgedragen saldo (hoofdstuk 10.1 van de begroting) 165,5 miljoen EUR en werd het in de begroting 2023 verlaagd tot 52,4 miljoen EUR.

Wat het overschot dat vanaf 2016 (na de laatste juridische hervorming) is gegenereerd betreft, voorziet de Uniemarkverordening in mechanismen om de accumulatie van een aanzienlijk nieuw overschot te voorkomen, namelijk de compensatiekosten van de centrale bureaus voor industriële eigendom van de lidstaten als gevolg van de taken die zij voor het Uniemarkstelsel uitvoeren en de mogelijke overdracht van een terugkerend aanzienlijk overschot naar de EU-begroting.

Het overschot van vóór de inwerkingtreding van de herziene Uniemarkverordening wordt sinds 2020, na de inwerkingtreding van het nieuwe financieel reglement van EUIPO, ingezet ter ondersteuning van het beleid van de Unie op het gebied van intellectuele eigendom. Dit verklaart de belangrijke verlaging van 165,5 miljoen EUR in 2020 naar 52,4 miljoen EUR volgens de begroting voor 2023.

EUROPESE
REKENKAMER

Hoofdstuk 3

Betrouwbaarheidsverklaringen en andere per agentschap specifieke controleresultaten

3.1. Informatie tot staving van de betrouwbaarheidsverklaringen

Grondslag voor de oordelen

3.1.1. Wij verrichtten onze controle overeenkomstig de internationale controlestandaarden (ISA) en de regels inzake beroepsethiek van de International Federation of Accountants (IFAC) en de internationale standaarden van hoge controle-instanties (ISSAI) van INTOSAI. Onze verantwoordelijkheden volgens die standaarden worden nader beschreven in het onderdeel van dit verslag over de verantwoordelijkheden van de auditor. We hebben voldaan aan onafhankelijkheidsvereisten en zijn onze ethische verplichtingen krachtens de Ethische gedragscode voor professionele accountants (Code of Ethics for Professional Accountants) van de International Ethics Standards Board for Accountants nagekomen. Wij achten de verkregen controle-informatie toereikend en geschikt als grondslag voor ons oordeel.

Aanpak van de controle

3.1.2. De controleaanpak van de ERK omvat analytische controleprocedures, rechtstreekse toetsing van verrichtingen en een beoordeling van de essentiële componenten van de toezicht- en controlesystemen van een agentschap. Hierbij komt nog informatie die voortvloeit uit het werk van andere auditors alsmede een analyse van de door de leiding van de gecontroleerden verstrekte informatie.

Verantwoordelijkheden van de leiding en de met governance belaste personen

3.1.3. Overeenkomstig de artikelen 310-325 van het VWEU en het financieel reglement van de agentschappen is de leiding van elk agentschap verantwoordelijk voor het opstellen en weergeven van de rekeningen van de agentschappen op basis van de internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector, alsmede voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Dit omvat het ontwerpen, invoeren en in stand houden van internebeheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het opmaken en weergeven van financiële overzichten die geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevatten. De leiding dient er ook voor te zorgen dat de in de financiële overzichten weergegeven activiteiten, financiële verrichtingen en informatie voldoen aan de officiële vereisten die voor deze overzichten gelden. De leiding van elk agentschap draagt uiteindelijk de verantwoordelijkheid voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen van elk agentschap.

3.1.4. Bij het opstellen van de rekeningen is de leiding verantwoordelijk voor het beoordelen van het vermogen van het agentschap om zijn activiteiten voort te zetten. De leiding dient in voorkomend geval kwesties te melden die verband houden met de bedrijfscontinuïteit van het agentschap en dient het boekhoudkundige continuïteitsbeginsel te hanteren, tenzij zij voornemens is om de entiteit te liquideren of om haar activiteiten stop te zetten, of er geen realistisch alternatief bestaat.

3.1.5. Degenen die belast zijn met governance zijn verantwoordelijk voor de supervisie van het proces van financiële verslaglegging bij het agentschap.

De verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen

3.1.6. We hebben twee doelstellingen. Een daarvan bestaat erin redelijke zekerheid te verkrijgen over de vraag of de rekeningen van de agentschappen geen afwijkingen van materieel belang vertonen en of de onderliggende verrichtingen wettig en regelmatig zijn. De tweede doelstelling is het Europees Parlement en de Raad of andere betrokken kwijtingsautoriteiten op basis van onze controle betrouwbaarheidsverklaringen te verschaffen over de betrouwbaarheid van de rekeningen van de agentschappen en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Redelijke zekerheid is een hoge mate van zekerheid, maar geen garantie dat bij de controle alle gevallen waarin sprake is van een afwijking van materieel belang of van niet-conformiteit altijd zullen worden opgespoord. Deze gevallen kunnen voortkomen uit fraude of fouten en worden van materieel belang geacht indien hiervan, afzonderlijk of geaggregeerd, redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat deze invloed hebben op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze rekeningen nemen.

3.1.7. Voor de ontvangsten verifiëren wij de van de Commissie of samenwerkende landen ontvangen subsidies en beoordelen wij de procedures van de agentschappen voor het innen van vergoedingen en andere inkomsten, voor zover van toepassing.

3.1.8. Ten aanzien van de uitgaven onderzoeken wij betalingsverrichtingen nadat de uitgaven zijn gedaan, geboekt en goedgekeurd. Dit onderzoek betreft alle soorten betalingen op het moment dat deze worden gedaan, behalve voorschotten. Wij onderzoeken voorschotbetalingen wanneer de ontvanger van de middelen het passende gebruik ervan aantoonst en wanneer een agentschap dit als rechtvaardiging accepteert door het afwickelen van de voorschotbetaling in hetzelfde jaar of later.

3.1.9. In overeenstemming met de ISA's en ISSAI's passen wij professionele oordeelsvorming toe en houden wij gedurende de hele controle een professioneel-kritische instelling. Daarnaast ondernemen we de volgende stappen.

- We identificeren en beoordelen de risico's op afwijkingen van materieel belang in de rekeningen en op niet-conformiteit van materieel belang van de onderliggende verrichtingen met vereisten uit de wet- en regelgeving van de Europese Unie, hetzij door fraude, hetzij door fouten. Wij ontwerpen in het licht van die risico's controleprocedures en voeren die uit, en winnen controle-informatie in die toereikend en geschikt is als grondslag voor onze oordelen. Het risico dat een afwijking of niet-conformiteit van materieel belang als gevolg van fraude niet wordt ontdekt is groter dan het risico dat een afwijking als gevolg van fouten niet wordt ontdekt, aangezien er bij fraude sprake kan zijn van collusie, vervalsing, opzettelijke omissies, verkeerde voorstellingen van zaken of het terzijde stellen van de internebeheersingsmaatregelen.
- We verkrijgen inzicht in de internebeheersingsmaatregelen die relevant zijn voor de controle om controleprocedures op te zetten die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar niet om een oordeel uit te spreken over de doeltreffendheid van deze internebeheersingsmaatregelen.
- We beoordelen de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de boekhoudkundige schattingen en de daarmee samenhangende informatieverschaffing door de leiding.
- We trekken conclusies over de adequaatheid van de wijze waarop de leiding het continuïteitsbeginsel hanteert en, op basis van de verkregen controle-informatie, over het al dan niet bestaan van materiële onzekerheden die verband houden met gebeurtenissen of omstandigheden die mogelijk aanzienlijke twijfel doen rijzen over het vermogen van een agentschap om zijn bedrijfsactiviteiten voort te zetten. Als we tot de conclusie komen dat er een materiële onzekerheid bestaat, zijn we verplicht in ons verslag als auditor de aandacht te vestigen op de gerelateerde informatie in de rekeningen of, indien deze informatie ontoereikend is, ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die we hebben verkregen tot de datum van vaststelling van ons verslag als auditor. Door toekomstige gebeurtenissen kan een entiteit echter worden gedwongen haar bedrijfsactiviteiten te beëindigen.
- Wij evalueren de algemene presentatie, structuur en inhoud van de rekeningen, met inbegrip van de vermelde informatie, en beoordelen of de rekeningen een getrouw beeld geven van de onderliggende verrichtingen en gebeurtenissen.
- We verkrijgen voldoende passende controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de agentschappen om een oordeel te formuleren over de rekeningen en de onderliggende verrichtingen. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. We blijven als enige verantwoordelijk voor ons controleoordeel.

- o We hebben in voorkomend geval rekening gehouden met de controlewerkzaamheden die onafhankelijke externe auditors hebben verricht ten aanzien van de rekeningen van de agentschappen, zoals bepaald in artikel 70, lid 6, van het Financieel Reglement.

3.1.10. Wij communiceren met de leiding onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de internebeheersingsmaatregelen die we tijdens onze controle constateren. We bepalen welke van de punten die we met de agentschappen hebben besproken, het belangrijkste waren bij de controle van de rekeningen van de huidige periode. Deze wijzen we aan als essentiële controleaangelegenheden. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag als auditor, tenzij de wetgeving ons verbiedt dit te doen of we, in zeer uitzonderlijke omstandigheden, besluiten dat een aangelegenheid niet in ons verslag moet worden opgenomen omdat redelijkerwijs te verwachten is dat de negatieve gevolgen daarvan zwaarder wegen dan de voordelen van een dergelijke mededeling voor het algemeen belang.

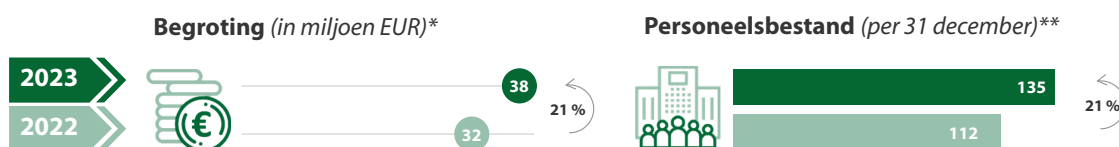
**Agentschappen gefinancierd in het
kader van MFK-rubriek 1 —
Eengemaakte markt, innovatie en
digitaal beleid**

3.2. Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER)

Inleiding

3.2.1. Het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators ("ACER"), gevestigd te Ljubljana, werd opgericht bij [Verordening \(EG\) nr. 713/2009](#), die vervolgens werd ingetrokken en vervangen door [Verordening \(EU\) 2019/942](#). ACER bevordert de integratie en voltooiing van de interne energiemarkt voor elektriciteit en aardgas. Het bevordert een gecontroleerde en transparante energiemarkt, met als doel het bereiken van eerlijke prijzen voor de consument. [Figuur 3.2.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot ACER²⁰.

Figuur 3.2.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot ACER

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

De aanzienlijke stijging van de begroting en het personeelsbestand van ACER houdt verband met het besluit van de begrotingsautoriteiten om het personeelstekort van ACER aan te pakken.

Bron: Jaarrekeningen van ACER voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door ACER.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.2.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van ACER en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen worden

²⁰ Meer informatie over de rol en activiteiten van ACER is te vinden op zijn website: www.acer.europa.eu.

Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER)

beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. 408 maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.2.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER), die bestaan uit de financiële overzichten²¹ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van ACER²² betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.2.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van ACER over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van ACER per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

²¹ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

²² De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.2.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van ACER betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.2.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van ACER betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.2.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.2.8. Toen DG BUDG stopte met het verlenen van boekhoudkundige diensten, stelde ACER met ingang van 1 juli 2023 een nieuwe rekenplichtige aan. De nieuwe rekenplichtige, die de teamleider was van de afdeling begroting, financiën en aanbestedingen, bleef echter leiding geven aan dat team, waartoe ook initiatiefnemende en met verificatie belaste functionarissen alsmede ordonnateurs behoorden. Dit is in strijd met artikel 44 van het financieel reglement van ACER, dat voorschrijft dat de functies van ordonnateur en rekenplichtige gescheiden zijn en onderling onverenigbaar zijn.

3.2.9. In augustus schreef ACER een aanbestedingsprocedure uit voor adviesdiensten op het gebied van beveiliging, gezondheid en veiligheid op het werk en bedrijfscontinuïteit, verdeeld in twee percelen, met een totale geschatte waarde van 1 miljoen EUR. We stelden vast dat de procedure verschillende tekortkomingen vertoonde, vooral met betrekking tot de selectiecriteria voor de beoordeling van de technische bekwaamheid van de inschrijvers, die onnauwkeurig waren (bijv. met betrekking tot de telling van hun jaren ervaring), of te eng (bijv. met betrekking tot het vereiste van een specifieke beroepscertificering voor het profiel

Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER)

van auditor voor informatiebeveiliging, en het niet aanvaarden van andere, vergelijkbare, algemeen erkende beroepscertificeringen voor auditors). Deze tekortkomingen dreigden bepaalde potentiële inschrijvers ervan te weerhouden een offerte in te dienen. We merken echter op dat er geen beroep werd ingesteld tegen deze procedure en dat ACER voldoende offertes ontving om aan te tonen dat een minimum aan concurrentie werd gewaarborgd.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.2.10. In 2023 heeft ACER 29 % van de totale vastleggingen van het jaar naar 2024 overgedragen. Net als vorig jaar stelden we vast dat er aanzienlijke overdrachten waren onder titel II (39 %) en titel III (67 %). Herhaaldelijk hoge percentages overdrachten ondermijnen het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit en wijzen op structurele problemen in het begrotingsproces en bij de uitvoering van de begroting.

3.2.11. In 2023 heeft ACER 1 633 betalingsverzoeken verwerkt, waarvan er 174 (10,7 %), voor een bedrag van 1,17 miljoen EUR, buiten de wettelijke termijn werden betaald. Er werd echter geen achterstandsrente in rekening gebracht. Ter vergelijking: in 2022 heeft ACER 1 446 betalingsverzoeken verwerkt, waarvan er 255 (14 %), voor een bedrag van 1 miljoen EUR, te laat werden betaald, wat leidde tot een totaal van 306 EUR aan achterstandsrente.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.2.12. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2019	ACER ondertekende een kaderovereenkomst op het gebied van IT-systemen en -consultancy volgens het cascadesysteem, in twee percelen, voor een maximumbedrag van 25 miljoen EUR. 61 % van de in 2019 in het kader van perceel 1 van de overeenkomst verrichte betalingen viel echter niet onder de prijslijst van de overeenkomst. ACER had voor de betrokken zaken onderhandse overeenkomsten gesloten zonder mededingingsprocedure. De desbetreffende specifieke overeenkomsten zijn derhalve onregelmatig.	In 2023 heeft ACER voor het tweede jaar op rij geen artikelen besteld die niet in de prijslijst van de overeenkomst waren opgenomen.	Openstaand
2	2019	We troffen aanwijzingen aan dat ACER uitzendkrachten had ingezet om een tekort aan eigen personeelsleden te compenseren. Alle bij ACER werkzame uitzendkrachten, op één na, voerden langetermijntaken uit. ACER moet vaste	De situatie hield aan in 2023. In 2024 en de jaren daarna verwacht ACER extra secretariaatsposten te krijgen en de taken die door tijdelijk personeel worden uitgevoerd, te kunnen	Openstaand

Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		en lopende taken toewijzen aan eigen personeelsleden en niet aan uitzendkrachten.	overdragen aan statutaire personeelsleden.	
3	2022	In december 2022 werd een betalingsopdracht van 714 700 EUR goedgekeurd door een gedelegeerd ordonnateur wiens goedkeuringsbevoegdheden beperkt waren tot 500 000 EUR. Dit wijst op een tekortkoming in de interne controles van ACER met betrekking tot de delegatie van bevoegdheden voor het goedkeuren van betalingen.	Aangezien het ABAC-beveiligingssysteem de autorisatielimiet per begrotingsonderdeel en niet per betaling toepast, heeft ACER de ordonnateurs opgedragen de betalingslimieten van hun delegaties in acht te nemen, met name voor betalingen die uit meer dan één begrotingsonderdeel worden verricht. De maandelijks gegenereerde verslagen over betalingen worden gebruikt om de correcte toepassing van deze richtsnoeren te controleren. Voor 2023 werden geen incidenten van betalingen boven de toegestane limieten ontdekt.	Afgesloten
4	2022	We hebben geconstateerd dat ACER 7,2 miljoen EUR (29 %) van de vastleggingskredieten voor 2022 had	De situatie hield in 2023 aan (zie paragraaf 3.2.10).	Openstaand

Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		overgedragen naar 2023. Dit omvatte 5,5 miljoen EUR (ofwel 66 %) van de kredieten in het kader van titel III, die betrekking hadden op beleidsuitgaven, voornamelijk de kernactiviteiten van ACER in het kader van de verordening betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie (66 % in 2021). Wij hebben dit ook gemeld in paragraaf 139 van ons Speciaal verslag 03/2023 over de integratie van de interne markt voor elektriciteit. Herhaaldelijk hoge percentages overdrachten zijn in strijd met het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit en wijzen op structurele problemen in het begrotingsproces en bij de uitvoering van de begroting.		

Antwoord van ACER

3.2.8. Op het moment dat de teamleider werd aangesteld als rekenplichtige kwamen haar aanwijzing als gedelegeerd ordonnateur en de toegang tot de workflows in het financiële systeem te vervallen, waardoor de scheiding van functies werd gewaarborgd. Aan de ordonnateurs van het team waren ordonnateursbevoegdheden bij delegatie overgedragen door de directeur, zodat zij geen verslag uitbrachten aan de teamleider over hun in uitoefening van hun functie als gedelegeerd ordonnateur genomen beslissingen. Met ingang van 1 mei 2024 heeft er echter een reorganisatie plaatsgevonden en is de teamleider van het team Begroting, Financiën en Inkoop ontheven van haar taken als teamleider.

3.2.9. De opzet van de selectiecriteria was gepast en evenredig gezien de aard en waarde van de opdracht en bevorderde de mededinging met inachtneming van hoge kwaliteits- en billijkheidsnormen. Voorts zij benadrukt dat de aanbestedingsprocedure tot voldoende offertes heeft geleid, zodat mededinging was gewaarborgd. Het feit dat geen bezwaar is gemaakt tegen deze procedure duidt er voorts op dat de zij door de inschrijvers werd aanvaard.

3.2.10. Het Agentschap erkent dat het niveau van overdrachten van zijn kredieten met 29 % verhoudingsgewijs hoog is, maar wenst de aandacht van de Rekenkamer te vestigen op het feit dat alle overdrachten zijn verricht ter dekking van de openstaande verplichtingen uit hoofde van de contracten die het Agentschap in 2023 heeft ondertekend. De meeste van deze contracten hebben een looptijd van één jaar en werden in de loop van 2023 in overeenstemming met de planning en behoeften gesloten, waarbij de duur ervan zich uit aard der zaak uitstrekke tot na het einde van 2023. Er zij op gewezen dat de uitvoering van de aldus uit vorige jaren overgedragen betalingen het streefcijfer van 95 % heeft bereikt of zelfs heeft overtroffen, zodat de begrotingscyclus is voltooid overeenkomstig de bepalingen van het Financieel Reglement betreffende de jaarperiodiciteit van de begroting en de overdracht van niet-gesplitste kredieten.

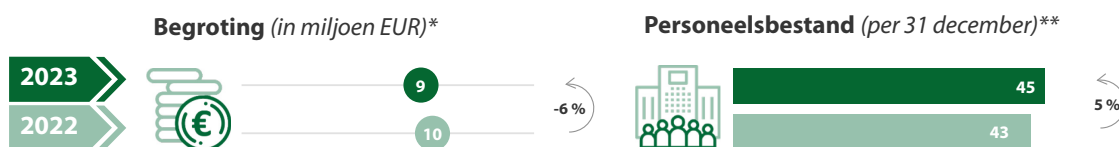
3.2.11. Na nader onderzoek hebben wij geconstateerd dat sommige van de betalingen die in de ABAC Data Warehouse-verslaglegging als te laat waren signaleerd, in werkelijkheid niet te laat waren, maar abusievelijk als zodanig waren gecodeerd als gevolg van een onjuiste invoer van betalingstermijnen. Wij zullen deze problemen in de toekomstige ABAC-verslaglegging verhelpen.

3.3. Bureau voor ondersteuning van Berc (Berc-Bureau)

Inleiding

3.3.1. Het Bureau voor ondersteuning van Berc (Berc-Bureau), gevestigd te Riga, werd opgericht bij [Verordening \(EG\) nr. 1211/2009](#), die vervolgens werd ingetrokken en vervangen door [Verordening \(EU\) 2018/1971](#). Het Berc-Bureau verleent diensten voor professionele en administratieve ondersteuning aan het Orgaan van Europese regulerende instanties voor elektronische communicatie (Berc). Onder toezicht van Berc verzamelt en analyseert het informatie over elektronische communicatie en verspreidt het beste praktijken, zoals gemeenschappelijke wijzen van aanpak, methoden en richtsnoeren voor de uitvoering van het EU-regelgevingskader, onder de nationale regelgevende instanties. [Figuur 3.3.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Berc-Bureau²³.

Figuur 3.3.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het Berc-Bureau

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het Berc-Bureau voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het Berc-Bureau.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.3.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het Berc-Bureau en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de

²³ Meer informatie over de rol en activiteiten van het Berc-Bureau is te vinden op zijn website: www.berc.europa.eu.

Bureau voor ondersteuning van Berec (Berec-Bureau)

onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. 408 maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.3.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Bureau voor ondersteuning van Berec (Berec-Bureau), die bestaan uit de financiële overzichten²⁴ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het Berec-Bureau²⁵ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.3.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Berec-Bureau over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Berec-Bureau per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

²⁴ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

²⁵ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.3.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het Berec-Bureau betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.3.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het Berec-Bureau betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Bureau voor ondersteuning van Berec (Berec-Bureau)

Antwoord van het Berec-Bureau

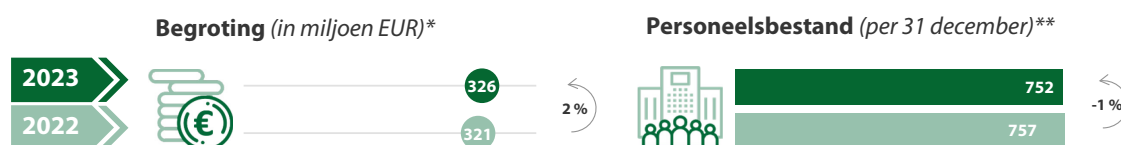
Het Agentschap neemt akte van het verslag van de Rekenkamer.

3.4. Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA)

Inleiding

3.4.1. Het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA), gevestigd te Keulen, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) 2018/1139](#). Het heeft het in 2002 opgerichte Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart vervangen. EASA heeft specifieke regelgevings- en uitvoerende taken op het gebied van veiligheid van de luchtvaart, met name met betrekking tot het ontwerp, de productie, het onderhoud en de exploitatie van luchtvaartproducten. [Figuur 3.4.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot EASA²⁶.

Figuur 3.4.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot EASA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van EASA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door EASA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.4.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van EASA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

²⁶ Meer informatie over de rol en activiteiten van EASA is te vinden op zijn website: www.easa.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.4.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA), die bestaan uit de financiële overzichten²⁷ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van EASA²⁸ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.4.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van EASA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van EASA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

²⁷ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

²⁸ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.4.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van EASA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.4.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van EASA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.4.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.4.8. In ons [Jaarverslag 2022](#) (paragraaf 3.4.8) concludeerden we dat een overeenkomst die door EASA was gegund als resultaat van een onderhandelingsprocedure onregelmatig was, omdat EASA de reden die het aanvoerde voor het gebruik van een dergelijke procedure — extreme urgentie — niet had onderbouwd. Als gevolg hiervan waren alle volgende betalingen in het kader van deze overeenkomst — voor een totaalbedrag van 1,6 miljoen EUR in 2023 — onregelmatig.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.4.9. De [bijlage](#) bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2016	EASA heeft in de loop van de jaren een gecumuleerd overschot van 52 miljoen EUR opgebouwd, afkomstig uit door de sector gefinancierde activiteiten, waarvoor de oprichtingsverordening geen bepaling bevat.	EASA heeft hier geen controle over, omdat dit een wijziging van de oprichtingsverordening zou vereisen. Eind 2023 bedroeg het cumulatieve overschot 50 miljoen EUR.	Openstaand
2	2021	Tussen 2019 en 2021 heeft EASA twee gevallen van een mogelijk belangenconflict beoordeeld met betrekking tot een hooggeplaatst personeelslid dat een nieuwe baan elders aanvaardde. Op grond van artikel 16 van het Statuut moet een lijst van beoordeelde gevallen worden gepubliceerd in het kader van het risico van belangenbehartiging en lobby-activiteiten. In strijd met dit artikel had EASA dit ene geval dat wij onderzochten niet gepubliceerd. Ook had EASA, in strijd met een andere bepaling	EASA heeft zijn procedures herzien om de vastgestelde tekortkomingen aan te pakken en heeft in 2023 een paritaire commissie benoemd.	Afgesloten

Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		van artikel 16 van het Statuut, de paritaire commissie niet geraadpleegd.		
3	2022	EASA is een onderhandelingsprocedure gestart zonder eerst een aankondiging van een opdracht te publiceren. Het rechtvaardigde het gebruik van deze procedure met de noodzaak van dwingende spoed. Wij constateerden echter dat de urgentie niet het gevolg was van een onvoorziene gebeurtenis, aangezien de begroting voor de nieuwe overeenkomst begin december 2021 al was goedgekeurd, waardoor er voldoende tijd overbleef voor een openbare procedure. We hebben daarom geconcludeerd dat de rechtsgrondslag voor de onderhandelingsprocedure onjuist was en dat de procedure onregelmatig was, evenals alle daarmee samenhangende betalingen.	Wat deze overeenkomst betreft, achtte EASA het niet haalbaar om de dienstverlening te onderbreken omdat het risico van een onderbreking in de Europese rapportage over veiligheidsincidenten in de luchtvaart te groot werd geacht. De overeenkomst leidde tot betalingen van in totaal 1,6 miljoen EUR in 2023 (zie paragraaf 3.4.8) en liep af in juni 2023. De vervolgoopdracht werd gegund via een openbare procedure.	Openstaand

Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
4	2022	EASA schreef een aanbestedingsprocedure uit voor diensten op het gebied van evenementenbeheer. De waarde van de aanbesteding was 2,5 miljoen EUR. EASA merkte op dat er een aanzienlijk prijsverschil was tussen de van de inschrijvers ontvangen financiële offertes en verzocht om opheldering. Het wijzigde vervolgens de prijs van de aanbesteding. Overeenkomstig artikel 151 van het Financieel Reglement mogen met dergelijke correcties echter alleen duidelijke administratieve fouten worden gecorrigeerd. Nadat één inschrijver bezwaar had gemaakt tegen de prijscorrectie, voerde EASA een tweede evaluatie uit en sloot het de inschrijver uit op grond van het feit dat hij “niet voldeed aan de vereisten van de aanbesteding”. Aangezien EASA echter niet had gespecificeerd aan welke vereisten niet was voldaan, was de uitsluiting van de	Naar aanleiding van onze opmerking heeft EASA zijn aanpak gewijzigd om een strikte interpretatie van het concept “duidelijke administratieve fout” toe te passen, vast te stellen hoe dit soort fouten moeten worden gecorrigeerd en zo gedetailleerd mogelijk mee te delen aan welke vereisten niet is voldaan als een inschrijver wordt uitgesloten.	Afgesloten

Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		inschrijver niet naar behoren gerechtvaardigd.		
5	2022	EASA int vergoedingen en heffingen voor de verlening van certificeringsdiensten, maar documenteert niet de controles die het verricht om ervoor te zorgen dat deze inkomsten correct worden geïnd. Dit is in strijd met artikel 74, lid 5, en artikel 75 van het Financieel Reglement.	Na onze opmerking heeft de afdeling van EASA die verantwoordelijk is voor de betrekkingen met aanvragers correcties aangebracht om ervoor te zorgen dat wordt geregistreerd dat voor elke nieuwe aanvraag administratieve subsidiabiliteitscontroles zijn uitgevoerd. Soortgelijke correcties worden nog steeds uitgevoerd met betrekking tot technische subsidiabiliteitscontroles, die door de technische afdelingen worden uitgevoerd.	Openstaand

Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA)

Antwoord van EASA

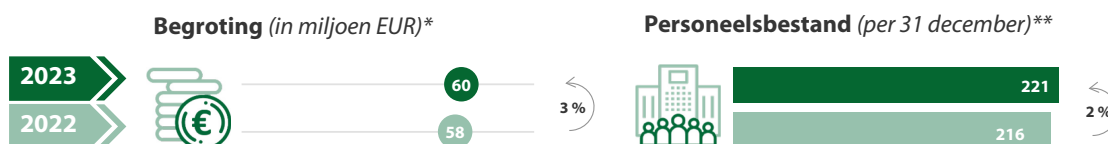
Het Agentschap neemt akte van het verslag van de Rekenkamer.

3.5. Europese Bankautoriteit (EBA)

Inleiding

3.5.1. De Europese Bankautoriteit (EBA), gevestigd te Parijs, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) nr. 1093/2010](#). De EBA draagt bij tot de invoering van kwalitatief hoogstaande gemeenschappelijke regulerings- en toezichtpraktijken in de banksector, houdt toezicht op de toepassing van het EU-bankrecht door de nationale autoriteiten en neemt besluiten in noodsituaties. [Figuur 3.5.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot de EBA²⁹.

Figuur 3.5.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot de EBA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van de EBA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door de EBA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.5.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van de EBA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

²⁹ Meer informatie over de rol en activiteiten van de EBA is te vinden op haar website: www.eba.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.5.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van de Europese Bankautoriteit (EBA), die bestaan uit de financiële overzichten³⁰ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van de EBA³¹ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.5.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van de EBA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de EBA per 31 december 2023, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

Toelichtende paragraaf

3.5.5. Wij wijzen op toelichting IV.1 bij de jaarrekening voor 2023, waarin de onzekerheid wordt beschreven die verband houdt met de uitkomst van zaak T-750/22, “UniSystems Luxembourg en Unisystems systemata pliroforikis/ESMA”, betreffende een

³⁰ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

³¹ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Europese Bankautoriteit (EBA)

door ESMA geleide openbare aanbestedingsprocedure waarin de EBA een deelnemende aanbestedende dienst is.

Ook vestigen we de aandacht op toelichting IV.5, waarin de aanzienlijke impact wordt beschreven van de [verordening digitale operationele weerbaarheid](#) (DORA), van kracht sinds januari 2023 en van toepassing vanaf januari 2025, en de [verordening betreffende cryptoactivamarkten](#) (MiCA-verordening), van kracht sinds juni 2023 en van toepassing vanaf december 2024. Met de twee verordeningen heeft de EBA nieuwe mandaten en taken gekregen. Hoewel de financiële memoranda ter ondersteuning van de wetgevingsvoorstellen voorzagen in uit vergoedingen gefinancierde “oversight”-functies (DORA) en toezichthoudende taken (MiCA-verordening), wordt daarin niet ingegaan op de kwestie van de financiering voor het opzetten van die taken of voor de posten die nodig zijn om het oversight- en toezichtbeleid voor te bereiden en uit te voeren, wat allemaal in 2023 moest gebeuren voordat met de inning van vergoedingen kon worden begonnen. De EBA heeft daarom middelen toegewezen aan deze voorbereidende activiteiten.

Ons oordeel is wat deze kwesties betreft niet gewijzigd.

Andere aangelegenheid

3.5.6. Volgens het van de EBA verkregen bewijs waren de middelen die werden beschikt voor de voorbereidende activiteiten in verband met DORA en de MiCA-verordening, vermeld in paragraaf [3.5.5](#), aanzienlijk (24,5 voltijdequivalenten in 2023).

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.5.7. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van de EBA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.5.8. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van de EBA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.5.9. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.5.10. We controleerden een aanbestedingsprocedure voor “diensten voor blockchainanalyse en cryptomarktgegevens”, met een geschatte waarde van 360 duizend EUR, die resulteerde in meerdere kaderovereenkomsten. Wij ontdekten dat drie inschrijvers die niet voldeden aan de vereisten voor financiële capaciteit — omdat ze slechts voor twee jaren financiële overzichten konden overleggen in plaats van de vereiste drie — toch aan de procedure mochten deelnemen. Aan een van de drie werd een opdracht gegund als inschrijver die als tweede was gerangschikt volgens het cascadesysteem. Dit was in strijd met artikel 167, lid 1, van het Financieel Reglement en met het beginsel van transparantie en gelijke behandeling. In 2023 heeft de EBA geen betalingen aan deze contractant verricht, omdat zij tot dusver alleen gebruik heeft gemaakt van de diensten van de contractant die als eerste was gerangschikt.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.5.11. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	De EBA wilde diensten aanbesteden via twee openbare aanbestedingen, één voor marktonderzoek voor financiële diensten en één voor raadpleging over gegevensbescherming. In één aanbesteding overlappen de gunningscriteria en de selectiecriteria elkaar. In beide gevallen heeft de EBA de maximumwaarde van de overeenkomsten overschat vanwege tekortkomingen in haar onderzoek naar marktprijzen voordat de aanbestedingen werden uitgeschreven.	Een onderdeel in de onlangs ontwikkelde richtsnoeren van de EBA voor selectiecomités heeft specifiek betrekking op het onderscheid tussen de gunnings- en de selectiecriteria. De EBA voert marktonderzoek uit door “vooraankondigingen” te publiceren in het Publicatieblad waarin zij bedrijven uitnodigt om te reageren op een vragenlijst (openbare raadpleging) en vraagt om indicatieve prijzen om haar te helpen de contractwaarde te schatten.	Afgesloten

Antwoord van de EBA

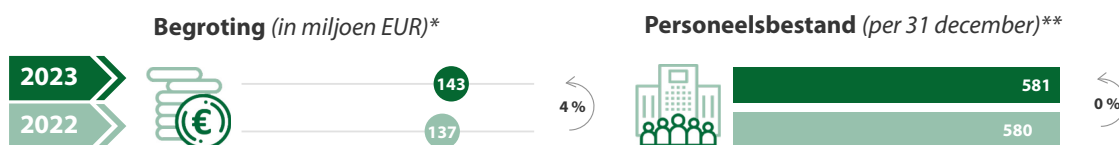
3.5.10. De aanbestedingsprocedure betrof een opkomende bedrijfstak. Bij haar besluit om de drie inschrijvers in kwestie te laten deelnemen, heeft EBA zich gebaseerd op artikel 19, lid 3, bijlage I bij het Financieel Reglement en paragraaf 4.3.1.19 van het vademecum voor aanbestedingen, op grond waarvan EBA de door haar gekozen benadering kon volgen. EBA begrijpt het standpunt van de Rekenkamer dat EBA omwille van de transparantie deze mogelijkheid in de aanbestedingsdocumenten had moeten vermelden, hoewel hierover in het vademecum niets is beschreven. EBA heeft voor deze procedure 23 inschrijvingen ontvangen, waaronder die van de in de marktanalyse genoemde marktleiders. In 2024 zal EBA geen betalingen verrichten aan de contractant in kwestie en het bestek voor toekomstige aanbestedingen dienovereenkomstig aanpassen.

3.6. Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA)

Inleiding

3.6.1. Het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA), gevestigd te Helsinki, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) nr. 1907/2006](#). De belangrijkste taak van het ECHA is de tenuitvoerlegging van de EU-wetgeving inzake chemische stoffen om de gezondheid van de EU-burgers en het milieu te beschermen. Het draagt ook bij tot een goed functionerende interne markt en tot de innovatie en het concurrentievermogen van de Europese chemische industrie. [Figuur 3.6.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het ECHA ³².

Figuur 3.6.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het ECHA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het ECHA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het ECHA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.6.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het ECHA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

³² Meer informatie over de rol en activiteiten van het ECHA is te vinden op zijn website: www.echa.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.6.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA), die bestaan uit de financiële overzichten³³ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het ECHA³⁴ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.6.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het ECHA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het ECHA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

³³ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

³⁴ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.6.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het ECHA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.6.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het ECHA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA)

Antwoord van het ECHA

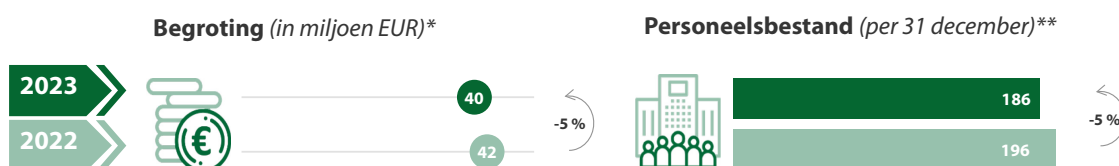
Het Agentschap neemt akte van het verslag van de Rekenkamer.

3.7. Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (Eiopa)

Inleiding

3.7.1. De Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (Eiopa), gevestigd te Frankfurt, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) nr. 1094/2010](#). Eiopa bevordert een degelijk regelgevingskader en consistente toezichtpraktijken om de rechten van verzekeringnemers, deelnemers aan pensioenregelingen en begunstigden te beschermen en bij te dragen tot het vertrouwen van het publiek in de EU-sectoren van verzekeringen en bedrijfspensioenen. [Figuur 3.7.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot Eiopa³⁵.

Figuur 3.7.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot Eiopa

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van Eiopa voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door Eiopa.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.7.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van Eiopa en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

³⁵ Meer informatie over de rol en activiteiten van Eiopa is te vinden op haar website: www.eiopa.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.7.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (Eiopa), die bestaan uit de financiële overzichten³⁶ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van Eiopa³⁷ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.7.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van Eiopa over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van Eiopa per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

³⁶ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

³⁷ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.7.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van Eiopa betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.7.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van Eiopa betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.7.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.7.8. Voor één gecontroleerde administratieve betaling (ten bedrage van 712 000 EUR) heeft Eiopa de begrotingsvastleggingen pas goedgekeurd nadat de desbetreffende juridische verbintenissen waren ondertekend. Dit is in strijd met artikel 73, lid 2, van het financieel reglement van Eiopa.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.7.9. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
01	2021	In het huurcontract van Eiopa voor haar kantoorruimte is bepaald dat de verhuurder van Eiopa vooraf toestemming moet geven voordat veranderingen aan het gebouw mogen worden aangebracht en voordat extra apparatuur mag worden geïnstalleerd. In het contract is ook bepaald dat de gerelateerde werkzaamheden alleen kunnen worden uitgevoerd door aannemers die door de verhuurder zijn aangewezen. Als gevolg van deze contractuele beperkingen heeft Eiopa de renovatiewerkzaamheden rechtstreeks aan de door de verhuurder aangewezen aannemers gegund, zonder een passende aanbestedingsprocedure. Dit is in strijd met de artikelen 164, 167 en 170 van het Financieel Reglement. In het begrotingsjaar 2021 werden er geen betalingen gedaan in het kader van deze overeenkomst.	Sinds deze opmerking is gemaakt, heeft Eiopa geen overeenkomsten meer gesloten waarvoor toestemming van haar verhuurder nodig was. Eiopa is voornemens voor alle toekomstige bouwwerkzaamheden passende aanbestedingsprocedures uit te schrijven en met de verhuurder te onderhandelen om de geselecteerde inschrijver toestemming te kunnen verlenen om de desbetreffende werkzaamheden uit te voeren.	Openstaand

Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (Eiopa)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
02	2022	Eiopa heeft in april 2022 een overeenkomst voor telecommunicatiediensten voor mobiele telefooncommunicatie ondertekend, als een wijziging van de eerdere overeenkomst waarin de voorwaarden van de nieuwe aanbesteding werden opgenomen. In tegenstelling tot punt 1.1 van bijlage I bij het Financieel Reglement was de overeenkomst voor onbepaalde tijd gesloten, met de mogelijkheid voor Eiopa om de overeenkomst na het vierde jaar te beëindigen. Om de bedrijfscontinuïteit te waarborgen, heeft Eiopa het oude abonnement niet na vier jaar beëindigd en heeft zij deze afwijking gedocumenteerd in een uitzonderingsnota. Tussen december 2021 en april 2022 werd het oude abonnement zonder rechtsgrondslag gebruikt.	De in 2022 gesloten overeenkomst voor telecommunicatiediensten voor onbepaalde tijd loopt nog steeds. De onregelmatige overbruggingsregeling liep af in april 2022.	Openstaand wat betreft de onbepaalde duur van de overeenkomst Gesloten wat betreft de overbruggingsregeling

Antwoord van Eiopa

3.7.8. De Autoriteit neemt nota van de observatie van de Rekenkamer en wil graag benadrukken dat zij zich aan de regels van het Financieel Reglement houdt, inclusief de bepalingen van artikel 73, lid 2, van EIOPA's financieel reglement . Hoewel de goedkeuringsprocedure voor begrotingsverplichtingen correct werd opgestart vóór de de debetnota werd ontvangen, werd de daadwerkelijke financiële verplichting inderdaad pas na ontvangst van de debetnota van kracht.

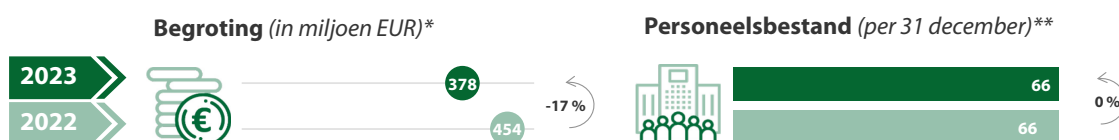
EIOPA zal aanvullende maatregelen treffen om een dergelijk risico in de toekomst te vermijden en te beperken.

3.8. Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT)

Inleiding

3.8.1. Het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT), gevestigd te Boedapest, werd opgericht bij [Verordening \(EG\) nr. 294/2008](#), die vervolgens werd ingetrokken en vervangen door [Verordening \(EU\) 2021/819](#). Het EIT draagt bij tot duurzame economische groei en het scheppen van banen door de innovatiecapaciteit van Europa te versterken. Daartoe worden subsidies toegekend aan “kennis- en innovatiegemeenschappen”, die het hoger onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven met elkaar verbinden om innovatieve producten en diensten te ontwikkelen, nieuwe bedrijven op te starten en een nieuwe generatie ondernemers op te leiden. In 2023 bedroegen de subsidies voor kennis- en innovatiegemeenschappen 344 miljoen EUR (2022: 372 miljoen EUR), ofwel 97 % van de totale uitgaven van het EIT (2022: 98 %). [Figuur 3.8.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het EIT³⁸.

Figuur 3.8.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het EIT

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

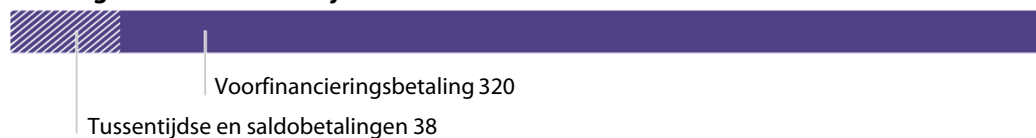
** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het EIT voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het EIT.

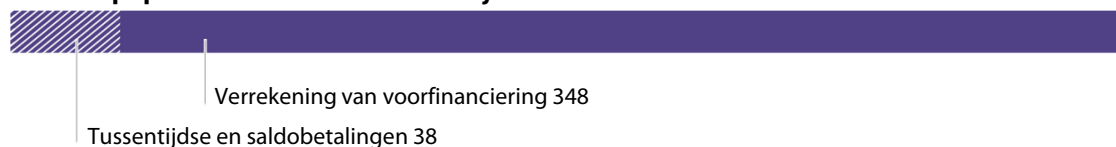
³⁸ Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het EIT is te vinden op zijn website: <https://eit.europa.eu/>.

Figuur 3.8.2 — Controlepopulatie 2021 van het EIT in vergelijking met betalingen

Betalingen — totaal 357 miljoen EUR

Controlepopulatie 2021 — totaal 358 miljoen EUR

NB: De betalingen van het EIT omvatten een materieel niveau van voorfinanciering en verrekeningen. Overeenkomstig de geharmoniseerde definitie van onderliggende verrichtingen (zie voor details paragraaf 3.1.8) onderzoeken wij betalingen nadat de uitgaven zijn gedaan. Wij onderzoeken voorschotbetalingen wanneer de ontvanger van de middelen het passende gebruik ervan aantoont en wanneer het EIT dit als rechtvaardiging accepteert door het afwikkelen van de voorschotbetaling in hetzelfde jaar of later.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.8.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het EIT en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. 408 maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.8.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT), die bestaan uit de financiële overzichten³⁹ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het EIT⁴⁰ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.8.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het EIT over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het EIT per 31 december 2023, en van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

³⁹ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁴⁰ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Toelichtende paragraaf

3.8.5. Wij vestigen de aandacht op de toelichtingen 1.3.5 en 3.3 van de jaarrekening van het EIT, waarin de grondslag voor financiële verslaglegging en de onderliggende aannames worden beschreven die worden toegepast voor de raming van de operationele kosten (subsidie-uitgaven), die worden toegerekend en in de balans gepresenteerd als een afnemende post van de voorfinancieringsactiva. De aangroei van subsidie-uitgaven is een belangrijke raming die inherente onzekerheden met zich meebrengt. Ons oordeel heeft geen beperking wat deze kwestie betreft.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.8.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het EIT betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel met beperking ten aanzien van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.8.7. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het EIT betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, behoudens de kwesties die zijn toegelicht in de paragrafen “Grondslag voor een oordeel met beperking over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen”, op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Grondslag voor een oordeel met beperking over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.8.8. Het EIT controleert de wettigheid en regelmatigheid van zijn subsidiebetalingen achteraf. Voor de saldobetalingen in het begrotingsjaar 2023 werden de verificaties achteraf tot juni 2024 uitgevoerd door externe kantoren op basis van met het EIT overeengekomen procedures. In totaal onderzochten de externe kantoren een representatieve steekproef van 174 kostenposten en rapporteerden zij de bevindingen met betrekking tot 39 daarvan. Het EIT heeft deze bevindingen gevalideerd en ons laten weten dat 27 hiervan niet-subsidiabele kosten bevatten.

We hebben de door de externe kantoren uitgevoerde verificaties en de daarmee samenhangende follow-up door het EIT beoordeeld. We hebben vastgesteld dat er naast de 27 bovengenoemde kostenposten nog drie andere zijn die ook niet-subsidiabele kosten bevatten.

De kostenposten in kwestie betroffen salariskosten van drie gedetacheerde werknemers. In een dergelijk geval vereisen de bepalingen van de subsidieovereenkomst, die worden toegelicht in de geannoteerde subsidieovereenkomst, dat de kosten daadwerkelijk zijn gemaakt, d.w.z. dat ze reëel en definitief en echt ten laste van de begunstigde zijn, en identificeerbaar en controleerbaar zijn, d.w.z. verenigbaar met gegevens en bewijsstukken waaruit blijkt wat er daadwerkelijk is betaald. In dit geval werden de kosten echter betaald in september 2024, pas nadat we om een betalingsbewijs hadden gevraagd, 17 maanden nadat de factuur was uitgeschreven, terwijl de factuur een betalingstermijn van één maand aangaf.

Hoewel begunstigden onder bepaalde voorwaarden kosten mogen declareren voordat ze deze hebben betaald, moeten ze aantonen dat aan de hierboven genoemde subsidiabiliteitsvoorwaarden is voldaan (d.w.z. dat de kosten vervolgens zijn betaald). Ten tijde van onze controle was dit niet het geval, aangezien de betaling pas plaatsvond na ons verzoek om een betalingsbewijs.

Aangezien deze correctie niet onafhankelijk van onze controle werd uitgevoerd, zijn de desbetreffende uitgaven, die representatief zijn voor de hele populatie van EIT-subsidies, in overeenstemming met onze controlemethodologie onregelmatig ten behoeve van ons controleoordeel.

Het totale onregelmatige bedrag voor de 30 betrokken kostenposten was 188 100 EUR. Dit komt overeen met een geschat foutenpercentage van 3,4 %.

Door dit foutenpercentage toe te passen op de verrekende subsidiebetalingen van het EIT van 359,9 miljoen EUR in 2023, schatten we dat 12,2 miljoen EUR fouten bevat. Dit komt neer op 3,2 % van de totale controlepopulatie van 385,2 miljoen EUR in 2023. Hiermee wordt de voor deze controle vastgestelde materialiteitsdrempel overschreden.

Toelichtende paragraaf

3.8.9. Wij vestigen uw aandacht op toelichting 4.1 van de jaarrekening van het EIT, waarin wordt beschreven dat het EIT de structuur van zijn subsidieovereenkomsten heeft veranderd van jaarlijkse naar meerjarige subsidies. Overeenkomstig artikel 111, lid 4, kan de beoordeling van de wettigheid en regelmatigheid van meerjarige subsidies alleen worden uitgevoerd op het moment van tussentijdse en saldobetalingen. In 2023 betaalde het EIT een bedrag van 319,8 miljoen EUR als voorfinanciering in verband met meerjarige subsidieovereenkomsten, wat overeenkomt met 89,5 % van de totale betalingen van 357,4 miljoen EUR in 2023.

Wij onderzoeken voorschotbetalingen wanneer de ontvanger van de middelen het passende gebruik ervan aantoont en wanneer een agentschap dit als rechtvaardiging accepteert door het afwikkelen van de voorschotbetaling in hetzelfde jaar of later (zie paragraaf [3.1.8](#)). Daarom zullen we de wettigheid en regelmatigheid van deze betalingen pas in de komende jaren beoordelen.

3.8.10. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.8.11. Overeenkomstig artikel 45, leden 5 en 8, van de financiële kaderregeling heeft het EIT een reeks procedures en richtsnoeren ontwikkeld voor de uitvoering van controles achteraf op subsidiebetalingen. Deze betalingen maken het leeuwendeel van de verrichtingen van het EIT uit en vormen het gebied met het grootste risico.

Deze procedures en richtsnoeren zijn echter nog niet geactualiseerd om rekening te houden met de gevolgen van de overgang van het EIT naar de structuur van meerjarige subsidieovereenkomsten voor zijn strategie voor controles achteraf (zie paragraaf [3.8.9](#)).

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.8.12. De [bijlage](#) bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2019	De toename van de begroting van het EIT en het stijgende aantal kennis- en innovatiegemeenschappen waarop toezicht moet worden uitgeoefend, gingen niet gepaard met een overeenkomstige stijging van het aantal posten.	De situatie is in 2023 niet veranderd, aangezien het verzoek om extra posten niet werd geaccepteerd door de begrotingsautoriteiten van de EU. Het EIT heeft geen invloed op deze kwestie.	Openstaand
2	2022	Voor twee gecontroleerde betalingen in 2021 en drie in 2022 had het EIT de begrotingsvastleggingen pas goedgekeurd nadat de overeenkomsten waren ondertekend. Dit is in strijd met artikel 73, lid 2, van de financiële kaderregeling.	Het EIT organiseerde bijeenkomsten met de betrokken diensten om de juiste procedures te verduidelijken. Eén geval van een begrotingsvastlegging die werd ondertekend nadat de juridische verbintenis was aangegaan, werd nog in 2023 ontdekt.	Openstaand
3	2022	De wettigheid en regelmatigheid van de subsidies van het EIT, die 98 % van de EIT-begroting uitmaken, werden achteraf geverifieerd door een onafhankelijke externe auditor. Voor de subsidies van 2021 stelde	In zijn jaarlijkse activiteitenverslag 2023 publiceerde het EIT het foutenpercentage voor het voorgaande jaar.	Afgesloten

Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		het EIT een foutenpercentage van 1,7 % vast. Anders dan in voorgaande jaren werd dit foutenpercentage echter niet vermeld in het jaarlijks activiteitenverslag van het EIT voor 2022, omdat de jaarlijkse procedure voor de berekening ervan laat werd afgerond.		
4	2022	Voor een opdracht voor de vernieuwing van software heeft het EIT geen verificatie vooraf uitgevoerd om na te gaan of de contractant de juiste prijs en toeslag in rekening had gebracht. Dit is in strijd met de bepalingen van artikel 30 van het financieel reglement van het EIT over controles vooraf.	We hebben in onze controle van 2023 geen soortgelijke gevallen aangetroffen.	Afgesloten
5	2022	In 2022 betaalde het EIT tweemaal achterstandsrente in verband met subsidies. In het ene geval, voor een betaling van 39,5 miljoen EUR met drie dagen vertraging, bedroeg de rente 11 400 EUR en in het andere geval, voor een betaling van	In 2023 rondde het EIT de laatste subsidiecyclus af, waarbij betalingsverrichtingen handmatig moesten worden verwerkt en geregistreerd. Al deze verrichtingen werden met inachtneming van de wettelijke termijnen verwerkt, dankzij	Afgesloten

Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		3,2 miljoen EUR, met een vertraging van 67 dagen, bedroeg deze 20 700 EUR. In beide gevallen heeft het EIT de wettelijke termijnen niet adequaat gemonitord, wat wijst op een tekortkoming in de betalingsworkflow van het EIT.	een verbeterde coördinatie tussen de operationele en financiële teams. In 2023 is het EIT volledig overgestapt op de eGrants-tool, die de volledige subsidiebeheercyclus ondersteunt, inclusief het monitoren van betalingsverrichtingen en het automatiseren van betalingen. Dit beperkt het risico dat soortgelijke problemen zich in de toekomst opnieuw voordoen.	

Antwoord van het EIT

3.8.8. Het EIT aanvaardt een van de door de Rekenkamer gemelde fouten niet. Deze fout heeft betrekking op een enkel geval en betreft drie kostenposten die naar zijn mening voor vergoeding in aanmerking komen.

Een van de begunstigden van een EIT-subsidie (onderneming A) voerde de salariskosten op van drie werknemers die bij haar waren gedetacheerd door een verbonden entiteit (onderneming B) die eigendom is van dezelfde moedermaatschappij. Deze werknemers werkten aan een innovatieproject waarvoor alle beoogde werkzaamheden zijn verricht en alle beoogde resultaten zijn behaald overeenkomstig de subsidieovereenkomst. Het opvoeren van kosten van gedetacheerd personeel is uitdrukkelijk toegestaan uit hoofde van de subsidieovereenkomst van Horizon Europe ("Kostencategorie A.3 – Gedetacheerde personen"). Onderneming B, waar de drie werknemers in dienst waren, bleef de salarissen en aanverwante lasten betalen en diende bij onderneming A een factuur in voor de totale kosten van de drie werknemers, in overeenstemming met de geldende detacheringsovereenkomst. Onderneming B betaalde de salarissen en lasten voor de duur van de subsidieovereenkomst in 2022, en de aan onderneming A gefactureerde totale kosten zijn opgenomen in de gecontroleerde jaarrekeningen van onderneming A voor 2022, wat betekent dat de kosten van de detachering van de drie werknemers in feite werden gedragen door onderneming A.

De Horizon Europa-subsidieovereenkomst bevat een aantal voorwaarden waaraan moet worden voldaan om de kosten van gedetacheerde werknemers in aanmerking te laten komen voor subsidiëring. Naar het oordeel van EIT voldeed de begunstigde aan alle 13 subsidiabiliteitsvoorwaarden die van toepassing zijn op de kosten voor gedetacheerd personeel. Daarom werden de kosten van gedetacheerde personen geacht in aanmerking te komen voor vergoeding door het EIT.

Het EIT is van mening dat de betreffende kosten in feite volledig voor rekening kwamen van de begunstigde (onderneming A), aangezien zij in de boekhouding van de begunstigde zijn geboekt en in zijn gecontroleerde jaarrekening voor 2022 zijn opgenomen. Enkel de vereffening van de factuur van onderneming B aan onderneming A vond later plaats, wat een normale handelspraktijk is tussen verbonden entiteiten.

Het EIT is van mening dat noch de Horizon Europa-subsidieovereenkomst, noch de geannoteerde subsidieovereenkomst of de met de begunstigde ondertekende subsidieovereenkomst voorwaarden of vereisten omvat met betrekking tot het tijdstip waarop een betaling moet worden verricht. In de geannoteerde subsidieovereenkomst is het volgende bepaald: "Kosten die na de einddatum worden gefactureerd of betaald, komen alleen voor subsidie in aanmerking als de schuld reeds bestond gedurende de actie (gestaafd met bewijsstukken) en de definitieve kosten bekend zijn op het moment van het eindverslag." Dat is

Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT)

hier het geval: de kosten (d.w.z. de schuld) bestonden al gedurende de actie, en dat wordt gestaafd door bewijsstukken.

Hoewel het EIT van oordeel is dat het betreffende geval geen fouten vertoont en de middelen niet hoeven te worden teruggevorderd van de begunstigde, neemt het er nota van dat de beoordeling van de Rekenkamer berust op zijn controlemethode. Het EIT merkt op dat het door de Rekenkamer gerapporteerde geschatte foutenpercentage zonder dit geval onder de materialiteitsdrempel van 2 % zou liggen, wat zou leiden tot een positief oordeel van de accountant over de wettigheid en regelmatigheid van de betalingen van het EIT.

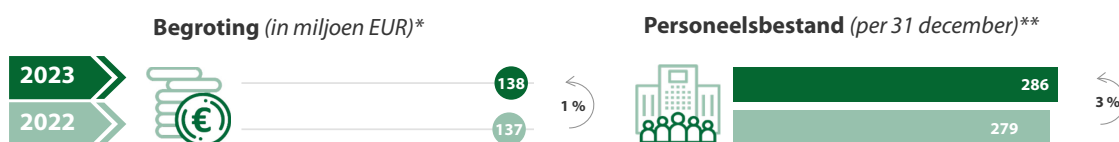
3.8.11. Het EIT werkt reeds aan een geactualiseerd mechanisme voor controle achteraf om rekening te houden met de implicaties van de recente overgang naar een structuur voor meerjarige subsidieovereenkomsten.

3.9. Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA)

Inleiding

3.9.1. Het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA), gevestigd te Lissabon, werd opgericht bij [Verordening \(EG\) nr. 1406/2002](#). Het EMSA verricht werkzaamheden om een hoog niveau van veiligheid op zee te waarborgen en verontreiniging door schepen te voorkomen. Het verleent de Commissie en de lidstaten ook technische bijstand, houdt toezicht op de uitvoering van de EU-wetgeving en evalueert deze. [Figuur 3.9.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het EMSA⁴¹.

Figuur 3.9.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het EMSA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het EMSA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het EMSA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.9.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het EMSA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

⁴¹ Meer informatie over de rol en activiteiten van het EMSA is te vinden op zijn website: www.emsa.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.9.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA), die bestaan uit de financiële overzichten⁴² en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het EMSA⁴³ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.9.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het EMSA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het EMSA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁴² De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁴³ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.9.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het EMSA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.9.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het EMSA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.9.7. Wij controleerden een openbare aanbestedingsprocedure voor de levering van op afstand bestuurd luchtvaartuigsystemen voor maritiem toezicht over een uitgestrekt kustgebied. De winnende inschrijver diende twee afzonderlijke inschrijvingen in voor de aanbestedingsprocedure. Het belangrijkste verschil tussen de twee betrof de opname van een technisch kenmerk (een automatische scansensor) in een van de inschrijvingen, maar niet in de andere. Beide inschrijvingen werden door de aanbestedende dienst aanvaard en beoordeeld.

Het aanvaarden van meer dan één inschrijving van dezelfde inschrijver in dezelfde openbare procedure was een inbreuk op artikel 164, lid 2, van het Financieel Reglement en was in strijd met de wettelijke beginselen van transparantie en gelijke behandeling. Door in dezelfde procedure meer dan één inschrijving in te dienen, zou een marktdeelnemer zijn kansen om te winnen onrechtmatig kunnen vergroten door zijn vermogen en bereidheid om meer middelen te investeren in de voorbereiding van meerdere offertes, in plaats van duidelijk de best mogelijke bieding te doen.

Vóór het verstrijken van de indieningstermijn werd echter aan alle inschrijvers, in antwoord op een vraag van een van hen, meegedeeld dat zij meerdere inschrijvingen konden indienen, en geen van hen maakte hiertegen bezwaar. Bovendien werden de twee inschrijvingen van de

Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA)

winnende inschrijver als eerste en tweede gerangschikt. Om deze redenen concluderen wij dat, zelfs zonder deze inbreuk op artikel 164, lid 2, het resultaat van de procedure hetzelfde zou zijn geweest.

Antwoord van het EMSA

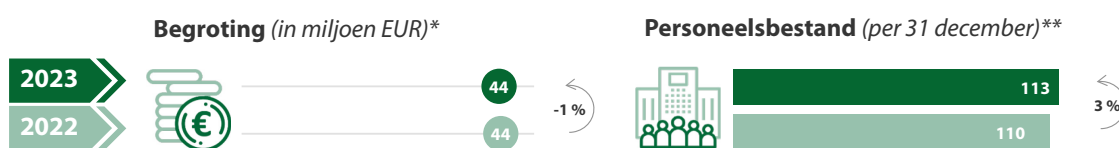
3.9.7. Het Agentschap neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer. De juridische interpretatie van het Agentschap is dat het rechtmatig en in overeenstemming met het Financieel Reglement was om in het kader van de gecontroleerde procedure meerdere offertes van dezelfde inschrijver te accepteren. Net als bij de gecontroleerde procedure volgt EMSA de richtsnoeren en modellen van DG BUDG. Om het beginsel van transparantie en gelijke behandeling te waarborgen, zal het Agentschap ervoor zorgen dat in zijn bestek van meet af aan duidelijk vermeld wordt of meerdere inschrijvingen worden aanvaard of niet, waarbij de formulering in overeenstemming met de meest recente versie van de standaardmodellen die aan de EU-instellingen en -organen ter beschikking worden gesteld, wordt bijgewerkt.

3.10. Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging (Enisa)

Inleiding

3.10.1. Het Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging (Enisa), gevestigd te Athene, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) 2019/881](#). Enisa heeft het in 2013 opgerichte Agentschap van de Europese Unie voor netwerk- en informatiebeveiliging vervangen en is de opvolger van het in 2004 opgerichte Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging. De belangrijkste taak van Enisa is om in de hele EU een hoog gezamenlijk niveau van cyberbeveiliging tot stand te brengen, onder meer door de lidstaten en EU-organen actief te ondersteunen bij het verbeteren van de cyberbeveiliging en door te fungeren als referentiepunt voor advies en expertise voor alle relevante belanghebbenden in de EU. [Figuur 3.10.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot Enisa⁴⁴.

Figuur 3.10.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot Enisa

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van Enisa voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door Enisa.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.10.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het Enisa en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de

⁴⁴ Meer informatie over de rol en activiteiten van Enisa is te vinden op zijn website: www.enisa.europa.eu.

onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. 408 maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.10.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging (Enisa), die bestaan uit de financiële overzichten⁴⁵ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van Enisa⁴⁶ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.10.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van Enisa over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van Enisa per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁴⁵ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁴⁶ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.10.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel met beperking ten aanzien van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.10.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van Enisa betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, behoudens de gevolgen van de kwesties die zijn toegelicht in de paragrafen “Grondslag voor een oordeel met beperking over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen”, op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Grondslag voor het oordeel met beperking over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.10.7. In augustus 2022 werd 15 miljoen EUR toegevoegd aan de begroting van Enisa als tegemoetkoming aan het verzoek van de lidstaten om meer ondersteuning van Enisa op het gebied van cyberbeveiliging na de invasie van Rusland van Oekraïne. Om deze ondersteuning te kunnen bieden, schreef Enisa in september 2022 een openbare aanbestedingsprocedure uit met 28 percelen (één per lidstaat en één voor horizontale diensten) en ondertekende het in november en december 2022 28 afzonderlijke kaderovereenkomsten, met 16 verschillende contractanten, voor een totaalbedrag van 14,4 miljoen EUR. Vervolgens heeft de raad van bestuur van Enisa naar aanleiding van de herziene, begin 2023 door de lidstaten ingediende verzoeken om steun van Enisa op het gebied van cyberbeveiliging een besluit aangenomen om een uitzondering te maken en tijdelijk af te wijken van artikel 12, lid 6, artikel 73, lid 2, en artikel 75, leden 1 en 3, van zijn eigen financieel reglement en, bijgevolg, van de overeenkomstige artikelen van de financiële kaderregeling. Enisa gebruikte dit besluit als basis om bedragen in het kader van een aantal afzonderlijke verbintenissen en de bijbehorende betalingskredieten te herschikken over de 28 overeenkomsten. Dit werd geregistreerd in register van uitzonderingen van Enisa. Het totale onregelmatige bedrag dat in 2023 is betaald in verband met deze niet-conforme herschikkingen van middelen is 1,8 miljoen EUR. Dit

komt overeen met 4,1 % van de totale in 2023 beschikbare betalingskredieten. Hiermee wordt de voor deze controle vastgestelde materialiteitsdrempel overschreden.

3.10.8. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.10.9. In een aanbestedingsprocedure voor diensten voor grafisch ontwerp, met een totale geschatte waarde van 0,5 miljoen EUR en een totale duur van vier jaar, stelden de twee inschrijvers met de goedkoopste offertes een totale prijs voor die 47 %, respectievelijk 64 % bedroeg van het gemiddelde van de acht aanvaarde offertes. Enisa heeft de twee inschrijvers niet om toelichting verzocht en heeft haar beoordeling van de mogelijk abnormaal lage inschrijvingen niet gedocumenteerd, wat in strijd is met punt 23.1 van bijlage I bij het Financieel Reglement. De twee betrokken inschrijvers waren als eerste en tweede gerangschikt volgens het cascadesysteem.

3.10.10. Zonder voorafgaande goedkeuring van de raad van bestuur en zonder voorafgaande toestemming van de Commissie is de uitvoerend directeur van Enisa in september 2023 afgeweken van de artikelen 15 en 32 van Verordening (EU) 2019/881 tot oprichting van Enisa en van de artikelen 41 en 45 van het financieel reglement van Enisa, om 15 tijdelijke personeelsleden functies in het financiële circuit te laten vervullen.

3.10.11. Bij besluit van de uitvoerend directeur vanaf juli 2023 is de rekenplichtige van Enisa tegelijkertijd de coördinator interne controle. Dit is niet in overeenstemming met artikel 44 van het financieel reglement van Enisa, waarin is bepaald dat de functies van de ordonnateur en de rekenplichtige gescheiden zijn en onderling onverenigbaar zijn. De bevoegdheden en taken van de ordonnateur, die zijn omschreven in artikel 45 van het financieel reglement van Enisa, omvatten de verantwoordelijkheid om internecontrolesystemen in te voeren. De rol van coördinator interne controle, die dit deel van de verantwoordelijkheden van de ordonnateur bestrijkt, is daarom onverenigbaar met de rol van rekenplichtige.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.10.12. In 2023 heeft Enisa 3 156 betalingsverzoeken verwerkt, waarvan er 291 (9 %), voor een bedrag van 1,2 miljoen EUR, buiten de wettelijke termijn werden betaald. In totaal werd 1 200 EUR aan achterstandsrente in rekening gebracht. Ter vergelijking: in 2022 heeft Enisa 2 477 betalingsverzoeken verwerkt, waarvan er 223 (9 %), voor een bedrag van 1,1 miljoen EUR, te laat werden betaald, terwijl er geen achterstandsrente in rekening werd gebracht. Enisa had dit probleem in 2022 al ontdekt door middel van interne controles.

Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging (Enisa)

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.10.13. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2021	Ontbreken van een evaluatieverslag en een gunningsbesluit voor overeenkomsten met een geringe waarde.	Enisa heeft modellen van gunningsbesluiten met evaluatieverslagen geïntroduceerd voor overeenkomsten met een geringe waarde.	Afgesloten
2	2022	In 2022 bood Enisa zijn managers een professionele beoordeling die werd uitgevoerd door een door Enisa aangewezen externe dienstverlener. In drie gevallen betaalde Enisa de dienstverlener rechtstreeks voor deze diensten; in de overige 23 gevallen vergoedde Enisa zijn managers, die de dienstverlener zelf hadden betaald. Het totale bedrag dat Enisa voor de 26 beoordelingen betaalde, beliep 120 300 EUR. Aangezien Enisa de aanbieder heeft geselecteerd zonder een openbare aanbestedingsprocedure te starten, concluderen wij dat deze betalingen onregelmatig waren.	In 2023 zijn geen verdere betalingen voor deze diensten gedaan, noch rechtstreeks aan de dienstverlener, noch als vergoeding aan het personeel van Enisa.	Afgesloten

Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging (Enisa)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
3	2022	Enisa beschikt niet over vooraf bepaalde richtsnoeren om evaluatiecomités te helpen inschrijvingen behoorlijk te beoordelen.	Er worden nu systematisch richtsnoeren verstrekt aan evaluatiecomités.	Afgesloten

Antwoord van Enisa

3.10.7. Enisa neemt nota van de opmerking van de Europese Rekenkamer en wijst erop dat de beslissing van de raad van bestuur een uitzondering vormde (beperkt in tijd en toepassingsgebied) om te reageren op een specifieke uitzonderlijke situatie in een uiterst moeilijke internationale context.

Deze uitzondering is naar behoren geregistreerd in overeenstemming met het interne controlekader van Enisa en is dienovereenkomstig gemeld in het geconsolideerde jaarlijkse activiteitenverslag voor 2023.

3.10.9. Enisa neemt nota van de opmerking van de Europese Rekenkamer en wil het volgende opmerken.

Enisa heeft de twee inschrijvers met de goedkoopste voorgestelde offertes niet om toelichting verzocht, omdat zij niet als abnormaal laag werden beoordeeld. Wat betreft de offerte die 64 % onder het gemiddelde lag: Enisa beschouwt deze niet als abnormaal laag, omdat de offerte slechts 77 % van het gemiddelde bedraagt wanneer de offerte met de hoogste prijs niet in aanmerking wordt genomen bij het bepalen van het gemiddelde. De tweede offerte werd ingediend door een bedrijf dat de afgelopen acht jaar door Enisa is gecontracteerd voor soortgelijke diensten, zodat Enisa bekend was met zijn prijsstructuur.

3.10.10. Volgens de in 2023 door de raad van bestuur vastgestelde bedrijfsstrategie van Enisa maakt Enisa als gevolg van bedrijfsbehoeften en een tekort aan middelen gebruik van uitzendkrachten en gedetacheerde nationale deskundigen voor niet-statutaire, vraaggestuurde, repetitieve en meer technische taken, zoals het initiëren van financiële en operationele transacties.

Indien het tekort aan middelen niet op middellange termijn door de begrotingsautoriteiten wordt aangepakt, zal Enisa formeel verzoeken om afwijkingen van de financiële regels (met voorafgaande toestemming van de Commissie).

3.10.11. Enisa neemt nota van de opmerking van de Europese Rekenkamer. Enisa is van mening dat de rollen van internecontrolecoördinator en rekenplichtige niet noodzakelijkerwijs onverenigbaar zijn, vooral omdat de ordonnateur geen bevoegdheden heeft gedelegeerd aan de internecontrolecoördinator.

Enisa zal de rollen en verantwoordelijkheden van de internecontrolecoördinator bij zijn interne processen verder verduidelijken om eventuele misverstanden in dat verband aan te pakken.

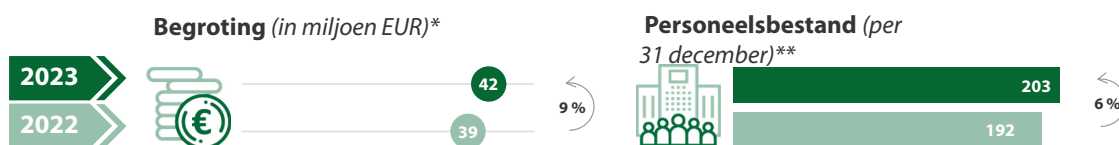
3.10.12. Enisa is het eens met deze controlebevinding. Om deze tekortkoming aan te pakken wordt er sinds het tweede kwartaal van 2023 een wekelijks monitoringverslag opgesteld om de betalingstermijnen actief te monitoren.

3.11. Spoorwegbureau van de Europese Unie (ERA)

Inleiding

3.11.1. Het Spoorwegbureau van de Europese Unie (ERA), gevestigd te Lille en Valenciennes, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) 2016/796](#). ERA heeft het in 2004 opgerichte Europees Spoorwegbureau vervangen. ERA heeft als taak de interoperabiliteit en de veiligheid van de Europese spoorwegsysteem te vergroten. Het is ook verantwoordelijk voor de afgifte van vergunningen, certificaten en goedkeuringen op dit gebied. [Figuur 3.11.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot ERA⁴⁷.

Figuur 3.11.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot ERA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekeningen van ERA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door ERA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.11.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van ERA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

⁴⁷ Meer informatie over de rol en activiteiten van ERA is te vinden op zijn website: www.era.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.11.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Spoorwegbureau van de Europese Unie (ERA), die bestaan uit de financiële overzichten⁴⁸ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van ERA⁴⁹ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.11.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van ERA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van ERA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁴⁸ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁴⁹ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Toelichtende paragraaf

3.11.5. Wij vestigen de aandacht op toelichting 3.5.4.1 bij de jaarrekening voor 2023, waarin de voortzetting van de invoering van Summa, een nieuw begrotings-, boekhoud- en financieel systeem, wordt beschreven als proefproject voor de ontwikkeling van het systeem ten behoeve van de Europese Commissie.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.11.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van ERA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.11.7. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van ERA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.11.8. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.11.9. ERA ondertekende een specifieke overeenkomst voor de aankoop van netwerk- en beveiligingsdiensten voor een bedrag van 238 900 EUR, zonder de overeenkomst opnieuw voor mededinging open te stellen zoals vereist krachtens de kaderovereenkomst. De specifieke overeenkomst, die later werd gewijzigd in 254 400 EUR, en alle daarmee verband houdende betalingen waren daarom onregelmatig. In 2023 betaalde ERA in verband met de specifieke overeenkomst in totaal 254 400 EUR.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.11.10. In een aanbestedingsprocedure voor dienstverlening op het gebied van faciliteitenbeheer voor een totaalbedrag van 1 miljoen EUR heeft ERA de selectiecriteria niet naar behoren gedefinieerd. Sommige criteria waren te algemeen en één criterium verwees naar de offerte in plaats van naar de inschrijver. Bovendien beoordeelde het evaluatiecomité niet naar behoren of de offertes abnormaal laag waren.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.11.11. In 2023 voldeed ERA niet aan de betalingstermijnen zoals bepaald in artikel 98, lid 2, van het Financieel Reglement, dat voorschrijft dat ordonnateurs “de debetnota onmiddellijk na de vaststelling van de schuldvordering [verzenden]” of zoals bepaald in artikel 5, lid 1, van Verordening (EG) 2018/764 inzake de vergoedingen en kosten van ERA, waarin een termijn van dertig dagen is vastgesteld voor de facturering. Uit de door ERA verstrekte gegevens blijkt dat van de 1 682 facturen er 240 (14 %) met vertraging waren afgegeven. Vertraging bij de facturering, die in 2023 gemiddeld 47 dagen bedroeg, kan leiden tot vertraging bij de inning van ontvangsten en begrotingsproblemen.

3.11.12. In 2023 heeft ERA 1 101 betalingen verwerkt, waarvan er 148 (13 %), voor een bedrag van 1,3 miljoen EUR, buiten de wettelijke termijn werden gedaan. Er werd echter geen achterstandsrente in rekening gebracht. Ter vergelijking: in 2022 heeft ERA 920 betalingen verwerkt, waarvan er 179 (19 %) te laat werden betaald, terwijl er geen achterstandsrente in rekening werd gebracht.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.11.13. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2018	In 2019 zal ERA vergoedingen en heffingen gaan innen voor certificeringstaken. Op grond van de nieuwe verordening betreffende vergoedingen en kosten moest rekening worden gehouden met de specifieke behoeften van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's). ERA moet doeltreffende controles invoeren om na te gaan of de aanvragers als kleine en middelgrote ondernemingen kunnen worden aangemerkt.	ERA actualiseert momenteel het éénloketsysteem.	Openstaand
2	2022	ERA heeft geen risicobeheer- en controlestrategie voor de invoering van het Summa-systeem opgezet. ERA heeft zijn financiële circuits of zijn strategie voor controles vooraf en achteraf niet geactualiseerd om deze af te stemmen	ERA heeft zijn internecontrolemechanismen verder versterkt en gedocumenteerd om rekening te houden met de invoering van Summa. Ook is er een procedure voor een veel nauwgezetere follow-up ingevoerd.	Afgesloten wat betreft risicobeheer en financiële circuits Openstaand wat betreft gebruikersbeheer

Spoorwegbureau van de Europese Unie (ERA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		op de wijzigingen die de invoering van Summa met zich meebracht. Het Summa-gebruikersbeheersysteem van ERA wordt beheerd door DG BUDG, dat verantwoordelijk is voor het toekennen en intrekken van rechten van Summa-gebruikers op basis van de door ERA verstrekte informatie. Dit proces is nog niet formeel gestructureerd en ERA controleert niet specifiek de toegekende rechten van de gebruiker. Er bestaat daarom een risico dat de gebruikersrollen in Summa mogelijk niet correct worden toegewezen en bijgewerkt. Summa heeft ook nog steeds geen geschikt gebruikersprofiel voor auditors.	In 2023 heeft ERA zijn financiële handleiding bijgewerkt, waarin ook zijn strategie voor controles vooraf en achteraf is opgenomen. Vanwege het ontbreken van een verslag inzake standaard toegangsrechten van Summa heeft ERA risicobeperkende maatregelen getroffen. Eventuele geconstateerde inconsistenties zijn ter correctie aan DG BUDG voorgelegd. Er zijn controles achteraf van gebruikersrechten geregeld. DG BUDG was echter nog steeds verantwoordelijk voor het verlenen en intrekken van toegangsrechten in 2023.	
3	2022	ERA beschikt niet over een beleid voor het classificeren en beschermen van gevoelige informatie, wat een tekortkoming is in de uitvoering van het internecontrolekader.	Het beleid werd in juni 2023 goedgekeurd door het managementteam van ERA.	Afgesloten

Spoorwegbureau van de Europese Unie (ERA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
4	2022	We stelden vast dat de leden van het evaluatiecomité, als onderdeel van de algemene praktijk bij aanbestedingsprocedures, een afbeelding van hun handtekening in de documenten kopieerden of hun goedkeuring gaven door middel van een e-mail in plaats van een handgeschreven of een gekwalificeerde elektronische handtekening. De praktijk van het niet gebruiken van geldige handtekeningen op officiële documenten is een tekortkoming in de beheers- en controlesystemen van ERA.	Begin 2023 introduceerde ERA een systeem van gekwalificeerde elektronische handtekeningen voor personeel met beslissingsrechten.	Afgesloten
5	2022	ERA heeft gemiddeld 106 dagen nodig om facturen af te geven voor de vergoedingen en kosten die verbonden zijn aan het uitgeven van certificaten, goedkeuringen en vergunningen. Deze vertraging is in strijd met artikel 98, lid 2, van het Financieel Reglement, waarin is bepaald dat ordonnateurs “de debetnota onmiddellijk na	In 2023 gaf ERA 33 % van zijn facturen te laat af (zie paragraaf 3.11.11). De belangrijkste oorzaak van de vertraging was de verplichting voor ERA om te wachten op een kostenoverzicht van de nationale instanties voor spoorwegveiligheid alvorens over te kunnen gaan tot facturering. Momenteel beschikt ERA niet over juridische middelen	Openstaand

Spoorwegbureau van de Europese Unie (ERA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		de vaststelling van de schuldvordering [verzenden]” en artikel 5, lid 1, van Verordening (EG) 2018/764 inzake de vergoedingen en kosten van ERA, waarin een termijn van dertig dagen is vastgesteld voor de facturering. Vertraging bij de facturering kan leiden tot vertraging bij de inning van ontvangsten en extra begrotingsproblemen.	om termijnen op te leggen aan de nationale veiligheidsinstanties, maar het verwacht dat deze kwestie zal worden aangepakt via een herziening van Verordening (EU) 2018/764 inzake de aan ERA te betalen vergoedingen en kosten en de bijbehorende betalingsvoorwaarden.	
6	2022	Volgens de eigen gegevens van ERA voldeed het in 2022 bij 179 van de 920 betalingen (20 %) niet aan de betalingstermijnen zoals bepaald in artikel 116 van het Financieel Reglement. In 112 gevallen (12 % van het totaal) werd de betaling meer dan dertig dagen te laat verricht. Deze tekortkoming, die ERA toeschrijft aan de invoering van Summa, stelt het Bureau bloot aan financiële en reputatierisico's en druist in tegen het zuinigheidsbeginsel.	ERA heeft verschillende maatregelen genomen, zoals het bespreken van maandelijkse rapporten over de status van de betalingsverwerking tijdens vergaderingen van het managementteam en verplichte cursussen in Summa voor alle personeelsleden met een financiële rol, om het aantal late betalingen te verminderen. In 2023 werd 13 % van de betalingen van ERA te laat verricht (zie paragraaf 3.11.12).	Openstaand

Antwoord van ERA

3.11.9. ERA heeft gebruik gemaakt van de hernieuwde oproep tot mededinging door de Europese Commissie in het kader van het betreffende raamcontract, omdat het van mening was dat de vereiste diensten onder die hernieuwde oproep vielen. ERA is van oordeel dat het op die manier uiteindelijk geen invloed heeft gehad op de totale eindprijs van het specifieke contract. In 2024 is ERA er echter toe overgegaan zelf hernieuwde oproepen tot mededinging te doen voor de desbetreffende diensten.

3.11.10. Het Agentschap was van oordeel dat de toegepaste criteria rekening hielden met het vermogen van de inschrijvers om de gewenste diensten te leveren en dat de totale gewogen prijzen niet abnormaal laag waren. Dergelijke aspecten zullen beter worden gedocumenteerd bij toekomstige procedures.

3.11.11. De herziening van Verordening 2018/764 inzake de aan ERA te betalen vergoedingen en kosten en de betalingsvoorwaarden, die op 26 juni 2024 is goedgekeurd, zal het Bureau in staat stellen aan deze opmerking tegemoet te komen door een termijn vast te stellen voor de ontvangst van de kostenopgave van de nationale instanties voor spoorwegveiligheid alvorens het Bureau het verschuldigde bedrag kan vaststellen en tot facturering kan overgaan.

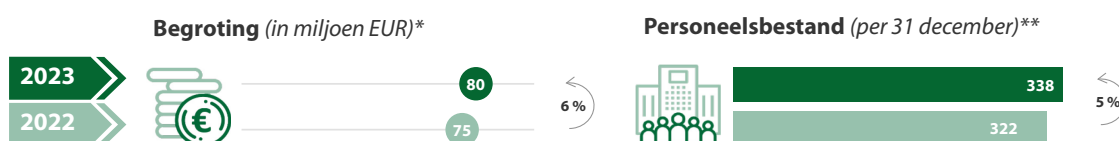
3.11.12. In 2023 en 2024 zijn specifieke geautomatiseerde verslagen en maandelijkse overzichten ingevoerd om ervoor te zorgen dat facturen op tijd worden betaald. De statistieken voor het begin van 2024 laten zien dat de betalingen in overeenstemming zijn met de termijnen.

3.12. Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA)

Inleiding

3.12.1. De Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA), gevestigd te Parijs, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) nr. 1095/2010](#). ESMA's mandaat is het verbeteren van de bescherming van beleggers en het bevorderen van de stabiliteit en orde op de financiële markten. Zij geeft invulling aan haar taak en doelstellingen door middel van vier activiteiten: het beoordelen van risico's voor beleggers, markten en financiële stabiliteit; het voltooien van een gemeenschappelijk rulebook voor de financiële markten van de EU; het bevorderen van de convergentie op het gebied van toezicht, en het rechtstreeks toezicht houden op specifieke financiële entiteiten. [Figuur 3.12.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot ESMA⁵⁰.

Figuur 3.12.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot ESMA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van ESMA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door ESMA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.12.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van ESMA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

⁵⁰ Meer informatie over de rol en activiteiten van ESMA is te vinden op haar website: www.esma.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.12.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA), die bestaan uit de financiële overzichten⁵¹ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van ESMA⁵² betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.12.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van ESMA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van ESMA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

Toelichtende paragraaf

3.12.5. Wij wijzen op toelichting IV.1 “Andere belangrijke bekendmakingen” bij de jaarrekening voor 2023, waarin de onzekerheid wordt beschreven in verband met de

⁵¹ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁵² De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

uitkomst van zaak T-750/22, “UniSystems Luxembourg en Unisystems systemata pliroforikis/ESMA”, betreffende een openbare aanbestedingsprocedure.

We vestigen de aandacht op de bekendmaking van een waardevermindering van 368 300 EUR, die overeenkomt met uitstaande vergoedingen van entiteiten uit derde landen die onder toezicht staan. De waardevermindering houdt verband met het feit dat de [verordening Europese marktinfrastructuur](#) (European Market Infrastructure Regulation — EMIR) ESMA niet voorziet van een doeltreffend mechanisme om de inning van uitstaande vergoedingen van buiten de EU af te dwingen. We merken op dat de recente overeenkomst tussen de medewetgevers om de verordening te wijzigen ([EMIR 3](#)) ESMA nu de mogelijkheid biedt om de erkenning in te trekken van onder toezicht staande entiteiten uit derde landen die hun vergoedingen niet betalen.

Ons oordeel is wat deze kwesties betreft niet gewijzigd.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.12.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van ESMA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.12.7. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van ESMA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.12.8. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.12.9. Wij controleerden twee aanbestedingsprocedures voor diensten, beide met een maximumduur van zeven jaar en een geraamde waarde van respectievelijk 16,2 miljoen EUR en 43 miljoen EUR. We stelden vast dat de financiële capaciteit die van de inschrijvers werd

Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA)

gevraagd (een jaarlijkse omzet van ten minste 8,1 miljoen EUR voor de ene overeenkomst, en ten minste 21,5 miljoen EUR voor de andere) meer dan twee keer de geraamde jaarlijkse contractwaarde bedroeg (2,3 miljoen EUR/6,1 miljoen EUR), wat het maximum is dat is toegestaan in punt 19.1 van bijlage I bij het Financieel Reglement. Dit maximum mag worden overschreden in naar behoren gemotiveerde gevallen die verband houden met de aard van de aankoop, op voorwaarde dat de aanbestedende dienst dit toelicht in de aanbestedingsdocumenten, wat ESMA niet had gedaan. ESMA meldde deze kwestie pas in het register van uitzonderingen, met inbegrip van haar rechtvaardiging voor het gebruik van een hoger drempelbedrag, nadat de overeenkomsten waren ondertekend. Buitensporige vereisten voor financiële capaciteit kunnen potentiële inschrijvers ervan weerhouden deel te nemen aan een aanbestedingsprocedure.

3.12.10. ESMA verzocht drie van de vier inschrijvers in een onderhandelingsprocedure voor diensten met betrekking tot “off-chain cryptogegevens”, met een geschatte waarde van 100 000 EUR, om aanvullende verduidelijking. In één geval ging het verzoek om verduidelijking verder dan de in het bestek vermelde of in de aanbesteding zelf opgenomen elementen. Dit was in strijd met artikel 151 van het Financieel Reglement, op grond waarvan aanbestedende diensten alleen om verduidelijking mogen verzoeken om kennelijke fouten te corrigeren, ontbrekende informatie te verstrekken of bewijsstukken toe te lichten. Verzoeken om verduidelijking die verder gaan dan hetgeen artikel 151 toestaat, kan de mededinging verstoren en de gelijke behandeling ondermijnen. Aangezien de andere drie inschrijvers hoe dan ook waren uitgesloten, had deze onregelmatigheid geen invloed op de uitkomst van de procedure.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.12.11. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	In 2022 is ESMA acht verbintenissen aangegaan in het kader van een kaderovereenkomst die dateert van 2015, hoewel het contractplafond al was bereikt. De totale waarde van de vastleggingen die het plafond overschreden, bedroeg 217 100 EUR. Het ESMA-personeel dat verantwoordelijk was voor de controles vooraf, had geen volledige toegang tot de relevante informatie; deze kwestie werd dus pas tijdens onze controle ontdekt.	ESMA heeft haar internecontrolesysteem versterkt door instructies in te voeren om de verificatie vooraf van het begrotingsmaximum in alle kaderovereenkomsten te verbeteren.	Afgesloten
2	2020	Informatie uit transactieregisters voor de berekening van vergoedingen werd slechts aan beperkte beoordelingen door onafhankelijke auditors onderworpen. Er werd een raadplegingsdocument gepubliceerd waarin een vereenvoudiging wordt voorgesteld van de methode die wordt gebruikt om hun omzet te bepalen. De herziening van de gedelegeerde handelingen inzake vergoedingen voor ratingbureaus en transactieregisters hangt af van de	In 2022 heeft ESMA bij de Commissie voorstellen ingediend voor het stroomlijnen en harmoniseren van haar systeem voor het beheer van vergoedingen. De Commissie heeft de wijziging van de gedelegeerde handeling inzake het beheer van vergoedingen voor transactieregisters op 11 maart 2024	Afgesloten

Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		Commissie. ESMA heeft herhaald dat de herziening noodzakelijk is.	goedgekeurd. De gedelegeerde wijzigingshandeling werd op 18 juni 2024 in het Publicatieblad gepubliceerd.	
3	2020	De Verordening inzake ratingbureaus biedt ruimte om het vergoedingsmechanisme te omzeilen. Ratingbureaus konden vergoedingen omzeilen door ontvangsten over te schrijven naar niet-EU-rechtsgebieden. De verordening is onderworpen aan het recht van de Commissie om de wetswijzigingen te initiëren. ESMA heeft een raadplegingsdocument gepubliceerd en bij de Commissie een technisch advies over de wijziging van de verordening ingediend.	In 2022 heeft ESMA bij de Commissie voorstellen ingediend voor het stroomlijnen en harmoniseren van haar systeem voor het beheer van vergoedingen. De Commissie heeft de wijziging van de gedelegeerde handeling inzake het beheer van vergoedingen voor ratingbureaus op 11 maart 2024 goedgekeurd. De gedelegeerde wijzigingshandeling werd op 18 juni 2024 in het Publicatieblad gepubliceerd.	Afgesloten

Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA)

Antwoord van ESMA

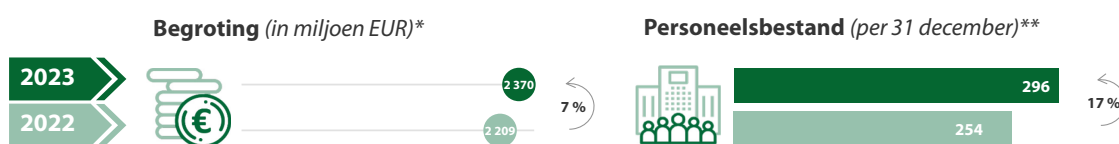
3.12.9. en **3.12.10.** ESMA erkent dat er sprake was van (een) procedurele issue(s) en benadrukt dat er uiteindelijk geen gevolgen zijn geweest voor het resultaat van de aanbestedingsprocedure(s). Verder moet worden opgemerkt dat ESMA reeds relevante risicobeperkende maatregelen heeft genomen om de interne controle bij aanbestedingsprocedures verder te verbeteren.

3.13. Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (Euspa)

Inleiding

3.13.1. Het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (Euspa), gevestigd te Praag, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) 2021/696](#). Euspa heeft het in 2010 opgerichte Europees Agentschap voor het wereldwijde satellietnavigatiesysteem (GSA) vervangen en is de meeste recente opvolger van de in 2004 opgerichte Europese toezichthoudende autoriteit voor het wereldwijde satellietnavigatiesysteem. Euspa beheert het ruimtevaartprogramma van de EU en verleent meerdere diensten in de ruimtevaartsector. [Figuur 3.13.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot Euspa⁵³.

Figuur 3.13.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot Euspa

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van Euspa voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door Euspa.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.13.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van Euspa en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de

⁵³ Meer informatie over de rol en activiteiten van Euspa is te vinden op zijn website: www.EUSPA.europa.eu.

Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (Euspa)

onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. 408 maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.13.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (Euspa), die bestaan uit de financiële overzichten⁵⁴ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van Euspa⁵⁵ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.13.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van Euspa over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van Euspa per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁵⁴ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁵⁵ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.13.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van Euspa betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.13.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van Euspa betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.13.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.13.8. We controleerden de laatste betaling in het kader van een subsidieovereenkomst ter ondersteuning van monitoringactiviteiten voor het Galileo-referentiecentrum, die op 3 december 2021 werd ondertekend en een waarde van 1 miljoen EUR had. Wij ontdekten dat de uitvoerend directeur van Euspa op 26 augustus 2021 een brief had gestuurd waarin hij bevestigde dat de monitoring op 1 september 2021 vervroegd van start zou gaan en dat de gerelateerde kosten subsidiabel waren, mits deze na die datum werden gemaakt en subsidiabel waren volgens de subsidiecriteria. De brief was een *de facto* juridische verbintenis om de activiteiten te financieren vóór de ondertekening van de subsidieovereenkomst. Gedurende de drie maanden tussen 1 september 2021 en 2 december 2021 waren de activiteiten die in het kader van de subsidie werden uitgevoerd niet gedekt door een begrotingsvastlegging.

De toestemming om vroegtijdig met de monitoring te beginnen, voordat de subsidieovereenkomst en de begrotingsvastlegging waren ondertekend, werd noch in het

Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (Euspa)

register van uitzonderingen, noch in het jaarlijks activiteitenverslag vermeld, wat in strijd is met artikel 193 van het Financieel Reglement.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.13.9. In 2023 heeft Euspa 17 % van de totale vastleggingen van het jaar naar 2024 overgedragen. We stelden vast dat er aanzienlijke overdrachten waren onder titel II (65 %). Herhaaldelijk hoge overdrachtspercentages ondermijnen het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit en wijzen op structurele problemen in het begrotingsproces en bij de uitvoering van de begroting.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.13.10. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	In september 2021 startte Euspa een onderhandelingsprocedure met een nationale overheidsinstantie, zonder voorafgaande aankondiging van de opdracht, voor de levering van verschillende opsporings- en reddingsdiensten voor een maximumbedrag van 120 miljoen EUR. De inschrijver verleende al sinds 2016 soortgelijke diensten aan Euspa. De uiteindelijke kaderovereenkomst omvatte de betrokkenheid van verschillende onderaannemers. Wij troffen enkele discrepanties aan tussen de vereisten van het bestek en de beoordeling door het evaluatiecomité. Zo hebben de beoordelaars de onderaannemers ontheven van het vereiste inzake een verklaring van afwezigheid van belangenconflicten, of hebben de beoordelaars dit vereiste niet naar behoren toegepast. In een ander voorbeeld was het aangegeven referentiejaar voor de prijsstelling in de	Bij alle huidige aanbestedingsprocedures eist Euspa dat bij financiële offertes hetzelfde referentiejaar wordt gebruikt als in de bekendmaking van een aankondiging van een opdracht, of dat een corrigendum wordt afgegeven als het referentiejaar moet worden gewijzigd. Euspa onderzoekt ook of belangenconflicten zijn gemeld, zoals vereist in het bestek, en analyseert alle mitigerende maatregelen die door de inschrijver zijn voorgesteld, waarbij waar nodig om verduidelijking wordt gevraagd.	Afgesloten

Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (Euspa)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		offerte 2022, en niet 2021 zoals vermeld in de technische specificaties.		

Antwoord van Euspa

3.13.8. Het gaat hier om de opvolging tussen twee specifieke subsidieovereenkomsten in het kader van een kaderpartnerschapsovereenkomst. Met het oog op de continuïteit van de dienstverlening had de begunstigde gevraagd om kosten die na het verstrijken van specifieke subsidie nr. 3 en vóór de inwerkingtreding van specifieke subsidie nr. 4 werden gemaakt, met terugwerkende kracht in rekening te kunnen brengen in het kader van specifieke subsidie nr. 4, **na de ondertekening van de subsidieovereenkomst**. Het agentschap heeft daarop geantwoord dat activiteiten in het kader van specifieke subsidie nr. 4 op grond van artikel 193, lid 2, van het Financieel Reglement als subsidiabel zouden worden beschouwd. EUSPA is niet van mening dat het via deze briefwisseling enige (feitelijke of andere) juridische verbintenis met de begunstigde is aangegaan, aangezien de begunstigde in zijn correspondentie erkende dat vanaf 1 september 2021 gemaakte gerelateerde kosten met terugwerkende kracht onder specifieke subsidie nr. 4 konden worden geboekt na de ondertekening van de subsidieovereenkomst. Het agentschap heeft deze eenzijdige verklaring van de begunstigde niet ontkend of in twijfel getrokken, en is daarom de mening toegedaan dat deze verklaring juridisch afdwingbaar is en dat de begunstigde zich niet op enig gewettigd vertrouwen kan beroepen.

Gezien het bovenstaande was het niet nodig om de vroege start van activiteiten zonder begrotingsvastlegging in het uitzonderingenregister op te tekenen.

Het agentschap erkent dat de hierboven beschreven situatie niet is gerapporteerd in het jaarlijkse activiteitenverslag op grond van artikel 193, lid 2.

3.13.9. Het agentschap begrijpt dat de Rekenkamer niet impliceert dat er inbreuk is gepleegd op artikel 12, lid 6, van het Financieel Reglement. Het benadrukt dat het hoge niveau te wijten is aan de grootschalige overeenkomsten die aan het einde van het voorgaande jaar zijn ondertekend en dat het percentage geannuleerde betalingskredieten in het volgende jaar zeer laag is.

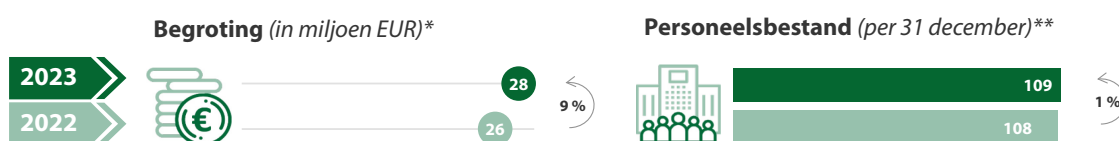
**Agentschappen gefinancierd in het
kader van MFK-rubriek 2 — Cohesie,
veerkracht en waarden**

3.14. Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop)

Inleiding

3.14.1. Het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop), gevestigd te Thessaloniki, werd opgericht bij [Verordening \(EEG\) nr. 337/75](#) van de Raad (en vervolgens ingetrokken en vervangen door [Verordening \(EU\) 2019/128](#)). Het Cedefop bevordert de ontwikkeling van de beroepsopleiding op EU-niveau door documentatie over systemen voor beroepsopleiding te verzamelen en te verspreiden. [Figuur 3.14.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Cedefop⁵⁶.

Figuur 3.14.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het Cedefop

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het Cedefop voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het Cedefop.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.14.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het Cedefop en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

⁵⁶ Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Cedefop is te vinden op zijn website: www.cedefop.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.14.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop), die bestaan uit de financiële overzichten⁵⁷ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het Cedefop⁵⁸ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.14.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Cedefop over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Cedefop per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁵⁷ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁵⁸ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.14.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het Cedefop betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.14.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het Cedefop betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.14.7. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2021	Tekortkomingen in de overgang naar ABAC: a) De uiterste data voor het uitvoeren van overgedragen begrotingsvastleggingen waren niet correct geregistreerd.	a) Een soortgelijk voorval werd ook waargenomen in sommige van de van 2023 naar 2024 overgedragen begrotingsvastleggingen. Het Cedefop heeft de definitieve uitvoeringsdata waar nodig gecorrigeerd.	Openstaand
2	2022	Tussen 2017 en 2022 betaalde het Cedefop maandelijkse en dagvergoedingen aan twee Griekse onderdanen die als gedetacheerde nationale deskundigen in dienst waren. Het Cedefop is gevestigd in Griekenland en volgens zijn interne regels hebben gedetacheerde Griekse nationale deskundigen geen recht op deze vergoedingen.	Het Cedefop is van plan zijn interne regels te wijzigen, zodat elke gedetacheerde nationale deskundige die naar Thessaloniki moet verhuizen in aanmerking komt voor de vergoedingen. Het Cedefop heeft in 2023 geen dagvergoedingen betaald aan Griekse gedetacheerde nationale deskundigen.	Openstaand

Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
3	2022	Het Cedefop heeft de methode voor de berekening van de bijdragen die in de verklaring over de samenwerking tussen het Cedefop en de EVA met betrekking tot amendement nr. 1 wordt beschreven niet correct toegepast op zijn begroting. Als gevolg daarvan waren de bijdragen van Noorwegen en IJsland aan de begroting van het Cedefop voor 2022 hoger en de bijdrage van de EU lager dan zij hadden moeten zijn.	Een wijziging van Protocol nr. 31 betreffende samenwerking op specifieke gebieden buiten de vier vrijheden is op 1 januari 2023 in werking getreden. Daarom heeft het Cedefop vanaf 2023 de bijdragen van Noorwegen en IJsland aan zijn begroting ontvangen via de EU-begroting.	Afgesloten

Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop)

Antwoord van het Cedefop

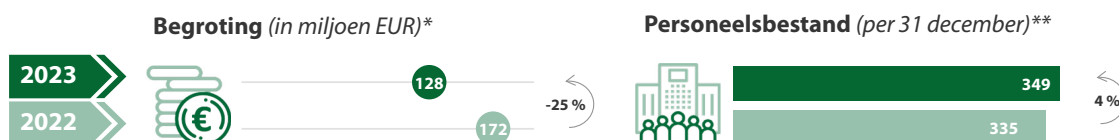
Het Agentschap neemt akte van het verslag van de Rekenkamer.

3.15. Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC)

Inleiding

3.15.1. Het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC), gevestigd te Stockholm, werd opgericht bij [Verordening \(EG\) nr. 851/2004](#). Het ECDC verzamelt en verspreidt informatie betreffende de preventie en bestrijding van ziekten bij de mens en verstrekt daarover wetenschappelijke adviezen. Het ECDC coördineert ook een Europees netwerk van organen die op dit gebied werkzaam zijn. [Figuur 3.15.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het ECDC⁵⁹.

Figuur 3.15.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het ECDC

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

De aanzienlijke daling van de begroting van het ECDC is te wijten aan het einde van de subsidieregeling voor incubators van de Autoriteit voor paraatheid en respons inzake noodsituaties op gezondheidsgebied (HERA) in 2022.

Bron: Jaarrekening van het ECDC voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het ECDC.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.15.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het ECDC en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

⁵⁹ Meer informatie over de rol en activiteiten van het ECDC is te vinden op zijn website: www.ecdc.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.15.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC), die bestaan uit de financiële overzichten⁶⁰ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het ECDC⁶¹ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.15.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het ECDC over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het ECDC per 31 december 2023, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁶⁰ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁶¹ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.15.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het ECDC betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.15.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het ECDC betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.15.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.15.8. We controleerden een saldobetaling van 1,5 miljoen EUR in het kader van een overeenkomst voor diensten met betrekking tot de doeltreffendheid van en impactstudies betreffende vaccins. Het betalingsschema bestond uit een voorschotbetaling (voorfinanciering), twee tussentijdse betalingen en een eindsaldo. In de overeenkomst was ook bepaald dat de voorfinanciering in mindering moest worden gebracht op de tussentijdse betalingen.

We stelden vast dat het ECDC de 250 000 EUR die als voorfinanciering was betaald, tien maanden later dan in de overeenkomst was bepaald in mindering had gebracht op de saldobetaling. Dit was in strijd met zowel de specifieke voorwaarden van de overeenkomst als met artikel 73, lid 3, van het financieel reglement van het ECDC.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.15.9. In 2023 heeft het ECDC 25 % van de totale vastleggingen van het jaar naar 2024 overgedragen. We stelden vast dat er aanzienlijke overdrachten waren onder titel III (54 %), waarvan 17 % vervolgens werd geannuleerd. Het overdrachtspercentage was ook significant voor titel II (25 %). Het overdrachtspercentage voor titel I was niet hoog, maar 22 % van de overgedragen kredieten werd geannuleerd. Herhaaldelijk hoge overdrachtspercentages ondermijnen het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit en wijzen op structurele problemen in het begrotingsproces en bij de uitvoering van de begroting.

3.15.10. In 2023 heeft het ECDC 2 036 betalingsverzoeken verwerkt, waarvan er 133 (6,5 %), voor een bedrag van 1 miljoen EUR, buiten de wettelijke termijn werden betaald. In totaal werd 270 EUR aan achterstandsrente in rekening gebracht. Ter vergelijking: in 2022 heeft het ECDC 2 025 betalingsverzoeken verwerkt, waarvan er 57 (3 %), voor een bedrag van 523 000 EUR, te laat werden betaald, terwijl er geen achterstandsrente in rekening werd gebracht.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.15.11. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	In 2022 is het ECDC doorgegaan met het beheer van de door de Autoriteit voor paraatheid en respons inzake noodsituaties op gezondheidsgebied (HERA) betaalde incubatorsubsidies aan 24 nationale gezondheidsinstanties in de EU/landen van de Europese Economische Ruimte. Aangezien de begunstigde overheidsinstanties waren, werd de btw niet tot de subsidiabele kosten gerekend in de zin van artikel 186, lid 4, punt c), van het Financieel Reglement. We hebben geconcludeerd dat het totale bedrag aan niet-conforme uitgaven met betrekking tot btw hoger was dan de materialiteitsdrempel die we voor de controle hadden vastgesteld.	De regeling voor subsidies van de incubator van HERA eindigde in 2022.	Afgesloten

Antwoord van het ECDC

3.15.8. Het ECDC erkent de opmerking en benadrukt dat het niet om een systematische fout gaat en dat er preventieve maatregelen zijn genomen om deze situatie in de toekomst te voorkomen.

3.15.9. Het Centrum heeft nota genomen van de analyse van de Rekenkamer, maar is van mening dat deze overdrachten voortvloeiden uit operationele noodzaak.

3.15.10. Het Centrum erkent de opmerking en heeft maatregelen getroffen om dit probleem aan te pakken. Een aanzienlijk deel van de te laat verrichte transacties betrof twee specifieke bedrijfsgebieden, die aan verbetering zijn onderworpen.

Met betrekking tot het bedrag van 1 miljoen EUR moet worden opgemerkt dat de vijf transacties met de hoogste waarde 54 % van dat bedrag vertegenwoordigen, en dat drie van deze transacties medio december werden ontvangen en niet binnen dertig dagen konden worden betaald omdat het Centrum gesloten was en het door het Centrum gebruikte financiële systeem van de Europese Commissie pas op 11 januari 2024 weer beschikbaar was.

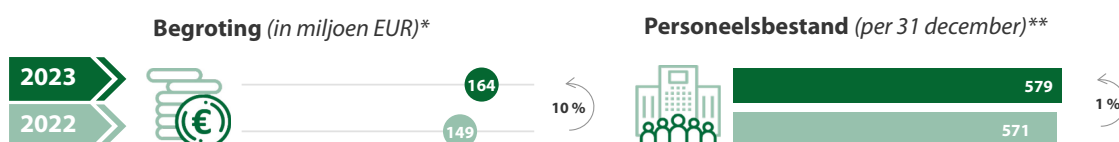
Het Centrum heeft de opmerking zorgvuldig onderzocht en geen gemeenschappelijke noemer gevonden. Het zal zich evenwel blijven inspannen om het percentage terug te brengen tot onder de door de Rekenkamer gehanteerde KPI van 5 %.

3.16. Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA)

Inleiding

3.16.1. De Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA), gevestigd te Lissabon, werd opgericht bij [Verordening \(EG\) nr. 178/2002](#). De EFSA verschaft de nodige wetenschappelijke gegevens voor het opstellen van EU-wetgeving inzake voedsel en voedselveiligheid, verzamelt en analyseert gegevens om risico's vast te stellen en te monitoren en verstrekt onafhankelijke informatie over die risico's. [Figuur 3.16.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot de EFSA⁶².

Figuur 3.16.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot de EFSA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van de EFSA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door de EFSA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.16.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van de EFSA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

⁶² Meer informatie over de rol en activiteiten van de EFSA is te vinden op haar website: www.efsa.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.16.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA), die bestaan uit de financiële overzichten⁶³ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van de EFSA⁶⁴ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.16.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van de EFSA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de EFSA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁶³ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁶⁴ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.16.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van de EFSA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.16.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van de EFSA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA)

Antwoord van de EFSA

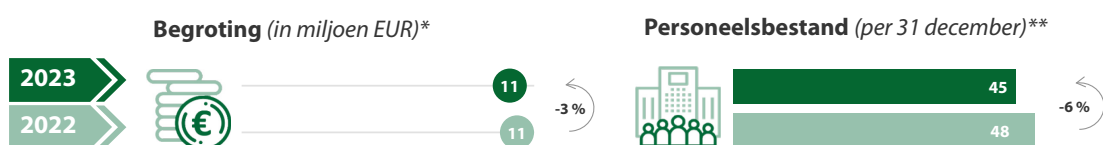
3.16.4 & 3.16.5 & 3.16.6 De Autoriteit bevestigt de ontvangst van het goedkeurend auditverslag van de Europese Rekenkamer en is ingenomen met de zonder voorbehoud afgegeven verklaring over de betrouwbaarheid van de rekeningen en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen.

3.17. Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE)

Inleiding

3.17.1. Het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE), gevestigd te Vilnius, werd opgericht bij [Verordening \(EG\) nr. 1922/2006](#). Het EIGE verzamelt, analyseert en verspreidt informatie over gendergelijkheid en ontwikkelt, evalueert en verspreidt methodologische hulpmiddelen om de integratie van gendergelijkheid in het gehele EU-beleid te ondersteunen. [Figuur 3.17.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het EIGE⁶⁵.

Figuur 3.17.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het EIGE

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het EIGE voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het EIGE.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.17.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het EIGE en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

⁶⁵ Meer informatie over de rol en activiteiten van het EIGE is te vinden op zijn website: www.eige.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.17.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE), die bestaan uit de financiële overzichten⁶⁶ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het EIGE⁶⁷ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.17.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het EIGE over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het EIGE per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁶⁶ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁶⁷ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.17.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het EIGE betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.17.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het EIGE betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.17.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.17.8. Bij de goedkeuring van begrotingsvastleggingen, aankooporders en facturen voor diensten in verband met de beoordeling van zijn personeel haalde het EIGE twee interinstitutionele kaderovereenkomsten door elkaar, wat leidde tot:

- o de onjuiste toepassing van de in artikel 73, lid 3, van zijn eigen financieel reglement voorgeschreven controles vooraf;
- o overschrijding van het plafond van de kaderovereenkomst met 54 000 EUR;
- o de onjuiste toepassing van dagtarieven.

Bijgevolg waren alle gerelateerde betalingen voor 2023, voor een totaalbedrag van 76 500 EUR, onregelmatig.

3.17.9. In ons verslag over EU-agentschappen van 2022 (paragraaf 3.17.9) stelden we vast dat één offerte die naar de functionele mailbox van het aanbestedingsteam was gestuurd, verloren was gegaan en bijgevolg niet was meegenomen in de rest van de procedure. Daarom concludeerden wij dat de gehele procedure en de daaruit voortvloeiende overeenkomst, evenals alle daarmee samenhangende betalingen, onregelmatig waren. In 2023 betaalde het EIGE 59 600 EUR in het kader van deze overeenkomst.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.17.10. Bij de controle van een betaling in het kader van een kaderovereenkomst voor intranetdiensten stelden we vast dat het EIGE de vervulling van het contract controleerde op het niveau van de betalingen in plaats van de begrotingsvastleggingen. Vervolgens constateerden we dezelfde praktijk bij een andere kaderovereenkomst. Deze aanpak is niet in overeenstemming met artikel 111 van het Financieel Reglement van de EU. Hierbij ontstaat het risico dat de totale waarde van de ondertekende juridische verbintenissen, die gebaseerd zijn op begrotingsvastleggingen en het EIGE verplichten in de toekomst betalingen te verrichten, het maximum van de kaderovereenkomst overschrijdt.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.17.11. In 2023 heeft het EIGE 18 % van de totale vastleggingen van het jaar naar 2024 overgedragen. We stelden vast dat er aanzienlijke overdrachten waren onder titel III (48 %). De overdrachtspercentages voor titel I en titel II waren niet hoog, maar ongeveer 20 % van de onder titel I overgedragen kredieten werd geannuleerd. Herhaaldelijk hoge percentages overdrachten ondermijnen het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit en wijzen op structurele problemen in het begrotingsproces en bij de uitvoering van de begroting.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.17.12. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	Bij twee gecontroleerde betalingen ontdekten we dat een kostencategorie ("onvoorziene uitgaven") die niet in de kaderovereenkomst ter waarde van 3,7 miljoen EUR was opgenomen, in specifieke overeenkomsten (bestelbonnen) en facturen was opgenomen. Het totale bedrag dat in het kader van deze overeenkomst in 2022 werd betaald, bedroeg 511 300 EUR. Hiervan was 25 600 EUR aangemerkt als "onvoorziene uitgaven"; deze betaling was bijgevolg onregelmatig.	De kaderovereenkomst werd gewijzigd om noodvoorzieningen voor onvoorziene extra kosten, tot een maximum van 7 %, met betrekking tot de oorspronkelijke order op te nemen.	Afgesloten
2	2022	Bij één gecontroleerde aanbestedingsprocedure (onderhandelingsprocedure met ten minste drie kandidaten, met een waarde van minder dan 60 000 EUR) stelden we vast dat	In 2023 betaalde het EIGE 60 000 EUR in het kader van deze overeenkomst (zie paragraaf 3.17.9). Het EIGE heeft verschillende stappen gezet:	Openstaand

Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		één offerte die naar de functionele mailbox van het aanbestedingsteam was gestuurd, was zoekgeraakt door een menselijke fout of door een IT-storing, en bijgevolg niet was meegenomen in de rest van de procedure. Daarom concluderen wij dat de gehele procedure en de daaruit voortvloeiende overeenkomst, evenals alle daarmee samenhangende betalingen, onregelmatig waren.	- het IT-team test mailboxen zodra ze zijn ingesteld; - het IT-team stelt automatische ontvangstmeldingen in en test of de functie werkt; - bidders worden geïnstrueerd om onmiddellijk contact op te nemen met het EIGE als ze geen ontvangstbevestiging ontvangen.	
3	2022	Het EIGE had de gereserveerde begrotingskredieten van 3,7 miljoen EUR (ongeveer een derde van de begroting) voor een kaderovereenkomst voor diensten voor de organisatie van evenementen niet bekendgemaakt in het enkelvoudig programmeringsdocument voor 2021-2023. Dit ondermijnde de budgettaire transparantie van het agentschap jegens zijn raad van bestuur en andere belanghebbenden.	Het enkelvoudig programmeringsdocument 2023-2025 is gewijzigd zodat de kaderovereenkomst in het aanbestedingsplan wordt weergegeven. Het enkelvoudig programmeringsdocument 2024-2026 bevat plannen om operationele kaderovereenkomsten te lanceren.	Afgesloten

Antwoord van het EIGE

3.17.8. Het EIGE neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer en zal maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de interinstitutionele raamovereenkomsten naar behoren worden uitgevoerd, met bijzondere aandacht voor HR-gerelateerde contracten.

3.17.9. Het EIGE heeft onder meer de volgende corrigerende en preventieve maatregelen doorgevoerd:

- In de functionele mailbox voor aanbestedingen is een automatische ontvangstbevestiging ingesteld.
- ICT-medewerkers hebben de aanbestedingenmailbox getest.
- Het model voor openbare aanbestedingen is bijgewerkt met de vermelding dat er binnen 48 uur contact moet worden opgenomen met de algemene aanbestedingenmailbox als er geen ontvangstbevestiging is ontvangen.

3.17.10. Het EIGE heeft in november 2023 een model opgesteld voor het monitoren van de benutting van raamovereenkomsten. In dit model worden zowel betalingen als verbintenissen in aanmerking genomen. Het EIGE zal maatregelen nemen om toe te zien op een consistent en correct gebruik van het model.

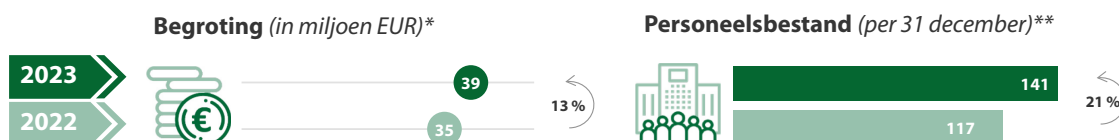
3.17.11. Net als in 2022 had de hoge inflatie in de EU en met name in Litouwen in 2023 een weerslag op de capaciteit van het EIGE om zijn begroting uit te voeren. Het EIGE zal maatregelen nemen om de begrotingsuitvoering te verbeteren.

3.18. Europese Arbeidsautoriteit (ELA)

Inleiding

3.18.1. De Europese Arbeidsautoriteit (ELA), gevestigd te Bratislava, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) 2019/1149](#). ELA zorgt ervoor dat de EU-regels met betrekking tot arbeidsmobiliteit en de coördinatie van de sociale zekerheid op een eerlijke, eenvoudige en doeltreffende manier worden gehandhaafd, waardoor burgers en bedrijven gemakkelijker kunnen profiteren van de interne markt. [Figuur 3.18.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot ELA⁶⁸.

Figuur 3.18.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot ELA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

ELA verkreeg in mei 2021 financiële autonomie en de opstartperiode loopt tot 2024. Het personeelsbestand en de begroting van ELA zullen in deze periode geleidelijk toenemen.

Bron: Jaarrekening van ELA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door ELA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.18.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van ELA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

⁶⁸ Meer informatie over de rol en activiteiten van ELA is te vinden op haar website: www.ela.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.18.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van de Europese Arbeidsautoriteit (ELA), die bestaan uit de financiële overzichten⁶⁹ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van ELA⁷⁰ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.18.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van ELA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van ELA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁶⁹ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁷⁰ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.18.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van ELA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel met beperking ten aanzien van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.18.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van ELA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, behoudens de gevolgen van de kwesties die zijn toegelicht in de paragrafen “Grondslag voor een oordeel met beperking over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen”, op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Grondslag voor een oordeel met beperking over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.18.7. In ons Jaarverslag 2022 (paragraaf 3.18.9) concludeerden we dat een opdracht voor het ontwerpen en organiseren van opleidingsevenementen, die ELA als resultaat van een openbare procedure had gegund, onregelmatig was omdat de winnende financiële offerte 12,9 miljoen EUR bedroeg, terwijl in het bestek een maximale contractwaarde van 6 miljoen euro was vastgesteld, wat in strijd is met punt 12.3, a), van bijlage I bij het Financieel Reglement. Bijgevolg zijn alle latere betalingen in het kader van deze opdracht, die in 2023 1,32 miljoen EUR bedroegen, onregelmatig.

3.18.8. We ontdekten tekortkomingen in de controles vooraf van ELA op het gebied van de uitvoering van opdrachten, die in 2023 leidden tot onregelmatige betalingen van 0,3 miljoen EUR:

- o in één geval, in het kader van een andere kaderovereenkomst voor opleiding, betaalde ELA 261 500 EUR te veel voor diensten die de contractant afzonderlijk factureerde, hoewel ze al onder een maandelijks forfaitair percentage vielen of niet in de financiële offerte waren opgenomen;
- o bij een tussentijdse betaling voor een overeenkomst voor communicatiediensten betaalde ELA 37 600 EUR te veel omdat de factuur van de contractant de contractueel overeengekomen limiet voor tussentijdse betaling overschreed.

3.18.9. De onregelmatige uitgaven bedragen in totaal 1,6 miljoen EUR. Dit komt overeen met 3,8 % van de totale in 2023 beschikbare betalingskredieten. Hiermee wordt de voor deze controle vastgestelde materialiteitsdrempel overschreden.

3.18.10. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.18.11. In 2023 heeft ELA 26 % van de totale niet-gesplitste vastleggingen van het jaar naar 2024 overgedragen. Net als vorig jaar stelden we vast dat er aanzienlijke overdrachten waren onder titel II (76 %). Bovendien werd 19 % van de voor 2023 goedgekeurde kredieten voor titel II geannuleerd. Herhaaldelijk hoge percentages overdrachten ondermijnen ook het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit en wijzen op structurele problemen in het begrotingsproces en bij de uitvoering van de begroting.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.18.12. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2021	ELA heeft nog geen bedrijfscontinuïteitsplan vastgesteld.	ELA heeft in september 2023 haar bedrijfscontinuïteitsplan goedgekeurd.	Afgesloten
2	2022	De dag- en maandvergoedingen die een nationale verbindingsfunctionaris had ontvangen — en die eind 2022 83 700 EUR bedroegen, waarvan in 2022 50 700 EUR was uitbetaald — waren onregelmatig. De controles vooraf van de vergoedingen door ELA voor nationale verbindingsfunctionarissen en gedetacheerde nationale deskundigen lieten te wensen over. Er waren geen controles achteraf.	ELA heeft de controles vooraf met betrekking tot het bewijs van verblijf van gedetacheerde nationale deskundigen en nationale verbindingsfunctionarissen aangescherpt. Controles die met terugwerkende kracht werden uitgevoerd, hebben niet tot aanvullende bevindingen geleid. In januari 2024 heeft ELA een besluit vastgesteld over de terugvordering van de te veel betaalde vergoedingen.	Afgesloten
3	2022	In een aanbestedingsprocedure ter ondersteuning van de activiteiten van ELA op het gebied van opleidingsevenementen werd in het bestek een maximale contractwaarde van 6 miljoen EUR over een periode van vier jaar vastgesteld. ELA gunde	In 2023 betaalde ELA 1,3 miljoen EUR in het kader van deze overeenkomst (zie paragraaf 3.18.7). De overeenkomst is in februari 2024 verstreken. ELA heeft haar aanbestedingsdocumenten, met inbegrip van modellen voor financiële offertes,	Openstaand

Europese Arbeidsautoriteit (ELA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		de opdracht aan een inschrijver met een financiële offerte van 12,9 miljoen EUR. We concludeerden dat deze aanbesteding en de gunning van de opdracht onregelmatig waren. In 2022 zijn in het kader van deze overeenkomst geen betalingen verricht.	herzien om te verduidelijken dat inschrijvingen die de maximale begroting van de aanbestedende dienst overschrijden, zullen worden afgewezen.	
4	2022	Het ontbreken aan geformaliseerde controles vooraf en achteraf op het gebied van de uitvoering van contracten. ELA had met name betalingen goedgekeurd voor vertaling, de organisatie van evenementen, en opleiding en communicatie, zonder de belangrijkste parameters die de te betalen prijzen bepalen volledig te verifiëren.	Ondanks bepaalde verbeteringen (zoals de formalisering van controles vooraf met behulp van een papierloos werkstroominstrument) ontdekten we in 2023 opnieuw tekortkomingen in de controles vooraf, die in sommige gevallen tot onregelmatige betalingen leidden (zie paragraaf 3.18.8). In oktober 2023 werd een overeenkomst voor controles achteraf gesloten.	Openstaand
5	2022	Eind 2022 bedroeg het aandeel tijdelijke werknemers (gedetacheerde nationale deskundigen en uitzendkrachten) bij ELA 58 %.	In 2022 heeft ELA verzocht om omzetting van 15 posten voor gedetacheerde nationale deskundigen in posten voor tijdelijke functionarissen. In 2023 werd de omzetting van vijf posten voor gedetacheerde nationale	Openstaand

Europese Arbeidsautoriteit (ELA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
			deskundigen in posten voor arbeidscontractanten goedgekeurd. Eind 2023 blijft het aandeel tijdelijke werknemers bij ELA (gedetacheerde nationale deskundigen en uitzendkrachten) hoog met 47 %.	
6	2022	Van november 2022 tot en met maart 2023 (d.w.z. gedurende vijf maanden) heeft ELA een uitzendkracht en een stagiair ingezet om de belangrijkste financiële activiteiten van ELA in verband met de uitvoering van de begroting uit te voeren, wat in strijd was met artikel 41, lid 1, van de financiële regels van ELA.	ELA bleef in 2023 gebruikmaken van een uitzendkracht en een stagiair om de belangrijkste financiële activiteiten in verband met de uitvoering van de begroting uit te voeren.	Openstaand
7	2022	De begroting van ELA voor 2022 werd vastgesteld door de raad van bestuur van ELA, maar niet gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.	De begroting van ELA voor 2022 werd op 31 mei 2023 in het Publicatieblad van de Europese Unie gepubliceerd (2023/C 191/01).	Afgesloten
8	2022	ELA had hoge overdrachtspercentages (65 %): 3,4 miljoen EUR (of 80 %) onder titel II (63 %	Het overdrachtspercentage van ELA bleef hoog in 2023 (zie paragraaf 3.18.11).	Openstaand

Europese Arbeidsautoriteit (ELA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		in 2021) en 16,4 miljoen EUR (of 91 %) onder titel III (38 % in 2021).		

Antwoord van ELA

3.18.7. Het contract in kwestie liep af op 3 februari 2024 en werd niet verlengd. In november 2023 werd een nieuwe raamovereenkomst voor evenementenbeheer gesloten. Het besluit om een onregelmatig contract te gebruiken totdat het nieuwe van kracht werd, werd ingegeven door de noodzaak om risico's te beperken. Zo wilde ELA haar reputatie beschermen en zorgen voor een consistent niveau van dienstverlening. ELA bleef zich onverminderd inzetten voor de uitvoering van geplande activiteiten. Het onregelmatige contract heeft als een overgangsmaatregel gefungeerd, waardoor ELA ononderbroken haar essentiële taken kon blijven uitvoeren.

3.18.8. ELA zal de onjuiste betalingen analyseren en gemeenschappelijke patronen/specifieke gebieden identificeren waar verbeteringen nodig zijn. ELA zal haar voorafgaande controles verbeteren door het proces voor de beoordeling van belangrijke parameters grondig te herzien en te formaliseren.

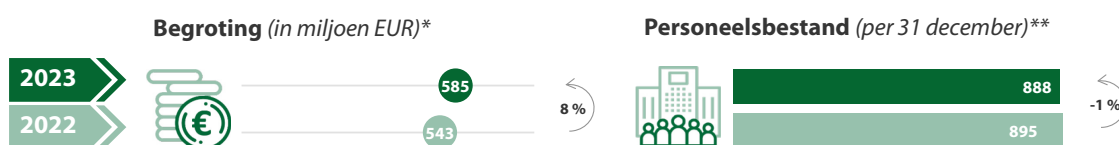
3.18.11. ELA zal haar begrotingsprocessen beoordelen, van de uitwerking tot de uitvoering, zal eventuele structurele problemen en gebieden identificeren en patronen analyseren die bijdragen tot een hoog percentage overdrachten en annuleringen. Het feit dat veel gebruik wordt gemaakt van interinstitutionele aanbestedingen (voornamelijk op IT-gebied) wijst op tal van onvoorspelbare variabelen, wat leidt tot een mindere uitvoering van de begroting. ELA spant zich in om de uitvoering van de begroting te verbeteren door regelmatig plannen te monitoren en snel bij te werken in reactie op nieuwe kansen of omstandigheden.

3.19. Europees Geneesmiddelenbureau (EMA)

Inleiding

3.19.1. Het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA), gevestigd te Amsterdam, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) nr. 726/2004](#). Het EMA heeft het in 1993 opgerichte Europees Bureau voor de geneesmiddelenbeoordeling opgevolgd en vervangen. Het EMA maakt deel uit van een pan-Europees netwerk en coördineert wetenschappelijke middelen die door nationale autoriteiten ter beschikking worden gesteld om te zorgen voor de beoordeling van, het toezicht op en de veiligheidsbewaking van geneesmiddelen voor menselijk en diergeneeskundig gebruik in de EU. [Figuur 3.18.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het EMA⁷¹.

Figuur 3.19.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het EMA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het EMA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het EMA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.19.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het EMA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

⁷¹ Meer informatie over de rol en activiteiten van het EMA is te vinden op haar website: www.ema.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.19.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA), die bestaan uit de financiële overzichten⁷² en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het EMA⁷³ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.19.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het EMA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het EMA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁷² De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁷³ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Toelichtende paragraaf

3.19.5. Wij vestigen de aandacht op de toelichtingen 3.1.3, 4.3.2, 4.8.1 en 4.8.2 bij de rekeningen van het EMA, waarin substantiële informatie wordt verstrekt over vastgoedgerelateerde verplichtingen. De huurovereenkomst voor de voormalige kantoren van het EMA in Londen loopt tot 2039 en bevat geen opzeggingsclausule, maar de kantoren kunnen worden onderverhuurd of overgedragen, mits de verhuurder daarmee instemt. Het EMA bereikte in juli 2019 overeenstemming met de verhuurder en onderverhuurde zijn voormalige kantoren vanaf juli 2019 aan een onderhuurder onder voorwaarden die in overeenstemming zijn met de voorwaarden van de hoofdhuurovereenkomst. De onderverhuurovereenkomst loopt door totdat de huurovereenkomst van het EMA in juni 2039 verloopt. Aangezien het EMA partij blijft bij de hoofdhuurovereenkomst, kan het aansprakelijk worden gesteld voor het volledige bedrag van de contractuele verplichting uit hoofde van de hoofdhuurovereenkomst (375 miljoen EUR) en alle andere financiële verplichtingen die zouden ontstaan als gevolg van de leegstand van het pand. De maximale blootstelling, met inbegrip van de door het EMA verschuldigde gemeentebelasting ingeval het pand leegstaat voor de resterende duur van de huurovereenkomst, bedraagt 550 miljoen EUR.

Wij vestigen ook de aandacht op een ander element dat in toelichting 4.3.2 bij de rekeningen van het EMA wordt benadrukt, namelijk de financiële situatie van de uiteindelijke moedermaatschappij van de onderhuurder en met name de faillissementsaanvraag voor de Amerikaanse en Canadese filialen van de groep van de onderhuurder in november 2023. Na die gebeurtenis heeft de uiteindelijke moedermaatschappij van de onderhuurder contact opgenomen met haar verhuurders, waaronder het EMA, om opnieuw te onderhandelen over hun huurovereenkomsten. De onderhandelingen werden in maart 2024 afgerond. Overeenkomstig de besprekingen met de begrotingsautoriteiten van de EU en met toestemming van zijn verhuurder, heeft het EMA overeenstemming bereikt over een wijziging van de bestaande onderhuurovereenkomst met de onderhuurder in de vorm van een huurvermindering en met bepalingen voor ofwel het EMA ofwel de onderhuurder om de onderhuurovereenkomst onder bepaalde voorwaarden voortijdig te beëindigen vóór de geplande einddatum in juni 2039.

Op het moment dat deze definitieve rekeningen worden gepubliceerd, is de wijziging van de bestaande onderhuurovereenkomst met betrekking tot de relevante opnieuw onderhandelde voorwaarden, clausules en bepalingen gaande en blijft de onderhuurder van het EMA zijn activiteiten voortzetten vanuit zijn kantoor in Londen.

De onderhuurder van het EMA heeft voldaan aan zijn contractuele verplichtingen voor het jaar 2023, met huurbetalingen voor de periode tot en met 31 december 2023. Het EMA heeft echter ingestemd met het uitstel van de huurbetalingen voor de eerste drie kwartalen van 2024 totdat de wijziging van de bestaande onderhuurovereenkomst met de onderhuurder is ondertekend. In dit verband heeft het EMA een voorziening getroffen voor een verlieslatend contract, voor een bedrag van 131,4 miljoen EUR.

Ons oordeel is wat deze kwesties betreft niet gewijzigd.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.19.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het EMA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.19.7. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het EMA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.19.8. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.19.9. In het eerste kwartaal van 2023 heeft het EMA een gegevensmigratie uitgevoerd van het voormalige systeem voor veterinaire inspectie naar het nieuwe bedrijfssysteem, IRIS. We stelden vast dat het EMA zich na de migratie bij 48 uitgevoerde veterinaire inspecties voor een bedrag van 1,3 miljoen EUR niet had gehouden aan de termijnen van artikel 10 van Verordening nr. 297/95 van de Raad en de bijbehorende facturen met aanzienlijke vertraging had afgegeven. Als gevolg daarvan werden de gerelateerde ontvangsten ten onrechte geboekt in 2023, in plaats van in 2022. Deze vertragingen werden niet gemeld in het register van uitzonderingen. Dit wijst op een tekortkoming in de beheers- en controlesystemen van het EMA en is in strijd met artikel 30 van het financieel reglement van het EMA.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.19.10. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	Het EMA draagt bij aan bepaalde soorten kinderopvangkosten voor zijn personeel, zoals voor- en naschoolse opvang in Nederland. Wij constateerden dat het EMA geen volledig bewijs kon overleggen van de controles die werden uitgevoerd om te waarborgen dat de kosten van schoolmaaltijden niet werden meegerekend. We vragen ons daarom af of dergelijke controles systematisch zijn uitgevoerd.	Het EMA heeft de controles met betrekking tot de kosten van de bijdragen voor kinderopvang verscherpt en ervoor gezorgd dat het vereiste bewijs wordt verkregen.	Afgesloten

Europees Geneesmiddelenbureau (EMA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
2	2022	We constateerden dat het EMA sinds zijn verhuizing naar Amsterdam in 2019 geen duidelijke identificatie had toegekend aan sommige van deze activa. Ook troffen we enkele afwijkingen aan tussen de lijst van door de Nederlandse overheid geschonken activa, het register van activa van het EMA en de in de gebouwen aangetroffen activa.	Het EMA is begonnen met het labelen van voorheen ongelabelde meubels. Voor 2024 is een nieuwe inventaris gepland.	Openstaand
3	2022	Voor één gecontroleerde betaling van 2 miljoen EUR keurde het EMA de desbetreffende begrotingsvastlegging pas goed nadat de juridische verbintenis was aanvaard. Dit is in strijd met artikel 73, lid 2, van het financieel reglement van het EMA.	Het EMA heeft zijn standaardprocedure herzien en een jaarlijkse controle achteraf van meer dan 1 500 begrotingsvastleggingen vastgesteld en uitgevoerd, waarbij in 2023 geen gevallen van niet-naleving werden vastgesteld.	Afgesloten

Antwoord van het EMA

3.19.5. De problematische situatie wat betreft het voormalige kantoorgebouw in Londen is het gevolg van de unilaterale beslissing van het Verenigd Koninkrijk om de Europese Unie te verlaten. Deze kwestie was in eerste instantie opgenomen in het onderhandelingsstandpunt van de EU, maar werd vervolgens geschrapt. Als gevolg daarvan en in lijn met de institutionele benadering van de EU is het EMA op zoek gegaan naar een alternatieve oplossing. Die is gevonden in het onderverhuren van het kantoorpand in overeenstemming met de door de Europese begrotingsautoriteit vastgestelde limieten. Het EMA en zijn raad van beheer blijven zich zorgen maken over het feit dat het EMA zich momenteel ook moet bezighouden met het beheren van commercieel vastgoed in een derde land, in plaats van zich ten volle te kunnen concentreren op zijn taakopdracht die bestaat uit het beschermen en bevorderen van de volksgezondheid. Hierdoor moet het EMA personele en financiële middelen onttrekken aan middelen bestemd voor verantwoordelijkheden op het gebied van de volksgezondheid van EU-burgers. Het EMA en bijgevolg de EU-instellingen zullen hier aandacht aan moeten blijven besteden tot 2039. Daarom moest en moet deze kwestie op het juiste politieke niveau worden behandeld en moet er een langetermijnoplossing voor het EMA worden gevonden. In 2023 werd de situatie met betrekking tot de kantoren van het EMA in Londen steeds moeilijker als gevolg van wereldwijde macro-economische veranderingen na de pandemie, alsook wegens de evoluerende werkgewoonten van de bevolking, met aanzienlijke negatieve gevolgen voor de submarkt voor commercieel vastgoed in het Verenigd Koninkrijk, d.w.z. de activiteiten van de huidige onderhuurder van het EMA. De liquiditeitspositie van de moedermaatschappij en de macro-economische factoren hadden een rechtstreeks effect op de onderhuurder, die het EMA vervolgens benaderde om opnieuw over de onderhuurovereenkomst te verhandelen zodat de onderhuurder het pand niet zou moeten verlaten. Dankzij deze onderhandelingen, die in maart 2024 zijn afgerond, kan de onderhuurder in het pand blijven in ruil voor de betaling van de overeengekomen huur en alle andere gebouwkosten. Nu de situatie na de pandemie is gestabiliseerd, en rekening houdend met de financiële omvang van de blootstelling, de lange resterende looptijd van de huurovereenkomst, de reeds op korte termijn gebleken volatiliteit van de economische factoren en de onzekerheid omtrent de ontwikkeling van de vastgoedmarkt in de komende decennia, dringt de raad van beheer van het EMA er bij de EU-instellingen op aan deze kwestie op het hoogste politieke niveau op te lossen, zodat het zijn middelen volledig kan richten op de uitvoering van zijn volksgezondheidstaken, zijn onlangs uitgebreide mandaat en het aanpakken van volksgezondheids crises.

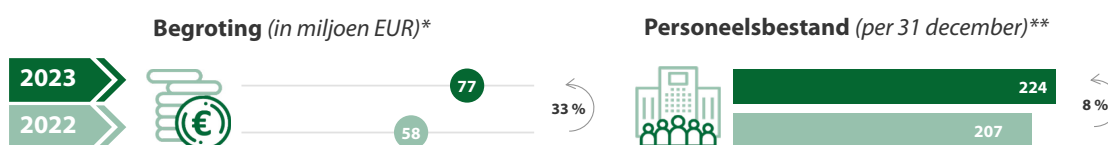
3.19.9. Het EMA is het eens met de opmerking van de Rekenkamer, maar wenst te benadrukken dat deze incidenten naar schatting onder de materialiteitsdrempel lagen en niet tot inkomstenderving hebben geleid. Het EMA zal het proces trachten te verbeteren in het kader van de tenuitvoerlegging van de nieuwe vergoedingenverordening.

3.20. Europees Openbaar Ministerie (EOM)

Inleiding

3.20.1. Het Europees Openbaar Ministerie (EOM), gevestigd te Luxemburg, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) 2017/1939](#) met het oog op het onderzoeken en vervolgen van strafbare feiten die de financiële belangen van de EU schaden. Momenteel maken 22 EU-lidstaten deel uit van het EOM. [Figuur 3.20.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het EOM⁷⁴.

Figuur 3.20.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het EOM

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

De aanzienlijke stijging van de begroting van het EOM is het gevolg van de voortdurende uitbreiding van personele middelen en kern-IT-systemen en -infrastructuur na de oprichting van het EOM in 2021.

Bron: Jaarrekening van het EOM voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het EOM.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.20.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het EOM en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. **408** maakt integrerend deel uit van het oordeel.

⁷⁴ Meer informatie over de rol en activiteiten van het EOM is te vinden op zijn website: www.eppo.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.20.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Openbaar Ministerie (EOM), die bestaan uit de financiële overzichten⁷⁵ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het EOM⁷⁶ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.20.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het EOM over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het EOM per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁷⁵ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁷⁶ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.20.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het EOM betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.20.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het EOM betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.20.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.20.8. We controleerden een betaling met betrekking tot de vergoeding van kosten voor personeelsleden van het EOM van wie de kinderen naar de Europese scholen in Luxemburg gingen. We constateerden dat het EOM een andere einddatum voor registratie had gehanteerd dan de datum die in de bijdrageovereenkomst met de Commissie was vastgesteld, wat resulteerde in overfacturering van een totaalbedrag van 25 400 EUR voor twee leerlingen. De tijdelijke overfacturering werd geregulariseerd als onderdeel van de debetnota voor 2024, die in maart 2024 werd betaald.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.20.9. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2021	In 2021 werd 21 % van de betalingen van het EOM laattijdig verricht. Daarnaast deed het EOM een beroep op uitzendkrachten voor de verwerking van betalingen.	In 2023 lag het percentage te late betalingen onder de rapportagedrempel van de ERK.	Afgesloten
2	2021	Het EOM heeft nog geen uitgebreid bedrijfscontinuïteitsplan vastgesteld.	Er is nog steeds geen bedrijfscontinuïteitsplan goedgekeurd. Volgens het EOM is de vaststelling afhankelijk van de toewijzing van aanvullende personeels- en begrotingsmiddelen voor de begrotingsautoriteit.	Openstaand

Europees Openbaar Ministerie (EOM)

Antwoord van het EOM

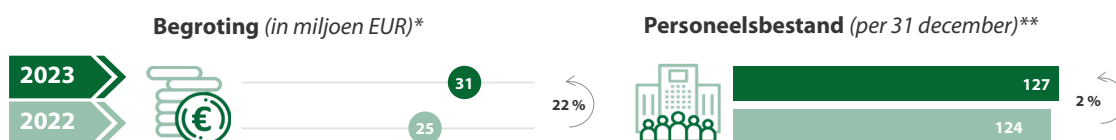
3.20.8. Het EOM erkent de opmerking. De tijdelijke meerprijs werd inderdaad in 2024 geregulariseerd. Voorts neemt het EOM verdere stappen om zijn internecontrolesysteem te versterken door specifieke opleidingsworkshops te organiseren voor operationele en financiële actoren.

3.21. Europese Stichting voor opleiding (ETF)

Inleiding

3.21.1. De Europese Stichting voor opleiding (ETF), gevestigd te Turijn, werd opgericht bij Verordening (EEG) nr. 1360/90 van de Raad (vervolgens ingetrokken en vervangen door Verordening (EG) nr. 1339/2008). ETF helpt de buurlanden van de EU hun onderwijs- en opleidingsstelsels te hervormen. In dit kader helpt zij de Commissie bij de uitvoering van programma's voor beroepsonderwijs. **Figuur 3.21.1** bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot ETF⁷⁷.

Figuur 3.21.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot ETF

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

De aanzienlijke stijging van de begroting van ETF is het gevolg van het toenemende aantal extern gefinancierde projecten in het kader van verschillende bijdrageovereenkomsten.

Bron: Jaarrekening van ETF voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door ETF.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.21.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van ETF en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. 408 maakt integrerend deel uit van het oordeel.

⁷⁷ Meer informatie over de rol en activiteiten van ETF is te vinden op haar website: www.etf.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.21.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van de Europese Stichting voor opleiding (ETF), die bestaan uit de financiële overzichten⁷⁸ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van ETF⁷⁹ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.21.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van ETF over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van ETF per 31 december 2023, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁷⁸ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁷⁹ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.21.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van ETF betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.21.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van ETF betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.21.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.21.8. In ons Jaarverslag 2022 over de EU-agentschappen (paragraaf 3.21.8) concludeerden wij dat ETF in het kader van een kaderovereenkomst voor de verlening van inhoudsondersteunende diensten voor een bedrag van 1 miljoen EUR afweek van de technische specificaties door de opdracht te gunnen aan een inschrijver die in een van de referentie jaren in kwestie de vereiste financiële omzet niet had behaald. De uit de procedure voortvloeiende overeenkomst was dus onregelmatig, evenals alle daarmee verband houdende betalingen, die 175 500 EUR bedroegen in 2023.

3.21.9. Ook concludeerden wij in het verslag van 2022 (paragraaf 3.21.9) met betrekking tot een openbare aanbestedingsprocedure voor ondersteunende diensten in het land ter waarde van 4 miljoen EUR dat de economische en financiële draagkracht van de winnende inschrijver niet was aangetoond zoals vereist. De uit de procedure voortvloeiende overeenkomst was dus onregelmatig, evenals alle daarmee verband houdende betalingen, die 300 600 EUR bedroegen in 2023.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.21.10. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2018	Bij een aanbestedingsprocedure voor diensten van uitzendbureaus paste ETF gunningscriteria toe die hoofdzakelijk uit niet-concurrerende prijselementen bestonden. ETF had gunningscriteria moeten gebruiken die zijn gericht op concurrerende prijselementen.	De betreffende overeenkomst is in maart 2023 verstreken.	Afgesloten
2	2022	In het kader van een openbare procedure voor de verlening van inhoudsondersteunende diensten heeft ETF het selectiecriterium inzake de economische en financiële draagkracht onjuist toegepast door een inschrijver te aanvaarden wiens financiële omzet in een van de referentie jaren niet de vereiste drempel had bereikt.	Geen	Openstaand

Europese Stichting voor opleiding (ETF)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
3	2022	In een andere openbare aanbestedingsprocedure, ditmaal voor ondersteunende diensten in het land ter waarde van 4 miljoen EUR, gunde ETF de opdracht aan een inschrijver wiens economische en financiële draagkracht niet was aangetoond.	Geen	Openstaand

Europese Stichting voor opleiding (ETF)

Antwoord van ETF

3.21.8 ETF erkent de bevinding en heeft nota genomen van het verslag van de Rekenkamer. ETF bevestigt dat zij haar methodologie inzake financiële solvabiliteit in het kader van de evaluatie van aanbestedingen heeft herzien.

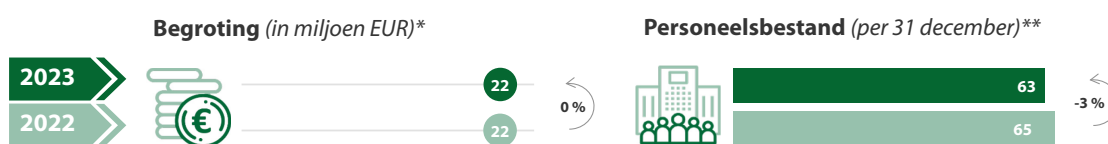
3.21.9 ETF erkent de bevinding en heeft nota genomen van het verslag van de Rekenkamer. ETF bevestigt dat zij haar methodologie voor financiële beoordeling heeft herzien om zich, waar van toepassing, te richten op de partnerlanden van ETF die buiten de EU-markt werken.

3.22. Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (EU-OSHA)

Inleiding

3.22.1. Het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (EU-OSHA), gevestigd te Bilbao, werd opgericht bij [Verordening \(EG\) nr. 2062/94](#) van de Raad, die vervolgens werd ingetrokken en vervangen door [Verordening \(EU\) 2019/126](#). Tot de taken van het EU-OSHA behoren het verzamelen en verspreiden van informatie over de nationale en EU-prioriteiten op het gebied van gezondheid en veiligheid op het werk, evenals het ondersteunen van de nationale en EU-autoriteiten bij de opstelling en uitvoering van beleid op dat terrein. [Figuur 3.22.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het EU-OSHA⁸⁰.

Figuur 3.22.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het EU-OSHA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het EU-OSHA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het EU-OSHA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.22.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het EU-OSHA en de met governance belaste personen, en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de

⁸⁰ Meer informatie over de rol en activiteiten van het EU-OSHA is te vinden op zijn website: www.osha.europa.eu.

Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (EU-OSHA)

onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. **408** maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.22.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (EU-OSHA), die bestaan uit de financiële overzichten⁸¹ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het EU-OSHA⁸² betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.22.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het EU-OSHA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het EU-OSHA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁸¹ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁸² De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.22.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het EU-OSHA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.22.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het EU-OSHA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.22.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.22.8. We controleerden drie opeenvolgende onderhandelingsprocedures met één enkele marktdeelnemer, zonder bekendmaking van een aankondiging van een opdracht, voor ondersteunende en raadplegingsdiensten op het gebied van projectbeheer. De onderhandelingsprocedures, die het EU-OSHA motiveerde met dwingende spoed, hebben geleid tot drie opeenvolgende overbruggingsovereenkomsten van zes maanden die in oktober 2021, februari 2022 en september 2022 werden gesloten. Wij constateerden dat de motivering van het EU-OSHA voor de keuze van de procedure niet geldig was omdat het niet voldeed aan de voorwaarden van punt 11.1, c), van bijlage I bij het Financieel Reglement.

Het EU-OSHA startte deze procedures om de kloof te overbruggen tussen het verstrijken van de vorige overeenkomst voor dergelijke diensten in september 2021 en de afsluiting van een openbare procedure voor een nieuwe opdracht, die werd opgeschort wegens twijfels over de ontvankelijkheid van een van de inschrijvers. Om deze twijfels weg te nemen, nam het EU-OSHA contact op met het panel inzake het [systeem van vroegtijdige opsporing en](#)

Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (EU-OSHA)

uitsluiting van de Commissie. Het agentschap deed dit acht maanden nadat de potentiële niet-ontvankelijkheid van de inschrijver bekend was geworden, wat betekent dat de urgentie niet te wijten was aan “onvoorziene gebeurtenissen” en in feite aan het EU-OSHA toe te schrijven was. We merkten ook op dat het EU-OSHA de drie overbruggingsovereenkomsten gunde aan dezelfde contractant wiens ontvankelijkheid in twijfel werd getrokken voor de opgeschorte openbare procedure. Daarom concluderen wij dat de drie onderhandelingsprocedures en de bijbehorende betalingen, die in 2023 67 100 EUR bedroegen, onregelmatig zijn.

3.22.9. We controleerden twee onderhands gegunde opdrachten ter waarde van respectievelijk 14 700 EUR en 15 000 EUR. Onderhandse gunningen zijn toegestaan voor opdrachten tot 15 000 EUR. We constateerden echter dat de twee overeenkomsten betrekking hadden op bijna identieke diensten met betrekking tot onderzoek. Daarom hebben wij geconcludeerd dat het EU-OSHA, door de twee contracten afzonderlijk te verwerken, inbreuk heeft gemaakt op artikel 160 van het Financieel Reglement, dat de splitsing van overeenkomsten verbiedt, met name wanneer dit tot gevolg heeft dat de mededinging wordt beperkt. Bijgevolg zijn de twee overeenkomsten en alle bijbehorende betalingen, die in 2023 29 700 EUR bedroegen, onregelmatig.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.22.10. In 2023 heeft het EU-OSHA 29 % van de totale vastleggingen van het jaar naar 2024 overgedragen. Net als vorig jaar stelden we vast dat er aanzienlijke overdrachten waren onder titel II (43 %) en titel III (55 %). Herhaaldelijk hoge overdrachtspercentages ondermijnen het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit en wijzen op structurele problemen in het begrotingsproces en bij de uitvoering van de begroting.

3.22.11. In 2023 heeft het EU-OSHA 1 127 betalingsverzoeken verwerkt, waarvan er 144 (13 %), voor een bedrag van 267 100 EUR, buiten de wettelijke termijn werden betaald. Er werd echter geen achterstandsrente in rekening gebracht. Ter vergelijking: in 2022 heeft het EU-OSHA 983 betalingsverzoeken verwerkt, waarvan er 19 (2 %), voor een bedrag van 43 900 EUR, te laat werden betaald, terwijl er geen achterstandsrente in rekening werd gebracht.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.22.12. De **bijlage** bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	Het EU-OSHA heeft acht voorlopige vastleggingen ten bedrage van 533 700 EUR overgedragen van 2022 naar 2023. Dergelijke overdrachten zijn toegestaan op grond van artikel 12, lid 6, van het financieel reglement van het EU-OSHA, wanneer er aan het einde van het jaar een juridische verbintenis (zoals een ondertekend contract) bestaat. Op 31 december 2022 had het EU-OSHA echter nog geen overeenkomsten gesloten voor 109 300 EUR van deze voorlopige vastleggingen. Daarom had het bedrag van 109 300 EUR moeten worden vrijgemaakt in plaats van overgedragen naar 2023.	Het EU-OSHA heeft het desbetreffende ten onrechte overgedragen bedrag vrijgemaakt en een actieplan ingesteld, zodat soortgelijke incidenten zich niet opnieuw voordoen.	Afgesloten

Antwoord van het EU-OSHA

3.22.8. Het Agentschap werd geconfronteerd met een aantal unieke omstandigheden die duidelijk buiten zijn controlebevoegdheid vielen. Het Agentschap en de Commissie hebben vertrouwelijk met elkaar van gedachten gewisseld in afwachting van het advies van het EDES-panel, dat bijna een jaar later werd ontvangen. Het feit dat de aangelegenheid werd voorgelegd aan het EDES-panel creëerde een situatie waarin er met “extreme urgentie” voor moest worden gezorgd dat essentiële ondersteunende diensten voor projectmanagement voor lopende ICT-projecten werden behouden. Het Agentschap erkent dat dit een zeer ongebruikelijke situatie is, maar gelooft niet dat het andere haalbare opties had om de bedrijfscontinuïteit te waarborgen terwijl de openbare procedure werd opgeschort.

3.22.9. Dit soort diensten vereist een hoge mate van gespecialiseerde, landspecifieke kennis. Tijdens het marktonderzoek bood een beperkt aantal marktdeelnemers de vereiste diensten aan. Daarnaast kunnen aanvullende administratieve vereisten volgens de ervaringen van EU-OSHA belemmeringen opwerpen voor dergelijke kleine gespecialiseerde marktdeelnemers. De marktdeelnemers die werden uitgenodigd om deel te nemen werden gekozen op basis van een marktanalyse en objectieve criteria en daarom was er geen beperking van de toegang tot de markt als zodanig. EU-OSHA verbindt zich ertoe de documentatie van zijn marktonderzoek met betrekking tot aanbestedingen te verbeteren en alternatieve aanbestedingsinstrumenten te onderzoeken die beter aansluiten bij het soort diensten dat nodig is. EU-OSHA is reeds begonnen met het analyseren van tools zoals oproepen tot het indienen van blijken van belangstelling voor externe deskundigen en een hernieuwde oproep tot mededinging, en het geven van meer interne richtbaarheid via informatiebijeenkomsten, trainingen en verdere documentatie.

3.22.10. EU-OSHA maakt doeltreffend gebruik van vastleggingskredieten (> 95 %) en het zeer lage niveau van annulering van betalingskredieten wijst op de betrouwbaarheid van de overgedragen bedragen.

Voor de uitgaven in titel II, die uitsluitend van administratieve aard zijn, zijn de overdrachten gekoppeld aan de reeds geplande vastleggingen in het enkelvoudige programmeringsdocument van het Agentschap dat door zijn raad van bestuur is vastgesteld. In titel III worden de overdrachten verklaard door het cyclische karakter van de uitgaven van het Agentschap voor de tenuitvoerlegging van zijn jaarlijks werkprogramma.

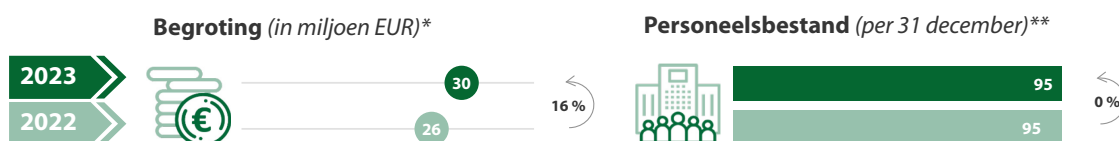
3.22.11. Het Agentschap neemt nota van deze bevinding en wijst erop dat het zich bewust is van deze niet-naleving van de in het Financieel Reglement vastgestelde betalingstermijnen en dat het reeds maatregelen heeft genomen om dit te verhelpen. 92 % (132 van de 144) van de te late betalingen in 2023 zijn vergoedingen voor deskundigen die hebben deelgenomen aan vergaderingen. Om deze vertragingen aan te pakken, is EU-OSHA begonnen met de implementatie van het AGM-systeem (Advanced Gateway to Meetings), dat zal voorzien in een elektronisch en geautomatiseerd systeem voor deze vergoedingen.

3.23. Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound)

Inleiding

3.23.1. De Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound), gevestigd te Dublin, werd opgericht bij [Verordening \(EEG\) nr. 1365/75](#) van de Raad, die vervolgens werd ingetrokken en vervangen door [Verordening \(EU\) 2019/127](#). Eurofound heeft tot doel bij te dragen aan de plannen voor en de realisatie van betere levens- en arbeidsomstandigheden in de EU door de ontwikkeling en verspreiding van relevante kennis op dit gebied. [Figuur 3.23.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot Eurofound⁸³.

Figuur 3.23.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot Eurofound

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van Eurofound voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door Eurofound.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.23.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van Eurofound en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. **408** maakt integrerend deel uit van het oordeel.

⁸³ Meer informatie over de rol en activiteiten van Eurofound is te vinden op haar website: www.eurofound.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.23.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound), die bestaan uit de financiële overzichten⁸⁴ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van Eurofound⁸⁵ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.23.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van Eurofound over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van Eurofound per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁸⁴ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁸⁵ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.23.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van Eurofound betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.23.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van Eurofound betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.23.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.23.8. Eurofound heeft een betaling van 38 600 EUR gedaan in verband met een overeenkomst voor de beoordeling van de kwaliteit van de enquêtegegevens, zonder een aantal belangrijke bewijsstukken met betrekking tot de contractueel vereiste prestaties te verzamelen. Dit is een tekortkoming in de interne controle die Eurofound zou kunnen blootstellen aan operationele en reputatierisico's.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.23.9. In 2023 heeft Eurofound 17 % van de totale vastleggingen van het jaar naar 2024 overgedragen. We stelden vast dat er aanzienlijke overdrachten waren onder titel III (59 %). Het overdrachtspercentage was ook significant voor titel II (22 %). Het overdrachtspercentage voor titel I was niet hoog, maar 17 % van de overgedragen kredieten werd geannuleerd. Herhaaldelijk hoge overdrachtspercentages ondermijnen het begrotingsbeginsel van

Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound)

jaarperiodiciteit en wijzen op structurele problemen in het begrotingsproces en bij de uitvoering van de begroting.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.23.10. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	In één aanbestedingsprocedure voor netwerkdiensten gebruikte Eurofound de beroeps- en taalvaardigheden van het personeel van inschrijvers als gunningscriterium. Deze vaardigheden maken deel uit van de selectiecriteria (d.w.z. de technische bekwaamheid van de inschrijvers). Het ontbreken van een duidelijk onderscheid tussen de selectiecriteria, die betrekking hebben op de evaluatie van de inschrijvers, en de gunningscriteria, die betrekking hebben op de evaluatie van de inschrijvingen zelf, is in strijd met artikel 167 van het Financieel Reglement.	Eurofound heeft zijn modellen opnieuw ontworpen om zijn personeel bewuster te maken van het belang van een goed onderscheid tussen selectie- en gunningscriteria.	Afgesloten

Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
2	2022	We troffen tekortkomingen aan in verband met het stageprogramma van Eurofound. Ten eerste werden de regels inzake het programma gepubliceerd op de website van Eurofound, maar waren zij niet formeel goedgekeurd. Ten tweede had Eurofound, in strijd met de regels, in 2022 verzuimd de bezoldiging van stagiairs aan te passen aan de wijzigingen in de standaardvergoedingen van de Commissie en de aanpassingscoëfficiënt voor Ierland. Als gevolg daarvan betaalde Eurofound in 2022 16 stagiairs in totaal 3 300 EUR minder dan zij had moeten betalen. Dit vormt een tekortkoming in de interne controle en stelt Eurofound bloot aan financiële, juridische en reputatierisico's.	Op 7 maart 2023 heeft Eurofound een besluit aangenomen over het aannemen van stagiairs en over de voorwaarden voor de actualisering van hun bezoldiging.	Afgesloten

Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound)

Antwoord van Eurofound

3.23.8 Eurofound neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer.

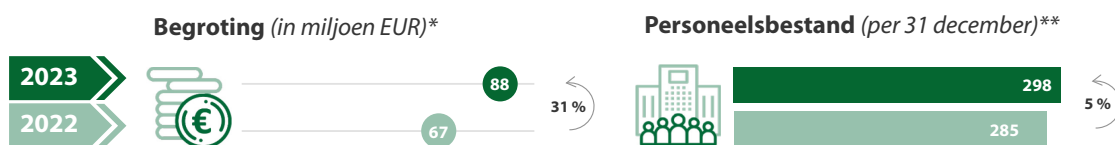
3.23.9 Eurofound merkt op dat er een onderscheid is tussen geplande en ongeplande overdrachten. Alleen laatstgenoemde wijzen op mogelijke tekortkomingen in het plannings- en uitvoeringsproces. In 2023 had Eurofound 4 % van niet-geplande overdrachten in titel II en 25 % in titel III. Geplande overdrachten vloeien echter voort uit de meerjarige projectwerkzaamheden van Eurofound, waarbij Eurofound met niet-gesplitste kredieten werkt.

3.24. Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust)

Inleiding

3.24.1. Het Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust), gevestigd te Den Haag, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) 2018/1727](#). Het verving een orgaan, ook Eurojust genoemd, dat in 2002 werd opgericht. Eurojust heeft tot taak de strijd tegen ernstige vormen van georganiseerde misdaad te ondersteunen door de coördinatie van grensoverschrijdende onderzoeken en vervolgingen te verbeteren. Eurojust heeft ook de bevoegdheid om bewijsmateriaal over oorlogsmisdaden te verzamelen, te bewaren en te delen. [Figuur 3.24.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot Eurojust⁸⁶.

Figuur 3.24.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot Eurojust

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

De aanzienlijke stijging van de begroting van Eurofound is het gevolg van het toenemende aantal extern gefinancierde projecten in het kader van verschillende bijdrageovereenkomsten.

Bron: Jaarrekening van Eurojust voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door Eurojust.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.24.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van Eurojust en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de

⁸⁶ Meer informatie over de rol en activiteiten van Eurojust is te vinden op zijn website: www.eurojust.europa.eu.

Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust)

onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. 408 maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.24.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust), die bestaan uit de financiële overzichten⁸⁷ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van Eurojust⁸⁸ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.24.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van Eurojust over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van Eurojust per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁸⁷ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁸⁸ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Toelichtende paragraaf

3.24.5. Wij vestigen de aandacht op toelichting 6.9 bij de jaarrekening voor 2023, waarin de voortzetting van de invoering van Summa, een nieuw begrotings-, boekhoud- en financieel systeem, wordt beschreven als proefproject voor de ontwikkeling van het systeem ten behoeve van de Europese Commissie. Ons oordeel heeft geen beperking wat deze kwestie betreft.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.24.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van Eurojust betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.24.7. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van Eurojust betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.24.8. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.24.9. In ons Jaarverslag 2020 over de EU-agentschappen (paragraaf 3.27.9) concludeerden we dat een kaderovereenkomst voor de leasing van voertuigen met één marktdeelnemer niet adequaat was gezien de aard van de benodigde diensten. De specifieke overeenkomst die als resultaat van de procedure werd gegund, evenals alle daarmee samenhangende betalingen, waren derhalve onregelmatig. In 2023 betaalde Eurojust 59 300 EUR in het kader van deze overeenkomst.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.24.10. In 2023 constateerden we een toename van het aantal niet-standaardverrichtingen en de waarde ervan, die als uitzonderingen of gevallen van niet-naleving werden geclassificeerd. Het aantal door Eurojust geregistreerde gevallen van niet-naleving nam tussen 2022 en 2023 toe van 43 tot 71, en het totale bedrag steeg van 294 000 EUR tot 566 400 EUR.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.24.11. In 2023 heeft Eurojust 2 577 betalingen verwerkt, waarvan er 1 287 (50 %), voor een bedrag van 9,6 miljoen EUR, buiten de wettelijke termijn werden gedaan. Er werd echter geen achterstandsrente in rekening gebracht. Ter vergelijking: in 2022 heeft Eurojust 2 308 betalingsverzoeken verwerkt, waarvan er 1 222 (53 %), voor een bedrag van 7,4 miljoen EUR, te laat werden betaald, terwijl er geen achterstandsrente in rekening werd gebracht.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.24.12. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2020	In ons Jaarverslag 2020 concludeerden wij dat een aanbestedingsprocedure voor de leasing van voertuigen onregelmatig was. Als gevolg daarvan waren alle betalingen die op basis van deze kaderovereenkomst waren verricht onregelmatig.	Eurojust heeft geen verdere specifieke overeenkomsten gesloten, maar is verplicht reeds ondertekende overeenkomsten na te komen. Het in het kader van de overeenkomst betaalde bedrag was 59 300 EUR in 2023 (zie paragraaf 3.24.9). De overeenkomst zal in 2024 verstrijken.	Openstaand
2	2022	Eurojust heeft zijn risicobeheer- en controlestrategie om de risico's in verband met de invoering van het Summa-systeem te dekken niet bijgewerkt. Het Summa-gebruikersbeheersysteem van Eurojust wordt beheerd door DG BUDG, dat verantwoordelijk is voor het toekennen en intrekken van rechten van Summa-gebruikers op basis van de door Eurojust verstrekte informatie. Dit proces is nog niet formeel	In 2023 plaatste Eurojust Summa in zijn register voor risicobeheer en hield het voortdurend toezicht op incidenten. DG BUDG was nog steeds verantwoordelijk voor het verlenen en intrekken van toegangsrechten in 2023.	Afgesloten wat betreft risicobeheer Openstaand wat betreft gebruikersbeheer

Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		gestructureerd en Eurojust controleert niet specifiek de toegekende rechten van de gebruiker. Daarom bestaat er een risico dat de gebruikersrollen in Summa mogelijk niet correct worden toegewezen en bijgewerkt. Summa heeft ook nog steeds geen geschikt gebruikersprofiel voor auditors.		
3	2022	In 2022 verrichtte Eurojust 1 222 betalingen (53 % van het totaal van 2 308) buiten de in artikel 116 van het Financieel Reglement vastgestelde termijnen. In 720 gevallen (32 % van het totaal) werd de betaling meer dan dertig dagen te laat verricht.	In 2023 hadden personeelstekorten en technische beperkingen in verband met Summa nog steeds gevolgen voor de betalingstermijnen. Begin 2024 verklaarde Eurojust dat het extra personeel had aangeworven om vertragingen bij de verwerking van betalingen aan te pakken. In 2023 werd 50 % van de betalingen van Eurojust te laat verricht (zie paragraaf 3.24.11).	Openstaand

Antwoord van Eurojust

3.24.9. Eurojust neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer. Naar aanleiding van de opmerking van de Rekenkamer in het verslag van 2020 heeft Eurojust geen verdere specifieke overeenkomsten gesloten in het kader van de desbetreffende kaderovereenkomst. De specifieke overeenkomst die in 2020, vóór de opmerking van de Rekenkamer, werd ondertekend, heeft echter een looptijd van vier jaar en betreft de leasing van het huidige wagenpark van Eurojust. De uitgaven in het kader van deze overeenkomst zijn daarom noodzakelijkerwijs voortgezet.

3.24.10. Eurojust neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer. Het grootste deel van het totale bedrag van de gevallen van niet-naleving in 2023 was toe te schrijven aan één enkel geval van een subsidie in het kader van het gemeenschappelijk onderzoeksteam (GOT), waarvoor de financiële vastlegging met een vertraging van één dag na de ondertekening van de subsidieovereenkomst werd goedgekeurd. Het hoge aantal en het hoge bedrag van de gevallen van niet-naleving in 2023 is vooral te wijten aan onvoldoende personele middelen en inefficiënte interne processen. Eurojust heeft deze tekortkomingen in 2024 aangepakt door de huidige procedure voor het registreren en melden van gevallen van niet-naleving te herzien.

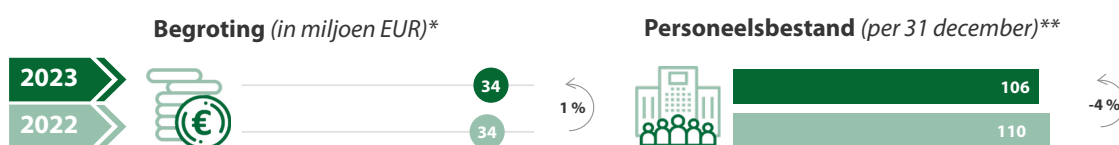
3.24.11. Eurojust neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer. Niettegenstaande het feit dat Eurojust in 2023 geen achterstandsrente heeft betaald aan leveranciers, is het hoge percentage te late betalingen voornamelijk te wijten aan technische problemen die voortvloeien uit de invoering van SUMMA en aan onvoldoende personele middelen, met name op het gebied van evenementen en logistiek, waarmee het grootste betalingsvolume gemoeid is.

3.25. Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA)

Inleiding

3.25.1. Het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA), gevestigd te Wenen, werd opgericht bij [Verordening \(EG\) nr. 168/2007](#) van de Raad. Het FRA biedt de autoriteiten van de EU en de lidstaten bijstand en expertise bij de uitvoering van EU-wetgeving met betrekking tot grondrechten. [Figuur 3.25.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het FRA⁸⁹.

Figuur 3.25.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het FRA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekeningen van het FRA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het FRA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.25.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het FRA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

⁸⁹ Meer informatie over de rol en activiteiten van het FRA is te vinden op zijn website: www.era.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.25.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA), die bestaan uit de financiële overzichten⁹⁰ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het FRA⁹¹ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.25.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het FRA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het FRA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁹⁰ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁹¹ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.25.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het FRA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.25.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het FRA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.25.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.25.8. In 2023 heeft het FRA 23 % van de totale vastleggingen van het jaar naar 2024 overgedragen. Net als vorig jaar stelden we vast dat er aanzienlijke overdrachten waren onder titel III (76 %). Herhaaldelijk hoge percentages overdrachten ondermijnen het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit en wijzen op structurele problemen in het begrotingsproces en bij de uitvoering van de begroting.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.25.9. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	We hebben geconstateerd dat het FRA 6,4 miljoen EUR (26 %) van de beschikbare vastleggingskredieten voor 2022 had overgedragen naar 2023. Dit omvatte 5,9 miljoen EUR (74 %) van de kredieten van titel III, die betrekking hebben op operationele uitgaven (74 % in 2021). Herhaaldelijk hoge overdrachtspercentages zijn in strijd met het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit en wijzen op structurele problemen in het begrotingsproces en bij de uitvoering van de begroting.	Het overdrachtspercentage voor titel III was in 2023 opnieuw hoog (zie paragraaf 3.25.8).	Openstaand

Antwoord van het FRA

3.25.8. Het specifieke kader waarbinnen het Bureau werkt, maakt het moeilijk om operationele uitgaven (T3) veel eerder in het jaar vast te leggen. Er zijn doorlopend inspanningen geleverd, zoals een betere monitoring en een vroegtijdige raming van de overdrachten voor volgend jaar (C8). Andere initiatieven worden momenteel beoordeeld. Hoe dan ook kan het Bureau bogen op een zeer goede begrotingsuitvoering, die sinds meer dan tien jaar hoger is dan 99 % (d.w.z. minder dan 1 % geannuleerde kredieten).

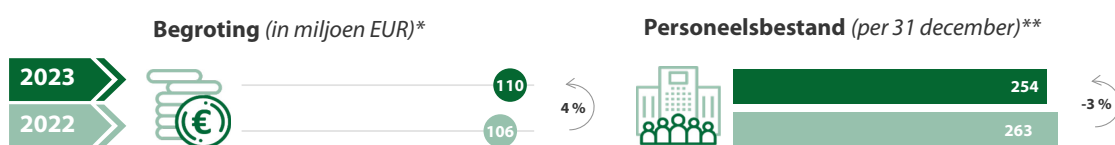
**Agentschappen gefinancierd in het
kader van MFK-rubriek 3 — Natuurlijke
hulpbronnen en milieu**

3.26. Europees Milieuagentschap (EEA)

Inleiding

3.26.1. Het Europees Milieuagentschap (EEA), gevestigd te Kopenhagen, werd opgericht bij [Verordening \(EEG\) nr. 1210/90](#) van de Raad, die vervolgens werd ingetrokken en vervangen door [Verordening \(EG\) nr. 401/2009](#). In samenwerking met een partnernetwerk is het EEA verantwoordelijk voor het verstrekken van betrouwbare informatie aan de Commissie, het Parlement, de lidstaten en, meer in het algemeen, het publiek over de toestand van het milieu, klimaatverandering en duurzaamheidskwesties in Europa. [Figuur 3.26.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het EEA⁹².

Figuur 3.26.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het EEA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het EEA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het EEA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.26.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het EEA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

⁹² Meer informatie over de rol en activiteiten van het EEA is te vinden op zijn website: www.eea.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.26.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Milieuagentschap (EEA), die bestaan uit de financiële overzichten⁹³ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het EEA⁹⁴ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.26.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het EEA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het EEA per 31 december 2023, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁹³ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁹⁴ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.26.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het EEA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.26.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het EEA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.26.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.26.8. Het EEA heeft financiële controles vooraf van subsidiebetalingen aan Europese Thematische Centra — zeven thematische expertisecentra die door het EEA zijn gecontracteerd om met zijn partnernetwerk overeengekomen taken uit te voeren — uitbesteed aan een externe contractant. We troffen een aantal tekortkomingen aan in de daaruit voortvloeiende controleregelingen:

- o Het EEA heeft zijn procedures voor controles vooraf of zijn strategie inzake controles achteraf niet geactualiseerd om rekening te houden met het feit dat controles vooraf waren uitbesteed. Hierdoor ontstaat het risico dat de kwaliteit van de door de contractant uitgevoerde controles niet wordt gewaarborgd of dat niet naar behoren follow-up wordt gegeven aan de resultaten van deze controles.
- o . In één geval heeft het EEA niet voldoende follow-up gegeven aan de conclusies van de externe contractant dat de salariskosten voor een van de partners in een Europees Thematisch Centrum waarschijnlijk te hoog waren opgegeven. Vervolgens verzocht het EEA om verificatie van de salarisstroken voor vijf betrokken personeelsleden, maar het

Europees Milieuagentschap (EEA)

verkreeg deze slechts voor twee personeelsleden en betaalde toch het gevraagde bedrag voor alle vijf.

- o Bovendien verplichtte het EEA de contractant niet om na te gaan of dezelfde salarissen — de grootste kostencategorie — meer dan eens waren gedeclareerd (wat een risico vormt, omdat dezelfde partner met hetzelfde personeel een begunstigde van meer dan een subsidieovereenkomst kan zijn), en of de kostendeclaraties van het Europees Thematisch Centrum consistent waren met de betalingen van voorgaande jaren.

3.26.9. Het EEA keurde het gebruik goed van forfaitaire subsidiebetalingen aan een Europees Thematisch Centrum om de salariskosten van een partner te vergoeden. Het besluit werd ondersteund door het advies van een EEA-deskundige. In strijd met artikel 181, lid 4, van het Financieel Reglement kon het EEA echter niet aantonen hoe het forfaitaire bedrag was berekend, waardoor het risico ontstaat dat het niet in verhouding stond tot de verrichte diensten.

3.26.10. Het EEA heeft de waarde van een kaderovereenkomst verhoogd van 6,4 miljoen EUR tot 7,4 miljoen EUR. Bij het aanbrengen van deze wijziging heeft zij het bericht van wijziging echter niet ter publicatie toegezonden, hetgeen in strijd is met artikel 163 van het Financieel Reglement.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.26.11. Op 22 december 2023 publiceerde het EEA een gewijzigde begroting in het Publicatieblad van de Europese Unie. De gewijzigde begroting bevat een totaalbedrag van 76,1 miljoen EUR aan ontvangsten en een totaalbedrag van 80,1 miljoen EUR aan uitgaven, hetgeen in strijd is met de begrotingsbeginselen van nauwkeurigheid en evenwicht als bedoeld in de artikelen 8 en 16 van het financieel reglement van het EEA.

3.26.12. In 2023 verrichtte het EEA 35 begrotingsoverdrachten, zonder voldoende te documenteren waarom deze nodig waren. Dit ontoereikende controlespoor is in strijd met artikel 30, lid 3, punt d), van het financieel reglement van het EEA.

3.26.13. In 2023 heeft het EEA 1 534 betalingsverzoeken verwerkt, waarvan er 282 (18 %), voor een bedrag van 9,4 miljoen EUR, buiten de wettelijke termijn werden betaald. Er werd echter geen achterstandsrente in rekening gebracht. Ter vergelijking: in 2022 heeft het EEA 1 473 betalingsverzoeken verwerkt, waarvan er 190 (13 %), voor een bedrag van 4 miljoen EUR, te laat werden betaald, terwijl er geen achterstandsrente in rekening werd gebracht.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.26.14. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	In ons Jaarverslag 2021 concludeerden wij dat het gebruik van een onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande publicatie van de wijziging van een kaderovereenkomst door verdubbeling van de oorspronkelijke begroting tot 1 miljoen EUR onregelmatig was. Bijgevolg waren alle daaropvolgende betalingen in verband met deze procedure onregelmatig. De overeenkomst is in december 2022 verstreken.	Het EEA heeft een nieuwe kaderovereenkomst gegund voor diensten voor de reparatie, het onderhoud en de renovatie van gebouwen.	Afgesloten

Antwoord van het EEA

3.26.8a. Het Agentschap zal zijn procedures voor ex-antecontroles en zijn strategie voor controles achteraf bijwerken om rekening te houden met het feit dat de ex-antecontroles zijn uitbesteed. Het Agentschap houdt regelmatig bijeenkomsten met de contractant om de voortgang te controleren en eventuele problemen die door de contractant worden aangekaart aan te pakken, en het Agentschap heeft waar nodig verdere verificatieanalyses uitgevoerd.

3.26.8b. In dit geval heeft het Agentschap de leiding van het ETC opdracht gegeven de door de externe contractant vastgestelde fouten te herstellen en haar kostendeclaratie voor al het personeel opnieuw in te dienen, inclusief de ondersteunende documentatie. De ETC heeft de kostendeclaratie opnieuw ingediend en ondersteunende documentatie overgelegd voor twee van de vijf werknemers waarvoor salariskosten zijn gedeclareerd. Deze documentatie is gecontroleerd aan de hand van de kostendeclaratie. Eind december was de ondersteunende documentatie voor de resterende werknemers nog niet ontvangen, maar het Agentschap de gedeclareerde kosten betaald om het verlies van de C8-begrotingskredieten te voorkomen, die niet naar 2024 konden worden overgedragen. Het Agentschap heeft de leiding van het ETC opnieuw opdracht gegeven om de ondersteunende documentatie voor de overige drie werknemers te verstrekken. Daarop heeft het een samenvattend financieel overzicht ontvangen waarin de voor de werknemers betaalde salariskosten werden bevestigd, die overeenkwamen met de gedeclareerde kosten.

3.26.8c. Het Agentschap neemt kennis van de opmerking van de Rekenkamer; de actualisering van de procedures voor ex-antecontroles zal ervoor zorgen dat dit risico wordt aangepakt.

3.26.9. Het Agentschap is van mening dat het schriftelijke besluit over de betaling van een forfaitair bedrag volledig in overeenstemming is met de desbetreffende bepalingen van het Financieel Reglement. Het Agentschap zal maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de forfaitaire bedragen in de toekomst naar behoren worden vastgesteld en gedocumenteerd voor alle gevallen waarin kosten worden gedeclareerd door een eenmanszaak/zzp'er in de ETC's. Dit betreft in totaal drie van de 81 partners, die 1,8% van de totale gedeclareerde kosten voor de ETC's vertegenwoordigen.

3.26.10. Het EEA neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer en bevestigt dat het, om een soortgelijk gebeurtenis in de toekomst te voorkomen, zijn controlemechanismen heeft aangepast door zijn interne checklist voor de wijziging van contracten te herzien overeenkomstig artikel 172, lid 3, van het Financieel Reglement.

3.26.11. Het Agentschap neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer. De discrepantie in de publicatie van de gewijzigde begroting was een administratieve fout en de correcte begroting is opnieuw gepubliceerd.

Europees Milieuagentschap (EEA)

3.26.12. Het agentschap neemt kennis van de opmerkingen van de Rekenkamer. Er worden motiveringen gegeven voor overdrachten van begrotingsmiddelen, ofwel tijdens budgetvergaderingen ofwel door de indiener van het desbetreffende verzoek in het geval van kleinere overdrachten. Bovendien zijn alle aangegane betalingsverplichtingen en gedane uitgaven duidelijk gedocumenteerd. In de toekomst zal het Agentschap de motiveringen bij de begrotingsoverdrachten noteren om het controlespoor te verbeteren.

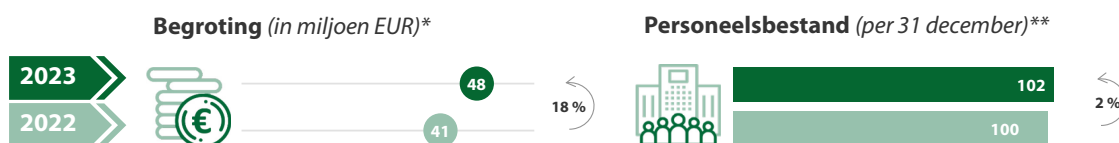
3.26.13. Het Agentschap neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer. Een factor die bijdroeg aan het niveau van de vertraagde betalingen was de steeds zwaardere werklast van de financieel medewerkers. In het kader van het huidige MFK heeft de Commissie de taken en operationele posten van het Agentschap aanzienlijk uitgebreid zonder enige verhoging van de ondersteunende posten, waardoor de ondersteunende functies worden overbelast. Het Agentschap heeft in zijn begrotingsvoorstellen reeds meerdere malen tevergeefs om extra ondersteunende posten gevraagd. Het Agentschap onderzoekt momenteel, welke risicobeperkende maatregelen en controles kunnen worden ingevoerd om de stiptheid van de betalingen te verbeteren.

3.27. Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA)

Inleiding

3.27.1. Het Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA), gevestigd te Vigo, werd opgericht bij [Verordening \(EG\) nr. 768/2005](#) van de Raad, die vervolgens werd ingetrokken en vervangen door [Verordening \(EU\) 2019/473](#). De belangrijkste taak van het EFCA is de coördinatie van de activiteiten van de lidstaten op het gebied van de visserijcontrole, -inspectie en -bewaking om ervoor te zorgen dat de regels van het gemeenschappelijk visserijbeleid doeltreffend en uniform worden toegepast. [Figuur 3.27.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het EFCA⁹⁵.

Figuur 3.27.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het EFCA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het EFCA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het EFCA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.27.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het EFCA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

⁹⁵ Meer informatie over de rol en activiteiten van het EFCA is te vinden op zijn website: www.efca.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.27.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA), die bestaan uit de financiële overzichten⁹⁶ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het EFCA⁹⁷ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.27.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van EFCA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van EFCA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁹⁶ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁹⁷ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.27.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het EFCA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.27.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het EFCA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.27.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.27.8. Wij constateerden dat het EFCA gebruikmaakte van een interinstitutionele kaderovereenkomst voor dienstverlening op het gebied van reisarrangementen om diensten voor de organisatie van evenementen in te kopen die buiten het toepassingsgebied van die overeenkomst vallen, zoals van toepassing op het EFCA. Dergelijke diensten maakten deel uit van de kaderovereenkomst die uitsluitend van toepassing was op de leidende aanbestedende dienst. Vóór de bestelling van de diensten vroeg het EFCA de toestemming van de leidende aanbestedende dienst en kreeg het deze om toegang te krijgen tot dit deel van de kaderovereenkomst, maar het wijzigde de kaderovereenkomst niet dienovereenkomstig. De daarmee samenhangende betalingen voor 2023 van 257 300 EUR zijn dus onregelmatig.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.27.9. In 2023 heeft het EFCA 25 % van de totale vastleggingen van het jaar naar 2024 overgedragen. Net als vorig jaar stelden we vast dat er aanzienlijke overdrachten waren onder titel II (45 %) en titel III (39 %). Herhaaldelijk hoge overdrachtspercentages ondermijnen het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit en wijzen op structurele problemen in het begrotingsproces en bij de uitvoering van de begroting.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.27.10. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	Het EFCA ondertekende een kaderovereenkomst ter waarde van 90 miljoen EUR voor het charteren van drie vaartuigen, met een aanvankelijke looptijd van 24 maanden, die vier keer stilzwijgend kon worden verlengd, telkens met nog eens twaalf maanden, tot zes jaar. Bijlage 1, punt 1.1, van het Financieel Reglement staat kaderovereenkomsten met een looptijd van meer dan vier jaar toe, maar alleen in uitzonderlijke, naar behoren gemotiveerde gevallen. Wij constateerden dat het EFCA een langere overeenkomst onvoldoende had gemotiveerd. Bijgevolg concludeerden wij dat, indien de overeenkomst wordt verlengd tot na de limiet van vier jaar, we de daarmee samenhangende betalingen die daarop volgden als onregelmatig zouden beschouwen.	De kaderovereenkomst blijft van kracht en er zijn nog geen betalingen voor de periode na de limiet van vier jaar gedaan (2023 was het tweede jaar van uitvoering van de overeenkomst).	Openstaand
2	2022	In mei 2022 startte het EFCA een onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande	Het EFCA is van plan de tekortkomingen aan te pakken en een	Openstaand

Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		aankondiging van de opdracht voor de huur van een offshore-patrouillevaartuig, dat zou worden ingezet in de wateren tussen de EU en het VK. In juni 2022 ondertekende het EFCA een overeenkomst voor de lease van een offshore-patrouillevaartuig om de kloof te overbruggen tussen het verstrijken van een eerdere overeenkomst en de inwerkingtreding van een nieuwe overeenkomst (voor drie vaartuigen) in het kader van een lopende openbare procedure die langer had geduurd dan aanvankelijk verwacht. Het EFCA rechtvaardigde de onderhandelingsprocedure door dwingende spoed als gevolg van onvoorziene gebeurtenissen die niet aan de aanbestedende dienst konden worden toegeschreven, hetgeen een uitzondering inhoudt die is toegestaan op grond van punt 11.1, c), van bijlage I bij het Financieel Reglement. We concludeerden dat, hoewel sommige van de factoren die tot deze dwingende spoed hebben geleid, mogelijk niet te voorzien waren, bepaalde andere dat wel waren. Het feit dat hiermee onvoldoende rekening is gehouden, wijst op een tekortkoming in de planning en het beheer	betere planning en een beter beheer toe te passen in de volgende openbare oproep, op basis van de lessen die uit het verleden zijn getrokken.	

Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		van de aanbesteding voor het charteren van drie vaartuigen door het EFCA.		
3	2022	We stelden vast dat het bij de gehanteerde procedures voor het selecteren en inhuren van externe deskundigen systematisch ontbrak aan een adequaat controlespoor zoals vereist op grond van artikel 36, lid 3, van het Financieel Reglement. We konden met name niet voldoende bewijs verkrijgen dat deskundigen taken kregen toegewezen op basis van vooraf vastgestelde selectiecriteria die verband hielden met hun relatieve verdiensten, en dat de beginselen van non-discriminatie en gelijke behandeling zoals vastgelegd in artikel 237 van het Financieel Reglement in acht waren genomen.	Het EFCA heeft een nieuw model ontworpen en toegepast dat alle minimelementen omvat die in de interpretatienota van de Commissie zijn opgenomen voor het gebruik en de selectie van bezoldigde externe deskundigen.	Afgesloten
4	2022	We constateerden dat het EFCA 11,9 miljoen EUR (41 %) van de beschikbare vastleggingskredieten voor 2022 had overgedragen naar 2023. Dit omvatte 1,6 miljoen EUR (53 %) van de kredieten in het kader van titel II en 10,1 miljoen EUR (63 %) van de kredieten in het kader van titel III. Hoge percentages	De situatie hield in 2023 aan (zie paragraaf 3.27.9).	Openstaand

Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		overdrachten zijn in strijd met het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit.		

Antwoord van het EFCA

3.27.8. EFCA neemt nota van de opmerking van de Europese Rekenkamer. EFCA ondervond onverwachte situaties tijdens twee aanbestedingsprocedures, waardoor de oorspronkelijk geplande termijnen voor de gunning van contracten werden overschreden. Gezien deze situatie beoordeelde EFCA de mogelijkheid om gebruik te maken van een bestaand raamcontract (FWC) – met name EEA/ADS/22/014 voor diensten op het gebied van reisarrangementen, met een toegewezen plafond van 1,2 miljoen euro. EFCA merkt op dat het dit plafond niet heeft overschreden. Als corrigerende maatregel zal EFCA een noodplan ontwikkelen om de impact van onverwachte gebeurtenissen die tot procedurele vertragingen kunnen leiden, te beperken.

3.27.9. De hoge overdrachtsbedragen in 2023 waren het gevolg van unieke omstandigheden, met name de aanzienlijke verhoging van de begroting in 2022 en de vertraging bij de aanbesteding. De kans dat deze overdrachten een terugkerend probleem worden, is dan ook minimaal. Onze prognoses voor 2024-2027 gaan uit van een consistente daling van de overdrachten van kredieten.

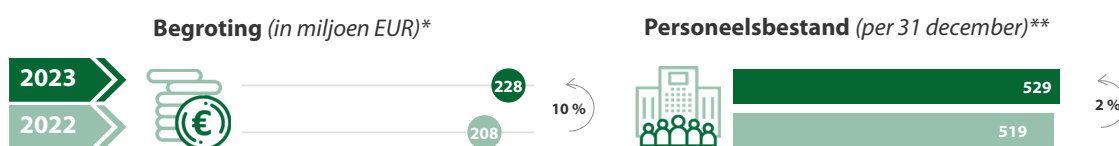
**Agentschappen gefinancierd in het
kader van MFK-rubriek 4 — Migratie en
grensbeheer**

3.28. Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA)

Inleiding

3.28.1. Het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA), gevestigd te Valletta, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) 2021/2303](#). Het EUAA heeft het in 2010 opgerichte Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO) opgevolgd en vervangen. Het voert operationele plannen uit die met 13 lidstaten zijn ondertekend. Het EUAA streeft ernaar de asielpraktijken in de hele EU te harmoniseren, in overeenstemming met de EU-verplichtingen. De belangrijkste taak van het EUAA is de lidstaten te ondersteunen bij de toepassing van het EU-wetgevingspakket inzake asiel, internationale bescherming en opvangvoorzieningen, dat bekend staat als het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. [Figuur 3.28.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het EUAA⁹⁸.

Figuur 3.28.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het EUAA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het EUAA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het EUAA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.28.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het EUAA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de

⁹⁸ Meer informatie over de rol en activiteiten van het EUAA is te vinden op zijn website: www.euaa.europa.eu.

Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA)

onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. 408 maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.28.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA), die bestaan uit de financiële overzichten⁹⁹ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het EUAA¹⁰⁰ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.28.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het EUAA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het EUAA per 31 december 2023, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

⁹⁹ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹⁰⁰ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.28.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het EUAA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.28.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het EUAA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.28.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.28.8. In ons [Jaarverslag 2017](#) (paragrafen 3.20.23-3.20.34) en [Jaarverslag 2020](#) (paragraaf 3.20.12) concludeerden wij dat de overeenkomsten van het EUAA voor de huur van gebouwen op Lesbos en in Rome onregelmatig waren vanwege onvoldoende concurrentie en niet-naleving van het zuinigheidsbeginsel. Als gevolg hiervan waren alle volgende betalingen in het kader van deze overeenkomsten — voor een totaal van 123 800 miljoen EUR in 2023 — onregelmatig.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.28.9. Het EUAA startte een procedure voor het verlenen van diensten op het gebied van vertolking en culturele bemiddeling. De totale geraamde waarde van de opdracht bedroeg 100 miljoen EUR, verdeeld in zes percelen. Nadat het gunningsbesluit voor een van de percelen was meegedeeld, maakte één inschrijver bezwaar tegen het feit dat het

Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA)

evaluatiecomité ten onrechte gebruik had gemaakt van de door die inschrijver verstrekte verduidelijkingen voor een ander perceel dan het beoordeelde perceel. Dergelijke tekortkomingen in de evaluatie van inschrijvingen wijzen op tekortkomingen in de beheers- en controlesystemen op het gebied van aanbestedingen. Vanwege deze fout heeft de ordonnateur van het EUAA overeenkomstig punt 35 van bijlage I bij het Financieel Reglement verzocht de evaluatie opnieuw uit te voeren.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.28.10. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2017	In haar controleverslag over het begrotingsjaar 2017 concludeerde de ERK dat de aanbestedingsprocedures voor de gehuurde gebouwen van het EASO op Lesbos onregelmatig waren. Als gevolg daarvan zijn alle daaropvolgende betalingen op grond van deze overeenkomst onregelmatig.	De huurovereenkomst voor het pand op Lesbos is met ingang van 30 april 2023 beëindigd. In 2023 verrichtte het EUAA betalingen ten bedrage van 42 700 EUR in verband met deze overeenkomst (zie paragraaf 3.28.8).	Openstaand
2	2018	Het EASO moet doeltreffende financiële controles achteraf instellen.	Het EUAA heeft een risicogebaseerde strategie voor controles achteraf gepubliceerd en financiële controles achteraf uitgevoerd voor de begrotingsjaren 2020, 2021, 2022 en 2023. De resultaten van de laatste financiële controles achteraf werden gerapporteerd in het geconsolideerde jaarlijkse activiteitenverslag 2023 en meegedeeld aan de raad van bestuur.	Afgesloten

Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
3	2020	De gehanteerde aanbestedingsprocedure voor de gehuurde gebouwen in Rome was onregelmatig. Als gevolg daarvan zijn alle daaropvolgende betalingen op grond van deze overeenkomsten onregelmatig.	De huurovereenkomst werd met ingang van 31 juli 2023 beëindigd. De nieuwe huurovereenkomst voor de gebouwen in Rome is op 1 augustus 2023 in werking getreden. In 2023 verrichtte het EUAA betalingen ten bedrage van 81 100 EUR in verband met deze vorige overeenkomst (zie paragraaf 3.28.8).	Openstaand
4	2022	We controleerden een aankoop van laptops in het kader van een overeenkomst voor de levering van IT-apparatuur. We stelden vast dat het Agentschap de laptops via de onlinecatalogus van de leverancier had aangeschaft in plaats van uit de vooraf goedgekeurde prijslijst die bij de financiële en technische offertes was gevoegd. Dit leidde tot een aankoop die 49 200 EUR (44 %) duurder was dan hij zou zijn geweest als hij was gebaseerd op de vooraf goedgekeurde prijslijst. Daarom beschouwen	Naar aanleiding van onze bevinding heeft het EUAA onmiddellijk corrigerende maatregelen genomen en intern verduidelijkt hoe deze kaderovereenkomst op conforme wijze moet worden gebruikt.	Afgesloten

Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		we het bedrag van 49 200 EUR als onregelmatig.		
5	2022	De interne regels van het EUAA bepalen dat subdelegaties van financiële bevoegdheden worden verlengd zodra een nieuwe gedelegeerd ordonnateur is benoemd. We troffen drie gevallen aan van subdelegaties die in april 2021 opnieuw moesten worden bevestigd, maar pas in februari 2022 werden herbevestigd, waarna de situatie werd rechtgezet.	Het EUAA nam nota van deze opmerking en zette de situatie recht.	Afgesloten
6	2022	De met de Schengenruimte geassocieerde landen cofinancieren sommige activiteiten van het EUAA. Hun aandeel in de begroting van het EUAA voor deze activiteiten is gebaseerd op de verhouding van de omvang van hun economieën tot de economie van de EU. De overeenkomsten met deze landen, die als rechtsgrondslag dienen voor de berekening van hun bijdragen, zijn echter	Het EUAA blijft dezelfde aanpak hanteren bij de berekening van de bijdragen van de met de Schengenruimte geassocieerde landen. De onderhandelingen met de met de Schengenruimte geassocieerde landen worden gevoerd door de Commissie.	Openstaand

Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		onduidelijk en kunnen uiteenlopend worden geïnterpreteerd. Wij achten de interpretatie van het EUAA onjuist, omdat deze ertoe heeft geleid dat met de Schengenruimte geassocieerde landen ongeveer 0,7 miljoen EUR (7 %) minder bijdragen aan de begroting van het EUAA dan zij op grond van de omvang van hun economieën in verhouding tot de economie van de EU zouden moeten bijdragen. Deze onevenredigheid wordt veroorzaakt door het feit dat het EUAA de bijdrage van elk met de Schengenruimte geassocieerd land berekent door de omvang van de economie van het land te delen door de gecombineerde omvang van de economie van de EU en de economieën van alle met de Schengenruimte geassocieerde landen samen, en vervolgens het resulterende “bijdragepercentage” te vermenigvuldigen met de subsidie uit de EU-begroting voor de desbetreffende activiteiten van het EUAA		

Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		(zonder het begrotingsaandeel van de met de Schengenruimte geassocieerde landen).		

Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA)

Antwoord van het EUAA

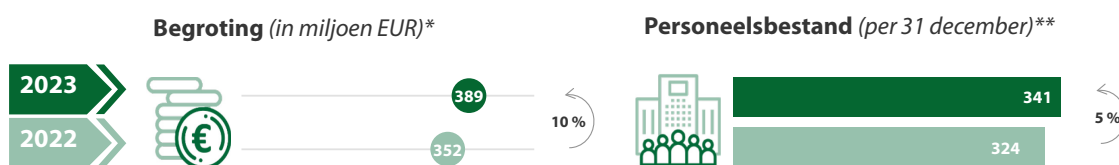
3.28.9. Het EUAA neemt nota van de opmerking. Door de herbeoordeling van het evaluatiecomité heeft de aanbestedende dienst de wettigheid en regelmatigheid van de aanbestedingsprocedure op adequate wijze gewaarborgd.

3.29. Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA)

Inleiding

3.29.1. Het Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA), gevestigd te Tallinn, Straatsburg en St. Johann im Pongau, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) 2018/1726](#). Eu-LISA verving het in 2011 opgerichte Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht. Het mandaat van eu-LISA omvat de ontwikkeling en het operationeel beheer van het inreis-uitreisysteem voor onderdanen van derde landen en het Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem. De kerntaak van eu-LISA is het operationeel beheer van het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie, het visuminformatiesysteem en het Europees systeem voor de vergelijking van vingerafdrukken. [Figuur 3.29.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot eu-LISA ¹⁰¹.

Figuur 3.29.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot eu-LISA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van eu-LISA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door eu-LISA.

¹⁰¹ Meer informatie over de rol en activiteiten van eu-LISA is te vinden op zijn website: <https://www.eulisa.europa.eu/>.

Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA)

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.29.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van eu-LISA en de met governance belaste personen, en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. **408** maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.29.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA), die bestaan uit de financiële overzichten¹⁰² en de verslagen over de uitvoering van de begroting van eu-LISA¹⁰³ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

¹⁰² De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹⁰³ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.29.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van eu-LISA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van eu-LISA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

Toelichtende paragraaf

3.29.5. Wij vestigen de aandacht op toelichting 2.2.5.3 bij de jaarrekening voor 2023 met betrekking tot de financiële situatie van een belangrijke contractant met twee actieve kaderovereenkomsten.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.29.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van eu-LISA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel met beperking ten aanzien van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.29.7. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van eu-LISA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, behoudens de gevolgen van de kwesties die zijn omschreven in de paragrafen “Grondslag voor een oordeel met beperking over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen”, op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Grondslag voor het oordeel met beperking over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.29.8. We controleerden 25 betalingen van eu-LISA. Hiervan was er één, die verband hield met een kaderovereenkomst, onregelmatig. We identificeerden ook andere betalingen in 2023 in verband met overeenkomsten die we in ons Jaarverslag 2022 als onregelmatig beschouwden. De onregelmatige uitgaven bedragen in totaal 12,6 miljoen EUR. Dit komt overeen met 3,2 % van de totale in 2023 beschikbare betalingskredieten waarmee de voor deze controle gestelde materialiteitsdrempel wordt overschreden. Naar aanleiding van soortgelijke opmerkingen geven wij sinds 2020 een oordeel met beperking af over de wettigheid en regelmatigheid van de betalingen van eu-LISA. We merken op dat het grootste deel van het voor 2023 gerapporteerde bedrag aan onregelmatige betalingen (9,9 miljoen EUR van de 12,6 miljoen EUR) betrekking heeft op opmerkingen die al in 2022 zijn gemaakt. Wat de betrokken bedragen betreft, is het merendeel van de overeenkomsten die fouten vertonen, in 2023 afgelopen of beëindigd door eu-LISA.

3.29.9. Wij hebben een openbare procedure gecontroleerd voor een meervoudige kaderovereenkomst met hernieuwde oproep tot mededinging voor het verlenen van administratieve ondersteuning aan de operationele locatie van eu-LISA in Straatsburg. Tijdens de evaluatie heeft eu-LISA per e-mail contact opgenomen met twee van de drie inschrijvers om aanvullende verduidelijking te verkrijgen over de ingediende aanbestedingsstukken, met inbegrip van de financiële offerte. Beide inschrijvers stemden in met de door eu-LISA voorgestelde wijzigingen in hun financiële offertes, omdat hun inschrijvingen anders onaanvaardbaar zouden worden geacht en de procedure had moeten worden geannuleerd indien er slechts één inschrijver was overgebleven. De uitvoering van de overeenkomsten in kwestie in 2023 toonde aan dat de werkelijk betaalde kosten voor de gewijzigde prijselementen vrij laag waren (4 000 EUR). Niettemin had het feit dat eu-LISA aanzienlijke wijzigingen heeft aangebracht in sommige prijselementen van de financiële offertes van twee inschrijvers, die verder gingen dan de correcties die op grond van artikel 151 van het Financieel Reglement zijn toegestaan, een beslissende invloed op het resultaat van de aanbesteding, en aan de twee inschrijvers werden opdrachten gegund die volgens het cascadesysteem van de kaderovereenkomst als tweede en derde waren gerangschikt. De met deze twee inschrijvers gesloten overeenkomsten zijn derhalve onregelmatig en dus ook de daarmee samenhangende

betalingen, die in 2023 voor de twee betrokken contractanten 2,7 miljoen EUR bedroegen.

3.29.10. In ons [Jaarverslag 2022](#) (paragraaf 3.29.17) concludeerden wij dat het gebruik van een onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande publicatie van een oproep tot mededinging en met één enkele contractant niet naar behoren was gerechtvaardigd. De daaruit voortvloeiende kaderovereenkomst en specifieke overeenkomsten daarbij waren onregelmatig, evenals alle daarmee samenhangende betalingen. In 2023 betaalde eu-LISA een bedrag van 7,7 miljoen EUR in verband met deze kaderovereenkomst.

3.29.11. In ons [Jaarverslag 2022](#) (paragraaf 3.29.10) stelden wij vast dat een wijziging van een specifieke overeenkomst waarmee de waarde ervan met 3,6 miljoen EUR werd verhoogd, niet was toegestaan omdat in de overeenkomst een vaste prijs was vastgesteld. Bijgevolg zijn de betalingen in 2023, ter waarde van 1,8 miljoen EUR, met betrekking tot deze overeenkomst onregelmatig.

3.29.12. In ons [Jaarverslag 2022](#) (paragraaf 3.29.14) maakten we een opmerking over de aanbesteding voor het onderhoud van de gemeenschappelijke gedeelde infrastructuur. We concludeerden dat de specifieke overeenkomst fundamenteel afweek van de kaderovereenkomst en dat er geen wijzigingen waren aangebracht in de desbetreffende kaderovereenkomst. Als gevolg daarvan was de specifieke overeenkomst, evenals de daarmee samenhangende betalingen, niet in overeenstemming met de kaderovereenkomst. In 2023 betaalde eu-LISA 0,4 miljoen EUR in verband met deze onregelmatige wijziging.

3.29.13. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.29.14. In 2023 heeft eu-LISA 11,0 miljoen EUR uitgegeven in het kader van twee kaderovereenkomsten met consortia van IT-wederverkopers, één voor hardware en gerelateerde diensten (1,9 miljoen EUR) en één voor software en gerelateerde diensten (9,1 miljoen euro). Volgens de voorwaarden van beide overeenkomsten is de door eu-LISA te betalen prijs de prijs van de verkoper, verminderd met een vooraf vastgestelde minimumkorting en vermeerderd met een marge voor de wederverkoper. Om ervoor te zorgen dat de minimumkorting correct wordt toegepast en dat eventuele hogere kortingen die de wederverkoper van de leverancier heeft gekregen, correct worden weerspiegeld in de prijs die aan eu-LISA wordt aangerekend, moet de wederverkoper eu-LISA de prijslijsten van de verkopers verstrekken, evenals de facturen met de werkelijke prijs die aan de verkoper is betaald. Wij constateerden dat eu-LISA de prijslijsten van de verkopers had verkregen van de wederverkoper (meestal prijzen vóór eventuele kortingen), maar niet de facturen met de werkelijke prijs die voor deze aankopen was betaald, en dat eu-LISA derhalve niet in staat was

Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA)

de nodige controle uit te voeren om ervoor te zorgen dat het niet te veel betaalde voor de ontvangen goederen en diensten.

3.29.15. In 2023 wijzigde eu-LISA een kaderovereenkomst voor de levering van diensten met betrekking tot platform- en infrastructuurmonitoring en -onderhoud (Transversal Operational Framework — TOF) om de kosten van herstelvergoedingen op te nemen in het toepassingsgebied. Herstelvergoedingen zijn een boete die verkopers in rekening brengen wanneer het onderhoud voor een product niet op tijd wordt verlengd, maar later wordt hervat.

Deze kosten vloeien voort uit een andere kaderovereenkomst die eu-LISA in 2019 met een ander consortium heeft gesloten voor de invoering van het inreis-/uitreisysteem (Entry Exit System — EES). Als gevolg van vertragingen bij de invoering van het EES ontstond een geschil met de contractant, die weigerde de extra kosten voor het onderhoud van bepaalde IT-producten voor de verlengde duur van het project te dekken. Als gevolg daarvan liep het onderhoud af, waardoor er opnieuw een herstelvergoeding moest worden betaald.

Door deze situatie ontbrak het verschillende IT-producten tussen november 2022 en april 2023 aan behoorlijke contractuele onderhoudsdekking, met alle risico's van dien voor de activiteiten van eu-LISA. Wij merken op dat eu-LISA, door te beslissen om de herstelvergoeding op te nemen in een andere overeenkomst (TOF), het risico op verstoring van haar activiteiten door aanhoudend gebrek aan onderhoud heeft aangepakt. Deze beslissing betekende echter ook dat eu-LISA aanvaardde om aanzienlijke kosten te betalen (5,3 miljoen EUR in 2023) die, volgens zijn interpretatie van de EES-overeenkomst, door een andere partij (de EES-contractant) hadden moeten worden gedekt. We merken ook op dat eu-LISA ten tijde van onze controle nog geen rechtszaak tegen de EES-contractant had aangespannen over deze kwestie.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.29.16. In 2023 heeft eu-LISA 19 % van de niet-gesplitste vastleggingen van het jaar naar 2024 overgedragen. Net als vorig jaar stelden we vast dat er aanzienlijke overdrachten waren onder titel II (44 %). Herhaaldelijk hoge percentages overdrachten ondermijnen het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit en wijzen op structurele problemen in het begrotingsproces en bij de uitvoering van de begroting.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.29.17. De [bijlage](#) bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2017	Eu-LISA beheert momenteel drie afzonderlijke, niet-geïntegreerde grootschalige IT-systemen die alle drie gegevens verwerken op het EU-beleidsterrein vrijheid, veiligheid en recht. Een dergelijke aanpak kan eu-LISA ervan weerhouden om schaalvoordelen en synergieën tussen de verschillende systemen te verwezenlijken.	De nieuwe transversale aanpak wordt toegepast door middel van kaderovereenkomsten die tussen 2020 en 2022 worden gesloten. Deze overeenkomsten zijn bedoeld als de belangrijkste drijfveer voor het realiseren van schaalvoordelen. Het effect ervan zal worden beoordeeld naarmate ze worden uitgevoerd. De uitvoeringsdata liggen tussen 2024 en 2026.	Openstaand
2	2018	De uitvoeringsgraad van de begroting was lager dan gepland. Eu-LISA moet samen met de Commissie de begrotingsplanning beter afstemmen op de timing van de bijbehorende juridische handelingen.	Eu-LISA heeft een hoog niveau van begrotingsuitvoering bereikt voor de goedgekeurde kredieten voor de begrotingsjaren 2022 en 2023.	Afgesloten

Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
3	2021	Eu-LISA heeft de waarde van drie overeenkomsten gewijzigd. Als gevolg van deze wijzigingen werd het maximumbedrag van de overeenkomsten met 50 % verhoogd. Omdat de gewijzigde overeenkomsten bijna waren verlopen en het vastgelegde bedrag nog steeds aanzienlijk lager was dan het maximumbedrag van de overeenkomst, had eu-LISA de nieuwe transversale overeenkomsten zo spoedig mogelijk kunnen gebruiken in plaats van de oude overeenkomsten te wijzigen met het door het Financieel Reglement toegestane maximumbedrag.	De overeenkomst van 2016 was eind 2023 niet meer van kracht. De twee overeenkomsten van 2017 waren eind 2023 nog steeds van kracht.	Afgesloten voor de overeenkomst van 2016 Openstaand voor de twee overeenkomsten van 2017
4	2021	We constateerden in verband met twee gecontroleerde betalingen met een totale waarde van 2,6 miljoen EUR dat producten die in de specifieke overeenkomst waren opgenomen, niet in de kaderovereenkomst waren opgenomen.	In 2023 waren er geen betalingen in het kader van deze overeenkomst en de overeenkomst was eind 2023 niet meer van kracht.	Afgesloten

Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		Eu-LISA moet zijn beheer van overeenkomsten verbeteren om ervoor te zorgen dat specifieke overeenkomsten altijd worden afgestemd op de kaderovereenkomsten.		
5	2022	Eu-LISA gebruikte een specifieke overeenkomst voor vaste-prijsselementen voor de aankoop van hardware die niet onder de desbetreffende kaderovereenkomst viel of waarvan de prijs 23 % hoger was dan de overeenkomstige artikelen in de kaderovereenkomst. Dit vormt een aanzienlijke afwijking van de kaderovereenkomst. Bijgevolg zijn de daarmee samenhangende betalingen in 2022, die overeenkomen met de prijsverhoging van het vaste-prijsselement en 2,9 miljoen EUR bedroegen, onregelmatig.	In 2023 waren er geen betalingen in het kader van deze overeenkomst, maar de overeenkomst was eind 2023 nog steeds van kracht.	Openstaand

Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
6	2022	Voor een andere specifiek overeenkomst voor de ontwikkeling en het testen op maat van het EES kwam eu-LISA een wijzigingsclausule overeen om de waarde van de overeenkomst met 3,6 miljoen EUR te verhogen. In overeenstemming met de desbetreffende kaderovereenkomst was in de specifieke overeenkomst echter een vaste prijs vastgesteld, waardoor een dergelijke wijziging niet was toegestaan. Bijgevolg is de betaling in 2022, ter waarde van 0,9 miljoen EUR, met betrekking tot deze aanvullende diensten onregelmatig.	In 2023 betaalde eu-LISA 1,8 miljoen EUR in het kader van deze overeenkomst (zie paragraaf 3.29.11). De overeenkomst was eind 2023 niet meer van kracht.	Openstaand
7	2022	Eu-LISA verwierf softwarelicenties en betaalde 36 maanden onderhoud vooruit. Eu-LISA heeft de contractant geen voorafgaande toestemming gegeven voor facturering voor meer dan één kalenderjaar, dus we beschouwen de vooruitbetaling van 24 maanden onderhoud, met een totale	In 2023 waren er geen betalingen in het kader van deze overeenkomst en de overeenkomst was eind 2023 niet meer van kracht.	Afgesloten

Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		waarde van 0,2 miljoen EUR, als onregelmatig.		
8	2022	In 2016 sloot eu-LISA een specifieke overeenkomst voor de levering van programmabeheerdiensten voor een periode van één jaar. Eu-LISA verlengde de duur van de overeenkomst met 67 maanden, terwijl volgens de bepalingen van de kaderovereenkomst de totale duur van de diensten slechts 48 maanden mocht bedragen. Wij zijn van mening dat de specifieke overeenkomst aanzienlijk afwijkt van de kaderovereenkomst en dus onregelmatig is. De betalingen in 2022 van 2,8 miljoen EUR met betrekking tot de verlenging na de eerste 48 maanden zijn daarom onregelmatig.	In 2023 waren er geen betalingen in het kader van deze overeenkomst en de overeenkomst was eind 2023 niet meer van kracht.	Afgesloten
9	2022	Voor een aanbesteding met betrekking tot grootschalige IT-systemen concludeerden wij dat met een specifieke overeenkomst van	In 2023 waren er geen betalingen in het kader van deze overeenkomst en de	Afgesloten

Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		40 miljoen EUR het bijbehorende kader niet naar behoren werd geïmplementeerd, omdat de details van de verworven diensten (aantallen, datum van leveringen) niet in de overeenkomst waren gespecificeerd.	overeenkomst was eind 2023 niet meer van kracht.	
10	2022	Bij de aanbesteding van het onderhoud van de gemeenschappelijke gedeelde infrastructuur concludeerden we dat de specifieke overeenkomst fundamenteel afweek van de kaderovereenkomst en dat er geen wijziging was aangebracht in de kaderovereenkomst.	Tot mei 2023 betaalde eu-LISA 0,4 miljoen EUR in het kader van deze overeenkomst (zie paragraaf 3.29.12). De overeenkomst was eind 2023 niet meer van kracht.	Openstaand
11	2022	Bij de aanbesteding van een andere specifieke overeenkomst met betrekking tot vaste prijselementen kwam de waarde van de overeenkomst (1,8 miljoen EUR) overeen met de waarde van de kaderovereenkomst. Vervolgens ondertekende eu-LISA een wijziging van de specifieke overeenkomst en verhoogde het dit bedrag tot 2,2 miljoen EUR.	In 2023 waren er geen betalingen in het kader van deze overeenkomst en de overeenkomst was eind 2023 niet meer van kracht.	Afgesloten

Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		Wij concludeerden dat de specifieke overeenkomst fundamenteel afweek van de kaderovereenkomst.		
12	2022	Eu-LISA besloot een overeenkomst in verband met het visuminformatiesysteem te gunnen via een onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande aankondiging van de opdracht. Eu-LISA rechtvaardigde deze beslissing op grond van dwingende spoed. Eu-LISA besloot dit type procedure te gebruiken tegen het advies van zijn eigen aanbestedingsdienst en juridische dienst in. Wij concludeerden dat het gebruik van deze procedure niet gerechtvaardigd was en dat een gewone procedure had kunnen worden gebruikt. Volgens informatie van eu-LISA zijn er in 2022 geen betalingen gedaan in het kader van deze overeenkomst.	Zowel de kaderovereenkomst als de laatste specifieke overeenkomst werden eind 2023 beëindigd. In 2023 betaalde eu-LISA in het kader van deze overeenkomsten echter 7,7 miljoen EUR (zie paragraaf 3.29.10).	Openstaand
13	2022	In het kader van een overeenkomst met een IT-wederverkoper schafte eu-LISA hardware	In 2023 betaalde eu-LISA in het kader van deze overeenkomst 30,1 miljoen EUR en kon	Openstaand

Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		aan ter waarde van 27,7 miljoen EUR. Volgens de voorwaarden van de overeenkomst had de wederverkoper eu-LISA de prijslijst van de hardwareleveranciers moeten verstrekken. In de overeenkomst is bepaald dat de door eu-LISA te betalen prijs de prijs van de verkoper is, verminderd met een vooraf vastgestelde korting en vermeerderd met een marge voor de wederverkoper. We constateerden dat Eu-LISA de prijslijsten van de hardwareleveranciers niet van de wederverkoper had verkregen en geen controles vooraf had verricht.	het niet de nodige controle uitvoeren om ervoor te zorgen dat het niet te veel betaalde voor de ontvangen goederen en diensten (zie paragraaf 3.29.14).	
14	2022	De aanbesteding van een overeenkomst van het transversaal operationeel kader, met een geschatte totale waarde van 490 miljoen EUR, werd verdeeld in twee percelen. Eu-LISA stelde twee evaluatiecomités aan met elk 33 leden. Wij zijn van oordeel dat een dergelijk groot aantal leden afbreuk doet aan hun individuele	Eu-LISA is bezig met het aannemen van haar herziene aanbestedingsrichtsnoeren om de kwestie aan te pakken.	Openstaand

Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		verantwoordelijkheid. Bovendien constateerden we dat er voor zes vergaderingen van het evaluatiecomité geen vergaderverslagen waren bijgehouden en dat alleen het eindverslag was ondertekend.		
15	2022	We constateerden dat eu-LISA 14,4 miljoen EUR (23 %) van de beschikbare vastleggingskredieten voor 2022 had overgedragen naar 2023. Dit omvatte 13,7 miljoen EUR aan kredieten onder titel II. Herhaaldelijk hoge percentages overdrachten zijn in strijd met het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit en wijzen op structurele problemen in het begrotingsproces en bij de uitvoering van de begroting.	De situatie bleef in 2023 aanhouden, zij het met een lichte verbetering.	Openstaand

Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA)

Antwoord van eu-LISA

3.29.8. Het Agentschap neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer en wenst te specificeren dat het grootste deel van het totale bedrag aan uitgaven dat als onregelmatig wordt beschouwd, verband houdt met contracten die de Rekenkamer in haar verslag van vorig jaar had opgenomen.

De nieuwe leiding van het Agentschap heeft in 2023 onmiddellijk corrigerende maatregelen genomen en het kadercontract beëindigd waaruit 61 % van de betalingen voortvloeide die door de Rekenkamer als onregelmatig werden beschouwd.

Voor de contracten die in 2023 zijn verstreken of door het Agentschap zijn opgezegd, zullen in 2024 geen verdere betalingen worden verricht.

3.29.9. Het Agentschap erkent de bevinding dat er in verband met een gunning in november 2019 sprake is van een potentiële tekortkoming in de controles, maar benadrukt dat de besluiten gebaseerd waren op de beginselen van evenredigheid (zoals blijkt uit de daadwerkelijk betaalde kosten) en bevordering van mededinging. Bovendien was de looptijd van het raamcontract al verstreken.

3.29.10. Het Agentschap neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer. Zowel het raamcontract als alle specifieke contracten zijn in 2023 door het Agentschap beëindigd.

3.29.11. Het Agentschap neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer.

3.29.12. Het Agentschap neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer. Het specifieke contract is in 2022 afgelopen en het Agentschap heeft niet langer gebruikgemaakt van dit contract na op de hoogte te zijn gebracht van de bevinding van de Rekenkamer.

3.29.14. Het Agentschap neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer en zou willen opmerken dat het de prijslijsten van verkopers systematisch had gecontroleerd alvorens bestellingen te ondertekenen, om zich er zodoende van te verzekeren dat:

aan de essentiële contractuele en aanbestedingsvoorwaarden werd voldaan,

de aanzienlijke economische voordelen van het kortingsmechanisme werden gerealiseerd in het belang van een gedegen financieel beheer.

3.29.15. Het Agentschap neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer. Het Agentschap bevestigt dat de problemen die zich hebben voorgedaan bij de uitvoering van de EES-overeenkomst systematisch worden gemonitord met het oog op een formele regeling.

Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA)

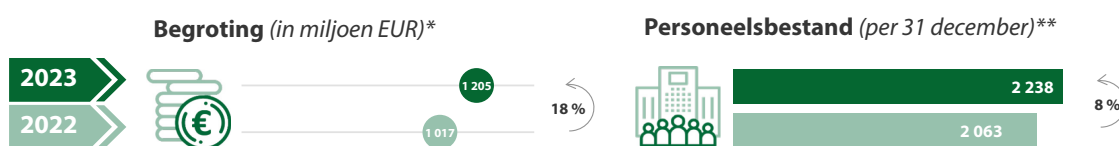
3.29.16. Het Agentschap neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer. Het Agentschap ontwikkelt momenteel een nieuwe aanpak voor het beheer van begrotingsvastleggingen voor administratieve uitgaven in jaarlijkse tranches.

3.30. Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex)

Inleiding

3.30.1. Het Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex), gevestigd te Warschau, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) 2016/1624](#), die vervolgens werd ingetrokken en vervangen door [Verordening \(EU\) 2019/1896](#). Frontex heeft het in 2004 opgerichte Europees Agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten van de Europese Unie opgevolgd en vervangen. Frontex en de autoriteiten van de lidstaten die verantwoordelijk zijn voor grensbeheer en terugkeeroperaties vormen samen de Europese grens- en kustwacht, die verantwoordelijk is voor geïntegreerd grensbeheer van de buitengrenzen van de EU. [Figuur 3.30.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot Frontex¹⁰⁴.

Figuur 3.30.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot Frontex

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van Frontex voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door Frontex.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.30.2. Onze controleaanpak, de basis voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van Frontex en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden

¹⁰⁴ Meer informatie over de rol en activiteiten van Frontex is te vinden op zijn website: www.frontex.europa.eu.

beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. 408 maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.30.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex), die bestaan uit de financiële overzichten¹⁰⁵ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van Frontex¹⁰⁶ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.30.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van Frontex over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van Frontex per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

¹⁰⁵ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹⁰⁶ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Toelichtende paragraaf

3.30.5. Wij vestigen de aandacht op toelichting 4.5 bij de financiële overzichten van Frontex, waarin de terugdraaiing van wijzigingen in de financiële overzichten van 2022 door de vorige rekenplichtige van Frontex wordt uitgelegd. De aanpassingen van de rekeningen van 2023, die betrekking hebben op het eindsaldo van de nettoactiva van 2022, de ontvangsten uit de EU-subsidie en bijdragen van de met de Schengenruimte geassocieerde landen, en de terugdraaiing van de afschrijvingen van voorgaande jaren, weerspiegelen het standpunt van de nieuwe rekenplichtige van Frontex, dat in de lijn ligt van de standpunten van de raad van bestuur van Frontex dat het niet nodig is de huidige methode voor de berekening van de bijdragen van de met de Schengenruimte geassocieerde landen aan de begroting van Frontex te herzien. In ons [Jaarverslag 2022](#) verwijzen we naar onze opmerking over deze kwestie (zie paragraaf 3.30.18).

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.30.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van Frontex betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.30.7. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van Frontex betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.30.8. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.30.9. In 2023 heeft Frontex 45 % van de totale vastleggingen van het jaar naar 2024 overgedragen. We stelden vast dat er aanzienlijke overdrachten waren onder titel III (59 %) en titel II (41 %). Het overdrachtspercentage voor titel I was niet hoog, maar 31 % van de onder titel I overgedragen kredieten werd geannuleerd. Herhaaldelijk hoge percentages overdrachten ondermijnen het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit en wijzen op structurele problemen in het begrotingsproces en bij de uitvoering van de begroting.

3.30.10. In 2023 heeft Frontex 38 629 betalingsverzoeken verwerkt, waarvan er 5 136 (13 %), voor een bedrag van 100,9 miljoen EUR, buiten de wettelijke termijn werden betaald. In totaal werd 5 800 EUR aan achterstandsrente in rekening gebracht. Ter vergelijking: in 2022 heeft Frontex 29 511 betalingsverzoeken verwerkt, waarvan er 7 835 (27 %), voor een bedrag van 84,1 miljoen EUR, te laat werden betaald, wat leidde tot een totaal van 35 000 EUR aan achterstandsrente.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.30.11. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2015	Landen die deelnemen aan grensoperaties declareren de gemaakte kosten met gebruikmaking van kostendeclaratieformulieren. In ons Speciaal verslag nr. 12/2016 bevalen wij de agentschappen aan om voor zover mogelijk vereenvoudigde kostenopties te gebruiken om dergelijke ondoelmatigheden te vermijden.	Als reactie op het verzoek van Frontex hebben de meeste lidstaten (met inbegrip van de grootste bijdragers van activa) voorstellen voor eenheidskosten ingediend. De goedgekeurde eenheidskosten worden sinds juli 2023 gebruikt in subsidieovereenkomsten en betalingen.	Afgesloten
2	2018	Het niveau van de overdrachten en annuleringen was hoog. Frontex moet streven naar preciezere kosten- en begrotingsramingen.	De situatie hield in 2023 aan (zie paragraaf 3.30.9).	Openstaand
3	2018	Verificaties vooraf waren ondoeltreffend. Frontex moet werken aan de ontwikkeling van een vereenvoudigde en transparante	Als reactie op het verzoek van Frontex hebben de meeste lidstaten (met inbegrip	Afgesloten

Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		financieringsregeling die ook de kosten in verband met apparatuur omvat.	van de grootste bijdragers van activa) voorstellen voor eenheidskosten ingediend. De goedgekeurde eenheidskosten worden sinds juli 2023 gebruikt in subsidieovereenkomsten en betalingen.	
4	2018	Frontex moet beleid inzake gevoelige posten vaststellen en ten uitvoer leggen.	Besluit 1/2024 van de raad van bestuur over het beleid inzake de identificatie en het beheer van gevoelige posten van Frontex is op 12 januari 2024 vastgesteld.	Afgesloten
5	2018	Frontex heeft de vereiste bezettingsgraad zoals vastgelegd in de personeelsformatie niet bereikt. Frontex moet de richtsnoeren voor de leden van selectiecomités verbeteren en de financiële rechten van de kandidaten met betrekking tot salarisbetalingen nauwkeuriger verifiëren.	De afgelopen vier jaar is de bezettingsgraad van de posten verbeterd: • 2020: 61 % • 2021: 77 % • 2022: 82 % • 2023: 89 % Frontex heeft echter nog steeds een aanzienlijk aantal vacatures.	Openstaand

Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
6	2020	Voor de financiële planning van zijn terugkeerooperaties gaat Frontex af op de ramingen van samenwerkende landen. In één geval nam een nationale autoriteit twee eerdere onaangekondigde terugkeerooperaties met een totale waarde van 355 000 EUR op in een subsidieovereenkomst bij de financiële afsluiting van de actie. Om het daaruit voortvloeiende plotselinge begrotingstekort te dekken, heeft Frontex een begrotingsvastlegging achteraf verricht. Dit was in strijd met het financieel reglement van Frontex.	In de beginfase van het monitoren en voorspellen van de kosten in verband met begeleide terugkeer heeft Frontex vanaf oktober 2022 een financiële component ingevoerd voor geplande terugkeervluchten. Deze component werd volledig uitgevoerd in het eerste kwartaal van 2023, nadat Frontex trainingen had gegeven aan de financiële gebruikers van de lidstaten.	Afgesloten
7	2020	De Europese Ombudsman stelde twee onderzoeken in: a) In november 2020 beoordeelde deze de doeltreffendheid en transparantie van het klachtenmechanisme van Frontex en de rol en onafhankelijkheid van de grondrechtenfunctionaris van Frontex, en op 15 juni 2021 deed de Ombudsman	Frontex heeft aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de uitvoering van de aanbevelingen van de Europese Ombudsman en OLAF. Volgens zijn gegevens is tot nu toe 71 % van de aanbevelingen of corrigerende maatregelen voor OLAF uitgevoerd, 81 % voor de Ombudsman en	Openstaand

Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		negen suggesties. b) In maart 2021 ging de Ombudsman na hoe Frontex voldeed aan zijn verplichtingen op het gebied van de grondrechten en hoe het ervoor zorgde dat verantwoording wordt afgelegd met betrekking tot zijn nieuwe uitgebreide verantwoordelijkheden. Er lopen ook twee andere onderzoeken: a) OLAF heeft een onderzoek naar Frontex geopend over beschuldigingen van intimidatie, wangedrag en pushbacks van migranten, en b) het Europees Parlement onderzoekt beschuldigingen van schendingen van de grondrechten bij Frontex.	100 % voor het Europees Parlement (werkgroep voor toezicht op Frontex).	
8	2020	Bij de berekening van de prestatie-indicatoren voor de rekeningen van Frontex behandelde de rekenplichtige de verlagingen van de begroting niet als gewijzigde begrotingen, maar als handelingen tot uitvoering van de begroting, wat in strijd is met de besluiten van de raad van bestuur.	De huidige methode van Frontex voor de uitvoering van de begroting is in overeenstemming met de richtsnoeren van DG BUDG.	Afgesloten

Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
9	2021	We stuitten op verschillende problemen bij de beoordeling van zowel de technische en beroepsbekwaamheid als de economische en financiële draagkracht in een aanbestedingsprocedure voor een kaderovereenkomst voor de verlening van reisdiensten. In februari 2022 schortte Frontex de overeenkomst op en in mei 2022 werd deze beëindigd.	Deze opmerking is niet meer van toepassing, aangezien de betrokken overeenkomst in mei 2022 werd beëindigd.	Afgesloten
10	2021	In de gecontroleerde aanwervingsprocedures ontdekten we dat de selectiecomités voor de kwantificering van individuele beoordelingen een andere methode toepasten dan in de interne richtsnoeren was bepaald. Bovendien ontbrak het aan duidelijke normen over de wijze waarop de afzonderlijke selectiecriteria moesten worden beoordeeld.	In 2022 en 2023 heeft Frontex zijn interne score-/evaluatieprocedure in overeenstemming gebracht met de recente opmerkingen van de ERK over aanwerving.	Afgesloten
11	2021	Uit een algemene analyse van betalingen in 2021 bleek dat het betalingsproces	Het aandeel te late betalingen in 2023 (13 %) blijft hoog (zie paragraaf 3.30.10), hoewel	Openstaand

Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		vertragingen opliep, waardoor de interne controles van Frontex ernstig tekortschoten.	het aanzienlijk is verbeterd ten opzichte van 2022 (27 %).	
12	2022	Frontex heeft de te betalen lasten voor zijn dienstreiskosten in 2022 4,7 miljoen EUR te hoog opgegeven op een totaal van 213,5 miljoen EUR aan te betalen lasten.	Er is een methode voor de overdracht van invoeringskosten goedgekeurd en toegepast voor de procedure voor overdrachten van 2023.	Afgesloten
13	2022	Frontex beschikt niet over geformaliseerde richtsnoeren of procedures om een consistente berekening van de te betalen lasten te waarborgen (2022: 213,5 miljoen EUR). Als gevolg hiervan varieert het geschatte bedrag, afhankelijk van de vraag welke eenheid verantwoordelijk is voor het berekenen van het bedrag aan te betalen lasten.	Frontex is van plan zijn standaardmethode op dit gebied in het derde kwartaal van 2024 te formaliseren om ervoor te zorgen dat de te betalen lasten op consistente wijze worden berekend.	Openstaand
14	2022	In oktober 2021 ondertekende Frontex een overeenkomst voor de psychologische screening van nieuwe Europese grens- en kustwachters. Deze overeenkomst had een	Deze opmerking is niet meer van toepassing, aangezien de betrokken overeenkomst in juli 2022 is verstreken.	Afgesloten

Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		oorspronkelijke waarde van 79 000 EUR. Frontex wilde met de overeenkomst een “overbruggingsoplossing” creëren tussen de kaderovereenkomst voor psychologische diensten die in 2021 was afgelopen en een nieuwe overeenkomst waarvoor het een openbare aanbestedingsprocedure aan het voorbereiden was. Wegens vertragingen in die procedure wijzigde Frontex de overeenkomst vier keer, waardoor de waarde ervan steeg tot 502 900 EUR (meer dan zes keer de oorspronkelijke waarde). Frontex registreerde deze wijzigingen in het register van uitzonderingen en gevallen van niet-naleving. Uit hoofde van artikel 172, lid 3, punt a), iii), van het Financieel Reglement is in dergelijke situaties een verhoging van de contractwaarde met maximaal 50 % toegestaan. De totale betalingen in het kader van deze overeenkomst bedroegen 502 500 EUR, waarvan 384 000 EUR onregelmatig was.		

Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
15	2022	In mei 2019 ondertekende Frontex een kaderovereenkomst met een totale waarde van 30 miljoen EUR voor reisdiensten, met inbegrip van accommodatie. We stelden vast dat de facturen die het reisbureau afgaf voor accommodatie niet overeenkwamen met de werkelijke facturen van de hotels. In plaats daarvan waren de onderliggende facturen van het reisbureau in werkelijkheid afgegeven door een andere dochteronderneming van het reisbureau. De interne controles van Frontex van de uitvoering van de overeenkomst volstonden niet, aangezien ze geen bewijs opleverden van de werkelijk gemaakte kosten. Dit is een kritieke tekortkoming die een aanzienlijk risico van te hoge kosten met zich meebrengt.	De overeenkomst liep in mei 2019 af. De daaropvolgende overeenkomst werd in mei 2022 beëindigd omdat de interne controles van Frontex soortgelijke problemen aan het licht brachten als bij de vorige overeenkomst. De aanbestedingsprocedure voor de volgende opdracht moest worden geannuleerd omdat er in de gunningsfase geen in aanmerking komende, technisch aanvaardbare en geldige offertes waren ingediend. Als tussenoplossing voerde Frontex na de beëindiging van de vorige overeenkomst een systeem van zelfboeking door het personeel in, op basis van een administratieve kennisgeving, en was het voornemens gebruik te maken van de algemene overeenkomst van de Commissie voor reisdiensten.	Openstaand

Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
16	2022	Frontex gebruikt het systeem van de Commissie voor het beheer van zijn reiskosten. We stelden vast dat de informatie in het systeem over betaalde kosten niet overeenkomt met de kosten van het reisbureau, die afzonderlijk van de door het personeel op dienstreis betaalde kosten worden geregistreerd en verwerkt. Dit is een tekortkoming in de interne controle die Frontex blootstelt aan het risico dat betalingen ter dekking van de kosten van het reisbureau niet correct zijn.	In 2023 hebben we geen soortgelijke gevallen vastgesteld.	Afgesloten
17	2022	In juli 2022 voerde Frontex nieuwe maximumbedragen in voor gedelegeerde ordonnateurs met betrekking tot betalingen, terugvorderingsopdrachten en begrotingsoverschrijvingen. Het besluit was onmiddellijk van kracht vanaf de dag van ondertekening. De invoering van de maximumbedragen in het IT-systeem liep echter vertraging op. Als gevolg daarvan	Voortbouwend op de lessen die zijn getrokken uit de uitvoering van Besluit 2022/125 van de uitvoerend directeur is in een nieuw besluit (2022/166) een disclaimer opgenomen met de strekking dat de drempels 15 dagen na de inwerkingtreding van het besluit van toepassing worden. Na de vaststelling van Besluit 2022/166 stelden we geen verdere	Afgesloten

Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		hebben acht gedelegeerde ordonnateurs tussen juli 2022 en augustus 2022, toen de actualisering van het systeem was afgerond, 17 betalingen boven de nieuwe maximumbedragen toegestaan, voor een totaalverschil van 10,9 miljoen EUR. Dit is in strijd met de artikel 41, lid 1, van de financiële kaderregeling voor gedecentraliseerde regelgevende agentschappen. Deze aanzienlijke tekortkoming in de interne controle werd geregistreerd in het register van uitzonderingen en gevallen van niet-naleving van Frontex.	vertragingen vast bij de invoering van de maximumbedragen in het IT-systeem.	
18	2022	Bij één aanwervingsprocedure ontdekten we dat het selectiecomité de individuele beoordelingen door zijn leden had geaggregeerd, in plaats van een op consensus gebaseerde methode toe te passen zoals de interne regels van Frontex vereisen. Bovendien waren er geen duidelijke normen of instructies voor de leden van het	In 2022 en 2023 heeft Frontex zijn interne score-/evaluatieprocedure in overeenstemming gebracht met de recente opmerkingen van de ERK over aanwerving. We hebben echter geen bewijs van een andere aanpak door Frontex in de omgang met een gemeld belangenconflict.	Afgesloten wat betreft de score- en evaluatieprocedure Openstaand wat betreft belangenconflicten

Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		selectiecomité over de wijze waarop afzonderlijke selectiecriteria moesten worden beoordeeld. Tot slot vonden we, hoewel de voorzitter van het selectiecomité verklaarde een directe hiërarchische relatie te hebben met de aangeworven persoon, geen bewijs dat er maatregelen waren getroffen om het potentiële belangenconflict aan te pakken. Deze tekortkomingen ondermijnen de beginselen van transparantie en gelijke behandeling van kandidaten in aanwervingsprocedures en kunnen Frontex blootstellen aan reputatie- en juridische risico's. Wij maakten een soortgelijke opmerking in paragraaf 3.30.14 van ons Jaarverslag 2021.		
19	2022	De met de Schengenruimte geassocieerde landen cofinancieren de activiteiten van Frontex. Hun aandeel in de begroting van Frontex is gebaseerd op de omvang van hun economieën in verhouding tot de economie van de EU. De overeenkomsten met deze	Frontex blijft dezelfde aanpak hanteren bij de berekening van de bijdragen van de met de Schengenruimte geassocieerde landen.	Openstaand

Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		landen, die als rechtsgrondslag dienen voor de berekening van hun bijdragen, zijn echter onduidelijk en kunnen uiteenlopend worden geïnterpreteerd. Wij achten de interpretatie van Frontex onjuist, omdat deze ertoe heeft geleid dat met de Schengenruimte geassocieerde landen ongeveer 3,5 miljoen EUR (7 %) minder bijdragen aan de begroting van Frontex dan zij op grond van de omvang van hun economieën in verhouding tot de economie van de EU zouden moeten bijdragen. Deze onevenredigheid wordt veroorzaakt door het feit dat Frontex de bijdrage van elk met de Schengenruimte geassocieerd land berekent door de omvang van de economie van het land te delen door de gecombineerde omvang van de economie van de EU en de economieën van alle geassocieerde landen samen, en vervolgens het resulterende “bijdragepercentage” te vermenigvuldigen met de subsidie uit de		

Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		EU-begroting voor Frontex (zonder het begrotingsaandeel van de met de Schengenruimte geassocieerde landen).		

Antwoord van Frontex

3.30.9. Frontex merkt op dat zijn praktijken stroken met het jaarperiodiciteitsbeginsel en dat de omvang van de overdrachten het gevolg is van de operationele cyclus van het agentschap, die loopt van februari van het jaar n tot januari van het jaar n+1. Subsidieovereenkomsten en betalingscycli zijn hierop afgestemd, wat ertoe leidt dat een aanzienlijk aantal betalingen plaatsvindt na januari van jaar n+1. Bovendien is het bij tal van contracten noodzakelijk om maanden van tevoren middelen te reserveren en juridische verbintenissen aan te gaan om het Agentschap te verzekeren van complexe diensten zoals surveillance vanuit de lucht. Frontex erkent de noodzaak om het C8-annuleringspercentage te verlagen en het bedrag aan ongebruikte middelen te verminderen. Het Agentschap onderzoekt ook de potentiële voordelen en mogelijke toepassing van gesplitste kredieten voor specifieke situaties (bv. de aanschaf van zwaar technisch materieel waarbij sprake is van lange en complexe toeleveringsketens).

3.30.10. Het Agentschap wenst te benadrukken dat het in 2023 vooruitgang heeft geboekt ten opzichte van voorgaande jaren. De interne controles zijn verbeterd door middel van passende rapportage en tijdige communicatie met alle delen van de organisatie en alle ordonnateurs. Het Agentschap blijft eraan werken en verwacht dan ook verdere verbeteringen in 2024.

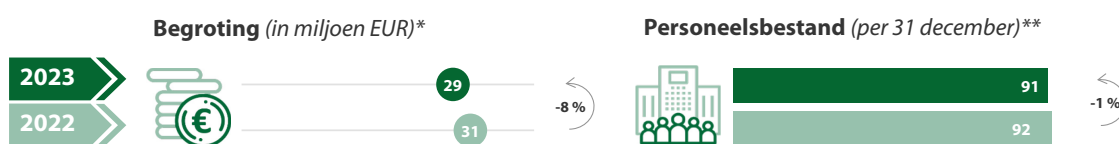
**Agentschappen gefinancierd in het
kader van MFK-rubriek 5 — Veiligheid
en defensie**

3.31. Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (Cepol)

Inleiding

3.31.1. Het Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (Cepol), gevestigd te Boedapest, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) 2015/2219](#). Cepol heeft de in 2005 opgerichte Europese Politieacademie opgevolgd en vervangen. De taak van Cepol bestaat erin nationale politieopleidingsinstituten in de lidstaten samen te brengen om opleidingen ten behoeve van hooggeplaatste politiefunctionarissen te verzorgen, op basis van gemeenschappelijke normen. [Figuur 3.31.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot Cepol¹⁰⁷.

Figuur 3.31.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot Cepol

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van Cepol voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door Cepol.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.31.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van Cepol en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de

¹⁰⁷ Meer informatie over de rol en activiteiten van Cepol is te vinden op zijn website: www.cepol.europa.eu.

Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (Cepol)

onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. 408 maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.31.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (Cepol), die bestaan uit de financiële overzichten¹⁰⁸ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van Cepol¹⁰⁹ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.31.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van Cepol over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van Cepol per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

¹⁰⁸ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹⁰⁹ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.31.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van Cepol betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.31.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van Cepol betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.31.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.31.8. In ons [Jaarverslag 2022](#) over de EU-agentschappen (paragraaf 3.31.8) stelden we vast dat de in het kader van de kaderovereenkomst betaalde bedragen van 1,1 miljoen EUR voor educatieve redactionele diensten niet konden worden aangesloten met de verleende diensten. Sommige categorieën namen niet de aard van de werkelijk uitgevoerde werkzaamheden weer, en voor een aantal categorieën kwam de hoeveelheid betaalde werkzaamheden niet overeen met de hoeveelheid werkelijk uitgevoerde werkzaamheden. Wegens een gebrek aan essentiële controle-informatie ter onderbouwing van de betaalde bedragen concludeerden wij dat alle betalingen in het kader van deze kaderovereenkomst onregelmatig zijn. In 2023 betaalde het Cepol 85 000 EUR in het kader van deze overeenkomst.

Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (Cepol)

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.31.9. Bij de controle van elf betalingen in het kader van een kaderovereenkomst voor diensten op het gebied van reisarrangementen en de organisatie van evenementen stelden we vast dat Cepol het gebruik van de overeenkomst controleerde op het niveau van de betalingen en niet van de begrotingsvastleggingen. Deze aanpak is niet in overeenstemming met artikel 111 van het Financieel Reglement van de EU. Hierdoor ontstaat het risico dat de totale waarde van de ondertekende juridische verbintenissen, die gebaseerd zijn op begrotingsvastleggingen en Cepol verplichten in de toekomst betalingen te verrichten, het maximum van de kaderovereenkomst overschrijdt.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.31.10. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2021	Tijdens het evaluatieproces van een aanbestedingsprocedure legde Cepol de nadruk op een criterium dat niet duidelijk in het bestek werd vermeld. Inschrijvers liepen hierdoor het risico op ongelijke behandeling.	De overeenkomst is in augustus 2023 verstreken.	Afgesloten
2	2022	We controleerden twee kaderovereenkomsten, één met een totale waarde van 1,6 miljoen EUR, ondertekend in mei 2018 voor accommodatie-, pendel- en parkeerdiensten, en een andere met een totale waarde van 21,5 miljoen EUR, ondertekend in januari 2022 voor reisdiensten. Cepol voerde beide overeenkomsten rechtstreeks uit door middel van bestelbonnen (verzoeken om dienstverlening) die per e-mail werden verzonden. We stelden vast dat de verzoeken om dienstverlening werden verzonden door Cepol-medewerkers die niet de gedelegeerde bevoegdheid hadden om namens Cepol juridische verbintenissen aan te gaan, of door uitzendkrachten	Cepol heeft corrigerende maatregelen ingevoerd door het personeel formeel toestemming te verlenen om een verzoek om dienstverlening in te dienen en door tijdelijk personeel uit de financiële workflow te halen.	Afgesloten

Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (Cepol)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		aan wie — vanwege hun tijdelijke status — juridisch gezien een dergelijke gedelegeerde bevoegdheid niet kon worden toegekend. Daarom vormden de verzoeken om dienstverlening geen geldige juridische verbintenissen en zijn alle bijbehorende betalingen onregelmatig. In 2022 verrichtte Cepol 359 betalingen in het kader van deze twee overeenkomsten, met een totale waarde van 4,1 miljoen EUR.		
3	2022	Bij de controle van de uitvoering van de kaderovereenkomst ad 1,1 miljoen EUR voor de verlening van educatieve redactionele diensten in 2022 stelden we vast dat de betaalde bedragen niet overeenstemden met de verleende diensten. Sommige categorieën taken gaven niet de aard van de werkelijk uitgevoerde werkzaamheden weer, en voor een aantal categorieën kwam de hoeveelheid betaalde werkzaamheden niet overeen met de hoeveelheid werkelijk uitgevoerde werkzaamheden. Wegens een gebrek aan essentiële controle-informatie ter onderbouwing van de betaalde bedragen concluderen wij dat alle betalingen in het kader van	De overeenkomst is in augustus 2023 verstreken. In 2023 verrichtte Cepol betalingen in het kader van de kaderovereenkomst ten bedrage van 85 000 EUR, die onregelmatig zijn (zie paragraaf 3.31.8).	Openstaand

Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (Cepol)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		deze kaderovereenkomst, die in 2022 152 700 EUR bedroegen, onregelmatig zijn.		

Antwoord van Cepol

3.31.8. Naar aanleiding van de bevinding van de Rekenkamer in 2022 heeft Cepol besloten de desbetreffende kaderovereenkomst niet te verlengen; deze liep vervolgens in augustus 2023 af. De aanbestedingsspecificaties voor de volgende overeenkomst zijn uitgewerkt met het oog op onlinediensten voor de ontwikkeling van trainingsproducten in plaats van een op redactionele diensten gerichte overeenkomst, om herhaling van soortgelijke problemen te voorkomen.

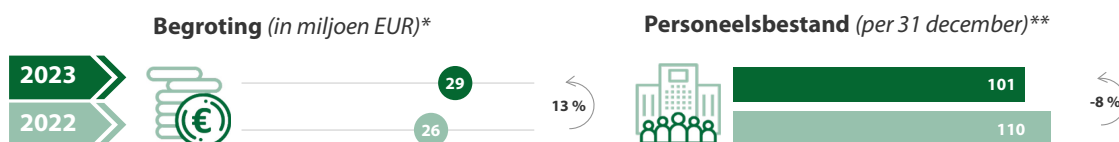
3.31.9. Wij zijn het eens met de opmerking van de Rekenkamer dat controle uitsluitend op basis van betalingen ontoereikend is. Gezien het feit dat het huidige gebruikspercentage halverwege de uitvoering van het contract 50 % bedraagt, zijn wij niettemin van oordeel dat er geen onmiddellijk risico van te hoge uitgaven bestaat. Wij erkennen dat het belangrijk is onze controlepraktijken te versterken om mogelijke risico's doeltreffend te beperken, en wij hebben reeds een verbeterd systeem geïmplementeerd. Dit nieuwe systeem omvat een maandelijks verslag dat betalingscontrole combineert met het bedrag van de uitstaande verplichtingen (RAL) uit de kaderovereenkomst, om breder toezicht en een proactief beheer te waarborgen.

3.32. Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving (EMCDDA)

Inleiding

3.32.1. Het Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving (EMCDDA), gevestigd te Lissabon, werd opgericht bij [Verordening \(EEG\) nr. 302/93](#) van de Raad, die vervolgens werd ingetrokken en vervangen door [Verordening \(EG\) nr. 1920/2006](#). Het EMCDDA ondersteunt EU- en nationaal empirisch onderbouwd beleid door feitelijke, objectieve, betrouwbare en vergelijkbare informatie over drugs en drugsverslaving te verstrekken. [Figuur 3.32.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het EMCDDA¹¹⁰. In 2024 werd het vervangen door het bij Verordening (EU) 2023/1322 opgerichte Drugsagentschap van de Europese Unie (EUDA), dat alle verantwoordelijkheden en juridische verbintenissen van het EMCDDA op zich nam, naast nieuwe taken in verband met het beperken van de beschikbaarheid van drugs in de EU.

Figuur 3.32.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het EMCDDA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het EMCDDA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het EMCDDA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.32.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het EMCDDA en de met governance belaste personen en de

¹¹⁰ Meer informatie over de rol en activiteiten van het EMCDDA is te vinden op zijn website: www.emcdda.europa.eu.

Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving (EMCDDA)

verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. 408 maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.32.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving (EMCDDA), die bestaan uit de financiële overzichten¹¹¹ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het EMCDDA¹¹² betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.32.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het EMCDDA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het EMCDDA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

¹¹¹ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹¹² De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.32.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het EMCDDA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.32.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het EMCDDA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.32.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.32.8. We controleerden een open aanbestedingsprocedure voor de verlening van reisbureaudiensten met een maximale duur van vier jaar en een geschatte waarde van 1,8 miljoen EUR. Wij stelden vast dat de financiële draagkracht die van de inschrijvers werd gevraagd (jaarlijkse omzet van meer van 2 miljoen EUR) meer bedroeg dan twee keer de geraamde jaarlijkse contractwaarde (900 000 EUR), het maximum dat is toegestaan in punt 19.1 van bijlage I bij het Financieel Reglement. Buitensporige vereisten voor financiële capaciteit kunnen potentiële inschrijvers ervan weerhouden deel te nemen aan een aanbestedingsprocedure.

3.32.9. We troffen tekortkomingen aan in een onderhandelingsprocedure voor de aankoop van twee voertuigen met een geschatte waarde van 100 000 EUR. Ten eerste heeft het EMCDDA in strijd met punt 3 van bijlage I bij het Financieel Reglement geen lijst van overeenkomsten op zijn website gepubliceerd, wat het transparantiebeginsel ondermijnt. Ten tweede hebben de leden van de openings- en evaluatiecomités geen verklaring inzake de afwezigheid van belangenconflicten ondertekend, wat in strijd is met artikel 150 van het

Financieel Reglement, hetgeen een juridisch en reputatierisico voor het EMCDDA met zich meebrengt.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.32.10. In ons [Jaarverslag 2022](#) (paragraaf 3.32.9) merkten wij op dat de juridische verbintenissen voor een onderhoudscontract niet werden gedekt door begrotingsvastleggingen. Evenzo merken wij voor 2023 op dat de begrotingsvastlegging voor huurkosten in het kader van de huurovereenkomst met de verhuurder van het EMCDDA de juridische verbintenis niet volledig dekt. Het gedeelte dat niet door de vastlegging in de begroting wordt gedekt, heeft betrekking op het delen en onderverhuren van bepaalde ruimten in de gehuurde gebouwen met twee andere entiteiten. Deze worden in de rekeningen opgenomen als niet-budgettaire verrichtingen. Krachtens artikel 73 van het financieel reglement van het EMCDDA moeten alle kosten in verband met de huurovereenkomst echter worden gedekt door een begrotingsvastlegging. Evenzo moeten alle ontvangsten of terugbetalingen die worden ontvangen uit het delen of onderverhuren van gebouwen als interne bestemmingsontvangsten worden geboekt. In totaal was in 2023 met deze problemen met het begrotingsbeheer een bedrag van 208 000 EUR gemoeid.

3.32.11. In 2023 heeft EMCDDA 1 573 betalingsverzoeken verwerkt, waarvan er 164 (10 %) buiten de wettelijke termijn werden betaald. Er werd echter geen achterstandsrente in rekening gebracht. Ter vergelijking: in 2022 heeft het EMCDDA 1 595 betalingsverzoeken verwerkt, waarvan er 107 (7 %) te laat werden betaald, wat leidde tot een totaalbedrag van 374 EUR aan achterstandsrente.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.32.12. De [bijlage](#) bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	Het systeem voor begrotingsbeheer van het EMCDDA markeerde 7 % van de begrotingsbetalingen als te laat. In werkelijkheid waren de meeste gemarkeerde betalingen echter niet te laat. Deze discrepantie werd veroorzaakt door onjuiste parametrisatie en/of onjuiste gegevensinvoer met betrekking tot de uiterste betaaldatum of de ontvangst van de documenten die een betalingsverplichting inhouden.	In 2023 hebben we verbeteringen opgemerkt in de parametrisatie van subsidiebetalingen.	Afgesloten
2	2022	De juridische verbintenis voor één in mei 2021 gesloten overeenkomst voor een bedrag van 75 000 EUR was niet voorafgegaan door een begrotingsvastlegging voor hetzelfde bedrag. Dezelfde situatie deed zich opnieuw voor in 2022, toen de verlenging van dezelfde overeenkomst ter waarde van 75 000 EUR niet volledig werd gedekt door een begrotingsvastlegging.	Het EMCDDA heeft eind 2023 maatregelen genomen die naar verwachting de situatie in het begrotingsjaar 2024 verhelpen. Deze situatie duurde voort tot in 2023. Het EMCDDA is voornemens deze kwestie in 2024 op te lossen.	Openstaand

Antwoord van het EMCDDA

3.32.8. Het EUDA erkent dat bij de vaststelling van de bedoelde vereiste een al te prudentiële benadering is gevolgd, die inderdaad een risico van ontmoediging kan meebrengen, ook al lijkt dit in het onderhavige geval niet het geval te zijn geweest.

3.32.9. Het EUDA publiceert jaarlijks uiterlijk op 30 juni op deze website de overeenkomsten van geringe/middelhoge waarde en de specifieke overeenkomsten die in jaar N-1 zijn gegund. Als gevolg van tijdsbeperkingen die van invloed waren op de ondertekening, werd de genoemde overeenkomst niet in 2023, maar pas in 2024 bekendgemaakt. Volgens het genoemde artikel 150 en de andere toepasselijke bepalingen is de aanstelling van de bedoelde comités niet verplicht en kan ervan worden afgezien voor overeenkomsten waarvan de waarde onder de drempels ligt waarnaar in deze regels wordt verwezen. In onderhavige procedure was dit het geval. Voor de leden van het comité gold in dit verband hoe dan ook de verplichting om belangenverstrengeling te vermijden, volgens de toepasselijke regels en los van de bedoelde verklaring, ook al vormt dat document een maatregel om het betrokken risico beter te voorkomen.

3.32.10. Op grond van de geldende overeenkomsten voor het delen van de kosten/uitgaven in verband met een gedeeld gebruik van bepaalde ruimten in de gebouwen van het EUDA, hoefde het EUDA slechts een deel van de totale vermelde kosten/uitgaven te dragen. De door het EUDA te dragen kosten/uitgaven waren gebaseerd op de overeenkomstige begrotingsvastleggingen, terwijl de resterende kosten (te delen/dragen door de twee andere betrokken partijen) berustten op volgens de toepasselijke regels uitgevoerde boekhoudkundige vereffeningsverrichtingen. Deze oplossing is uitgevoerd in overeenstemming met de geldende afspraken om de beperkte beschikbare begrotingsmiddelen zo efficiënt mogelijk te benutten. Zoals aangegeven in de follow-up van de genoemde opmerking van de Europese Rekenkamer uit 2022, kon het EUDA eind 2023 en in het kader van zijn begroting voor 2024 de volledige budgettaire boeking van de genoemde vastleggings-/uitgaven- en ontvangstenverrichtingen waarborgen.

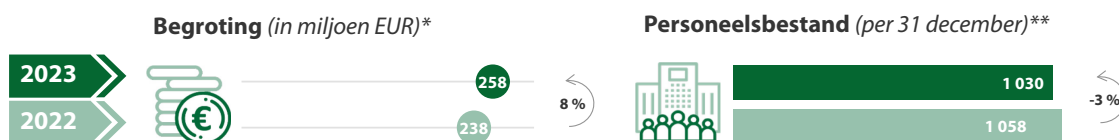
3.32.11. In bijna alle genoemde gevallen (op 6 van de 164 na) was de gegenereerde/berekende verpagingsrente lager dan 200 EUR. Volgens de toepasselijke regels moet/kan verpagingsrente alleen worden betaald op verzoek van de betrokken schuldeiser. Er werd geen dergelijk verzoek ingediend. Na de met goed gevolg genomen maatregelen om enkele in 2022 vastgestelde problemen met de parametrisering van het ABAC-systeem op te lossen, heeft het EUDA verdere maatregelen genomen/gepland om te zorgen voor: specifieke controle op de juistheid van de invoer/binnenkomst van gegevens in ABAC en periodieke verslaglegging om mogelijke laattijdige betalingen te monitoren/op te sporen en de nodige corrigerende/prudentiële maatregelen mogelijk te maken.

3.33. Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol)

Inleiding

3.33.1. Het Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol), gevestigd te Den Haag, werd opgericht bij [Besluit 2009/371/JBZ](#) van de Raad dat vervolgens werd ingetrokken en vervangen door [Verordening \(EU\) 2016/794](#). Europol heeft tot doel het optreden van de politieautoriteiten en andere wetshandhavingsdiensten van de lidstaten te ondersteunen. Het ondersteunt ook wederzijdse samenwerking bij de voorkoming en bestrijding van zware criminaliteit waardoor twee of meer lidstaten worden getroffen, van vormen van criminaliteit die een schending inhouden van een gemeenschappelijk belang dat tot het EU-beleid behoort, en van terrorisme. [Figuur 3.33.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot Europol¹¹³.

Figuur 3.33.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot Europol

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van Europol voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door Europol.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.33.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van Europol en de met governance belaste personen en de

¹¹³ Meer informatie over de rol en activiteiten van Europol is te vinden op zijn website: www.europol.europa.eu.

Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving
(Europol)

verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. 408 maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.33.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol), die bestaan uit de financiële overzichten¹¹⁴ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van Europol¹¹⁵ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.33.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van Europol over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van Europol per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de

¹¹⁴ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹¹⁵ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.33.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van Europol betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.33.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van Europol betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.33.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.33.8. In ons Jaarverslag 2022 (paragraaf 3.33.9) concludeerden wij dat Europol de btw op onregelmatige wijze had terugbetaald via subsidies waarvan de begunstigden (zoals politiediensten) publiekrechtelijke overheidsinstanties waren die in die hoedanigheid activiteiten verrichtten. In 2023 betaalde Europol een subsidie van 2,4 miljoen EUR, inclusief btw en een voorziening van 7 % voor de bijbehorende algemene kosten, voor de financiering van de activiteiten van een nationale politiedienst in een lidstaat. Volgens artikel 186, lid 4, punt c), van het Financieel Reglement hadden de subsidies echter geen btw mogen omvatten, omdat de begunstigde een publiekrechtelijke overheidsinstantie was die in die hoedanigheid handelde. Wij concluderen daarom dat 230 800 EUR van de subsidie, welk bedrag

Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving
(Europol)

overeenkomt met de niet-subsidiabele btw en het daarmee samenhangende deel van de algemene kosten, onregelmatig was.

Op ons verzoek heeft Europol andere subsidies geïdentificeerd waarmee btw werd terugbetaald voor soortgelijke activiteiten in 2023, wat leidde tot nog eens 49 100 EUR aan onregelmatige betalingen.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.33.9. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	Tussen 2020 en 2022 betaalde Europol een dagvergoeding uit aan drie Nederlanders die als gedetacheerde nationale deskundigen werkzaam waren. Europol is gevestigd in Nederland en zijn interne regels geven gedetacheerde Nederlandse nationale deskundigen geen recht op deze vergoeding.	Na een heronderzoek van zijn interne controles op de vaststelling en hernieuwde beoordeling van de financiële rechten en de financiële verificatie van de vastgestelde bedragen heeft Europol verdere preventieve maatregelen genomen. In 2023 ontvingen gedetacheerde Nederlandse nationale deskundigen geen dagvergoeding.	Afgesloten
2	2022	In 2022 betaalde Europol subsidies voor de financiering van de activiteiten van de nationale politiediensten, met inbegrip van een element om btw te vergoeden. Overeenkomstig artikel 186, lid 4, punt c), van het Financieel Reglement hadden de subsidies geen btw mogen omvatten, omdat de begunstigten publiekrechtelijke overheidsinstanties waren die in die hoedanigheid handelden.	Tussen 1 november 2023 en het aflopen van de subsidies werd btw niet meer tot de subsidiabele kosten gerekend. Bij wijze van overgangsmaatregel bleef Europol btw aanvaarden en vergoeden voor activiteiten in het kader van een lopende aanbestedingsprocedure die vielen onder aankooporders die uiterlijk op 30 oktober 2023 waren afgegeven.	Openstaand

Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
			Btw wordt niet tot de subsidiabele kosten gerekend bij oproepen tot het indienen van subsidies die na 1 november 2023 zijn gedaan. In 2023 was het totale bedrag aan onregelmatige btw-vergoedingen 280 000 EUR (zie paragraaf 3.33.8).	

Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving
(Europol)

Antwoord van Europol

3.33.8 Met betrekking tot de opmerkingen van de Rekenkamer over de subsidiabiliteit van btw-bedragen was Europol van mening dat belasting over de toegevoegde waarde (btw) op grond van artikel 186, lid 4, punt c), van het Financieel Reglement (Verordening (EU, Euratom) 2018/1046) en de bijbehorende specifieke uitvoeringsrichtsnoeren van de Europese Commissie inzake subsidieadministratie een subsidiabele kostenpost vormde in het kader van de door Europol geïnitieerde operationele subsidies.

Desondanks heeft Europol naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer over het begrotingsjaar 2022, die in oktober 2023 werden gepubliceerd, besloten dat btw-bedragen niet langer als subsidiabele kosten worden beschouwd voor nieuwe operationele subsidies die vanaf 1 november 2023 zijn geïnitieerd. Bijgevolg vergoedt Europol de betaalde btw voor de tot en met 31 oktober 2023 lopende operationele subsidies.

Volgens de informatie in de opmerkingen van de Rekenkamer naar aanleiding van de gegevens die door Europol tijdens de controle door de ERK waren verstrekt, beliepen de overeenkomstige btw-bedragen die in het kader van operationele subsidies werden vergoed in het begrotingsjaar 2023 in totaal 279 900 EUR (afgerond).

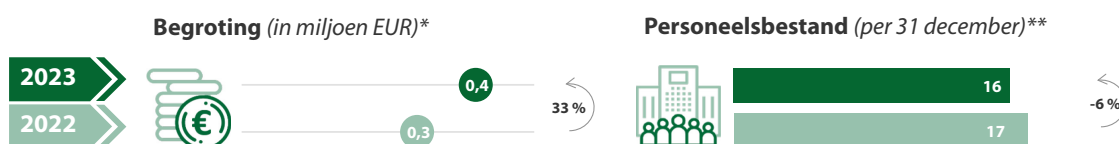
**Agentschappen gefinancierd in het
kader van MFK-rubriek 7 — Europees
openbaar bestuur**

3.34. Voorzieningsagentschap van Euratom (ESA)

Inleiding

3.34.1. Het Voorzieningsagentschap van Euratom (ESA), gevestigd te Luxemburg, werd opgericht in 1958, met de vaststelling, door de Raad van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, van de [statuten](#) van het ESA, die vervolgens werden ingetrokken en vervangen door [Besluit van de Raad 2008/114/EG, Euratom](#). Het ESA heeft als voornaamste taak, gebruikers in de EU een regelmatige voorziening te verzekeren van nucleair materiaal en met name kernbrandstof. Zij doet dit door een gemeenschappelijk voorzieningsbeleid te voeren dat gebaseerd is op het beginsel van gelijke toegang tot hulpbronnen. [Figuur 3.34.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het ESA¹¹⁶.

Figuur 3.34.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het ESA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

De verhoging van de begroting van het ESA voor 2023 houdt verband met de uitvoering van een IT-project (nucleaire waarnemingspost en het informatiebeheer van het ESA) en met de overeenkomst inzake dienstverleningsniveau met het Vertaalbureau van de Europese Gemeenschappen voor de verlening van boekhoudkundige diensten aan het ESA — waarvoor in beide gevallen in 2023 extra middelen nodig zijn.

Bron: Jaarrekening van het ESA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het ESA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.34.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het ESA en de met governance belaste personen en de

¹¹⁶ Meer informatie over de rol en activiteiten van het ESA is te vinden op zijn website: <http://ec.europa.eu/euratom/index.html>.

Voorzieningsagentschap van Euratom (ESA)

verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. 408 maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.34.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Voorzieningsagentschap van Euratom (ESA), die bestaan uit de financiële overzichten¹¹⁷ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het ESA¹¹⁸ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.34.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het ESA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het ESA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

¹¹⁷ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹¹⁸ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.34.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het ESA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.34.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het ESA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.34.7. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	Het ESA gunt systematisch overeenkomsten met een geringe waarde (minder dan 15 000 EUR) zonder de bijbehorende evaluatieverslagen en gunningsbesluiten uit te brengen. Dit is niet in overeenstemming met de punten 30.3 en 30.4 van bijlage I bij het Financieel Reglement.	In 2023 heeft het ESA zijn procedures herzien en een nieuw model voor overeenkomsten met een geringe waarde ingevoerd, dat zowel een evaluatieverslag als een gunningsbesluit omvat. Begin 2023 troffen we echter nog twee vergelijkbare gevallen aan, vóór de invoering van het nieuwe model.	Openstaand

Voorzieningsagentschap van Euratom (ESA)

Antwoord van het ESA

3.34.7. Het Voorzieningsagentschap van Euratom neemt nota van de opmerkingen van de Europese Rekenkamer, die inderdaad betrekking hebben op zaken die dateren van vóór de invoering van de nieuwe procedures.

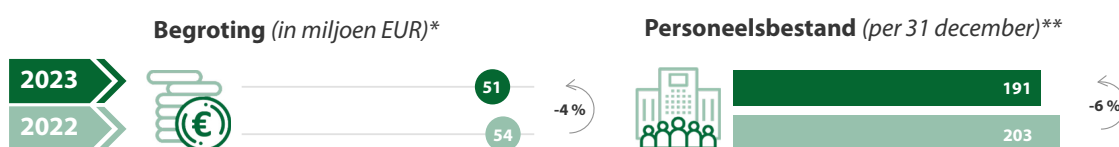
Financieel autonome agentschappen

3.35. Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie (CdT)

Inleiding

3.35.1. Het Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie (CdT), gevestigd te Luxemburg, werd opgericht bij [Verordening \(EG\) nr. 2965/94](#). Het CdT verleent de organen van de Europese Unie vertaaldiensten. Het is een orgaan dat zichzelf financiert, aangezien haar begroting wordt gefinancierd uit vergoedingen die aan haar klanten in rekening worden gebracht. [Figuur 3.35.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het CdT¹¹⁹.

Figuur 3.35.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het CdT

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het CdT voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het CdT.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.35.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het CdT en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

¹¹⁹ Meer informatie over de rol en activiteiten van het CdT is te vinden op zijn website: www.cdt.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.35.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie (CdT), die bestaan uit de financiële overzichten¹²⁰ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het Cedefop¹²¹ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.35.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het CdT over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het CdT per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

Toelichtende paragraaf

3.35.5. Wij vestigen de aandacht op de toelichting bij de financiële overzichten, waaruit blijkt dat het negatieve economische resultaat van het CdT van 0,7 miljoen EUR

¹²⁰ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹²¹ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

het gevolg is van een algemene daling van de operationele ontvangsten met 2,3 miljoen EUR (5 %) ten opzichte van 2022, die verband houdt met de daling van het aantal gefactureerde bladzijden met 7 %, van 577 900 in 2022 tot 537 772 in 2023. Dit ging gepaard met een marginale stijging van de totale uitgaven van 0,6 miljoen EUR (2 %) ten opzichte van 2022 (voornamelijk in verband met lasten met betrekking tot gebouwen) en afschrijvingen.

Wij vestigen ook de aandacht op toelichting B.6 bij de financiële overzichten over het “Fonds voor reserves en voorfinanciering”, dat in 2011 werd gecreëerd om schommelingen in de omvang van de operationele verrichtingen van klanten te compenseren en het CdT te helpen bij het waarborgen van de begrotings- en prijsstabiliteit, die in 2014 een piek van 15,6 miljoen EUR bereikte, vervolgens daalde tot 10,3 miljoen EUR in 2022 en tot 8,9 miljoen EU in 2023 (een daling van 14 % in 2023 en van 43 % ten opzichte van 2014).

De evaluatie door het management van de gebeurtenissen en voorwaarden en de plannen van het management om deze kwesties te beperken, worden ook beschreven in de toelichting. Ons oordeel is niet gewijzigd wat deze kwestie betreft.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.35.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het CdT betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.35.7. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het CdT betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.35.8. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.35.9. De afgelopen drie jaar heeft het CdT met dezelfde aanbieder veertig overeenkomsten met een geringe waarde gesloten voor onderhoudsdiensten, voor een totaalbedrag van 56 700 EUR. Gezien de soortgelijke aard van de gecontracteerde diensten en het feit dat de totale waarde ervan meer dan 15 000 EUR bedroeg, had het CdT geen procedure voor onderhandse gunning mogen gebruiken. In plaats daarvan had het een mededingingsprocedure moeten starten op basis van een raming van de toekomstige kosten. Als gevolg hiervan waren alle betalingen in het kader van deze overeenkomsten, die in 2023 25 800 EUR bedroegen, onregelmatig.

3.35.10. In ons [Jaarverslag 2022](#) (paragraaf 3.35.8) concludeerden we dat twee overeenkomsten die door het CdT waren gegund als resultaat van een onderhandelingsprocedure onregelmatig waren, omdat het CdT de reden die het aanvoerde — dwingende spoed — voor het gebruik van een dergelijke procedure niet had onderbouwd. Als gevolg daarvan waren alle daaropvolgende betalingen op grond van deze overeenkomsten onregelmatig. In 2023 leidde slechts één van de twee overeenkomsten tot betalingen, voor een totaalbedrag van 17 300 EUR.

3.35.11. In ons [Jaarverslag 2022](#) (paragraaf 3.35.9) stelden we vast dat het CdT met betrekking tot een aanbestedingsprocedure voor de verlening van vertaaldiensten noch op het niveau van de afzonderlijke kaderovereenkomsten noch op het niveau van de gehele procedure toezicht had gehouden op de besteding van het maximum. Bijgevolg had het CdT eind 2022 een onregelmatig bedrag van 705 000 EUR boven het maximum betaald. In 2023 heeft het CdT onregelmatige betalingen verricht boven het maximum voor twee aanbestedingsprocedures, voor een totaalbedrag van 257 200 EUR.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.35.12. De [bijlage](#) bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2021	Tekortkomingen in drie overheidsopdrachten: ondertekening van de overeenkomsten zonder voorafgaande aankondiging van de opdracht. Ontoereikende rechtvaardiging van de noodzaak om exclusieve rechten te beschermen of van dwingende spoed.	De betreffende overeenkomsten zijn in 2022 verstreken.	Afgesloten
2	2022	Tekortkomingen in twee aanbestedingsprocedures: ondertekening van overeenkomsten zonder voorafgaande aankondiging van de opdracht. Onvoldoende motivering van dwingende spoed.	Beide overeenkomsten liepen eind 2022 af, maar één ervan leidde tot een betaling in 2023 (zie paragraaf 3.35.10).	Openstaand
3	2022	De betalingen uit hoofde van kaderovereenkomsten overschreden het maximum voor afzonderlijke	In 2023 waren er verdere betalingen die het maximum van de kaderovereenkomst overschreden (zie paragraaf 3.35.11).	Openstaand

Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie (CdT)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		kaderovereenkomsten of voor de procedure als geheel.		
4	2022	Onvoldoende gedefinieerde selectiecriteria in drie aanbestedingsprocedures.	Het CdT heeft zijn modellen in maart 2022 bijgewerkt om de vastgestelde tekortkomingen te verhelpen.	Afgesloten
5	2022	Het CdT monitorde zijn financiële maxima voor afzonderlijke procedures en kaderovereenkomsten voor vertalingen niet. Dit was een kritieke tekortkoming in de beheers- en controlesystemen van het CdT.	Ondanks een nieuwe CdT-procedure voor het monitoren van de maxima van kaderovereenkomsten waren er in 2023 nog meer betalingen boven het toepasselijke maximum (zie paragraaf 3.35.11).	Openstaand

Antwoord van het CdT

3.35.9. Het Vertaalbureau zal vereenvoudigde mededingingsprocedures organiseren voor bestellingen van onderhoudsdiensten ten belope van meer dan 1 000 EUR.

3.35.10. De in 2023 gedane betalingen waarnaar deze opmerking verwijst, werden verricht om de juridische en budgettaire vastleggingen uit de voorgaande jaren na te komen, zoals beschreven door de Rekenkamer. Het Vertaalbureau heeft besloten geen gebruik meer te maken van deze specifieke procedures, tenzij dit echt noodzakelijk is en naar behoren gemotiveerd wordt.

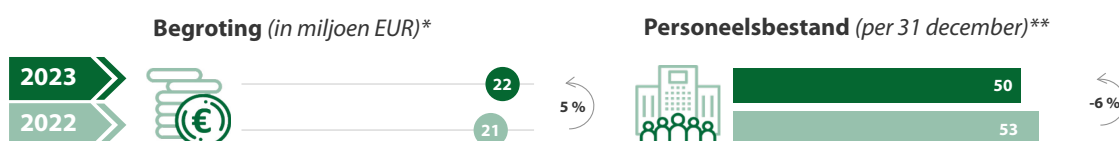
3.35.11. Naar aanleiding van de bevindingen uit 2022 heeft het Vertaalbureau in juni 2023 automatische dagelijkse BO-verslagen ingevoerd om het verbruik onder elke kaderovereenkomst ten opzichte van de respectieve maximumlimiet te volgen. Het onregelmatige bedrag dat in 2023 werd aangetroffen, heeft betrekking op betalingen die zijn gedaan tussen 1 januari en 31 maart 2023, voordat het volledige monitoringsysteem was uitgerold.

3.36. Communautair Bureau voor plantenrassen (CPVO)

Inleiding

3.36.1. Het Communautair Bureau voor plantenrassen (CPVO), gevestigd te Angers, werd opgericht bij [Verordening \(EG\) nr. 2100/94](#) van de Raad. De belangrijkste taak van het CPVO bestaat in het registreren en onderzoeken van de aanvragen tot verlening van kwekersrechten in de EU, alsmede het door de bevoegde bureaus in de lidstaten laten uitvoeren van de nodige technische onderzoeken. Het CPVO is een orgaan dat zichzelf financiert. Zijn begroting wordt gefinancierd uit de vergoedingen die aan particuliere ondernemingen in rekening worden gebracht. [Figuur 3.36.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het CPVO¹²².

Figuur 3.36.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het CPVO

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het CPVO voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het CPVO.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.36.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het CPVO en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

¹²² Meer informatie over de rol en activiteiten van het CPVO is te vinden op zijn website: www.cpvo.europa.eu.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.36.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Communautair Bureau voor plantenrassen (CPVO), die bestaan uit de financiële overzichten¹²³ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het CPVO¹²⁴ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.36.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het CPVO over het op 31 december 2022 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het CPVO per 31 december 2022, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

¹²³ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹²⁴ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.36.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het CPVO betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.36.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het CPVO betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.36.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.36.8. Op 15 november 2022 heeft het CPVO twee soortgelijke overeenkomsten ondertekend voor diensten op het gebied van informatiebeveiliging, voor een totaalbedrag van 339 300 EUR (de ene voor 142 900 EUR en de andere voor 196 300 EUR). De twee overeenkomsten werden gegund aan dezelfde aanbieder, met gebruikmaking van het cascademechanisme. Op grond van de onderliggende kaderovereenkomst kon gebruik worden gemaakt van dit gunningsmechanisme voor opdrachten tot 200 000 EUR. Gezien de vergelijkbare aard van de gecontracteerde diensten en het feit dat de totale waarde ervan meer dan 200 000 EUR bedroeg, was het besluit van het CPVO om deze overeenkomsten als twee afzonderlijke overeenkomsten te behandelen en gebruik te maken van het cascademechanisme in plaats van het mechanisme voor een hernieuwde oproep tot mededinging, in strijd met artikel 160 van het Financieel Reglement, dat de splitsing van overeenkomsten in dergelijke situaties verbiedt. Als gevolg hiervan waren alle betalingen in het kader van deze overeenkomsten, die 339 300 EUR bedroegen in 2023, onregelmatig.

Communautair Bureau voor plantenrassen (CPVO)

3.36.9. In ons [Jaarverslag 2021](#) (paragraaf 3.36.9) concludeerden we dat een kaderovereenkomst voor beveiligingsdiensten onregelmatig was omdat het CPVO twee inschrijvers had uitgesloten op basis van onregelmatige vereisten om de financiële draagkracht aan te tonen. Als gevolg hiervan waren alle volgende betalingen in het kader van deze overeenkomsten, voor een totaal van 54 700 miljoen EUR in 2023, onregelmatig.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.36.10. De begroting van het CPVO voor 2023 en de twee gewijzigde begrotingen ervan zijn na hun vaststelling niet bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie. Dit is in strijd met artikel 31 van het financieel reglement van de CPVO en het daarin vastgelegde transparantiebeginsel.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.36.11. De [bijlage](#) bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2014	Hoewel het CPVO in 1995 operationeel werd, is er nog steeds geen zetelovereenkomst gesloten met de gastlidstaat.	Op 13 februari 2024 heeft de raad van bestuur van het CPVO de tekst van de overeenkomst goedgekeurd die momenteel nog door de Franse regering moet worden ondertekend.	Openstaand
2	2016	De oprichtingsverordening van het CPVO schrijft geen periodieke externe prestatie-evaluaties voor.	Een actualisering van de oprichtingsverordening van het CPVO wordt niet verwacht in de nabije toekomst.	Openstaand
3	2021	De aanbestedingsprocedure voor beveiligingsdiensten (die werd afgesloten met een overeenkomst ter waarde van 249 600 EUR) en de bijbehorende betalingen werden onregelmatig geacht omdat het evaluatiecomité een onwettig bestek hanteerde voor het aantonen van de	Het CPVO verrichtte in 2023 betalingen in het kader van deze overeenkomst (zie paragraaf 3.36.9). In onze controle van 2022 troffen we soortgelijke kwesties aan (paragraaf 3.36.8).	Openstaand

Communautair Bureau voor plantenrassen (CPVO)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		financiële draagkracht van de inschrijver, wat leidde tot de uitsluiting van twee inschrijvers.	De overeenkomst liep af in december 2023 en een nieuwe overeenkomst trad in werking op 1 januari 2024.	
4	2022	We constateerden een gebrek aan duidelijkheid en buitensporige omzetvereisten in het bestek, die geen invloed hadden op het eindresultaat van een aanbestedingsprocedure voor IT-diensten.	Het CPVO heeft nieuwe modellen en richtsnoeren geformaliseerd om de financiële draagkracht van de inschrijvers te beoordelen.	Afgesloten
5	2022	De voorzitter van het CPVO is aangetreden zonder nieuwe delegaties van zijn bevoegdheid als ordonnateur af te geven. Gedurende langere tijd werd de begroting van het CPVO dan ook uitgevoerd op basis van verouderde delegaties.	Tegen eind 2022 heeft de voorzitter van het CPVO een procedure voor personeelsleden voor de vaststelling van subdelegaties geformaliseerd. In 2023 heeft de raad van bestuur van het CPVO de richtsnoeren voor de procedure gewijzigd om de voorzitter van het CPVO te vervangen.	Afgesloten

Communautair Bureau voor plantenrassen (CPVO)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
6	2022	Voor twee subsidies (ten bedrage van 469 000 EUR) ter financiering van onderzoeksprojecten ontdekten we tekortkomingen in de criteria die werden gebruikt voor de evaluatie van de projecten, de controles vooraf en achteraf van de realiteit en subsidiabiliteit van de activiteiten, en de vereiste ondersteunende documentatie voor de eindbetaling.	In 2023 keurde de voorzitter van het CPVO een nieuwe subsidieprocedure goed. Er werden geen subsidies toegekend in 2023.	Openstaand

Antwoord van het CPVO

3.36.8 Het CPVO neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer. Het CPVO erkent dat er een robuustere aanbestedingsprocedure moet worden ingevoerd, vergezeld van bewustmakingsacties en opleidingen voor personeel dat betrokken is bij contractbeheer. Het CPVO verbindt zich ertoe hieraan bijzondere aandacht te besteden.

3.36.9 Het CPVO heeft nota genomen van de opmerkingen van de Rekenkamer. Het betrokken contract liep af in december 2023 en op 1 januari 2024 is een nieuw contract in werking getreden.

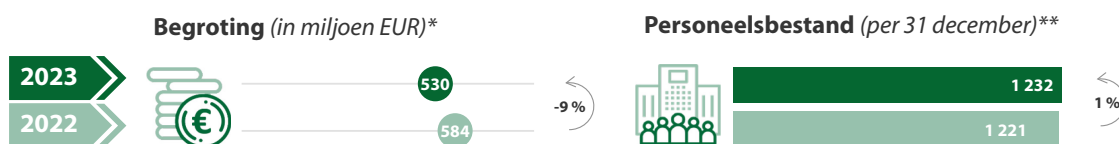
3.36.10 Het CPVO heeft nota genomen van de opmerkingen van de Rekenkamer en verzekert dat de begroting in de toekomst onverwijld in het Publicatieblad zal worden gepubliceerd. De begroting van het CPVO voor 2023 en twee gewijzigde begrotingen zijn op respectievelijk 24 november 2022, 30 juni 2023 en 13 december 2023 op de website van het CPVO gepubliceerd. De berichten met het oog op de bekendmaking van de begroting en de twee gewijzigde begrotingen in het Publicatieblad zijn op respectievelijk 15, 16 en 23 april 2024 verzonden en de bekendmaking in het Publicatieblad heeft plaatsgevonden op 31 mei 2024.

3.37. Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO)

Inleiding

3.37.1. Het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO), gevestigd te Alicante, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) 2017/1001](#). Het EUIPO heeft het in 1994 opgerichte Bureau voor harmonisatie binnen de interne markt (BHIM) opgevolgd en vervangen. Het EUIPO is zowel verantwoordelijk voor het beheer van het Uniemerken en de ingeschreven EU-modellen, als voor de Europese en internationale samenwerking op het gebied van intellectuele eigendom. Het beheert ook het Europees Waarnemingscentrum voor inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten. Het EUIPO is een orgaan dat zichzelf financiert. Zijn begroting wordt gefinancierd uit de vergoedingen die aan aanvragers in rekening worden gebracht. [Figuur 3.37.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het EUIPO¹²⁵.

Figuur 3.37.1 —Belangrijkste cijfers met betrekking tot het EUIPO

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het EUIPO voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het EUIPO.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.37.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het EUIPO en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de

¹²⁵ Meer informatie over de rol en activiteiten van het EUIPO is te vinden op zijn website: www.euiipo.europa.eu.

Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO)

onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. 408 maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.37.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO), die bestaan uit de financiële overzichten¹²⁶ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het EUIPO¹²⁷ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.37.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het EUIPO over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het EUIPO per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

¹²⁶ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹²⁷ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.37.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het EUIPO betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.37.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het EUIPO betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.37.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.37.8. In ons [Jaarverslag 2022](#) (paragraaf 3.37.8) hebben wij geconcludeerd dat een overeenkomst voor reisbureaudiensten onregelmatig was omdat deze werd gegund via een procedure van gunning via onderhandelingen zonder voorafgaande aankondiging van de opdracht, en zonder dat de beweerde dwingende spoed naar behoren was gemotiveerd. Als gevolg hiervan waren alle volgende betalingen in het kader van deze overeenkomsten, voor een totaalbedrag van 2,7 miljoen EUR in 2023, onregelmatig.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.37.9. Het bestek van een openbare procedure voor de verlening van IT-diensten bevatte gunningscriteria op basis van prijs (30 %) en kwaliteit (70 %). De voor het prijscriterium gebruikte formule, die een aanvullende coëfficiënt omvatte, resulteerde echter in een effectieve weging van het prijscriterium van aanzienlijk minder dan 30 %. De weging van de

Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO)

prijs van 30 % is het minimum dat wordt aanbevolen in de richtsnoeren van de Commissie (punt 4.3.1.12 van het Vademecum inzake overheidsopdrachten bij de Commissie). In dit geval heeft het echter geen invloed gehad op de uitkomst van de procedure.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.37.10. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2018	Het EUIPO sloot een overeenkomst voor schoonmaakdiensten met een inschrijver die een abnormaal lage offerte indiende. De aanbestedingsprocedure en de onderliggende betalingen zijn onregelmatig. Het EUIPO zou situaties betreffende mogelijk abnormale offertes grondig moeten analyseren om naleving van het Financieel Reglement en eerlijke mededinging te waarborgen.	In mei 2022 liep de overeenkomst af en werd deze vervangen door een nieuwe overeenkomst voor schoonmaakdiensten.	Afgesloten
2	2021	Het EUIPO wijzigde zijn begrotingsstructuur in 2021 en legde de betaling van 8,5 miljoen EUR aan de Europese school in Alicante vast onder titel 4 "Bijdrage aan het EU-beleid" in plaats van titel 1 "Uitgaven voor aan het Bureau verbonden personen", zoals in voorgaande jaren de praktijk was. In wezen beschouwen we de cofinanciering van de Europese school als een instrument voor het	Met de goedkeuring van het begrotingscomité van het EUIPO bleef de situatie in de rekeningen van 2023 bestaan. Bijgevolg wordt de betaling van 9,9 miljoen EUR aan de Europese School in Alicante in 2023 vastgelegd onder titel 4 in plaats van onder titel 1.	Openstaand

Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		personeelsbeleid dat verband houdt met het welzijn van personeelsleden van het EUIPO en hun families. De herindeling van de daarmee samenhangende betalingen als bijdrage aan EU-beleid druist in tegen de aard van de uitgaven.		
3	2022	Het EUIPO heeft een overeenkomst ter waarde van 5 miljoen EUR voor reisbureaudiensten gegund na een onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande aankondiging van de opdracht, om redenen van dwingende spoed. Wij zijn van mening dat het gebruik van een dergelijke procedure ongegrond was. Het EUIPO heeft in 2022 geen betalingen verricht in het kader van deze overeenkomst.	Het EUIPO verrichtte in 2023 betalingen in het kader van deze overeenkomst (zie paragraaf 3.37.8). De overeenkomst liep af in september 2023.	Openstaand

Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO)

Antwoord van het EUIPO

3.37.8. Het EUIPO heeft reeds geantwoord op het verslag van de Rekenkamer van 2022 (paragraaf 3.37.8) dat het EUIPO, vanwege de uitzonderlijke omstandigheid dat de twee contractanten volgens het cascadesysteem niet vernieuwen, de beste oplossing vond als een onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking van een aankondiging van een opdracht. In september 2023 werd een kaderovereenkomst met een nieuwe dienstverlener ondertekend.

3.37.9. EUIPO heeft ervoor gezorgd dat de formule die in dit geïsoleerde geval is gebruikt, in geen van zijn toekomstige aanbestedingsprocedures meer zal worden gebruikt. Zoals de Rekenkamer erkent, had de in deze specifieke procedure gebruikte formule geen invloed op de uitkomst van de procedure.

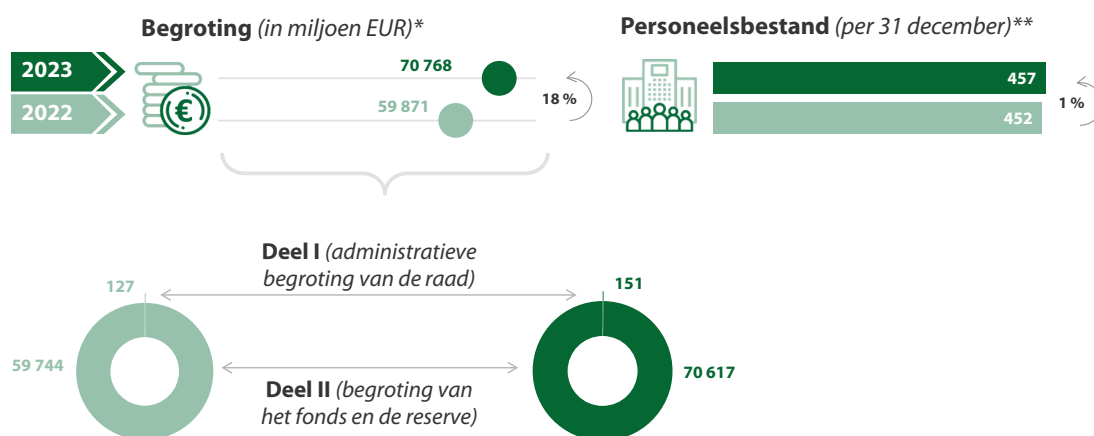
3.38. Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR)

Inleiding

3.38.1. De Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR), gevestigd te Brussel, werd opgericht bij [Verordening \(EU\) nr. 806/2014](#) inzake het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme ([GAM-verordening](#)). De GAR heeft tot taak te zorgen voor een ordelijke afwikkeling van kredietinstellingen en bepaalde beleggingsondernemingen (hierna “kredietinstellingen”) die falen of dreigen te falen, waarbij de gevolgen voor de reële economie en de overheidsfinanciën van de deelnemende lidstaten van de bankenunie zoveel mogelijk worden beperkt. De GAR is belast met het beheer van het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds, dat bij de [GAM-verordening](#) werd opgericht en tot doel heeft het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme te ondersteunen.

3.38.2. De GAR heeft een eigen begroting, die geen deel uitmaakt van de EU-begroting. Bijdragen worden geïnd van kredietinstellingen die gevestigd zijn in lidstaten die deelnemen aan de bankenunie. [Figuur 3.38.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot de GAR¹²⁸.

¹²⁸ Meer informatie over de rol en activiteiten van de GAR is te vinden op zijn website: <https://www.srb.europa.eu/>.

Figuur 3.38.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot de GAR

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van de GAR voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door de GAR.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.38.3. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van de GAR en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. **408** maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.38.4. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR), die bestaan uit de financiële overzichten¹²⁹ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van de GAR¹³⁰ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.38.5. Naar ons oordeel geven de rekeningen van de GAR over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de GAR per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

Toelichtende paragraaf

3.38.6. Wij vestigen de aandacht op toelichting 7.E inzake de voorziening voor risico's en lasten, waarin de potentiële financiële blootstelling als gevolg van de meeste recente arresten van het Gerecht met betrekking tot de vooraf te betalen bijdragen en

¹²⁹ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹³⁰ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR)

het jaarlijkse streefbedrag van 2,77 miljard EUR worden beschreven en gemeten. Ook wijzen wij op toelichting 8.L bij de rekeningen van de GAR, waarin de administratiefberoeps- en gerechtelijke procedures worden beschreven die tegen de GAR zijn aangespannen bij het Gerecht en het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Daarnaast vestigen wij de aandacht op toelichting 8.R. inzake gebeurtenissen na de verslagleggingsdatum, waarin wordt uitgelegd dat de initiële periode van het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds is afgelopen en het streefniveau is bereikt. Daarom zullen in 2024 geen regelmatige jaarlijkse bijdragen worden geïnd bij de instellingen die onder het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds vallen, tenzij dit vereist is door specifieke omstandigheden of afwikkelingsactiviteiten waarbij van het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds gebruik wordt gemaakt.

Ons oordeel heeft geen beperking wat deze kwesties betreft.

Andere aangelegenheid

3.38.7. Ons wettelijk mandaat omvat twee rapportageverplichtingen met betrekking tot de GAR. Enerzijds moeten wij op grond van artikel 287 van het [Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie](#) “een verklaring [voorleggen] waarin de betrouwbaarheid van de rekeningen en de regelmatigheid en de wettigheid van de onderliggende verrichtingen worden bevestigd”, hetgeen wij doen in dit specifieke jaarverslag over de GAR. Anderzijds legt artikel 92, lid 4, van de [GAM-verordening](#) (GAM-verordening) ons de verplichting op dat wij “een verslag opstellen over eventuele gerelateerde verplichtingen (voor de GAR, de Raad, de Commissie of andere betrokkenen) die voortvloeien uit de verrichting door de GAR, de Raad en de Commissie van hun taken uit hoofde van de verordening”. Wij voldoen aan deze laatste rapportageverplichting in de bijlage bij dit specifieke jaarverslag over de GAR. Wat we in de bijlage rapporteren, doet niets af aan ons hier weergegeven controleoordeel.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.38.8. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van de GAR betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Andere aangelegenheid

3.38.9. Zonder iets af te doen aan bovenstaand oordeel merken we op dat de bijdragen aan het fonds worden berekend op basis van de informatie die door kredietinstellingen (en sommige beleggingsondernemingen) aan de GAR wordt verstrekt. Onze controle van de ontvangsten van de GAR was gebaseerd op deze informatie, maar wij hebben de betrouwbaarheid daarvan niet geverifieerd. De GAM-verordening bepaalt niet dat er een alomvattend en consistent controlekader moet worden opgezet ter waarborging van de betrouwbaarheid van de informatie. De GAR verricht echter wel analytische en consistentiecontroles van de informatie en voert enkele controles achteraf uit op het niveau van de kredietinstellingen. We merkten ook op dat voor entiteiten die deel uitmaken van een groep als bedoeld in artikel 7, lid 2, punt a), van de GAM-verordening, de door auditors overeengekomen procedures vanaf 2023 verplicht zijn. Dit vergroot de zekerheid omtrent de betrouwbaarheid van de door de kredietinstellingen verstrekte informatie.

De GAR kan geen gedetailleerde informatie verstrekken over de berekening van de bijdragen voor elke kredietinstelling waarvoor een risicobeoordeling is verricht omdat deze onderling samenhangen en vertrouwelijke informatie over andere kredietinstellingen bevatten. Het Hof van Justitie heeft geoordeeld dat de verplichting van de GAR om zijn besluiten inzake de vooraf te betalen bijdrage te motiveren, moet worden afgewogen tegen het beginsel van de bescherming van het zakengeheim. De GAR heeft de transparantie aanzienlijk verbeterd binnen de grenzen van zijn verplichting om de vertrouwelijkheid van de zakengeheimen van de instellingen in acht te nemen en te voldoen aan de normen voor motivering en transparantie die zijn vastgesteld door het Europees Hof van Justitie (zaak C-584/20 P¹³¹). We constateerden dat de GAR — net als voor de berekening van de bijdragen voor 2022 — voor de berekening van de bijdragen voor 2023 een raadplegingsronde had gehouden waarbij de betrokken instellingen opmerkingen konden maken over alle aspecten van de berekening. In het kader van deze raadpleging werden gemeenschappelijke gegevenspunten van de bijdragenberekening meegedeeld waarmee de instellingen, samen met de gegevens op hun individuele gegevensrapportageformulier, de berekening van de vooraf te betalen bijdrage voor 2023 konden simuleren. Wij merken op dat sinds 2022 de raadpleging ook betrekking had op de impact van aanpassingen in de gegevens die aanvankelijk door de kredietinstellingen werden ingediend. Deze aanvullende stap in het proces voor de berekening van de bijdragen heeft de transparantie van de GAR ten opzichte van instellingen vergroot.

¹³¹ Arrest van 15 juli 2021, Commissie/Landesbank Baden-Württemberg en GAR (C-584/20 P).

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.38.10. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van de GAR betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.38.11. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.38.12. In april 2023 stelde de GAR een routekaart vast om zijn beheerssysteem voor bedrijfscontinuïteit te actualiseren, dat grondig moest worden herzien. Deze werkzaamheden zullen naar verwachting echter pas in februari 2025 zijn voltooid.

Wij constateerden dat de volgende belangrijke elementen momenteel nog uitstaan:

- herziene bedrijfsimpactanalyse waarin de doelstellingen voor hersteltijd en herstelpunten voor kritieke IT-toepassingen duidelijk worden omschreven;
- geactualiseerd bedrijfscontinuïteitsbeleid en een communicatieplan;
- invoering van monitoringcontroles op bedrijfscontinuïteitsregelingen van belangrijke derde partijen, zoals de Europese Commissie.

Hangende de herziening is het beheerssysteem voor bedrijfscontinuïteit van de GAR niet in overeenstemming met de vereisten van beginsel 10 van het internecontrolekader van de GAR en van artikel 28 van het financieel reglement van de GAR. Dit vormt een tekortkoming in de interne controle en stelt de GAR bloot aan potentiële juridische, financiële, operationele en reputatierisico's in geval van storende incidenten of rampen.

3.38.13. Artikel 15 van [Gedelegeerde Verordening \(EU\) 2016/451](#) van de Commissie schrijft voor dat de GAR moet voldoen aan de beginselen van gezond financieel en risicobeheer. Het verplicht de GAR met name om voor ieder type risico meerdere risicomaatstaven toe te passen, om te vermijden dat te veel op één risicomaatstaf wordt gesteund en om regelmatige risicometing aan te vullen met stresstests en scenarioanalyse om na te gaan welke gebieden een hoog risico lopen en om de gecombineerde effecten van financiële schokken te evalueren. Tijdens onze controle stelden we vast dat de GAR niet volledig aan deze vereisten voldoet. Tekortkomingen zoals de afwezigheid van ad-hoc stresstests, met name tijdens een bankencrisis, en ontoereikende risicomaatstaven en

Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR)

instrumenten voor het monitoren van risico beperkten de capaciteit van de GAR om het kapitaal en de liquiditeit van het fonds in stand te houden en om tijdig te reageren op eventuele inbreuken op het investeringsbeleid. Deze tekortkomingen ondermijnden de capaciteit van de risicobeheerfunctie van de GAR om een onafhankelijke monitoring van de beleggingsportefeuille uit te voeren.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.38.14. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2020	In het geval van een nationale centrale bank waaraan zowel de rol van beleggingsbeheerder als die van bewaarnemer van het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds is toegewezen, heeft de GAR geen beoordeling uitgevoerd van de organisatorische en administratieve regelingen om een mogelijk belangenconflict als gevolg van het vervullen van deze rollen te beperken.	In oktober 2023 heeft de internecontrolefunctie van de GAR een bezoek van twee dagen afgelegd aan de beleggingsbeheerder/bewaarnemer, waarbij de GAR heeft geverifieerd dat de nationale centrale bank over een adequate en doeltreffende organisatorische en administratieve regeling beschikt om een mogelijk belangenconflict te beperken.	Afgesloten
2	2022	De GAR sloot een specifieke overeenkomst met een contractant voor de duur van twaalf maanden, eindigend in oktober 2021. In april 2022 ontving de GAR een eindafrekening van 87 300 EUR voor diensten die na de looptijd van de overeenkomst waren verricht en waarvoor	Na deze uitzondering verstrekten de GAR verdere opleiding op het gebied van financiën, overheidsopdrachten en contractbeheer aan alle relevante eenheden van de GAR. Bovendien herinnerde de GAR de contractbeheerders aan de relevante financiële regels, met inbegrip van het	Afgesloten

Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		de ERK dit bedrag als onregelmatig beschouwde.	toepasselijke gebruik van de uitzondering en het verslag inzake niet-naleving.	

Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR)

Bijlage bij het specifieke jaarverslag van de GAR, waarin wordt gerapporteerd over de gerelateerde verplichtingen van de GAR in het kader van het GAM

Verslaglegging

(uitgebracht krachtens artikel 92, lid 4, van Verordening (EU) nr. 806/2014)

**betreffende eventuele gerelateerde verplichtingen
die voortvloeien uit de verrichting door de
Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad van hun
taken op grond van deze verordening voor het
begrotingsjaar 2023**

vergezeld van de antwoorden van de GAR

Inleiding

Rechtsgrondslag

- 1) Artikel 92, lid 4, van de [Verordening inzake het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme \(GAM\)](#) (GAM-verordening) schrijft voor dat wij een verslag uitbrengen over eventuele gerelateerde verplichtingen (voor de GAR, de Raad, de Commissie of andere betrokkenen) die voortvloeien uit de verrichting door de GAR, de Raad en de Commissie van hun taken uit hoofde van de verordening. In deze bijlage worden de gerelateerde verplichtingen van de GAR in het kader van het GAM uiteengezet. De gerelateerde verplichtingen van de Commissie en de Raad worden behandeld in het jaarverslag over de uitvoering van de EU-begroting voor het begrotingsjaar 2023.

Gerelateerde verplichtingen: definitie en criteria voor erkenning

- 2) Een gerelateerde verplichting wordt gedefinieerd als:
 - o een mogelijke verplichting die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden en waarvan het bestaan alleen wordt bevestigd door het al dan niet plaatsvinden van een of meer onzekere toekomstige gebeurtenissen waarover de Europese Unie niet de volledige controle heeft,
 - o of een bestaande verplichting die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden, maar die niet is opgenomen omdat het niet waarschijnlijk is dat een uitstroom van economische middelen die economische voordelen of dienstenpotentieel inhouden, vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen of omdat het bedrag van de verplichting niet op voldoende betrouwbare wijze kan worden bepaald.
- 3) Om te bepalen of een gerelateerde verplichting of een voorziening moet worden opgenomen, moet worden beoordeeld hoe waarschijnlijk een uitstroom van economische middelen (over het algemeen contanten) is. Als een toekomstige uitstroom van middelen:
 - o “waarschijnlijk” is, moet er een voorziening worden opgenomen;
 - o “mogelijk” is, moet er een gerelateerde verplichting worden opgenomen;
 - o “onwaarschijnlijk” is, is opname hiervan niet nodig.

Achtergrondinformatie over gerelateerde verplichtingen in verband met het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme

- 4) In het kader van de uitvoering van hun taken uit hoofde van de [GAM-verordening](#) kunnen de GAR, de Raad en de Commissie gerelateerde verplichtingen aangaan in verband met lopende gerechtelijke procedures (voor EU- of nationale rechtbanken) in verband met:
- **hun afwikkelings- en niet-afwikkelingsbesluiten**¹³²: besluiten om afwikkelingsinstrumenten al dan niet toe te passen kunnen voor een rechtbank worden aangevochten;
 - **het beginsel “geen schuldeiser slechter af”**: om de fundamentele eigendomsrechten te vrijwaren, bepaalt de [GAM-verordening](#) dat geen enkele crediteur bij een afwikkeling slechter af mag zijn dan bij normale insolventieprocedures. Op basis van dit beginsel moeten crediteuren die beter zouden zijn behandeld in het kader van een normale insolventieprocedure worden vergoed uit het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds (GAF). Om de behandeling van crediteuren en aandeelhouders te beoordelen, moet het verschil in behandeling worden gewaardeerd.
- 5) Daarnaast kan de GAR gerelateerde verplichtingen hebben in verband met lopende gerechtelijke procedures voor EU-rechtbanken met betrekking tot zijn berekening en inning van:
- **administratieve bijdragen van banken aan de operationele kosten van de GAR;**
 - **de bijdragen van banken aan het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds (GAF).**

¹³² In zijn arrest van 18 juni 2024 (zaak [C-551/22 P](#)) oordeelde het Hof van Justitie dat alleen goedkeuringsbesluiten van de Commissie kunnen worden aangevochten bij rechterlijke instanties van de EU.

Opmerkingen

Gerelateerde verplichtingen van de GAR

- 6) **Tabel 1** toont het aantal GAM-gerelateerde gerechtelijke procedures waarbij de GAR betrokken is en de daarmee verband houdende gerelateerde verplichtingen, ten bedrage van 158,3 miljard EUR, zoals opgenomen in de rekeningen van de GAR.

Tabel 1 — GAM-gerelateerde gerechtelijke procedures waarbij de GAR betrokken is en de daarmee verband houdende gerelateerde verplichtingen

Zaken in verband met	Aantal zaken bij rechterlijke instanties van de EU	Aantal zaken bij nationale rechterlijke instanties of in het kader van administratieve procedures	Daarmee verband houdende gerelateerde verplichtingen die zijn opgenomen in de rekeningen van de GAR (in miljoen EUR)
Besluiten tot afwikkeling en niet-afwikkeling	113	336	0
<i>Afwikkeling van Banco Popular Español S.A. (BPE)</i>	102	333	0
<i>Niet-afwikkeling van ABLV</i>	3	0	0
<i>Afwikkeling van Sberbank d.d. en Sberbank banka d.d. en niet-afwikkeling van Sberbank Europe AG</i>	8	3	0
Besluit voor de BPE inzake het beginsel dat geen enkele crediteur slechter af mag zijn	0	0	0
Vooraf te betalen bijdragen	126	99	158,3
Administratieve bijdragen	0	0	0
TOTAAL	239	435	158,3

Bron: De rekeningen van de GAR voor 2023.

Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR)

- 7) Medio 2024 liepen er 102 rechtszaken op EU-niveau met betrekking tot Banco Popular Español S.A (BPE). Er waren vijf beroepen¹³³ ingesteld tegen vier arresten van het Gerecht van 1 juni 2022 waarin de rechtmatigheid van het afwikkelingsbesluit was bevestigd en de vordering tot schadevergoeding was afgewezen. Een van deze beroepen is in september 2023 ingetrokken¹³⁴. Er liepen ook vier nieuwe vorderingen tot schadevergoeding¹³⁵ tegen de GAR die zijn opgeschort tot de definitieve uitspraak over de vier aanhangige beroepen. Daarnaast lopen nog 333 nationale administratieve procedures en rechtszaken met betrekking tot de afwikkeling van de *Banco Popular Español S.A.* In het kader van deze resolutie is de GAR ook de verweerder in een door de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming¹³⁶ (EDPS) ingesteld beroep tegen het arrest van het Gerecht¹³⁷ van 26 april 2023 houdende nietigverklaring van het (herziene) besluit van de EDPS van 24 juni 2020. Er zijn ook drie rechtszaken¹³⁸ aanhangig bij de rechterlijke instanties van de EU met betrekking tot de niet-afwikkeling van de ABLV-bank.
- 8) De Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad heeft op 1 maart 2022 afwikkelingsregelingen vastgesteld voor Sberbank d.d en Sberbank Banka d.d. en een niet-afwikkelingsbesluit vastgesteld voor Sberbank Europe AG. De voormalige aandeelhouders van deze instellingen en hun moederinstelling in Rusland hebben vervolgens acht beroepen¹³⁹ ingesteld bij het Gerecht. Op 10 oktober 2023 heeft het Gerecht de drie door de aandeelhouder van Sberbank Europe ingediende zaken¹⁴⁰ niet-ontvankelijk verklaard. Tegen deze beschikkingen is beroep ingesteld bij het Hof van Justitie van de EU¹⁴¹. Op 19 oktober 2023 heeft het Gerecht bij beschikkingen de verzoeken tot interventie van de aandeelhouder van Sberbank Europe in de door deze bank ingestelde zaken afgewezen. Tegen deze beschikkingen is eveneens beroep ingesteld bij het Hof, maar dit werd

¹³³ Zaken C-448/22 P, C-535/22 P, C-539/22 P, C-541/22 P en C-551/22 P. In deze laatste zaak heeft het Hof van Justitie op 18 juni 2024 zijn uitspraak gedaan, zie voetnoot 131.

¹³⁴ Zaak C-539/22 P.

¹³⁵ Zaken T-294/22, T-474/22, T-475/22 en T-477/22.

¹³⁶ Zaak C-413/23 P.

¹³⁷ Zaak T-557/20.

¹³⁸ Zaken C-602/22 P, T-71/23 en T-430/23.

¹³⁹ Zaken T-450/22, T-523/22, T-524/22, T-525/22, T-526/22, T-527/22, T-571/22 en T-572/22.

¹⁴⁰ Zaken T-525/22, T-526/22 en T-527/22.

¹⁴¹ Zaken C-791/23 P, C-792/23 P en C-793/23 P.

Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR)

ongegrond verklaard¹⁴². Medio 2024 liepen er drie nationale administratieve en gerechtelijke procedures met betrekking tot de afwikkeling van Sberbank-entiteiten.

- 9) De Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad heeft geen gerelateerde verplichtingen in verband met afwikkelings- of niet-afwikkelingsbesluiten opgenomen, aangezien hij het daaraan verbonden risico onwaarschijnlijk acht. De GAR heeft de aard van de gerelateerde verplichtingen in verband met de desbetreffende nationale zaken bekendgemaakt, maar is niet in staat de mogelijke financiële gevolgen ervan te kwantificeren.
- 10) De Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad int de vooraf te betalen bijdragen van banken aan het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds. Deze bijdragen kunnen worden gebruikt om afwikkelingen van banken te ondersteunen. Eind 2023 liepen er bij het Gerecht van de EU 126 rechtszaken tegen besluiten inzake vooraf te betalen bijdragen, vergeleken met 86 zaken in het voorgaande jaar. De Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad heeft gerelateerde verplichtingen van 158,3 miljoen EUR voor 12 zaken opgenomen, tegenover 1,9 miljard EUR voor 47 zaken in 2022. De grote daling in de waarde van de gerelateerde verplichtingen is voornamelijk het gevolg van de voorziening van bedragen die in het voorgaande jaar werden opgenomen als gerelateerde verplichtingen, maar nu zijn opgenomen in de niet-actuele voorziening voor risico's en lasten van 2,77 miljard EUR (zie paragraaf 3.38.6).
- 11) De GAR heeft in de rekeningen ook gerelateerde verplichtingen opgenomen ten bedrage van 1,2 miljoen EUR met betrekking tot 18 zaken voor het bedrag aan gerechtskosten van de verzoekers, die het Hof van Justitie van de Europese Unie van de GAR zou kunnen eisen. Ter vergelijking: het bedrag voor 2022 bedroeg 4,6 miljoen EUR (voor 72 zaken). De daling is voornamelijk toe te schrijven aan de herclassificatie van zaken. Voor 102 zaken nam de GAR voorzieningen voor de gerechtskosten van aanvragers in overeenstemming met de ontwikkelingen in de gerechtelijke procedures, ten bedrage van 6,4 miljoen EUR.
- 12) Wegens het ontbreken van noodzakelijke gegevenspunten werden geen gerelateerde verplichtingen vermeld voor acht¹⁴³ rechtszaken in verband met vooraf te betalen bijdragen, omdat de GAR het verschil tussen de ontvangen bijdragen en de mogelijke herziene bedragen niet op betrouwbare wijze kon beoordelen. Voor de zaken waarin het risico als "mogelijk" werd beoordeeld, maar de GAR de potentiële financiële blootstelling niet kon kwantificeren, maakte de GAR de aard ervan bekend, evenals de reden waarom de risicobedragen niet op betrouwbare wijze konden worden geschat.

¹⁴² Zie de beschikkingen van de vicepresident van het Hof van 22 maart 2024 in de zaken C-676/23 p (I), C-690/23 P (I) en C-693/23 P (I).

¹⁴³ (Zaken: T-444/20, T-445/20, T-446/20, T-447/20, T-448/20, T-449/20, T-402/21, T-405/22).

Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR)

- 13) Omdat de nationale rechterlijke instanties niet bevoegd zijn om besluiten inzake vooraf te betalen bijdragen nietig te verklaren, heeft de GAR geen gerelateerde verplichtingen opgenomen met betrekking tot lopende gerechtelijke procedures op nationaal niveau tegen besluiten inzake vooraf te betalen bijdragen, aangezien hij het risico van een economische uitstroom onwaarschijnlijk acht.

Antwoord van de GAR

3.38.6 De GAR benadrukt dat deze voorziening louter uit voorzorg werd toegepast, ook al is het arrest nog niet definitief. De GAR ziet gegronde redenen om aan te nemen dat de voorziening in beroep bij het Hof van Justitie van de Europese Unie nietig zal worden verklaard.

3.38.9 De jaarlijkse vooraf te betalen bijdragen aan het fonds worden berekend op basis van informatie die kredietinstellingen en sommige beleggingsondernemingen aan de Raad verstrekken. Hoewel de GAM-verordening niet voorziet in een alomvattend en consistent controlekader ter waarborging van de betrouwbaarheid van de informatie, doet de GAR zoveel mogelijk om dit euvel te verhelpen. De verstrekte gegevens worden vergeleken met de gegevens die de instellingen het voorafgaande jaar hebben ingediend, alsook met de gegevens in de databank van de Europese Centrale Bank. In het gegevensverzamelingsportaal zijn valideringsregels ingevoerd en aanvullende zekerheid wordt verkregen door belangrijke kredietinstellingen te verzoeken een verslag over “overeengekomen procedures” in te dienen. Indien afwijkingen worden vastgesteld, worden deze aan de nationale afwikkelingsautoriteiten gesignaleerd met een verzoek om toelichting. Op die manier hebben we de kwaliteit van de gegevens in de voorbije periodes kunnen verbeteren. Naast de voorafgaande controlestappen voert de GAR ook controles achteraf uit.

3.38.13 De GAR is ingenomen met de opmerking van de Europese Rekenkamer. De GAR benadrukt dat in september 2023 een onafhankelijke risicobeheerfunctie is ingesteld en dat sindsdien aanzienlijke vooruitgang is geboekt bij de verbetering van de capaciteit voor het beheer van beleggingsrisico's. Een voorbeeld daarvan is de invoering van een extra risicomastaf (“expected shortfall”) bij de risicomonitoring, of de opstart van een IT-project om de risicogereedschappen verder te verbeteren. De GAR benadrukt voorts dat hij regelmatig stresstests uitvoert in overeenstemming met Gedelegeerde Verordening (EU) 2016/451.

10. De GAR verwijst naar zijn antwoord op paragraaf 3.38.6.

11. De GAR verwijst naar zijn antwoord op paragraaf 3.38.6.

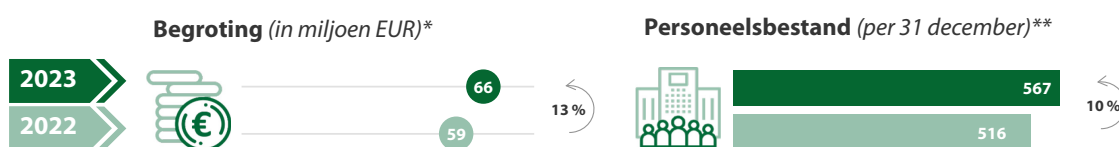
Uitvoerende agentschappen van de Europese Commissie

3.39. Europees Uitvoerend Agentschap klimaat, infrastructuur en milieu (Cinea)

Inleiding

3.39.1. Het Europees Uitvoerend Agentschap klimaat, infrastructuur en milieu (Cinea), gevestigd te Brussel, werd opgericht bij [Uitvoeringsbesluit \(EU\) 2021/173](#) van de Commissie, dat van toepassing blijft tot 31 december 2028. Het Cinea heeft het in 2013 opgerichte Uitvoerend Agentschap voor innovatie en netwerken (INEA) opgevolgd en vervangen en is de opvolger van het in 2007 opgerichte Uitvoerend Agentschap voor het trans-Europees vervoersnetwerk. Het Cinea heeft tot taak belanghebbenden te ondersteunen bij de uitvoering van de Europese Green Deal. Het voert ook delen van verschillende EU-programma's uit, waarvan de meeste verband houden met milieu- en klimaatbeleid. [Figuur 3.39.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Cinea¹⁴⁴.

Figuur 3.39.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het Cinea

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het Cinea voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het Cinea.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.39.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het Cinea en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de

¹⁴⁴ Meer informatie over de rol en activiteiten van het Cinea is te vinden op zijn website: https://cinea.ec.europa.eu/index_en.

Europees Uitvoerend Agentschap klimaat, infrastructuur en milieu (Cinea)

onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. 408 maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.39.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA), die bestaan uit de financiële overzichten¹⁴⁵ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het EFCA¹⁴⁶ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.39.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Cinea over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Cinea per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

¹⁴⁵ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹⁴⁶ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Toelichtende paragraaf

3.39.5. Wij vestigen de aandacht op de inleiding van de jaarrekening van het Cinea voor het begrotingsjaar 2023, waarin de invoering van Summa, een nieuw begrotings-, boekhoud- en financieel systeem, wordt beschreven als proefproject voor de ontwikkeling van het systeem ten behoeve van de Europese Commissie. Ons oordeel heeft geen beperking wat deze kwestie betreft.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.39.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het Cinea betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.39.7. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het Cinea betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.39.8. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	Het Summa-gebruikersbeheersysteem van het Cinea wordt beheerd door DG BUDG, dat verantwoordelijk is voor het toekennen en intrekken van rechten van Summa-gebruikers op basis van de door het Cinea verstrekte informatie. Het feit dat het Cinea toegangsrechten nog niet rechtstreeks beheert, zoals in het vorige systeem wel het geval was, kan het risico inhouden dat de gebruikersrollen in Summa mogelijk niet correct worden toegewezen en bijgewerkt, overeenkomstig artikel 36, lid 3, punt a), van het Financieel Reglement. De handleiding voor financiële procedures van het Cinea is nog niet bijgewerkt om ervoor te zorgen dat deze de workflows en de gebruikte taal van Summa weergeeft.	DG BUDG was nog steeds verantwoordelijk voor het verlenen en intrekken van toegangsrechten in 2023. Op lokaal niveau bleef Cinea toegangsrechten beheren, met inbegrip van deze rechten in zijn jaarlijkse onafhankelijke valideringen en andere controles om ervoor te zorgen dat eventuele inconsistenties tijdig werden ontdekt en dat er stappen werden ondernomen om deze op te lossen. Cinea heeft zijn handleiding voor financiële procedures in 2023 geactualiseerd en aangepast. We hebben in 2023 geen incidenten op het gebied van gegevensintegriteit vastgesteld.	Openstaand wat betreft gebruikersbeheer Afgesloten wat betreft de handleiding voor financiële procedures en gegevensintegriteit

Europees Uitvoerend Agentschap klimaat, infrastructuur en milieu (Cinea)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		Het verslag van de rekenplichtige over de validering van Summa bevatte gegevens over een incident waarbij een initiatiefnemende functionaris in januari 2023 een begrotingswijziging voor december 2022 invoerde waardoor het begrotingsresultaat voor dat jaar werd gewijzigd, hoewel het begrotingsjaar 2022 niet meer open had moeten staan voor wijzigingen. We constateerden ook twee gevallen van inconsistenties (met betrekking tot de kunstmatige splitsing van betalingen) die van invloed waren op de begrotingsrapportage. Hieruit blijkt de noodzaak om met de in Summa ingebouwde controles de integriteit van de gegevens te waarborgen.		

Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA)

Antwoord van het Cinea

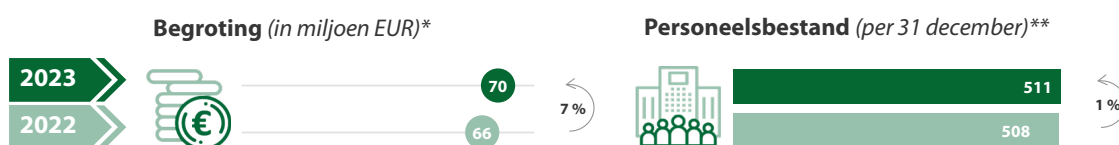
Het Agentschap neemt akte van het verslag van de Rekenkamer.

3.40. Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA)

Inleiding

3.40.1. Het Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA), gevestigd te Brussel, werd opgericht bij [Uitvoeringsbesluit \(EU\) 2021/173](#) van de Commissie, dat van toepassing blijft tot 31 december 2028. Het EACEA heeft het in 2005 opgerichte Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur opgevolgd en vervangen. De focus van het EACEA ligt op educatieve en creatieve activiteiten en op projecten die dicht bij de EU-burgers staan. Het EACEA beheert de financiering voor onderwijs, cultuur, de audiovisuele sector, sport, burgerschap en vrijwilligerswerk. [Figuur 3.40.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het EACEA¹⁴⁷.

Figuur 3.40.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het EACEA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het EACEA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het EACEA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.40.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het EACEA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

¹⁴⁷ Meer informatie over de rol en activiteiten van het EACEA is te vinden op zijn website: <http://www.eacea.ec.europa.eu/>.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.40.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA), die bestaan uit de financiële overzichten¹⁴⁸ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het EACEA¹⁴⁹ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.40.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het EACEA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het EACEA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

¹⁴⁸ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹⁴⁹ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.40.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het EACEA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.40.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het EACEA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.40.7. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2021	Een hoog percentage overdrachten is in strijd met het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit en wijst op structurele problemen bij de uitvoering van de begroting.	Het totale overdrachtspercentage in 2023 bedroeg 8 %.	Afgesloten

Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA)

Antwoord van het EACEA

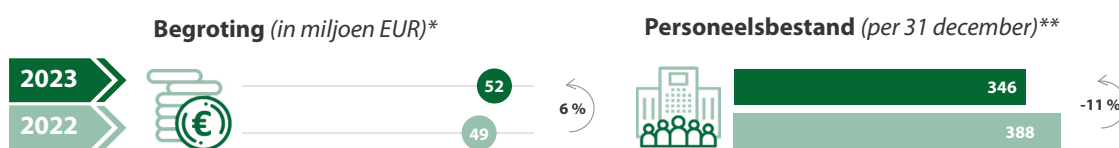
Het Agentschap neemt akte van het verslag van de Rekenkamer.

3.41. Europees Uitvoerend Agentschap Innovatieraad en het mkb (Eisma)

Inleiding

3.41.1. Het Europees Uitvoerend Agentschap Innovatieraad en het mkb (Eisma), gevestigd te Brussel, werd opgericht bij [Uitvoeringsbesluit \(EU\) 2021/173](#) van de Commissie, dat van toepassing blijft tot 31 december 2028. Het Eisma heeft het in 2013 opgerichte Uitvoerend Agentschap voor kleine en middelgrote ondernemingen (Easme) opgevolgd en vervangen en is de opvolger van het in 2003 opgerichte Uitvoerend Agentschap voor intelligente energie. Het Eisma heeft tot taak de positie van de EU als wereldleider op het gebied van onderzoek en innovatie te versterken door steun te verlenen aan Europese innovatoren, onderzoekers, bedrijven en consumenten. [Figuur 3.41.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Eisma.

Figuur 3.41.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het Eisma

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het Eisma voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het Eisma.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.41.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het Eisma en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.41.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Uitvoerend Agentschap Innovatieraad en het mkb (Eisma), die bestaan uit de financiële overzichten¹⁵⁰ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het Eisma¹⁵¹ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.41.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Eisma over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Eisma per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

¹⁵⁰ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹⁵¹ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.41.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het Eisma betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.41.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het Eisma betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.41.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.41.8. Op 15 september 2023 verhuisde het Eisma naar een nieuw gebouw in het North Light-gebouw (SB34) in Brussel, zonder formele juridische overeenkomst met het OIB. Er was een mondelinge overeenkomst tussen de partijen, die werd ondersteund door een uitwisseling van e-mails en communicatie tussen het OIB en het Eisma. Door het ontbreken van een formele overeenkomst nam het Eisma meerdere risico's op zich, niet alleen met betrekking tot financiële aspecten, maar ook tot de veiligheid en beveiliging van het personeel. Ten tijde van onze controle was de formele juridische overeenkomst voor het verlenen van diensten aan het Eisma in het SB34-gebouw nog niet ondertekend.

Bovendien heeft het Eisma op 21 december 2023 418 500 EUR betaald voor het saldo van de diensten die het OIB in 2022 met betrekking tot het COV2-gebouw heeft verricht, op basis van berekeningen van het OIB in december 2023, zonder dat het OIB de desbetreffende debetnota heeft afgegeven. Dit is niet in overeenstemming met de artikelen 97 tot en met 102 van het Financieel Reglement van de EU en wijst op een aanzienlijke tekortkoming in de beheers- en controlesystemen van het Eisma.

Europees Uitvoerend Agentschap Innovatieraad en het mkb (Eisma)

Wij merkten op dat het Eisma deze afwijkingen niet had geregistreerd in het register van uitzonderingen.

3.41.9. Verschillende personeelsleden van het Eisma gaven toestemming voor dienstreisorders zonder formele delegatie van de bevoegde ordonnateur. Dit gebeurde bij 62 % van alle in 2023 ondertekende opdrachten voor dienstreisorders. Dit is in strijd met artikel 73 van het Financieel Reglement en artikel 4, punten a) en b), van de interne richtsnoeren van het Eisma voor dienstreizen.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.41.10. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2019	Het Easme is een juridische verbintenis aangegaan zonder dat daarvoor een overeenkomstige begrotingsvastlegging was gedaan. Dit geval van niet-naleving werd niet opgenomen in het register van uitzonderingen en het Easme heeft hier geen follow-up aan gegeven. Nog eens vier van dergelijke gevallen deden zich voor onder vergelijkbare omstandigheden. Van deze andere fouten zijn beschrijvingen opgenomen in het register van uitzonderingen. Dit geeft aanleiding tot specifieke bezorgdheid over het risico op onregelmatigheden in het beheer van de vastleggingen van het Easme.	Het Eisma heeft maatregelen genomen om het probleem te beperken: a) specifieke opleiding voor ordonnateurs, personeel en nieuwkomers; b) de bevoegde ordonnateurs zijn verplicht tweemaal per jaar follow-up te geven aan en verslag uit te brengen over de uitvoering van corrigerende maatregelen in verband met afwijkingen door middel van een interne follow-up, die naar behoren wordt gecontroleerd door het internecontroleteam, en c) het management van het Eisma wordt regelmatig herinnerd aan de gevallen van afwijkingen door middel van halfjaarlijkse overzichtsverslagen.	Afgesloten

Europees Uitvoerend Agentschap Innovatieraad en het mkb (Eisma)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
			Voor 2023 zijn slechts twee vergelijkbare situaties (juridische verbintenis zonder gerelateerde begrotingsvastlegging) gerapporteerd (post 18 voor 138 000 EUR en post 22 voor 500 EUR).	
2	2021	In 2020 en 2021 heeft het Eisma in zijn register van uitzonderingen en gevallen van niet-naleving verschillende vermeldingen in verband met contractbeheer opgenomen. Deze herhaling van gevallen van niet-naleving tijdens de uitvoering van overeenkomsten wijst op een tekortkoming in de interne controles van het Eisma. Dit kan het Eisma blootstellen aan financiële, juridische en reputatierisico's.	Hoewel slechts twee geringe vergelijkbare gevallen (met een gezamenlijke waarde van minder dan 700 EUR) in het register van uitzonderingen en gevallen van niet-naleving voor 2023 waren opgenomen, hebben wij bijkomende gevallen van niet-naleving vastgesteld die niet in dit register zijn geregistreerd (zie paragraaf 3.41.8).	Openstaand
3	2022	In 2022 constateerden we tekortkomingen in de interne beheersing bij de uitvoering van een dienstenovereenkomst voor digitale communicatie ter waarde van 80 500 EUR.	De specifieke overeenkomst is in maart 2022 verstreken.	Afgesloten

Europees Uitvoerend Agentschap Innovatieraad en het mkb (Eisma)

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
		Bij de facturen voor de drie tussentijdse betalingen waren geen activiteitenverslagen toegevoegd, zoals wel is bepaald in de specifieke overeenkomst. Er waren aanzienlijke vertragingen bij de ontvangst van facturen, waardoor de saldobetalingen werden verricht vóór de tussentijdse betalingen.		

Antwoord van het Eisma

3.41.8. Eisma is het eens met de opmerking van de Rekenkamer. Hoewel er inderdaad geen overeenkomst met het OIB was ondertekend, bestond er wel een akkoord in de vorm van schriftelijke berichtenwisseling. Hieraan was vóór de verhuizing evenwel niet formeel vormgegeven in een ondertekende overeenkomst inzake het dienstverleningsniveau (SLA). Een ander uitvoerend agentschap dat in 2023 is verhuisd naar het SB34-gebouw bevond zich in dezelfde situatie (geen ondertekende SLA vóór de verhuizing) .

Wat betreft het saldo van de door het OIB verleende diensten heeft Eisma de betaling verricht zonder de bijbehorende debetnota te ontvangen om de uitvoering van de begroting te maximaliseren door C8-kredieten uit de voor 2022 vastgelegde begroting te gebruiken in plaats van C1-kredieten van 2024. Dit had moeten worden opgetekend in het register van uitzonderingen.

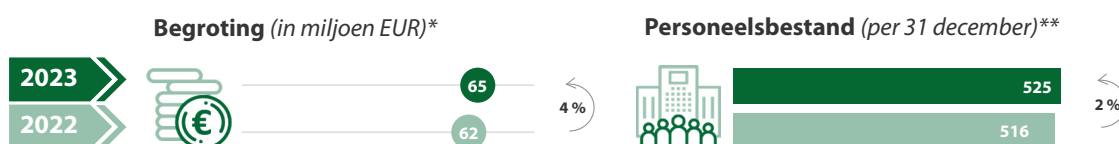
3.41.9. Eisma is het eens met de opmerking van de Rekenkamer. Eisma neemt sinds 2024 maatregelen om de delegatieprocedures in MIPS te formaliseren en de interne richtsnoeren voor dienstreizen van het agentschap zijn dienovereenkomstig bijgewerkt.

3.42. Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad (ERCEA)

Inleiding

3.42.1. Het Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad (ERCEA), gevestigd te Brussel, werd opgericht bij [Besluit 2008/37/EG](#), dat vervolgens werd ingetrokken en onlangs werd vervangen door [Uitvoeringsbesluit \(EU\) 2021/173](#) van de Commissie, dat van toepassing blijft 31 december 2028. Het ERCEA is verantwoordelijk voor de uitvoering van de actie van de Europese Onderzoeksraad in het kader van Horizon Europa. [Figuur 3.42.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het ERCEA¹⁵².

Figuur 3.42.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het ERCEA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het ERCEA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het ERCEA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.42.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het ERCEA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

¹⁵² Meer informatie over de rol en activiteiten van het ERCEA is te vinden op zijn website: <https://erc.europa.eu/about-erc/erc-executive-agency-ercea>.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.42.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad (ERCEA), die bestaan uit de financiële overzichten¹⁵³ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het ERCEA¹⁵⁴ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.42.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het ERCEA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het ERCEA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

¹⁵³ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹⁵⁴ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.42.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het ERCEA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.42.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het ERCEA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.42.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de ERK.

Opmerkingen over de beheers- en controlesystemen

3.42.8. In 2023 heeft het ERCEA de huurovereenkomst met de eigenaar van zijn gebouwen in Brussel verlengd voor een geraamd bedrag van 16,1 miljoen EUR voor een periode van vijf jaar. De beslissing van de directeur om de verlenging te ondertekenen werd genomen ondanks het feit dat een meerderheid van de vijf leden van de stuurgroep van het ERCEA hier uitdrukkelijk bezwaar tegen had.

De directeur achtte dit bezwaar niet bindend omdat deze meerderheid werd gevormd door de drie leden van de Commissie, terwijl het reglement van orde van de stuurgroep voorschrijft dat een meerderheid ten minste een van de twee leden moet omvatten die geen ambtenaren van de Commissie zijn.

Wij merken op dat dit reglement van orde niet verenigbaar is met artikel 8, lid 6, van Verordening (EG) nr. 58/2003 van de Raad, op grond waarvan de besluiten van het directiecomité worden genomen met een gewone meerderheid van de leden. Deze onverenigbaarheid van de twee normen houdt een onregelmatigheid in, omdat een norm met

Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad (ERCEA)

een lagere rang (het reglement van orde) een norm met een hogere rang (de verordening van de Raad) niet terzijde kan schuiven.

Aangezien de wettigheid van het reglement van orde niet eerder was betwist, veronderstelde de directeur dat de stuurgroep geen geldig besluit had genomen om zich te verzetten tegen de verlenging van de huurovereenkomst.

De Commissie had echter duidelijk gemaakt dat zij tegen de verlening van de huurovereenkomst was. Dit standpunt werd ingenomen door de drie leden van de door de Commissie benoemde stuurgroep. Het besluit om dit verzet te negeren druist in tegen de geest van Verordening nr. 58/2003, met name de overwegingen 9-12 en de artikel 1, artikel 7, lid 1, artikel 9, lid 3, en artikel 13, leden 1, 2 en 4, volgens welke de Commissie het optreden van elk uitvoerend agentschap nauwkeurig moet kunnen omschrijven en een daadwerkelijke controle over het functioneren ervan, en met name over de bestuursorganen, moet kunnen behouden.

Hoewel het ERCEA erin slaagde een lagere huurprijs voor zijn gebouwen te bedingen, merken wij op dat de Commissie het ERCEA leegstaande kantoren in hetzelfde gebouw waarvoor een huurovereenkomst liep ter beschikking had gesteld.

Antwoord van het ERCEA

3.42.8. Het Agentschap neemt nota van het oordeel van de Rekenkamer dat het reglement van orde van het directiecomité van het ERCEA momenteel niet verenigbaar is met Verordening (EG) nr. 58/2003. De directeur van het ERCEA is bereid deze kwestie te bespreken met het directiecomité om de verenigbaarheid van het reglement te waarborgen en tegelijkertijd rekening te houden met zowel de specifieke bestuurlijke opzet van het ERCEA als het besluit van het directiecomité van het ERCEA om geen maatregelen te nemen waartegen de twee leden van de wetenschappelijke raad van het ERCEA bezwaar maken.

Aangezien het rechtskader geen specifieke bepaling bevat die voorschrijft dat een besluit van de directeur van het Agentschap over de verlenging van een overeenkomst van vruchtgebruik vooraf moet worden goedgekeurd door het directiecomité, is het ERCEA van mening dat de directeur van het Agentschap het toepasselijke wet- en regelgevingskader heeft nageleefd door het directiecomité van het ERCEA naar behoren op de hoogte te houden.

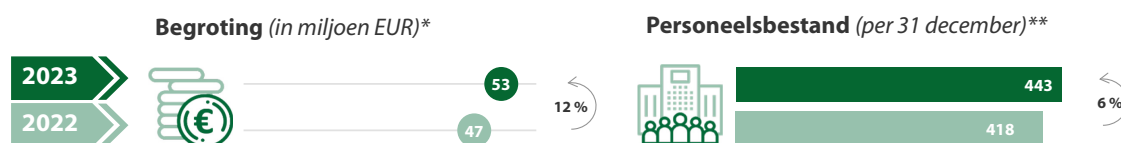
De wetenschappelijke raad en het ERCEA waren van mening dat het voorstel om naar de lagere verdiepingen te verhuizen niet voldoende doortimmerd was.

3.43. Europees Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en digitaal beleid (Hadea)

Inleiding

3.43.1. Het Europees Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en digitaal beleid (Hadea), gevestigd te Brussel, werd opgericht bij [Uitvoeringsbesluit \(EU\) 2021/173](#) van de Commissie, dat van toepassing blijft tot 31 december 2028. De taken van Hadea omvatten het beheer van het optreden van de EU op het gebied van volksgezondheid en de coördinatie van digitale programma's op gebieden als industrie en ruimtevaart. [Figuur 3.43.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot Hadea¹⁵⁵.

Figuur 3.43.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot Hadea

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van Hadea voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door Hadea.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.43.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van Hadea en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. [408](#) maakt integrerend deel uit van het oordeel.

¹⁵⁵ Meer informatie over de rol en activiteiten van Hadea is te vinden op zijn website: <https://hadea.ec.europa.eu>.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.43.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en digitaal beleid (Hadea), die bestaan uit de financiële overzichten¹⁵⁶ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van Hadea¹⁵⁷ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.43.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van Hadea over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van Hadea per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

¹⁵⁶ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹⁵⁷ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.43.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van Hadea betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.43.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van Hadea betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

3.43.7. De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de ERK van voorgaande jaren.

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Aantal	Jaar waarin opmerking door de ERK werd gemaakt	Opmerking van de ERK (samenvatting)	Genomen corrigerende maatregelen en andere relevante ontwikkelingen (samenvatting)	Status van opmerking van de ERK (Openstaand/Afgesloten)
1	2022	We vonden tekortkomingen in vier van de zes gecontroleerde aanbestedingsprocedures met een geringe waarde (minder dan 15 000 EUR). Het ging onder meer om onduidelijke beschrijvingen van het voorwerp van de opdracht, onderhandelingen met potentiële contractanten die al van start gingen voordat de uitnodigingen tot inschrijving waren verzonden, bepaalde kosten die wel in de offerte van de contractant waren opgenomen maar niet in de bestelbonnen, en gunningsbesluiten die niet waren ondertekend door de ordonnateur.	Hadea is begonnen met het gebruik van het beheersinstrument voor overheidsopdrachten, dat deel uitmaakt van het IT-platform voor e-aanbestedingen, dat de planning, voorbereiding en monitoring van alle soorten aanbestedingsprocedures ondersteunt. Hierdoor kon Hadea veel van de in onze opmerking vastgestelde problemen aanpakken, maar in 2023 troffen we nog steeds onduidelijke beschrijvingen van het voorwerp van de opdracht aan.	Openstaand

Europees Uitvoerend Agentschap onderzoek (REA)

Antwoord van Hadea

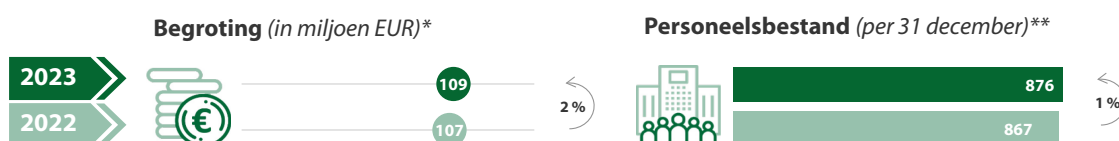
Het Agentschap neemt akte van het verslag van de Rekenkamer.

3.44. Europees Uitvoerend Agentschap onderzoek (REA)

Inleiding

3.44.1. Het Europees Uitvoerend Agentschap onderzoek (REA), gevestigd te Brussel, werd opgericht bij [Uitvoeringsbesluit \(EU\) 2021/173](#) van de Commissie, dat van toepassing blijft tot 31 december 2028. Het REA heeft het in 2007 opgerichte Uitvoerend Agentschap onderzoek opgevolgd en vervangen. Het ondersteunt het onderzoeks- en innovatiebeleid van de EU door projecten te beheren die worden ondersteund door het kaderprogramma Horizon Europa en de voorloper daarvan, Horizon 2020. Het REA beheert ook het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal en verkoopbevorderende maatregelen voor landbouwproducten. [Figuur 3.44.1](#) bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het REA¹⁵⁸.

Figuur 3.44.1 — Belangrijkste cijfers met betrekking tot het REA

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Jaarrekening van het REA voor de begrotingsjaren 2022 en 2023; personeelscijfers verstrekt door het REA.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

3.44.2. Onze controleaanpak, de grondslag voor ons oordeel, de verantwoordelijkheden van de leiding van het REA en de met governance belaste personen en de verantwoordelijkheden van de auditor voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen, worden beschreven in deel 3.1. De handtekening op blz. **408** maakt integrerend deel uit van het oordeel.

¹⁵⁸ Meer informatie over de rol en activiteiten van het REA is te vinden op zijn website: www.ec.europa.eu/rea.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de ERK — verslag van de onafhankelijke auditor

Oordeel

3.44.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Europees Uitvoerend Agentschap onderzoek (REA), die bestaan uit de financiële overzichten¹⁵⁹ en de verslagen over de uitvoering van de begroting van het REA¹⁶⁰ betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.44.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het REA over het op 31 december 2023 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het REA per 31 december 2023, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

¹⁵⁹ De financiële overzichten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

¹⁶⁰ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.44.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van het REA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.44.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen van het REA betreffende het per 31 december 2023 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Europees Uitvoerend Agentschap onderzoek (REA)

Antwoord van het REA

Het Agentschap neemt akte van het verslag van de Rekenkamer.

Dit verslag werd door kamer IV onder leiding van de heer Mihails Kozlovs, lid van de Rekenkamer, vastgesteld te Luxemburg op haar vergadering van 17 september 2024.

Voor de Rekenkamer

Tony Murphy
President

AUTEURSRECHT

© Europese Unie, 2024

Het beleid van de Europese Rekenkamer (ERK) inzake hergebruik is uiteengezet in [Besluit nr. 6-2019 van de ERK](#) over het opendatabeleid en het hergebruik van documenten.

Tenzij anders aangegeven (bijv. in afzonderlijke auteursrechtelijke mededelingen), wordt voor inhoud van de ERK die eigendom is van de EU een licentie verleend in het kader van de [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)-licentie](#). Als algemene regel geldt daarom dat hergebruik is toegestaan mits de bron correct wordt vermeld en eventuele wijzigingen worden aangegeven. De hergebruiker van ERK-inhoud mag de oorspronkelijke betekenis of boodschap niet wijzigen. De ERK is niet aansprakelijk voor mogelijke gevolgen van hergebruik.

Aanvullende toestemming moet worden verkregen indien specifieke inhoud personen herkenbaar in beeld brengt, bijvoorbeeld op foto's van personeelsleden van de ERK, of werken van derden bevat.

Indien dergelijke toestemming wordt verkregen, wordt de bovengenoemde algemene toestemming opgeheven en zullen beperkingen van het gebruik daarin duidelijk worden aangegeven.

Wilt u inhoud gebruiken of reproduceren die geen eigendom van de EU is, dan dient u de auteursrechthebbende mogelijk rechtstreeks om toestemming te vragen.

Software of documenten waarop industriële-eigendomsrechten rusten, zoals octrooien, handelsmerken, geregistreerde ontwerpen, logo's en namen, zijn uitgesloten van het beleid van de ERK inzake hergebruik.

De groep institutionele websites van de Europese Unie met de domeinnaam "europa.eu" bevat links naar sites van derden. Aangezien de ERK geen controle heeft over deze sites, wordt u aangeraden kennis te nemen van hun privacy- en auteursrechtbeleid.

Gebruik van het ERK-logo

Het logo van de ERK mag niet worden gebruikt zonder voorafgaande toestemming van de ERK.

PDF	ISBN 978-92-849-1670-2	ISSN 2811-9231	doi:10.2865/530277	QJ-AG-24-001-NL-N
-----	------------------------	----------------	--------------------	-------------------

EUROPESE
REKENKAMER

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie